

INSETE

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής
προσαρμογής στον τομέα του τουρισμού για το έτος 2022

Δεκέμβριος 2023

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑΤΙΑΔΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΝ ΕΤΑΙΑ, ΤΕ & ΕΠΕ
ΕΘΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΑΝΕΚ

ΕΠΑνΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
KAINOTOMIA

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΟΡΙΣΜΟΙ	8
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	10
1. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ.....	13
1.1 Γεωμορφολογία της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου	13
1.2 Διοικητικά Στοιχεία	16
1.3 Μεταφορικές Υποδομές	19
1.3.1 Αεροδρόμια	19
1.3.2 Λιμένες	22
1.3.3 Οδικοί άξονες	24
1.4 Δημογραφικά Χαρακτηριστικά, 2011-2021.....	26
1.4.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	26
1.4.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	28
1.5 Ηλικιακή Κατανομή, 2011 και 2021	29
1.5.1 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας	29
1.5.2 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου	31
1.6 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2016 και 2022	33
1.6.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	33
1.7 Μακροικονομικά Στοιχεία, 2015-2020	35
1.7.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	35
1.7.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	37
1.7.3 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	38
1.7.4 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου	39
1.7.5 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2022	40
1.8 Απασχόληση, 2019-2022.....	41
1.8.1 Αριθμός απασχολούμενων ανά Περιφέρεια	42
1.8.2 Αριθμός απασχολούμενων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης	44
1.8.3 Τύπος απασχόλησης ανά Περιφέρεια	46

1.8.4 Τύπος απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	50
1.8.5 Φύλο απασχολούμενων ανά Περιφέρεια	53
1.8.6 Φύλο απασχολούμενων ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	57
1.8.7 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια..	60
1.8.8 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης	64
1.8.9 Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-2022	69
2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ	72
2.1 Ξενοδοχειακό Δυναμικό 2022.....	72
2.1.1 Ξενοδοχειακό δυναμικό Ελλάδας ανά Περιφέρεια	72
2.1.2 Ξενοδοχειακό δυναμικό Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα.....	75
2.2 Δυναμικό Ενοικιαζόμενων Δωματίων, 2019	78
2.2.1 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	78
2.2.2 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	81
2.3 Δυναμικό Τουριστικών Επιπλωμένων Κατοικιών και Επαύλεων, 2018	84
2.3.1 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	84
2.3.2 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	86
2.4 Κύριες και Δευτερεύουσες Κατοικίες, 2001-2011	88
2.5 Δυναμικό Καταλυμάτων Βραχυχρόνιας Μίσθωσης, Ιούλιος 2023	91
2.5.1 Δυναμικό καταλυμάτων βραχυχρόνιας μίσθωσης στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	91
2.5.2 Δυναμικό καταλυμάτων βραχυχρόνιας μίσθωσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	93
2.6 Δυναμικό Κάμπινγκ, 2022	95
3 ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ.....	99
3.1 Παραδοσιακοί Οικισμοί.....	99
3.2 Αρχαιολογικοί Χώροι και Μουσεία	100

3.2.1 Αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα.....	100
3.2.2 Μουσεία της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	102
3.3 Γαλάζιες Σημαίες, 2022	104
3.4 Μαρίνες.....	105
3.5 Ιαματικοί φυσικοί πόροι	106
3.6 Πεζοπορία	107
3.7 Αναρριχητικά πεδία	110
3.8 Ορειβατικά Καταφύγια.....	112
3.9 Καταδυτικοί προορισμοί	112
3.10 Σπηλαιολογία	114
3.11 Γαστρονομία - Οινοτουρισμός.....	116
4 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ	118
4.1 Διεθνείς Αεροπορικές Αφίξεις, 2019-2022.....	118
4.1.1 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια....	118
4.1.2 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	121
4.2 Αεροπορικές Αφίξεις Εσωτερικού, 2019-2022	122
4.2.1 Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	122
4.2.2 Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	124
4.3 Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εσωτερικού, 2019-2022	126
4.3.1 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	126
4.3.2 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	128
4.4 Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εξωτερικού, 2019-2022.....	130
4.5 Στοιχεία Κρουαζιέρας, 2019-2022	132
4.5.1 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια .	132
4.5.2 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	134
4.5.3 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	136
4.5.4 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Ενότητα	138

4.6 Επισκέπτες σε Μουσεία, 2019-2022.....	140
4.6.1 Επισκέπτες σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια.....	140
4.6.2 Επισκέπτες σε μουσεία στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	142
4.7 Επισκέπτες σε Αρχαιολογικούς Χώρους, 2019-2022	144
4.7.1 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	144
4.7.2 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	146
4.8 Εισπράξεις σε Μουσεία (σε €), 2019-2022.....	148
4.8.1 Εισπράξεις σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	148
4.8.2 Εισπράξεις σε μουσεία στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα.....	150
4.9 Εισπράξεις σε Αρχαιολογικούς Χώρους (σε €), 2019-2022	152
4.9.1 Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	152
4.9.2 Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	154
5 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2019-2022	156
5.1 Βασικά Μεγέθη Εισερχόμενου Τουρισμού, 2019-2022	156
5.1.1 Επισκέψεις στην Ελλάδα.....	156
5.1.2 Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	159
5.1.3 Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	161
5.1.4 Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	163
5.1.5 Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	165
5.1.6 Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	167
5.2 Βασικοί Δείκτες Εισερχόμενου Τουρισμού, 2019-2022	169
5.2.1 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα	169
5.2.2 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	171
5.2.3 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια στην Ελλάδα	173
5.2.4 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	175
5.2.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια.	177

5.2.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	180
5.3 Στοιχεία Αφίξεων–Διανυκτερεύσεων–Μέσης Διάρκειας Παραμονής-Πληρότητας σε Ξενοδοχειακά Καταλύματα, 2019-2022...	182
5.3.1 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	182
5.3.2 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	185
5.3.3 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	187
5.3.4 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα.....	190
5.3.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	192
5.3.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	194
5.3.7 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	196
5.3.8 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	198
5.4 Αφίξεις-Διανυκτερεύσεις-Μέση Διάρκεια Παραμονής σε Καταλύματα Σύντομης Διαμονής, 2019-2022	199
5.4.1 Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	199
5.4.2 Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	202
5.4.3 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	205
5.5 Αφίξεις-Διανυκτερεύσεις-Μέση Διάρκεια Παραμονής σε Κάμπινγκ, 2019-2022	208
5.5.1 Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	208
5.5.2 Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα.....	210
5.5.3 Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	211
5.5.4 Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	213

5.5.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	214
6 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ	216
6.1 Οικονομικοί Δείκτες Απόδοσης Ξενοδοχείων, 2021.....	216
6.1.1 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Ελλάδα	217
6.1.2 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	219
6.2 Δείκτες Ποιότητας Ξενοδοχείων, 2019-2022.....	221
6.2.1 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	222
6.2.2 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά κατηγορία αστεριού	223
7 ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ	224
8 ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ/ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	236

ΟΡΙΣΜΟΙ

- **ΑΕΠ:** Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
- **Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού:** στις αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού καταγράφονται και αλλοδαποί.
- **Αφίξεις:** ορίζονται ως οι διεθνείς αφίξεις που καταγράφονται στα κατά τόπους σημεία εισόδου (αεροδρόμια, μεθοριακοί σταθμοί, λιμάνια) της χώρας.
- **Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής:** είναι οι αφίξεις (Κατοίκων και Μη κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).
- **Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα:** το σύνολο των αφίξεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια.
- **Αφίξεις σε κάμπινγκ:** το σύνολο των αφίξεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε κάμπινγκ ανά Περιφέρεια.
- **Απασχολούμενοι:** ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποίαν απουσίαζαν προσωρινά.
- **Διανυκτερεύσεις:** το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια στα επιμέρους καταλύματα.
- **Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής:** είναι οι διανυκτερεύσεις (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).
- **Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα:** το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια.
- **Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ:** το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε κάμπινγκ ανά Περιφέρεια.
- **Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις:** οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις δεν καταγράφουν εθνικότητα αλλά χώρα προέλευσης.
- **Εισπράξεις:** το σύνολο των τουριστικών εισπράξεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια. Στο σύνολο των εισπράξεων δεν **περιλαμβάνεται το μεταφορικό κόστος (αεροπορικό, θαλάσσιο και σιδηροδρομικό)** ακόμα και αν η εταιρεία είναι Ελληνική.

- **Επισκέψεις:** ορίζονται ως οι επισκέψεις (Μη κατοίκων) που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται 2 Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια άφιξη και δύο επισκέψεις.
- **Ίδια Κεφάλαια:** περιλαμβάνει τα κεφάλαια που έχουν συνεισφέρει οι μέτοχοι στην εταιρεία είτε άμεσα είτε έμμεσα.
- **Καθαρά Πάγια:** στα καθαρά πάγια περιλαμβάνονται τα πάγια περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας (ακίνητα, εξοπλισμός κλπ.) και τυχόν έξοδα ιδρύσεως μετά την αφαίρεση των αποσβέσεων.
- **ΚΠΦ:** Κέρδος προ Φόρων.
- **ΚΠΦΤΑ:** Κέρδος προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.
- **Κύκλος Εργασιών:** είναι ο τζίρος που κάνει ένα ξενοδοχείο κατά την διάρκεια ενός έτους.
- **Μακροπρόθεσμα Δάνεια:** μακροπρόθεσμα ονομάζονται τα δάνεια με χρονική διάρκεια αποπληρωμής μεγαλύτερη του ενός έτους.
- **Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη:** ορίζεται ως η Μέση Δαπάνη που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια. Αντίθετα, η Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη αντιπροσωπεύει το σύνολο της δαπάνης που κάνει ο τουρίστας στην χώρα (που μπορεί να επισκέπτεται δύο ή περισσότερες Περιφέρειες).
- **Μέση Διάρκεια Παραμονής:** ορίζεται ως η Μέση Διάρκεια παραμονής των επισκεπτών (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια.
- **Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση:** ορίζεται ως η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια.
- **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός:** αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.
- **Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων:** η ετήσια πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων ανά Περιφέρεια.
- **ΠΟΠ:** Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης,
- **ΠΓΕ:** Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση με τίτλο: Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του Τουρισμού για το έτος 2022 – Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου υλοποιείται στο πλαίσιο της Πράξης «Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5003333¹. Η μελέτη αποσκοπεί στην τεκμηρίωση του τομέα και μέσω αυτής στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, ιδιαίτερα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Το περιεχόμενο του παρόντος Παραδοτέου αφορά στην διαγνωστική ανάλυση και στις κατευθύνσεις του τουριστικού κλάδου στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου και ειδικότερα περιλαμβάνει:

Η καταγραφή των ακόλουθων στοιχείων αναφορικά με τους τουριστικούς πόρους, τις τουριστικές υποδομές, τη ζήτηση κλπ. πραγματοποιήθηκε με έρευνα από το γραφείο (desk research). Για τυχόν παρατηρήσεις / συμπληρώσεις, παρακαλούμε στείλτε μας email στο Regionreports@insete.gr.

- ανάλυση των δημογραφικών χαρακτηριστικών (πληθυσμός, ηλικιακή διάρθρωση),
- ανάλυση των βασικών μακροοικονομικών στοιχείων (ΑΕΠ, κατά Κεφαλήν ΑΕΠ),
- ανάλυση των τουριστικών υποδομών (ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια, τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις, κύριες & δευτερεύουσες κατοικίες, καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης, κάμπινγκ)
- ανάλυση των βασικών μεγεθών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (αφίξεις, διανυκτερεύσεις, εισπράξεις),
- ανάλυση των βασικών δεικτών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (Μέση κατά Κεφαλή Δαπάνη, Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση, Μέση Διάρκεια Παραμονής),
- ανάλυση της απασχόλησης (αριθμός απασχολούμενων, φύλο, ηλικία και τύπος απασχόλησης ανά κλάδο δραστηριότητας) της εξέλιξης της ανεργίας και του οικονομικά ενεργού πληθυσμού,
- ανάλυση της αεροπορικής κίνησης (διεθνείς αφίξεις και αφίξεις εσωτερικού),

¹ Η παρούσα έκθεση αποτελεί το παραδοτέο Π.2.2.11.1 του Υποέργου 3: Δράσεις παρακολούθησης της δυναμικότητας των τουριστικών προορισμών και των επιχειρήσεων του τουριστικού κλάδου, Δράσεις Διάχυσης/προβολής της Πράξης & Δράσεις Συντονισμού και Επιστημονικής υποστήριξης της υλοποίησης της Πράξης: Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του (MIS 5003333).

- ανάλυση της ακτοπλοϊκής κίνησης (διακινηθέντες κατά την επιβίβαση και την αποβίβαση),
- ανάλυση της οδικής κίνησης στους μεθοριακούς σταθμούς (αφίξεις Μη – Κατοίκων),
- ανάλυση της κρουαζιέρας (κίνηση κρουαζιερόπλοιων και αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας),
- ανάλυση της επισκεψιμότητας σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους,
- ανάλυση των εισπράξεων σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους,
- καταγραφή αφίξεων, διανυκτερεύσεων, πληρότητας και Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα,
- καταγραφή αφίξεων, διανυκτερεύσεων και Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής,
- καταγραφή αφίξεων, διανυκτερεύσεων και Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε κάμπινγκ,
- ανάλυση βασικών δεικτών απόδοσης (Οικονομικοί και Ποιοτικοί δείκτες απόδοσης).

Για την ανάλυση του τουριστικού κλάδου της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου συλλέχθηκαν τα ακόλουθα στοιχεία:

- μακροοικονομικά στοιχεία από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις τουριστικές υποδομές από το ΞΕΕ (Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδας), το ΜΗΤΕ (Μητρώο Τουριστικών Επιχειρήσεων), την Transparent και την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τα βασικά μεγέθη και τους βασικούς δείκτες του ελληνικού τουρισμού από την Τράπεζα της Ελλάδος,
- στοιχεία για την απασχόληση των οικονομικά ενεργό πληθυσμό και την ανεργία από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις διεθνείς αεροπορικές αφίξεις και την κίνηση εσωτερικού από την FRAPORT, την ΥΠΑ (Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας) και τον ΔΑΑ (Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών),
- στοιχεία για την οδική κίνηση από τους Μεθοριακούς Σταθμούς,
- στοιχεία ακτοπλοϊκής κίνησης από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία κρουαζιέρας από την Ένωση Λιμένων Ελλάδος,
- στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων, πληρότητας και Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων και Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων και Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε κάμπινγκ από την ΕΛΣΤΑΤ,

- στοιχεία επισκέψεων σε Μουσεία και Αρχαιολογικούς Χώρους από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία εισπράξεων σε Μουσεία και Αρχαιολογικούς Χώρους από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τα δημογραφικά χαρακτηριστικά από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τους Παραδοσιακούς Οικισμούς από το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας,
- στοιχεία για τους αρχαιολογικούς χώρους και τα μουσεία από το Υπουργείο Πολιτισμού,
- στοιχεία για τους δείκτες απόδοσης των ξενοδοχείων από την ICAP,
- στοιχεία για τους δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων από την Review Pro,
- στοιχεία για τις μαρίνες και τους ιαματικούς φυσικούς πόρους από το Υπουργείο Τουρισμού.

1. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

1.1 ΓΕΩΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Χάρτης 1: Γεωγραφική αποτύπωση της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου περιλαμβάνει δέκα κατοικημένα νησιά και η συνολική της έκταση, συμπεριλαμβανομένων πολλών ακατοίκητων νησιών και μεγάλου αριθμού βραχονησίδων, ανέρχεται στα 3.832km². Πέντε από τα νησιά της Περιφέρειας είναι μεγάλα σε έκταση για την κλίμακα των νησιών του Αιγαίου (Λέσβος, Χίος, Σάμος, Λήμνος και Ικαρία) και τέσσερα μικρότερα (Άγιος Ευστράτιος, Οινούσσες, Ψαρά, Φούρνοι), ενώ δύο από τα μεγάλα νησιά, η Λέσβος και η Χίος συγκαταλέγονται στα σημαντικά νησιά του Ευρωπαϊκού Χώρου.

Χαρακτηριστικό της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου είναι η μεγάλη απόσταση όλων των νησιών της από την Ηπειρωτική Χώρα, αποτελώντας τα σύνορα της Ευρώπης σε άμεση γειτνίαση εξ ανατολών με την Τουρκική επικράτεια, ενώ παράλληλα οι αποστάσεις μεταξύ των νησιών της είναι επίσης μεγάλες. Η έδρα της Περιφέρειας είναι η πόλη της Μυτιλήνης.

Το **ανάγλυφο** του εδάφους των περισσότερων νησιών της Περιφέρειας είναι ορεινό και ημιορεινό, με τις ορεινές εκτάσεις να καλύπτουν περίπου το 33% της συνολικής έκτασης της Περιφέρειας. Ειδικότερα η Σάμος χαρακτηρίζεται από το ορεινό του εδάφους της έναντι των άλλων νησιών, ενώ η Λήμνος από το ημιορεινό και το πεδινό. Οι κλίσεις του εδάφους παρουσιάζουν επίσης σημαντικές διαφορές μεταξύ των νησιών με τις μεγαλύτερες στην Ικαρία και τις μικρότερες στη Λήμνο.

Το σύνολο των νησιών ανήκουν στην κλιματολογική ζώνη του Αιγαίου. Διαφοροποιήσεις υπάρχουν και στο εσωτερικό της Περιφέρειας, με τη Λήμνο να παρουσιάζει τις λιγότερες βροχοπτώσεις αλλά και τη χαμηλότερη μέση θερμοκρασία ενώ η Σάμος και η Ικαρία που βρίσκονται νοτιότερα έχουν περισσότερες βροχοπτώσεις και υψηλότερη μέση θερμοκρασία.

Συγκεκριμένα, το **κλίμα** της Λέσβου, της Λήμνου και του Άγιου Ευστράτιου χαρακτηρίζεται ως εύκρατο, με λιγότερες βροχοπτώσεις στα δύο τελευταία νησιά. Το κλίμα της Χίου χαρακτηρίζεται μεσογειακό με ήπιους σχετικά χειμώνες και ανομβρία τη θερινή περίοδο. Το κλίμα των Οινουσσών και των Ψαρών είναι μεσογειακό θαλάσσιου χαρακτήρα, με ήπιο χειμώνα και παρατεταμένο ξηρό και θερμό καλοκαίρι. Το κλίμα της Σάμου, της Ικαρίας και των Φούρνων χαρακτηρίζεται από ήπιο χειμώνα και δροσερό καλοκαίρι. Ενδεικτικά το μέσο ύψος βροχής κυμαίνεται από 460mm έως 710mm και ελαττώνεται καθώς κινούμαστε βορειότερα ενώ η μέση θερμοκρασία από 15 έως 19 °C.

Τα νησιά του Β. Αιγαίου ως μεσογειακά οικοσυστήματα, έχουν να επιδείξουν ένα πολύπλοκο μωσαϊκό οικοσυστημικών τύπων στην πολύ περιορισμένη επιφάνεια που καλύπτουν. Ένα σύνολο από χερσαία και υδατικά οικοσυστήματα, πλούσιο σε ενδημικά και σπάνια είδη χλωρίδας και πανίδας. Όσον αφορά το **οικοσύστημα**, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου συγκεντρώνει περισσότερα από 5.000 διαφορετικά είδη ζώων και 1.000 περίπου είδη φυτών, μερικά από τα οποία κινδυνεύουν να εξαφανιστούν κάτω από τις πιέσεις που δέχεται το θαλάσσιο περιβάλλον και ιδιαίτερα το παράκτιο οικοσύστημα που από την φύση του είναι το πιο παραγωγικό και το πιο σημαντικό για τη διατήρηση των οικολογικών ισορροπιών.

Μεγάλο ποσοστό των **χερσαίων οικοσυστημάτων των νησιών του Β. Αιγαίου** είναι αγροτικά, με καλλιέργειες όπως τα σιτηρά ή οι ελιές και τα αμπέλια, ενώ αρκετά μεγάλες εκτάσεις χρησιμοποιούνται ως βοσκότοποι. Σε κάθε νησί απαντάται διαφορετική ποικιλότητα οικοσυστημάτων, υψηλή σε κάποια, όπως για παράδειγμα στη Λέσβο, χαμηλότερη σε άλλα, όπως στις Οινούσσες.

Στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου υπάρχει σημαντικός αριθμός **θεσμοθετημένων περιοχών προστασίας**. Ειδικότερα, με βάση την υφιστάμενη εθνική και διεθνή νομοθεσία στην Περιφέρεια οι θεσμοθετημένες προστατευόμενες περιοχές περιλαμβάνουν:

- 11 Ειδικές ζώνες διαχείρισης (ΕΖΔ),
- 16 Ζώνες ειδικής προστασίας (ΖΕΠ),

- 1 Διατηρητέο μνημείο της φύσης (Απολιθωμένο δάσος Σίγρι στη Λέσβο),
- 1 Περιοχή Σύμβασης Βαρκελώνης (Απολιθωμένο δάσος Σίγρι στη Λέσβο),
- 1 Προστατευόμενο Φυσικό Σχηματισμό & Τοπίο [Υγρότοποι Σάμου (Αλυκή, Γλυφάδα, Κάμπος Χώρας)],
- 16 Βιότοποι Corine,
- 23 Τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και
- 55 Παραδοσιακοί Οικισμοί.

1.2 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου χωρίζεται σε πέντε Περιφερειακές Ενότητες:

Η **Π.Ε. Λέσβου** βρίσκεται στο Βορειοανατολικό Αιγαίο κοντά στα μικρασιατικά παράλια, από τα οποία χωρίζεται με το στενό της Μυτιλήνης πλάτους 7 έως 13 ναυτικών μιλιών. Είναι το μεγαλύτερο νησί της Περιφέρειας και του Ανατολικού Αιγαίου με έκταση 1.633,83 km² και τρίτο σε μέγεθος μετά την Κρήτη και την Εύβοια ενώ η έδρα της είναι η πόλη της Μυτιλήνης. **Γεωμορφολογικά** μπορούμε να πούμε ότι το ανάγλυφο του νησιού είναι ορεινό-ημιορεινό. Οι **πεδιάδες** είναι ελάχιστες και μικρές, σπουδαιότερες των οποίων είναι: της Καλλονής, του Γέρα, της Ερεσού, του Ιππείου-Συκούντας και της Πέτρας.

Τα σπουδαιότερα **όρη** της Ενότητας είναι ο ορεινός όγκος του Λεπέτυμνου (968 m) στα ΒΑ, ο ορεινός όγκος του Όρδυμνου (512 m) στα δυτικά, ο ορεινός όγκος του Ολύμπου (967 m) στο κεντρικό τμήμα και το βουνό Αμαλή (527 m) στο ΝΑ τμήμα του νησιού, ενώ τα κυριότερα **ποτάμια** του νησιού είναι ο Ευεργέτουλας που εκβάλλει στον κόλπο Γέρας, ο Βούβαρης που εκβάλλει στον Κόλπο Καλλονής και ο χείμαρρος Σεδούντας που εκβάλλει στο Αιγαίο Πέλαγος διαρρέοντας την κωμόπολη του Πλωμαρίου.

Η **Π.Ε. Ικαρίας** βρίσκεται ανατολικά του Αιγαίου Πελάγους και απαρτίζεται από τα νησιά της Ικαρίας, της Θύμαινας και των Φούρνων. Το μεγαλύτερο νησί της Ενότητας είναι η Ικαρία που αποτελεί και ένα από τα μεγαλύτερα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου. Η συνολική έκταση της Ενότητας είναι 295,571 km² και η έδρα της ο Άγιος Κήρυκος. **Γεωμορφολογικά** μπορούμε να αναφέρουμε ότι η Ενότητα Ικαρίας στο μεγαλύτερο μέρος της είναι ορεινή. Η κυριότερη οροσειρά της Ενότητας είναι του Αθέρα με υψηλότερη κορυφή τα 1.041m.

Οι Φούρνοι Κορσεών (Ικαρίας) είναι συστάδα νήσων, νησίδων και βραχονησίδων του Ανατολικού Αιγαίου. Η θέση τους είναι νοτιοδυτικά της Σάμου και νοτιοανατολικά της Ικαρίας. Συγκεκριμένα ανάμεσα στο τρίγωνο των ακρωτηρίων «Δομένικος» της Σάμου, «Φανάρι» της Ικαρίας και «Τζουλούφι» της Πάτμου. Το χαρακτηριστικό των νησίδων αυτών είναι η πολύ μεγάλη ακτογραμμή. Μάλιστα ξεπερνά σε μέγεθος και αυτό της Σάμου (η οποία συγκριτικά έχει πολύ μεγαλύτερο μέγεθος). Κύρια ασχολία των μόνιμων κατοίκων είναι η πλούσια αλιεία που σημειώνεται στη περιοχή (πέρασμα ψαριών).

Η Θύμαινα είναι νησίδα του συμπλέγματος των Φούρνων που βρίσκεται μεταξύ Σάμου και Ικαρίας. Είναι το δεύτερο μεγαλύτερο νησί του συμπλέγματος μετά τους Φούρνους με έκταση 10km².

Η **Π.Ε. Λήμνου** είναι το ένατο σε μέγεθος νησί της Ελλάδας με έκταση 438 km². Βρίσκεται στο Βόρειο Αιγαίο, στο Θρακικό Πέλαγος, ανάμεσα στο Άγιον Όρος, τη Σαμοθράκη, την Ίμβρο και τη Λέσβο. Μαζί με τον Άγιο Ευστράτιο αποτελούν την Ενότητα της Λήμνου. Η Λήμνος είναι ηφαιστιογενές νησί. Αν και δεν έχει δάση, έχει εκτεταμένες εύφορες πεδιάδες με σιτηρά και αμπέλια. Η Λήμνος δε διασχίζεται από ποτάμια, ενώ οι κυριότερες **Λίμνες** της είναι η Αλυκή μια παράκτια αλμυρή λιμνοθάλασσα και η Χορταρολίμνη ένα παράκτιο, εποχιακό υφάλμυρο έλος. Η έδρα της Ενότητας είναι η πόλη της Μύρινας.

Ο Άγιος Ευστράτιος είναι νησί του βορειοανατολικού Αιγαίου μεταξύ της Λήμνου και της Σκύρου, με έκταση 49,6 km² και μήκος ακτογραμμής 37 km. Ο Άγιος Ευστράτιος αποτελεί το πιο απομονωμένο νησί του Αρχιπελάγους. Το νησί έχει σχήμα άνισου τριγώνου με την υποτείνουσα προς τη Δύση.

Η **Π.Ε. Σάμου** βρίσκεται στο ανατολικό τμήμα του Αιγαίου Πελάγους κοντά στα παράλια της Μικράς Ασίας. Ανατολικά της βρίσκεται η Μικρά Ασία από την οποία χωρίζεται με τον επταστάδιο πορθμό με ελάχιστο πλάτος 1.650 m περίπου, βόρεια βρίσκεται η χερσόνησος της Ερυθραίας, βορειοδυτικά η Χίος, δυτικά και νοτιοδυτικά η Ικαρία και το σύμπλεγμα των Φούρνων και νότια τα Δωδεκάνησα από τα οποία τα πλησιέστερα είναι το Αγαθονήσι, οι Αρκοί και η Πάτμος. Είναι το όγδοο σε μέγεθος νησί της Ελλάδας και η έκταση της είναι 477 km².

Η **κατανομή των εδαφών** της Σάμου είναι 69,6% ορεινή, 22% ημιορεινή και μόλις το 8,4% είναι πεδινές εκτάσεις. Τα κυριότερα **Βουνά** της Ενότητας είναι η Κέρκη (1.443μ.) και η Άμπελος (ή Καρβούνης) (1.160μ.). Οι πεδινές περιοχές είναι λίγες, με μεγαλύτερη την πεδιάδα της Χώρας, η οποία βρίσκεται στην νότια πλευρά του νησιού και περικλείεται από τα χωριά Χώρα, Πυθαγόρειο, Μύλοι και Παγώνδας. Η έδρα της Ενότητας Σάμου είναι η πόλη της Σάμου.

Στην **Π.Ε. Χίου** ανήκουν τα νησιά Χίος, Ψαρά, Αντίψαρα και Οινούσσες (αποτελούν σύμπλεγμα νησιών). Η Χίος είναι νησί του Ανατολικού Αιγαίου, απέχει ελάχιστα από τις ακτές της Μικράς Ασίας, μόλις 3,5 ναυτικά μίλια τη χωρίζουν από το ακρωτήριο Πούντα ως τη χερσόνησο της Ερυθραίας στο ύψος του Τσεσμέ. Είναι το πέμπτο μεγαλύτερο σε μέγεθος νησί στην Ελλάδα με έκταση 904km² και μήκος ακτών

213km. Το έδαφος του νησιού κατά το μεγαλύτερο μέρος του είναι ορεινό και μόνο στα νοτιοανατολικά και νότια σχηματίζονται κάποιες μικρές πεδινές εκτάσεις.

Στο βόρειο τμήμα του νησιού υψώνονται τα όρη Πελιναίο με ψηλότερη κορυφή τον Προφήτη Ηλία (1.297μ.), Όρος (1.126μ.) και Αμονή (809μ.). Άλλα όρη είναι ο Προβατάς ή Προβάτιο (773μ.) και ο Αίπος (448μ.). Νοτιότερα στο μέσο του νησιού, βρίσκονται οι χαμηλότερες κορυφές Μαραθόβουνο και Πιγκανιάς. Τα βουνά της Χίου καλύπτονται σε αρκετό ύψος από δάση πεύκων και από θάμνους. **Ποταμούς** δεν συναντάμε στη Χίο, εκτός από μικρούς χειμάρρους και ρέματα με μικρό μήκος.

Τα Ψαρά είναι νησί του Βορειοανατολικού Αιγαίου, βορειοδυτικά της νήσου Χίου και ανήκει στη Ενότητα Χίου. Έχει έκταση 40 km^2 και μήκος ακτών 45 km. Τα Ψαρά είναι κυρίως γνωστά από τη μεγάλη καταστροφή που υπέστησαν το 1824, κατά τον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα εναντίον των Τούρκων. Οι κυριότερες ασχολίες των κατοίκων είναι η αλιεία και η μελισσοκομία (το θυμαρίσιο μέλι του νησιού θεωρείται εξαιρετικής ποιότητας).

Τα Αντίψαρα είναι ένα μικρό ελληνικό νησί του ανατολικού Αιγαίου, πολύ κοντά στο μεγαλύτερο νησί Ψαρά. Τα Αντίψαρα βρίσκονται στα δυτικά της νοτιοδυτικής άκρης των Ψαρών, από την οποία απέχει 2,4km. Η έκταση των Αντίψαρων είναι 4 km^2 (δέκα φορές μικρότερη από εκείνη των Ψαρών). Το έδαφος των Αντίψαρων είναι άνυδρο και ορεινό. Η ψηλότερη κορυφή του νησιού είναι η ψηλή ράχη με υψόμετρο 130μ.

Οι Οινούσσες είναι σύμπλεγμα νησιών ανατολικά της Χίου. Κατοικείται μονάχα το μεγαλύτερο από αυτά που είναι η Αιγνούσα με έκταση τα $14,382\text{ km}^2$. Το έδαφος των νησιών είναι γεμάτο λόφους, που σχηματίζουν μικρές κοιλάδες. Οι κυριότερες ασχολίες των κατοίκων τους είναι η αλιεία, η κτηνοτροφία ενώ και πολλοί κάτοικοι του νησιού ασχολούνται με τη ναυτιλία.

1.3 ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χάρτης 2: Μεταφορικές υποδομές της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου

1.3.1 Αεροδρόμια

Αναφορικά με τις αεροπορικές υποδομές, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου διαθέτει 5 αεροδρόμια ένα σε κάθε Ενότητα. Συγκεκριμένα τα αεροδρόμια της Περιφέρειας είναι: ο Κρατικός Αερολιμένας Λήμνου «Ήφαιστος», ο Διεθνής Αερολιμένας Μυτιλήνης «Οδ. Ελύτης», ο Κρατικός Αερολιμένας Χίου «Όμηρος», ο Διεθνής Αερολιμένας Σάμου «Αρίσταρχος ο Σάμιος» και ο Κρατικός Αερολιμένας Ικαρίας «Ικαρος».

Ο Κρατικός Αερολιμένας Λήμνου βρίσκεται 18χλμ. από την πόλη της Μύρινας. Λειτουργεί από το 1959 και από το 2001 έγινε η μετεγκατάσταση του σε καινούργιες

κτιριακές εγκαταστάσεις. Οι κτιριακές του εγκαταστάσεις καλύπτουν επιφάνεια έκτασης 6.500 τ.μ. Επίσης, διαθέτει έναν επιβατικό αεροσταθμό, έναν πυροσβεστικό σταθμό και χώρο για εννέα θέσεις στάθμευσης.

Ο Διεθνής Αερολιμένας Μυτιλήνης βρίσκεται σε απόσταση 8χλμ. νοτιοανατολικά της πόλης της Μυτιλήνης. Από το Δεκέμβριο του 2015, το αεροδρόμιο της Μυτιλήνης πέρασε στην διαχείριση της εταιρίας Fraport. Το 2019 ολοκληρώθηκαν οι εργασίες αναβάθμισης και εκμοντερνισμού των υφιστάμενων εγκαταστάσεων που αφορούσαν την:

- Κατασκευή νέου τερματικού σταθμού,
- Κατασκευή νέου πυροσβεστικού σταθμού,
- Νέα εγκατάσταση επεξεργασίας λυμάτων,
- Κατασκευή νέου χώρου στάθμευσης των αεροσκαφών,
- Αύξηση κατά 18% της συνολικής έκτασης του αεροδρομίου σε $7.185m^2$,
- Αύξηση κατά 29% των σταθμών check in (από 7 σε 9).

Ο Κρατικός Αερολιμένας Χίου βρίσκεται 3χλμ. νότια της πόλης της Χίου. Ο τερματικός σταθμός του αερολιμένα είναι επιφάνειας 800 τ.μ. ενώ ο διάδρομος προσγείωσης έχει μήκος 1.500μ. και πλάτος 30μ. Επίσης, ο αερολιμένας διαθέτει έναν επιβατικό αεροσταθμό, έναν πυροσβεστικό σταθμό, εγκατάσταση NDP-HIO, εγκατάσταση VOR/DME-MES και εγκατάσταση VOR/DME-HOS. Τέλος, στον αερολιμένα λειτουργεί κλιμάκιο SAR ('Ερευνας και Διάσωσης).

Ο Διεθνής Αερολιμένας Σάμου βρίσκεται 14χλμ. από την πόλη της Σάμου στο Δήμο Πυθαγορείου και λειτουργεί από το 1963. Από το Δεκέμβριο του 2015, το αεροδρόμιο της Σάμου πέρασε στην διαχείριση της εταιρίας Fraport. Το 2019 ολοκληρώθηκαν οι εργασίες αναβάθμισης και εκμοντερνισμού των υφιστάμενων εγκαταστάσεων που αφορούσαν την:

- Επέκταση και αναδιαμόρφωση του τερματικού σταθμού,
- Κατασκευή νέου πυροσβεστικού σταθμού,
- Αναδιοργάνωση του χώρου στάθμευσης των αεροσκαφών,
- Αύξηση κατά 19% της συνολικής έκτασης του αεροσταθμού $9.605m^2$,
- Αύξηση κατά 40% των σταθμών check in (από 10 σε 14),
- Αύξηση κατά 25% του συνολικού αριθμού πυλών (από 4 σε 5) και
- Αύξηση κατά 50% των σημείων ασφαλείας και ελέγχου του αεροδρομίου (από 2 σε 3).

Ο Κρατικός Αερολιμένας Ικαρίας βρίσκεται στο νοτιοανατολικό άκρο του νησιού και απέχει 12χλμ. από την πρωτεύουσα του νησιού τον Άγιο Κήρυκο και 52χλμ. από τον Εύδηλο. Διαθέτει έναν επιβατικό αεροσταθμό, ένα αμαξοστάσιο και χώρο στάθμευσης 4 αεροσκαφών (ATR72).

1.3.2 Λιμένες

Αναφορικά με τις λιμενικές υποδομές, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου διαθέτει 5 κύρια λιμάνια, το λιμάνι της Μύρηνας, το λιμάνι της Χίου, το λιμάνι της Σάμου, το Λιμάνι Άγιος Κύρηκος και το λιμάνι της Μυτιλήνης.

Το λιμάνι της Μύρηνας εξυπηρετεί κυρίως την εμπορική και επιβατική κίνηση προς τα νησιά του Βορειοανατολικού Αιγαίου, τον Πειραιά, την Καβάλα, το Λαύριο, την Μύκονο, την Πάτμο και την Σύρο. Επίσης, διαθέτει τουριστικό λιμένα όπου καταπλέουν τόσο κρουαζιερόπλοια όσο και ιδιωτικά σκάφη αναψυχής.

Το λιμάνι της Χίου διαθέτει εμπορικό/επιβατικό σταθμό όπου εξυπηρετεί την σύνδεση της Χίου με τα νησιά του Βορειοανατολικού Αιγαίου, του Πειραιά και της Βόρειας Ελλάδας. Επίσης, διαθέτει τουριστικό λιμένα όπου καταπλέουν τόσο κρουαζιερόπλοια όσο και μικρότερα σκάφη, που διακινούν επιβάτες από την Χίο προς το Τσεσμέ της Τουρκίας, αλλά και ιδιωτικά σκάφη αναψυχής.

Το λιμάνι της Σάμου (Βαθύ) διαθέτει εμπορικό/επιβατικό σταθμό όπου καταπλέουν τα επιβατικά πλοία της γραμμής σύνδεσης της Σάμου με τον Πειραιά, τα νησιά του Βορειοανατολικού Αιγαίου και τη Βόρεια Ελλάδα. Επίσης, διαθέτει τουριστικό λιμένα όπου καταπλέουν τόσο κρουαζιερόπλοια όσο και μικρότερα σκάφη, που διακινούν επιβάτες από Σάμο προς το Κουσάντασι της Τουρκίας, αλλά και ιδιωτικά σκάφη αναψυχής.

Το λιμάνι της Ικαρίας (Άγιος Κύρηκος) διαθέτει εμπορικό/επιβατικό σταθμός όπου καταπλέουν επιβατικά πλοία της γραμμής σύνδεσης της Ικαρίας με τον Πειραιά, τα νησιά του Βορειοανατολικού Αιγαίου, την Σύρο και την Μύκονο.

Το λιμάνι της Μυτιλήνης διαθέτει εμπορικό/επιβατικό σταθμό όπου εξυπηρετεί την σύνδεση της Μυτιλήνης με τα νησιά του Βορειοανατολικού Αιγαίου, τον Πειραιά και της Βόρειας Ελλάδας. Επίσης, διαθέτει τουριστικό λιμένα όπου καταπλέουν τόσο κρουαζιερόπλοια όσο και μικρότερα σκάφη, που διακινούν επιβάτες από την Χίο προς το Αϊβαλί της Τουρκίας, αλλά και ιδιωτικά σκάφη αναψυχής.

Τα υπόλοιπα λιμάνια της Περιφέρειας είναι:

- Λιμάνι Μούδρου, εξυπηρετεί την εμπορική κίνηση,
- Λιμάνι Άγιος Ευστράτιος, είναι το κύριο λιμάνι του νησιού Άγιος Ευστράτιος και εξυπηρετεί την εμπορική και επιβατική κίνηση του νησιού,
- Λιμάνι Σκάλας Ερεσού, εξυπηρετεί κυρίως ψαροκάικα και ιδιωτικά σκάφη,

- Λιμάνι Σκάλας Καλλονής, εξυπηρετεί κυρίως ψαροκάικα και ιδιωτικά σκάφη,
- Λιμάνι Πλωμαρίου, εξυπηρετεί κυρίως ψαροκάικα και ιδιωτικά σκάφη,
- Λιμάνι Μεστών, εξυπηρετεί κυρίως την επιβατική και εμπορική κίνηση,
- Λιμάνι Ψαρών, είναι το κύριο λιμάνι της νήσου Ψαρών και εξυπηρετεί την εμπορική και επιβατική κίνηση του νησιού,
- Λιμάνι Οινουσσών, είναι το κύριο λιμάνι των Οινουσσών και εξυπηρετεί την εμπορική και επιβατική κίνηση του νησιού,
- Λιμάνι Καρλόβασι, εξυπηρετεί την επιβατική κίνηση με τα νησιά του Βορειοανατολικού Αιγαίου, του Πειραιά, της Βόρειας Ελλάδας, της Μυκόνου και της Σύρου.
- Λιμάνι Πυθαγόρειο, εξυπηρετεί κυρίως ψαροκάικα και ιδιωτικά σκάφη,
- Λιμάνι Φούρνων, είναι το κύριο λιμάνι της νήσου Φούρνων και εξυπηρετεί την επιβατική και εμπορική κίνηση του νησιού και
- Λιμάνι Εύδηλος, αποτελεί το 2^ο λιμάνι της Ικαρίας και εξυπηρετεί κυρίως τη βόρεια πλευρά του νησιού. Εξυπηρετεί καθημερινά δρομολόγια, σαν ενδιάμεσος σταθμός με τελικό προορισμό των πλοίων τη Σάμο και τον Πειραιά. Επίσης, συνδέεται και με λιμάνια άλλων νησιών και εξυπηρετεί και εμπορικά πλοιά που έρχονται στο νησί.

1.3.3 Οδικοί άξονες

Το οδικό δίκτυο και οι χερσαίες μεταφορές περιορίζονται κατ' ανάγκη σε τοπικό επίπεδο νησιού και η σημασία τους είναι πάντοτε ανάλογη με το μέγεθος του χερσαίου χώρου που αφορούν και το μέγεθος των αναγκών που ικανοποιούν. Θα πρέπει να επισημάνουμε ότι πέρα από τον αριθμό των αυτοκινήτων των μόνιμων κατοίκων, το οδικό δίκτυο της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου επιβαρύνεται με έναν επίσης υψηλό αριθμό αυτοκινήτων των τουριστών της καλοκαιρινής περιόδου. Αναλυτικότερα, το οδικό δίκτυο ανά Περιφερειακή Ενότητα έχει ως εξής:

- **ΠΕ Σάμου:** Το οδικό δίκτυο της Ενότητας είναι σε πολύ καλή κατάσταση. Όλοι οι οικισμοί συνδέονται μεταξύ τους και με τον κεντρικό οδικό άξονα. Έχει γίνει ήδη πρόβλεψη και είναι υπό εκτέλεση έργα για βελτίωση μέρους του οδικού δικτύου του νησιού.
- **ΠΕ Λήμνου:** το οδικό δίκτυο του νησιού είναι αφαλτοστρωμένο στο μεγαλύτερο τμήμα του και σε μέτρια κατάσταση. Ο βασικός οδικός άξονας είναι σε πολύ καλή κατάσταση, ξεκινά από την Μύρινα, προσεγγίζει το Αεροδρόμιο και καταλήγει στο Μούδρο. Διακλαδώσεις του βασικού άξονα οδηγούν στους υπόλοιπους οικισμούς του νησιού, οι βασικότεροι από τους οποίους είναι:
 1. Έπαρχιακή οδός Μύρινας-Καλλιθέας,
 2. Έπαρχιακή οδός Πλάκα-Ρωμανού,
 3. Έπαρχιακή οδός Κατάλακκο-Κορνός,
 4. Έπαρχιακή οδός Μούδρου-Σκανδάλη.
- **ΠΕ Λέσβου:** το βασικό οδικό δίκτυο του νησιού, ενώνει τα δύο λιμάνια του νησιού, της Μυτιλήνης και του Σιγρίου. Διακλαδώσεις των βασικών οδών οδηγούν στο αεροδρόμιο και τα τουριστικά θέρετρα. Η πόλη της Μυτιλήνης έχει 3 εξόδους. Η Βόρεια έξοδος οδηγεί στο ΒΑ τμήμα του νησιού και διέρχεται από το παλιό λιμάνι και τη βιομηχανική ζώνη, η Νότια οδηγεί προς τον κόλπο της Γέρας και το Αεροδρόμιο και η Δυτική οδηγεί μέσω της διεθνούς οδικής αρτηρίας σε όλους τους υπόλοιπους οικισμούς. Σε γενικές γραμμές το οδικό δίκτυο είναι καλής βατότητας, με εξαίρεση την ορεινή περιοχή του Ολύμπου και τη ΒΔ πλευρά του νησιού.
- **ΠΕ Ικαρίας:** το οδικό δίκτυο είναι περιορισμένο και απαιτεί εκτεταμένα έργα βελτίωσης. Επαρχιακοί οδοί, ασφαλτωστρομένοι και σε σχετικά καλή κατάσταση υπάρχουν μόνο στο βόρειο-ΒΑ τμήμα του νησιού, οι οποίες συνδέουν τους περιμετρικούς οικισμούς του Αρμενιστή και του Ευδήλου με τις ΝΑ ακτές και το Λιμάνι του Αγίου Κηρύκου. Το υπόλοιπο νοτιοδυτικό

τμήμα του νησιού υστερεί σε υποδομές αφού οι οικισμοί συνδέονται με μη ασφαλτοστρωμένες οδούς.

- ΠΕ Χίου: το κεντρικό δίκτυο συνδέει την πόλη της Χίου με τα κυριότερα χωριά του νησιού. Οι οδοί στην πλειοψηφία τους είναι ασφαλτοστρωμένοι και σε πολύ καλή κατάσταση. Προβλήματα παρουσιάζονται στο βόρειο τμήμα του νησιού λόγω κατολισθήσεων. Το δευτερεύον οδικό δίκτυο αποτελείται κυρίως από χωματόδρομους ενώ τα τμήματα που είναι ασφαλτοστρωμένα είναι σε κακή κατάσταση λόγω ελλιπούς συντήρησης.

1.4 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ, 2011-2021

1.4.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Σύμφωνα με τα οριστικά στοιχεία απογραφής πληθυσμού που ανακοίνωσε η ΕΛΣΤΑΤ, ο πληθυσμός της Ελλάδας την περίοδο 2011-2021 σημείωσε μείωση κατά -3% (από 10,8 εκατ. το 2011 σε 10,5 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν μείωση την περίοδο 2011-2021, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+6%, από 309 χιλ. το 2011 σε 328 χιλ. το 2021) και Κρήτης (+0,2%, από 623 χιλ. το 2011 σε 624 χιλ. το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Δυτικής Μακεδονίας (-10%, από 284 χιλ. το 2011 σε 255 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-8%, από 608 χιλ. το 2011 σε 562 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-7%, από 547 χιλ. το 2011 σε 508 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (-7%, από 578 χιλ. το 2011 σε 540 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (-6%, από 733 χιλ. το 2011 σε 688 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-5%, από 1,9 εκατ. το 2011 σε 1,8 εκατ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-5%, από 680 χιλ. το 2011 σε 648 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-5%, από 337 χιλ. το 2011 σε 320 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-2%, από 208 χιλ. το 2011 σε 205 χιλ. το 2021), Βορείου Αιγαίου (-2%, από 199 χιλ. το 2011 σε 195 χιλ. το 2021) και Αττικής (-0,4%, από 3,8 εκατ. το 2011 σε 3,8 εκατ. το 2021).

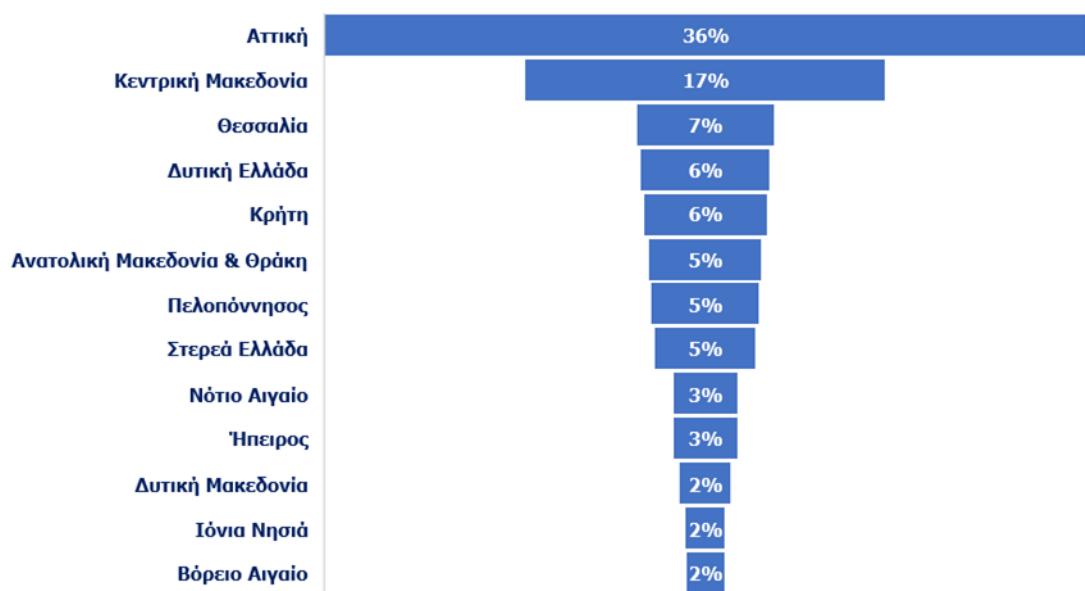
Πίνακας 1: Εξέλιξη του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011-2021

Περιφέρεια	2011	2021	%Δ 2011 - 2021
Αττική	3.828.434	3.814.064	0%
Κεντρική Μακεδονία	1.882.108	1.795.669	-5%
Θεσσαλία	732.762	688.255	-6%
Δυτική Ελλάδα	679.796	648.220	-5%
Κρήτη	623.065	624.408	0%
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	608.182	562.201	-8%
Πελοπόννησος	577.903	539.535	-7%
Στερεά Ελλάδα	547.390	508.254	-7%
Νότιο Αιγαίο	309.015	327.820	6%
Ήπειρος	336.856	319.991	-5%
Δυτική Μακεδονία	283.689	254.595	-10%
Ιόνια Νησιά	207.855	204.532	-2%
Βόρειο Αιγαίο	199.231	194.943	-2%
Ελλάδα	10.816.286	10.482.487	-3%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Απογραφή Πληθυσμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού στις 13 Περιφέρειες της χώρας για το 2021, παρατηρούμε ότι το 54% του συνόλου είναι συγκεντρωμένο στις Περιφέρειες Αττικής (36%) και Κεντρικής Μακεδονίας (17%), στις οποίες ανήκουν και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη). Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει για το 2021 το 2% του συνολικού πληθυσμού της Ελλάδας.

Διάγραμμα 1: Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021

1.4.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2011-2021, σημείωσε μείωση κατά -2% (από 199 χιλ. το 2011 σε 195 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημειώσαν μείωση του πληθυσμού τους, με εξαίρεση την Ενότητα Ικαρίας (+3%, από 10 χιλ. το 2011 σε 10 χιλ. το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Λέσβου (-3%, από 86 χιλ. το 2011 σε 84 χιλ. το 2021), Χίου (-2%, από 53 χιλ. το 2011 σε 52 χιλ. το 2021), Σάμου (-1%, από 33 χιλ. το 2011 σε 33 χιλ. το 2021) και Λήμνου (-3%, από 17 χιλ. το 2011 σε 17 χιλ. το 2021).

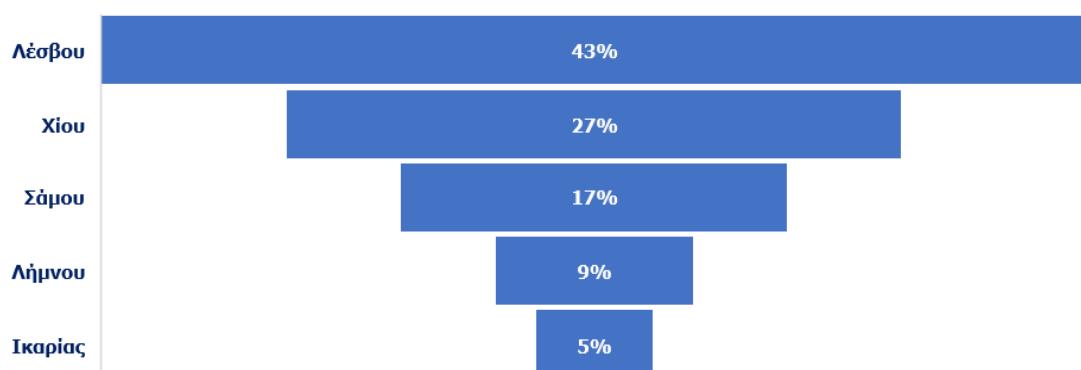
Πίνακας 2: Εξέλιξη του πληθυσμού της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, 2011-2021

Ενότητα	2011	2021	%Δ 2011 - 2021
Λέσβου	86.436	83.755	-3%
Χίου	52.674	51.692	-2%
Σάμου	32.977	32.642	-1%
Λήμνου	17.262	16.668	-3%
Ικαρίας	9.882	10.186	3%
Βόρειο Αιγαίο	199.231	194.943	-2%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Απογραφή Πληθυσμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, η Ενότητα Λέσβου αντιπροσωπεύει το 43% του πληθυσμού της Περιφέρειας και ακολουθούν οι Ενότητες Χίου (27%), Σάμου (17%), Λήμνου (9%) και Ικαρίας (5%).

Διάγραμμα 2: Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, 2021

1.5 ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ, 2011 ΚΑΙ 2021

1.5.1 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας

Αναφορικά με την ηλικιακή κατανομή, παρατηρούμε γήρανση του πληθυσμού της Ελλάδας την περίοδο 2011-2021. Συγκεκριμένα, οι ηλικίες 0-39 ετών εμφανίζουν μείωση του πληθυσμού τους ενώ αντίθετα οι ηλικίες 40-80+ ετών αύξηση, με εξαίρεση τις ηλικίες 70-79 ετών που σημειώνουν μείωση. Ειδικότερα: 0-9 ετών (-16%, από 1,0 εκατ. το 2011 σε 878 χιλ. το 2021), 10-19 ετών (-0,4%, από 1,1 εκατ. το 2011 σε 1,1 εκατ. το 2021), 20-29 ετών (-22%, από 1,4 εκατ. το 2011 σε 1,1 εκατ. το 2021), 30-39 ετών (-23%, από 1,6 εκατ. το 2011 σε 1,3 εκατ. το 2021), 40-49 ετών (+1%, από 1,6 εκατ. το 2011 σε 1,6 εκατ. το 2021), 50-59 ετών (+11%, από 1,4 εκατ. το 2011 σε 1,5 εκατ. το 2021), 60-69 ετών (+17%, από 1,1 εκατ. το 2011 σε 1,3 εκατ. το 2021), 70-79 ετών (-2%, από 1,0 εκατ. το 2011 σε 996 χιλ. το 2021) και 80+ ετών (+31%, από 583 χιλ. το 2011 σε 766 χιλ. το 2021).

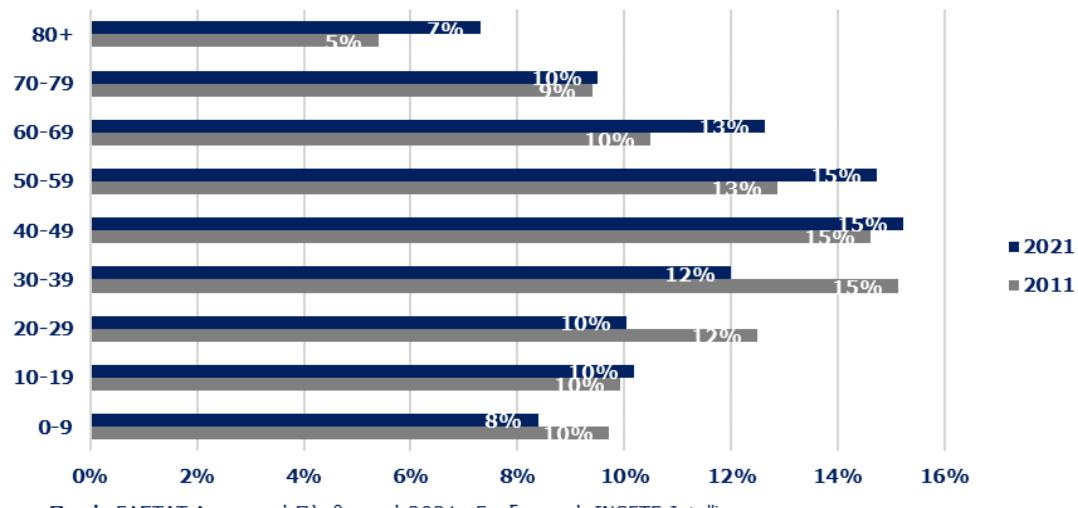
Πίνακας 3: Κατανομή του πληθυσμού της Ελλάδας ανά ηλικιακή κατηγορία, 2011-2021

Ηλικιακή κατηγορία	2011	2021	%Δ 2011-2021
0-9	1.049.839	878.491	-16%
10-19	1.072.705	1.068.216	0%
20-29	1.350.868	1.053.304	-22%
30-39	1.635.304	1.256.393	-23%
40-49	1.581.095	1.596.028	1%
50-59	1.391.854	1.543.340	11%
60-69	1.134.045	1.324.635	17%
70-79	1.017.242	996.037	-2%
80+	583.334	766.043	31%
Σύνολο	10.816.286	10.482.487	-3%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Απογραφή Πληθυσμού 2021-Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τα μερίδια των επιμέρους ηλικιών για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 40-49 και 50-59 ετών με 15% αντίστοιχα και ακολουθούν οι ηλικίες 60-69 ετών (13%), 30-39 ετών (12%), 10-19, 20-29 και 70-79 ετών (10% αντίστοιχα), 0-9 ετών (8%) και 80+ ετών (7%).

Διάγραμμα 3: Ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας, 2011 και 2021

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ Απογραφή Πληθυσμού 2021 - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.5.2 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου στις επιμέρους ηλικιακές κατηγορίες εμφανίζει θετική εικόνα, με εξαίρεση τις ηλικίες 0-9 ετών (-8%, από 19 χιλ. το 2011 σε 17 χιλ. το 2021), 20-29 ετών (-24%, από 27 χιλ. το 2011 σε 20 χιλ. το 2021) και 30-39 ετών (-15%, από 28 χιλ. το 2011 σε 24 χιλ. το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες ηλικιακές κατηγορίες: 10-19 ετών (+2%, από 19 χιλ. το 2011 σε 20 χιλ. το 2021), 40-49 ετών (+4%, από 26 χιλ. το 2011 σε 27 χιλ. το 2021), 50-59 ετών (+14%, από 23 χιλ. το 2011 σε 26 χιλ. το 2021), 60-69 ετών (+6%, από 22 χιλ. το 2011 σε 24 χιλ. το 2021), 70-79 ετών (+1%, από 20 χιλ. το 2011 σε 20 χιλ. το 2021) και 80+ ετών (+12%, από 14 χιλ. το 2011 σε 16 χιλ. το 2021).

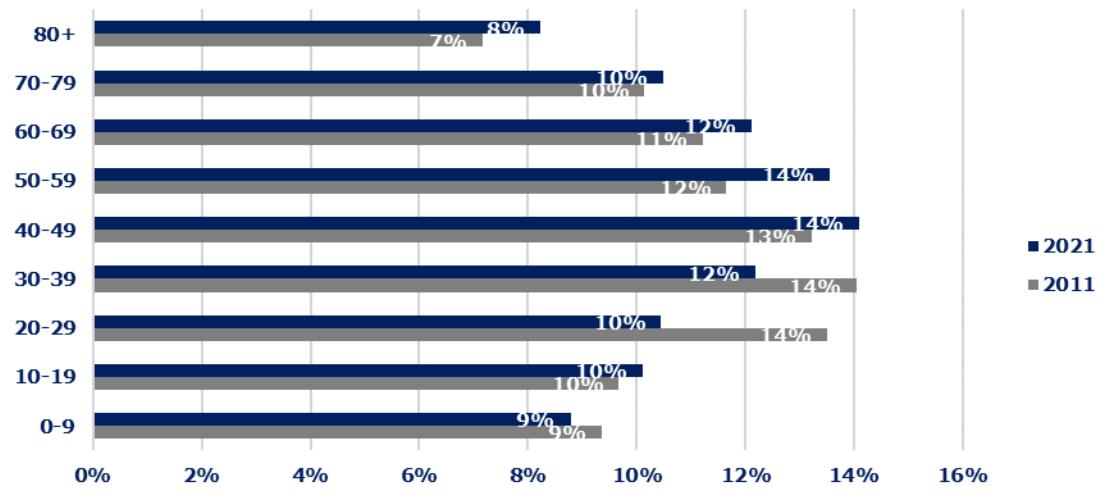
Πίνακας 4: Κατανομή του πληθυσμού της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά ηλικιακή κατηγορία, 2011-2021

Ηλικιακή κατηγορία	2011	2021	%Δ 2011-2021
0-9	18.652	17.124	-8%
10-19	19.274	19.701	2%
20-29	26.919	20.375	-24%
30-39	27.977	23.746	-15%
40-49	26.337	27.472	4%
50-59	23.217	26.395	14%
60-69	22.349	23.614	6%
70-79	20.214	20.457	1%
80+	14.292	16.059	12%
Σύνολο	199.231	194.943	-2%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Απογραφή Πληθυσμού 2021-Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τα μερίδια των επιμέρους ηλικιών για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 40-49 και 50-59 ετών (14% αντίστοιχα) και ακολουθούν οι ηλικίες 30-39 και 60-69 ετών (12%), 10-19, 20-29 και 70-79 ετών (10% αντίστοιχα), 0-9 ετών (9%) και 80+ ετών (8%).

Διάγραμμα 4: Ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, 2011 και 2021

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ Απογραφή Πληθυσμού 2021 - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.6 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, 2016 ΚΑΙ 2022

Η ΕΛΣΤΑΤ διενεργεί κάθε χρόνο την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, η οποία εκτός από στοιχεία απασχόλησης περιλαμβάνει εκτιμήσεις για τον πληθυσμό, τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό, δείκτες απασχόλησης και ανεργίας κ.α. Ο **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός** αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.

1.6.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Οι ηλικίες άνω των 15 ετών αντιπροσωπεύουν το 85% του πληθυσμού της χώρας τα έτη 2016 και 2022 αντίστοιχα, εκ των οποίων το 52% και για τα δύο έτη αποτελεί τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό της. Στις επιμέρους Περιφέρειες, δεν παρατηρούνται μεγάλες διαφοροποιήσεις και για τα δύο έτη, με το ποσοστό των ηλικιών 15+ ετών για το 2016 να κυμαίνεται μεταξύ 83%-87% ενώ για το 2022 μεταξύ 83%-86%.

Αναφορικά με τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε την περίοδο 2016-2022 μικτή εικόνα, με τις Περιφέρειες Αττικής, Θεσσαλίας, Κρήτης, Στερεάς Ελλάδας, Πελοποννήσου και Βορείου Αιγαίου να εμφανίζουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Ελλάδας, Αν. Μακεδονίας & Θράκης, Ηπείρου, Νοτίου Αιγαίου, Δυτικής Μακεδονίας και Ιονίων Νήσων μείωση. Ειδικότερα, το υψηλότερο ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού το 2022 καταγράφεται στις Περιφέρειες Αττικής και Κρήτης (55% αντίστοιχα) ενώ το χαμηλότερο στις Περιφέρειες Ηπείρου και Δυτικής Μακεδονίας (47% αντίστοιχα). Οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Πελοπόννησος (53%), Θεσσαλία, Στερεά Ελλάδα και Νότιο Αιγαίο (52% αντίστοιχα), Κεντρική Μακεδονία, Ιόνια Νησιά και Βόρειο Αιγαίο (51% αντίστοιχα), Αν. Μακεδονία & Θράκη (50%) και Δυτική Ελλάδα (49%).

Η πλειοψηφία του οικονομικά ενεργού πληθυσμού όπως είναι φυσικό απαντάται και για τα 2 έτη στις μεγάλες αστικές Περιφέρειες της χώρας (53% και για τα δύο έτη), Αττικής (36%/35% αντίστοιχα) και Κεντρικής Μακεδονίας (17%/18% αντίστοιχα), ενώ οι υπόλοιπες Περιφέρειες σημειώνουν μικρότερα μερίδια κάτω από το 7%.

Πίνακας 5: Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2016 και 2022

	2016			2022		
	% Ηλικιών 15+	% Πληθυσμού*	% Οικονομικά Ενεργού πληθυσμού	% Ηλικιών 15+	% Πληθυσμού*	% Οικονομικά Ενεργού πληθυσμού
Αττική	86%	54%	36%	85%	55%	35%
Κεντρική Μακεδονία	85%	51%	17%	85%	51%	18%
Θεσσαλία	86%	50%	7%	85%	52%	7%
Δυτική Ελλάδα	85%	51%	6%	85%	49%	6%
Κρήτη	83%	55%	6%	83%	55%	6%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	85%	51%	6%	85%	50%	6%
Στερεά Ελλάδα	86%	50%	5%	85%	52%	5%
Πελοπόννησος	86%	52%	5%	85%	53%	5%
Ήπειρος	87%	48%	3%	86%	47%	3%
Νότιο Αιγαίο	83%	57%	3%	83%	52%	3%
Δυτική Μακεδονία	86%	50%	3%	85%	47%	3%
Ιόνια Νησιά	85%	52%	2%	84%	51%	2%
Βόρειο Αιγαίο	86%	49%	2%	85%	51%	2%
Ελλάδα	85%	52%	100%	85%	52%	100%

Πηγή: ΕΕΔ - ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*επί του συνόλου των ηλικιών 15+

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει μόλις το 2% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της χώρας και για τα δύο έτη, ενώ το ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της ως προς τον πληθυσμό της ηλικίας 15+ ετών ήταν 49% το 2016 και 51% το 2022. Σε σύγκριση με τις υπόλοιπες Περιφέρειες, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου εμφανίζει το 2016 το 2^ο χαμηλότερο ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού ενώ το 2022 το 7^ο υψηλότερο μαζί με τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας και Ιονίων Νήσων.

1.7 ΜΑΚΡΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ, 2015-2020

1.7.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι την περίοδο 2015-2020 το ΑΕΠ της χώρας σημείωσε μείωση κατά -6% (από € 176.369 εκατ. το 2015 σε € 165.406 εκατ. το 2020), η εικόνα αναστράφηκε το 2020 μετά από 3 συνεχόμενα έτη ανάπτυξης λόγω της επίδρασης της πανδημίας του κορονοϊού. Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση του ΑΕΠ τους, με εξαίρεση την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (+6%, από € 8,0 δισ. το 2015 σε € 8,5 δισ. το 2020). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττικής (-6%, από € 83,6 δισ. το 2015 σε € 79,0 δισ. το 2020), Κεντρικής Μακεδονίας (-5%, από € 23,8 δισ. το 2015 σε € 22,6 δισ. το 2020), Θεσσαλίας (-4%, από € 9,0 δισ. το 2015 σε € 8,7 δισ. το 2020), Κρήτης (-11%, από € 8,8 δισ. το 2015 σε € 7,9 δισ. το 2020), Πελοποννήσου (-4%, από € 8,0 δισ. το 2015 σε € 7,7 δισ. το 2020), Δυτικής Ελλάδας (-6%, από € 8,0 δισ. το 2015 σε € 7,5 δισ. το 2020), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-4%, από € 6,8 δισ. το 2015 σε € 6,5 δισ. το 2020), Νοτίου Αιγαίου (-17%, από € 6,1 δισ. το 2015 σε € 5,1 δισ. το 2020), Ηπείρου (-6%, από € 3,9 δισ. το 2015 σε € 3,7 δισ. το 2020), Δυτικής Μακεδονίας (-28%, από € 4,7 δισ. το 2015 σε € 3,4 δισ. το 2020), Ιονίων Νήσων (-15%, από € 3,1 δισ. το 2015 σε € 2,6 δισ. το 2020) και Βορείου Αιγαίου (-7%, από € 2,5 δισ. το 2015 σε € 2,3 δισ. το 2020).

Πίνακας 6: ΑΕΠ Περιφερειών της Χώρας, 2015-2020 (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

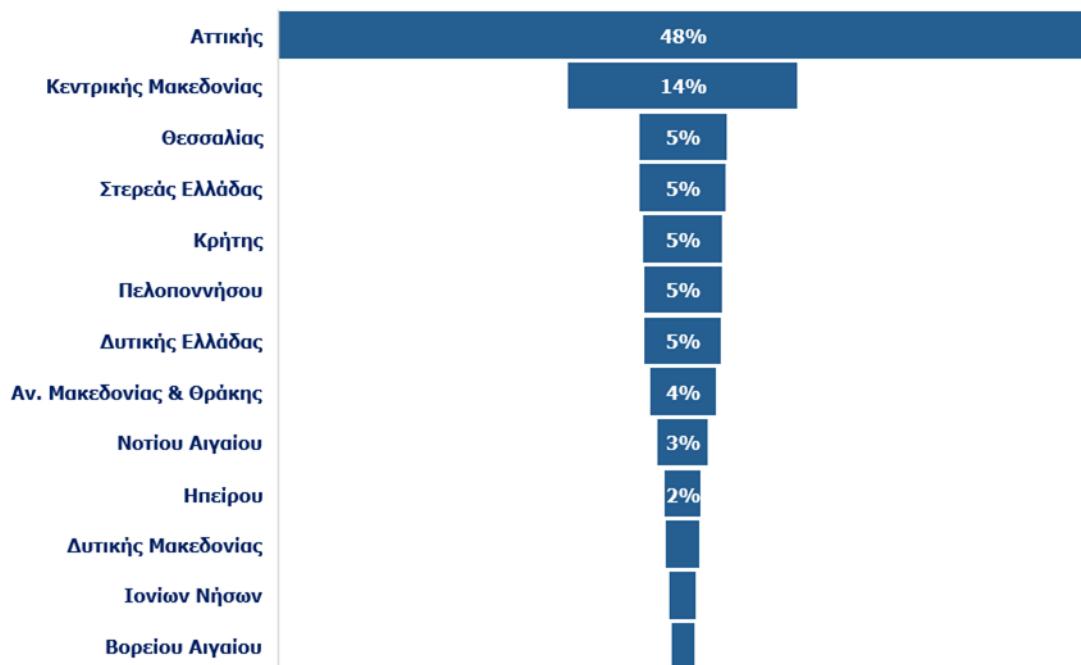
Περιφέρεια	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	%Δ 2015-2020
Αττικής	83.617	83.007	84.535	85.688	87.642	78.993	-6%
Κεντρικής Μακεδονίας	23.817	23.801	24.037	24.601	24.990	22.556	-5%
Θεσσαλίας	8.988	8.843	8.918	9.081	9.365	8.672	-4%
Στερεάς Ελλάδας	8.027	8.136	8.313	8.434	8.616	8.498	6%
Κρήτης	8.826	8.606	8.824	9.013	9.212	7.878	-11%
Πελοποννήσου	7.972	7.934	8.060	8.056	8.343	7.680	-4%
Δυτικής Ελλάδας	8.034	7.832	7.838	7.948	8.115	7.538	-6%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	6.786	6.808	6.807	6.888	6.976	6.509	-4%
Νοτίου Αιγαίου	6.088	5.855	5.920	6.134	6.339	5.066	-17%
Ηπείρου	3.929	3.892	3.870	3.935	4.034	3.685	-6%
Δυτικής Μακεδονίας	4.705	4.313	4.298	4.159	3.896	3.381	-28%
Ιονίων Νήσων	3.086	3.034	3.050	3.155	3.265	2.619	-15%
Βορείου Αιγαίου	2.495	2.433	2.433	2.467	2.558	2.331	-7%
Ελλάδα	176.369	174.494	176.903	179.558	183.351	165.406	-6%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2020, όπως είναι φυσιολογικό την μεγαλύτερη συμβολή στο ΑΕΠ της χώρας έχουν οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, που αποτελούν και την καρδιά της οικονομικής δραστηριότητας, συνεισφέροντας το 61% του ΑΕΠ της. Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 1% του ΑΕΠ της χώρας.

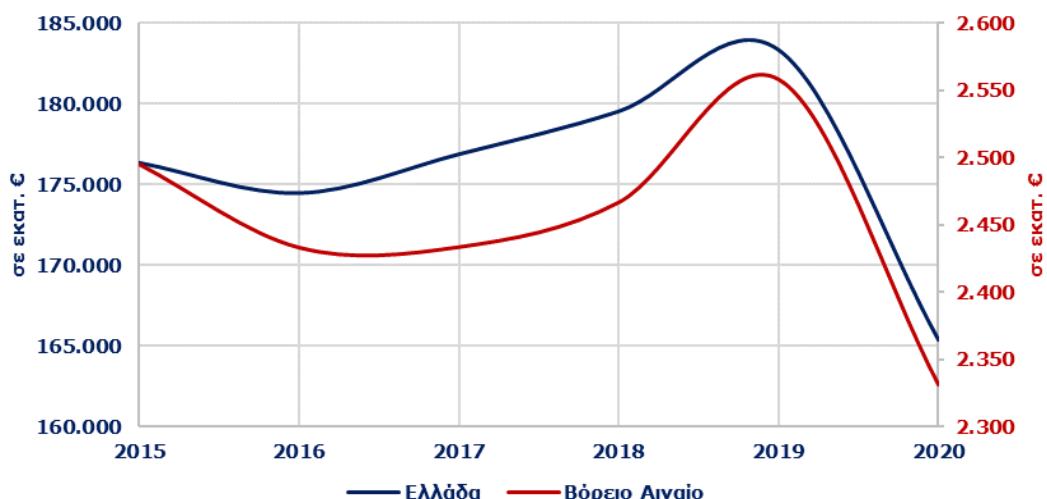
Διάγραμμα 5: Ποσοστιαία κατανομή του ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2020

1.7.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η εξέλιξη του ΑΕΠ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2015-2020 εμφανίζει παρόμοια εικόνα με αυτή του συνόλου της χώρας. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2015-2020 η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσε μείωση του ΑΕΠ της κατά -7% (από € 2.495 εκατ. το 2015 σε € 2.331 εκατ. το 2020).

Διάγραμμα 6: Εξέλιξη του ΑΕΠ της Ελλάδας και της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου (σε εκατ. €), 2015-2020

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, την περίοδο 2015-2020 όλες οι Περιφερειακές Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Λέσβου (-6%, από € 1.307 εκατ. το 2015 σε € 1.230 εκατ. το 2020), Χίου (-6%, από € 650 εκατ. το 2015 σε € 610 εκατ. το 2020) και Σάμου (-9%, από € 538 εκατ. το 2015 σε € 491 εκατ. το 2020).

Πίνακας 7: ΑΕΠ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2020 (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

Ενότητα	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	%Δ 2015-2020
Λέσβου	1.307	1.270	1.276	1.298	1.338	1.230	-6%
Χίου	650	637	628	629	665	610	-6%
Σάμου	538	526	530	540	556	491	-9%
Βόρειο Αιγαίο	2.495	2.433	2.433	2.467	2.558	2.331	-7%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.3 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας την περίοδο 2015-2020 μειώθηκε κατά -5% (από € 16.299 το 2015 σε € 15.461 το 2020). Επιμέρους η εικόνα είναι αρνητική, με εξαίρεση την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (+6%, από € 14.416 το 2015 σε € 15.322 το 2020). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττικής (-4%, από € 21.992 το 2015 σε € 21.134 το 2020), Νοτίου Αιγαίου (-20%, από € 18.182 το 2015 σε € 14.572 το 2020), Ιονίων Νήσων (-14%, από € 14.935 το 2015 σε € 12.914 το 2020), Κρήτης (-11%, από € 13.972 το 2015 σε € 12.374 το 2020), Πελοποννήσου (-2%, από € 13.693 το 2015 σε € 13.456 το 2020), Δυτικής Μακεδονίας (-25%, από € 17.102 το 2015 σε € 12.838 το 2020), Κεντρικής Μακεδονίας (-4%, από € 12.611 το 2015 σε € 12.092 το 2020), Θεσσαλίας (-1%, από € 12.286 το 2015 σε € 12.172 το 2020), Δυτικής Ελλάδας (-3%, από € 11.977 το 2015 σε € 11.616 το 2020), Ηπείρου (-5%, από € 11.624 το 2015 σε € 11.097 το 2020), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-3%, από € 11.207 το 2015 σε € 10.908 το 2020) και Βορείου Αιγαίου (-20%, από € 12.654 το 2015 σε € 10.163 το 2020).

Πίνακας 8: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2015-2020 (σε €)

Περιφέρεια	2015	2016	2017	2018	2019*	2020*	%Δ 2015-2020
Αττικής	21.992	21.975	22.453	22.854	23.430	21.134	-4%
Στερεάς Ελλάδας	14.416	14.639	14.959	15.175	15.497	15.322	6%
Νοτίου Αιγαίου	18.182	17.395	17.431	17.911	18.332	14.572	-20%
Πελοποννήσου	13.693	13.677	13.946	13.995	14.553	13.456	-2%
Ιονίων Νήσων	14.935	14.743	14.877	15.447	16.041	12.914	-14%
Δυτικής Μακεδονίας	17.102	15.817	15.895	15.513	14.656	12.838	-25%
Κρήτης	13.972	13.611	13.939	14.212	14.490	12.374	-11%
Θεσσαλίας	12.286	12.152	12.318	12.606	13.064	12.172	-1%
Κεντρικής Μακεδονίας	12.611	12.649	12.799	13.121	13.343	12.092	-4%
Δυτικής Ελλάδας	11.977	11.758	11.845	12.091	12.424	11.616	-3%
Ηπείρου	11.624	11.583	11.560	11.781	12.098	11.097	-5%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	11.207	11.277	11.308	11.472	11.643	10.908	-3%
Βορείου Αιγαίου	12.654	12.154	11.732	11.415	11.355	10.163	-20%
Ελλάδα	16.299	16.193	16.449	16.730	17.101	15.461	-5%

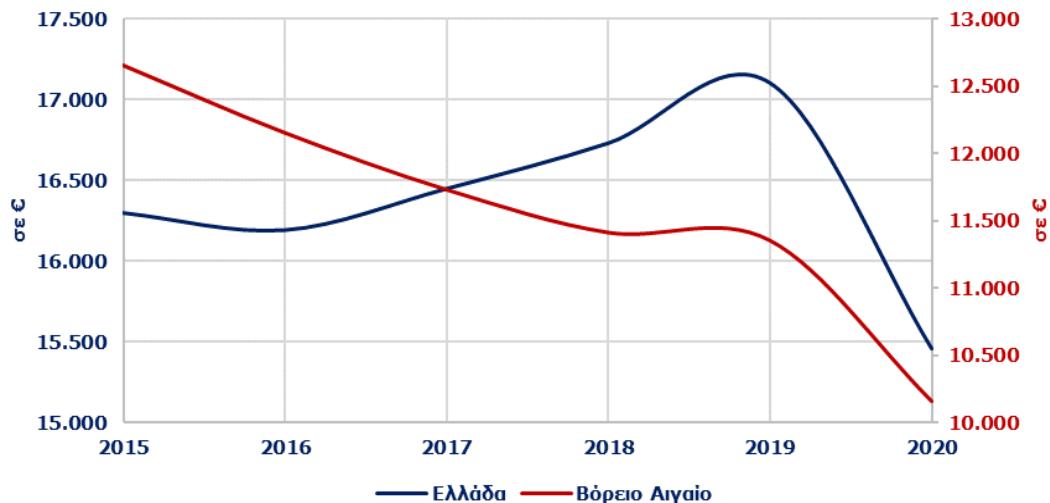
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.4 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2014-2019, εμφανίζει παρόμοια εικόνα με το σύνολο της χώρας, αν και με πιο έντονα χαρακτηριστικά μείωσης. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2015-2020 το κατά Κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας κατέγραψε μείωση κατά -20% (από € 12.654 το 2015 σε € 10.163 το 2020).

Διάγραμμα 7: Εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας και της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου (σε €), 2015-2020

Επιμέρους, την περίοδο 2015-2020 όλες οι Περιφερειακές Ενότητες κατέγραψαν μείωση του κατά Κεφαλήν ΑΕΠ τους. Συγκεκριμένα: Χίου (-16%, από € 12.197 το 2015 σε € 10.276 το 2020), Λέσβου (-20%, από € 12.855 το 2015 σε € 10.244 το 2020) και Σάμου (-23%, από € 12.748 το 2015 σε € 9.835 το 2020).

Πίνακας 9: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα (σε €), 2015-2020

Ενότητα	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	%Δ 2015-2020
Χίου	12.197	11.884	11.381	11.002	11.312	10.276	-16%
Λέσβου	12.855	12.240	11.880	11.619	11.390	10.244	-20%
Σάμου	12.748	12.285	11.813	11.432	11.325	9.835	-23%
Βόρειο Αιγαίο	12.654	12.154	11.732	11.415	11.355	10.163	-20%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.5 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2022

Η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της χώρας το 2022 ήταν της τάξης του 11,5% ή € 23,9 δισ. Λόγω της προσεγγιστικής φύσης των στοιχείων του πίνακα, η εικόνα που αναδεικνύει είναι κατά κύριο λόγο ενδεικτική. Παρόλα αυτά είναι εντυπωσιακή η συνεισφορά του τουρισμού στο ΑΕΠ των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου, των Ιονίων Νήσων και της Κρήτης.

Τα έσοδα της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου από τον τουρισμό το 2022, αντιπροσώπευαν το 1% (€ 173 εκατ.) των συνολικών εσόδων της χώρας ενώ η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της Περιφέρειας ανήλθε σε 6%.

Πίνακας 10: Συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2022

Περιφέρεια	% κατανομή εσόδων εισερχόμενου τουρισμού 2022	αναλογία άμεσης δαπάνης 2022 - σε € εκ.	ΑΕΠ Περιφερειών 2022*- σε εκ.	% ΑΕΠ στο οποίο αντιστοιχεί η τουριστική δαπάνη	κατά κεφαλήν ΑΕΠ 2020 - σε €
Ν. Αιγαίο	27%	6.522	6.372	102%	14.572
Κρήτη	21%	5.073	9.908	51%	12.374
Αττική	17%	3.948	99.349	4%	21.134
Ιόνια Νησιά	15%	3.614	3.293	110%	12.914
Κεντ. Μακεδονία	9%	2.094	28.368	7%	12.092
Πελοπόννησος	3%	628	9.659	6%	13.456
Αν. Μακεδονία & Θράκη	2%	508	8.187	6%	10.908
Ήπειρος	2%	361	4.635	8%	11.097
Θεσσαλία	1%	320	10.907	3%	12.172
Δυτ. Ελλάδα	1%	306	9.480	3%	11.616
Στερεά Ελλάδα	1%	301	10.688	3%	15.322
Β. Αιγαίο	1%	173	2.931	6%	10.163
Δυτ. Μακεδονία	0%	67	4.253	2%	12.838
Σύνολο Χώρας	100%	23.914	208.030	11,5%	15.461

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Η κατανομή του ΑΕΠ των Περιφερειών είναι εκτίμηση λαμβάνοντας υπόψιν την ποσοστιαία κατανομή του 2020

*Το ΑΕΠ των Περιφερειών είναι προσωρινό και υπόκειται σε αλλαγή

1.8 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ², 2019-2022

Στην ενότητα αυτή δίδονται στοιχεία για την εξέλιξη του συνόλου της απασχόλησης ανά Περιφέρεια καθώς επίσης και στοιχεία για την εξέλιξη της απασχόλησης στους κλάδους των καταλυμάτων, της εστίασης και των λοιπών κλάδων. Επίσης, αναλύονται στοιχεία απασχόλησης ανά τύπο (πλήρης-μερικής), ηλικιακή διάρθρωση και φύλο απασχολούμενων τόσο συνολικά όσο και στα καταλύματα, την εστίαση και τους λοιπούς κλάδους. Τέλος, παρέχονται στοιχεία ανεργίας ανά Περιφέρεια.

Αν και μέρος της δραστηριότητας της εστίασης δεν αφορά στον τουρισμό, η εποχικότητα που παρουσιάζουν τα στοιχεία απασχόλησης σε αυτήν ταυτίζεται με την εποχικότητα του Ελληνικού τουρισμού. Ως εκ τούτου θεωρούμε την δραστηριότητα της εστίασης ως κλάδο του τουρισμού. Επίσης, σημειώνουμε ότι υπάρχουν άλλες τουριστικές δραστηριότητες (πχ μεταφορές, ταξιδιωτικά γραφεία) που περιλαμβάνονται σε άλλες κατηγορίες και δεν καταγράφονται στα παρόντα στοιχεία. Τέλος, τα στοιχεία προέρχονται από την 'Ερευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ και η περίοδος αναφοράς είναι τα έτη 2019, 2021 και 2022. Αναφορικά με την 'Ερευνα Εργατικού Δυναμικού, σημειώνουμε τα εξής:

- Η 'Ερευνα Εργατικού Δυναμικού είναι δειγματοληπτική και διεξάγεται από την ΕΛΣΤΑΤ,
- Ως απασχολούμενοι ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποία απουσίαζαν προσωρινά.

² Λόγω της δειγματοληπτικής μεθόδου της ΕΕΔ, εκτιμήσεις <5.000 πρέπει να λαμβάνονται ενδεικτικά καθώς συνοδεύονται από μεγάλα δειγματοληπτικά σφάλματα (CV~20%).

1.8.1 Αριθμός απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των απασχολούμενων την περίοδο 2019-2021 στο σύνολο της χώρας κατέγραψε οριακή αύξηση κατά +0,4% (από 3,9 εκατ. το 2019 σε 3,9 εκατ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+4%, από 1,4 εκατ. το 2019 σε 1,5 εκατ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (+0,1%, από 643 χιλ. το 2019 σε 643 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (+2%, από 253 χιλ. το 2019 σε 258 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (+7%, από 215 χιλ. το 2019 σε 231 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (+0,3%, από 211 χιλ. το 2019 σε 212 χιλ. το 2021) και Δυτικής Μακεδονίας (+3%, από 87 χιλ. το 2019 σε 90 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κρήτης (-9%, από 253 χιλ. το 2019 σε 231 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-7%, από 215 χιλ. το 2019 σε 200 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από 194 χιλ. το 2019 σε 192 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-12%, από 133 χιλ. το 2019 σε 117 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-8%, από 113 χιλ. το 2019 σε 104 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-6%, από 77 χιλ. το 2019 σε 72 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-4%, από 75 χιλ. το 2019 σε 72 χιλ. το 2021) μείωση.

Την περίοδο 2019-2022, οι απασχολούμενοι στο σύνολο της χώρας σημείωσαν αύξηση κατά +6% (από 3,9 εκατ. το 2019 σε 4,1 εκατ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (-1%, από 253 χιλ. το 2019 σε 251 χιλ. το 2022), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-0,5%, από 215 χιλ. το 2019 σε 214 χιλ. το 2022), Νοτίου Αιγαίου (-5%, από 133 χιλ. το 2019 σε 126 χιλ. το 2022), Ιονίων Νήσων (-3%, από 77 χιλ. το 2019 σε 75 χιλ. το 2022) και Βορείου Αιγαίου (-0,3%, από 75 χιλ. το 2019 σε 75 χιλ. το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττικής (+9%, από 1,4 εκατ. το 2019 σε 1,6 εκατ. το 2022), Κεντρικής Μακεδονίας (+6%, από 643 χιλ. το 2019 σε 683 χιλ. το 2022), Θεσσαλίας (+6%, από 253 χιλ. το 2019 σε 270 χιλ. το 2022), Δυτικής Ελλάδας (+12%, από 215 χιλ. το 2019 σε 241 χιλ. το 2022), Πελοποννήσου (+2%, από 211 χιλ. το 2019 σε 216 χιλ. το 2022), Στερεάς Ελλάδας (+8%, από 194 χιλ. το 2019 σε 209 χιλ. το 2022), Ηπείρου (+5%, από 113 χιλ. το 2019 σε 118 χιλ. το 2022) και Δυτικής Μακεδονίας (+2%, από 87 χιλ. το 2019 σε 89 χιλ. το 2022).

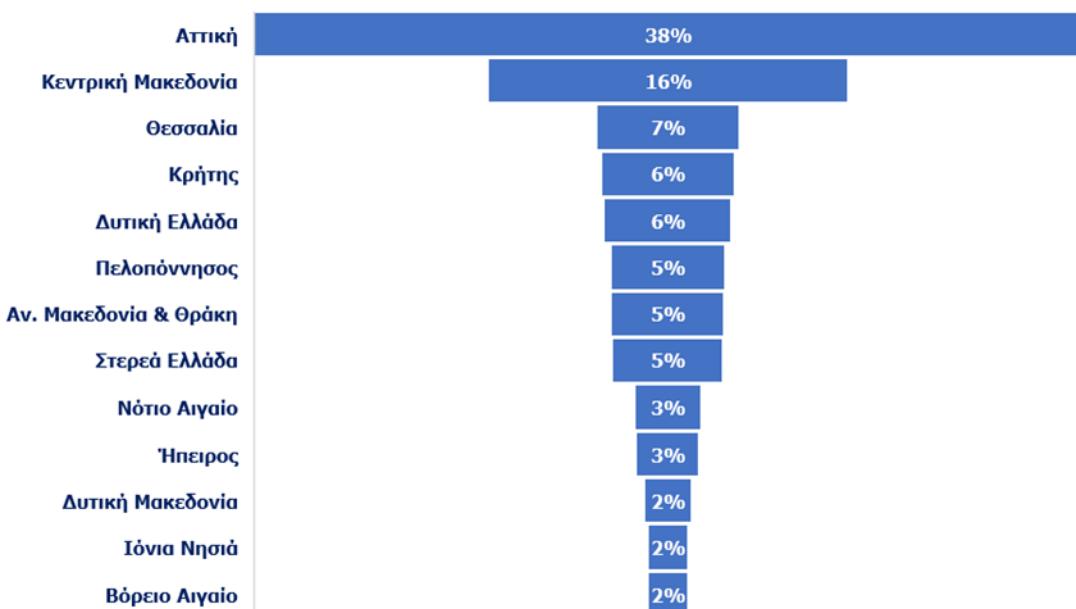
Πίνακας 11: Εξέλιξη του αριθμού των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Αττική	1.442.366	1.506.223	1.575.373	4%	9%
Κεντρική Μακεδονία	642.691	643.027	682.713	0%	6%
Θεσσαλία	253.248	257.653	269.582	2%	6%
Κρήτης	252.984	230.649	250.519	-9%	-1%
Δυτική Ελλάδα	214.683	230.668	241.144	7%	12%
Πελοπόννησος	211.431	212.001	216.391	0%	2%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	214.647	200.305	213.617	-7%	0%
Στερεά Ελλάδα	194.168	192.212	209.080	-1%	8%
Νότιο Αιγαίο	132.973	117.433	126.107	-12%	-5%
Ήπειρος	112.748	103.875	117.833	-8%	5%
Δυτική Μακεδονία	87.085	89.665	89.020	3%	2%
Ιόνια Νησιά	77.188	72.349	74.689	-6%	-3%
Βόρειο Αιγαίο	74.817	71.920	74.565	-4%	0%
Σύνολο	3.911.030	3.927.980	4.140.633	0%	6%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια για το 2022, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (38%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Θεσσαλίας (7%), Κρήτης (6%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ήπειρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (2%).

Διάγραμμα 8: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2022

1.8.2 Αριθμός απασχολούμενων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης

Οι απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2019-2021 σημείωσαν πτώση κατά -4% (από 75 χιλ. το 2019 σε 72 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι κατηγορίες κατέγραψαν πτώση: λοιποί κλάδοι (-1%, από 66 χιλ. το 2019 σε 65 χιλ. το 2021), εστίαση (-33%, από 7 χιλ. το 2019 σε 5 χιλ. το 2021) και καταλύματα (-2%, από 2 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, οι απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσαν οριακή πτώση κατά -0,3% (από 75 χιλ. το 2019 σε 75 χιλ. το 2022). Επιμέρους, η εικόνα ήταν μικτή, με τους λοιπούς κλάδους (-2%, από 66 χιλ. το 2019 σε 65 χιλ. το 2022) και την εστίαση (-1%, από 7 χιλ. το 2019 σε 7 χιλ. το 2022) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα τα καταλύματα (+54%, από 2 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2022) αύξηση.

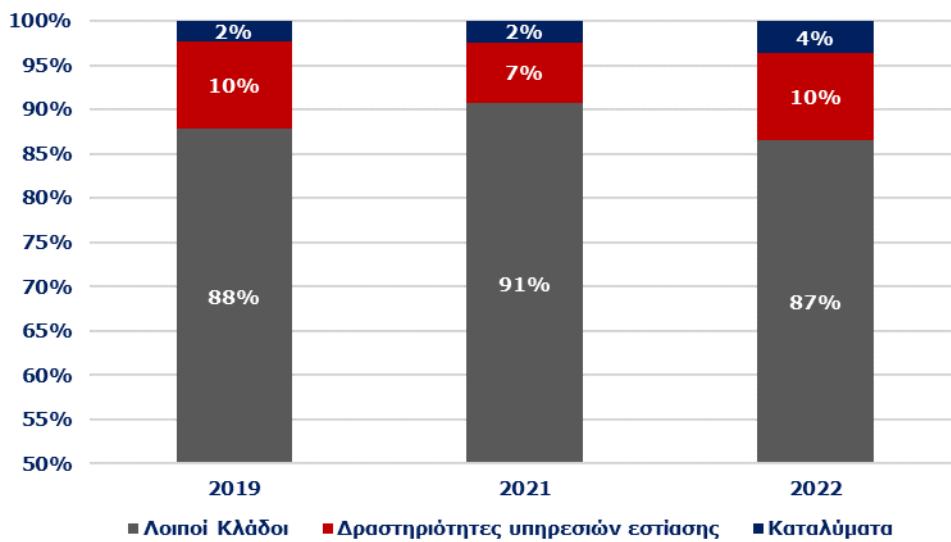
Πίνακας 12: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης, 2019-2022

Κλάδος	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Λοιποί Κλάδοι	65.673	65.277	64.570	-1%	-2%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	7.380	4.920	7.284	-33%	-1%
Καταλύματα	1.764	1.723	2.711	-2%	54%
Σύνολο	74.817	71.920	74.565	-4%	0%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των απασχολούμενων όπως είναι φυσικό εντοπίζεται στους λοιπούς κλάδους (από 88% το 2019 σε 87% το 2022) ενώ μικρότερα είναι τα μερίδια στην εστίαση (από 10% το 2019 σε 10% το 2022) και τα καταλύματα (από 2% το 2019 σε 4% το 2022).

Διάγραμμα 9: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης, 2019-2022

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.3 Τύπος απασχόλησης ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με τον τύπο απασχόλησης στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2019-2021, οι απασχολούμενοι πλήρης απασχόλησης σημείωσαν αύξηση κατά +1% (από 3,6 εκατ. το 2019 σε 3,6 εκατ. το 2021) ενώ της μερικής μείωση κατά -9% (από 361 χιλ. το 2019 σε 327 χιλ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα στην πλήρη απασχόληση είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+7%, από 1,3 εκατ. το 2019 σε 1,4 εκατ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (+2%, από 576 χιλ. το 2019 σε 587 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (+2%, από 220 χιλ. το 2019 σε 225 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (+7%, από 197 χιλ. το 2019 σε 210 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (+2%, από 177 χιλ. το 2019 σε 180 χιλ. το 2021) και Δυτικής Μακεδονίας (+3%, από 80 χιλ. το 2019 σε 82 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση απασχολούμενων ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κρήτης (-10%, από 239 χιλ. το 2019 σε 216 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (-1%, από 199 χιλ. το 2019 σε 198 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-7%, από 200 χιλ. το 2019 σε 186 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-10%, από 121 χιλ. το 2019 σε 109 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-9%, από 105 χιλ. το 2019 σε 95 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-7%, από 74 χιλ. το 2019 σε 69 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-6%, από 70 χιλ. το 2019 σε 66 χιλ. το 2021) μείωση.

Αναφορικά με τους μερικής απασχόλησης την περίοδο 2019-2021, η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (-15%, από 151 χιλ. το 2019 σε 128 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-16%, από 66 χιλ. το 2019 σε 56 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (-2%, από 34 χιλ. το 2019 σε 33 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-29%, από 18 χιλ. το 2019 σε 12 χιλ. το 2021) και Νοτίου Αιγαίου (-27%, από 12 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021) να καταγράφουν μείωση απασχολούμενων ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (+16%, από 18 χιλ. το 2019 σε 20 χιλ. το 2021), Κρήτης (+7%, από 14 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (+21%, από 12 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+0,4%, από 14 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2021), Ηπείρου (+16%, από 7 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021), Δυτικής Μακεδονίας (+6%, από 7 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (+8%, από 3 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (+21%, από 5 χιλ. το 2019 σε 6 χιλ. το 2021) αύξηση.

Την περίοδο 2019-2022, οι απασχολούμενοι πλήρης απασχόλησης σημείωσαν αύξηση κατά +7% (από 3,6 εκατ. το 2019 σε 3,8 εκατ. το 2022) ενώ οι μερικής μείωση κατά -6% (από 361 χιλ. το 2019 σε 340 χιλ. το 2022). Επιμέρους, η εικόνα στην πλήρη απασχόληση είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+12%, από 1,3 εκατ. το 2019 σε 1,4 εκατ. το 2022), Κεντρικής Μακεδονίας (+9%, από 576 χιλ. το 2019 σε 627 χιλ. το 2022), Θεσσαλίας (+7%, από 220 χιλ. το 2019 σε 236 χιλ. το

2022), Δυτικής Ελλάδας (+15%, από 197 χιλ. το 2019 σε 226 χιλ. το 2022), Πελοποννήσου (+0,4%, από 199 χιλ. το 2019 σε 200 χιλ. το 2022), Στερεάς Ελλάδας (+10%, από 177 χιλ. το 2019 σε 194 χιλ. το 2022) και Ηπείρου (+3%, από 105 χιλ. το 2019 σε 109 χιλ. το 2022) να καταγράφουν αύξηση απασχολούμενων ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κρήτης (-3%, από 239 χιλ. το 2019 σε 231 χιλ. το 2022), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-1%, από 200 χιλ. το 2019 σε 198 χιλ. το 2022), Νοτίου Αιγαίου (-5%, από 121 χιλ. το 2019 σε 116 χιλ. το 2022), Δυτικής Μακεδονίας (-3%, από 80 χιλ. το 2019 σε 78 χιλ. το 2022), Ιονίων Νήσων (-5%, από 74 χιλ. το 2019 σε 70 χιλ. το 2022) και Βορείου Αιγαίου (-3%, από 70 χιλ. το 2019 σε 68 χιλ. το 2022) μείωση.

Σε ότι αφορά τους απασχολούμενους μερικής απασχόλησης την περίοδο 2019-2022, η εικόνα είναι επίσης μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (-15%, από 151 χιλ. το 2019 σε 128 χιλ. το 2022), Κεντρικής Μακεδονίας (-16%, από 66 χιλ. το 2019 σε 55 χιλ. το 2022), Δυτικής Ελλάδας (-13%, από 18 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2022), Στερεάς Ελλάδας (-16%, από 18 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2022) και Νοτίου Αιγαίου (-10%, από 12 χιλ. το 2019 σε 10 χιλ. το 2022) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Θεσσαλίας (+1%, από 34 χιλ. το 2019 σε 34 χιλ. το 2022), Κρήτης (+35%, από 14 χιλ. το 2019 σε 19 χιλ. το 2022), Πελοποννήσου (+34%, από 12 χιλ. το 2019 σε 16 χιλ. το 2022), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+10%, από 14 χιλ. το 2019 σε 16 χιλ. το 2022), Ηπείρου (+25%, από 7 χιλ. το 2019 σε 9 χιλ. το 2022), Δυτικής Μακεδονίας (+56%, από 7 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2022), Ιονίων Νήσων (+39%, από 3 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2022) και Βορείου Αιγαίου (+36%, από 5 χιλ. το 2019 σε 6 χιλ. το 2022) αύξηση.

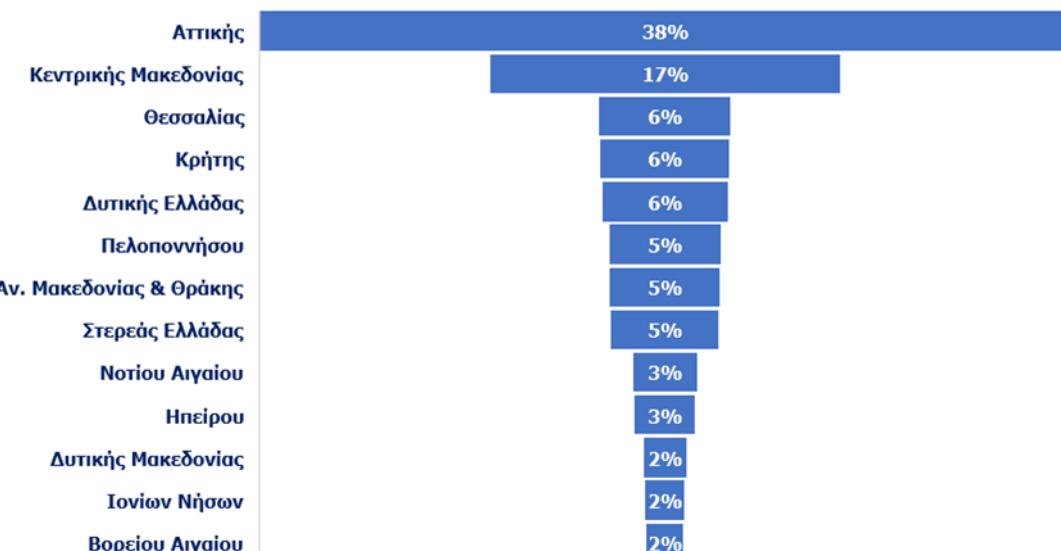
Πίνακας 13: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια και ανά τύπο απασχόλησης, 2019-2022

Περιφέρεια	Τύπος Απασχόλησης	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Αττικής	Πλήρης	1.290.923	1.378.192	1.447.359	7%	12%
	Μερική	151.444	128.030	128.014	-15%	-15%
Κεντρικής Μακεδονίας	Πλήρης	576.379	587.216	627.252	2%	9%
	Μερική	66.313	55.811	55.461	-16%	-16%
Θεσσαλίας	Πλήρης	219.707	224.619	235.719	2%	7%
	Μερική	33.541	33.033	33.863	-2%	1%
Κρήτης	Πλήρης	238.866	215.552	231.443	-10%	-3%
	Μερική	14.118	15.097	19.076	7%	35%
Δυτικής Ελλάδας	Πλήρης	197.020	210.259	225.696	7%	15%
	Μερική	17.663	20.409	15.449	16%	-13%
Πελοποννήσου	Πλήρης	199.489	197.587	200.352	-1%	0%
	Μερική	11.942	14.414	16.039	21%	34%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Πλήρης	200.265	185.869	197.806	-7%	-1%
	Μερική	14.383	14.437	15.811	0%	10%
Στερεάς Ελλάδας	Πλήρης	176.667	179.820	194.319	2%	10%
	Μερική	17.501	12.392	14.761	-29%	-16%
Νοτίου Αιγαίου	Πλήρης	121.418	108.950	115.753	-10%	-5%
	Μερική	11.555	8.483	10.354	-27%	-10%
Ηπείρου	Πλήρης	105.495	95.487	108.787	-9%	3%
	Μερική	7.253	8.388	9.046	16%	25%
Δυτικής Μακεδονίας	Πλήρης	79.978	82.141	77.942	3%	-3%
	Μερική	7.107	7.524	11.078	6%	56%
Ιονίων Νήσων	Πλήρης	74.137	69.064	70.441	-7%	-5%
	Μερική	3.050	3.285	4.248	8%	39%
Βορείου Αιγαίου	Πλήρης	70.071	66.175	68.113	-6%	-3%
	Μερική	4.746	5.746	6.452	21%	36%
Ελλάδα	Πλήρης	3.550.414	3.600.931	3.800.983	1%	7%
	Μερική	360.616	327.049	339.650	-9%	-6%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

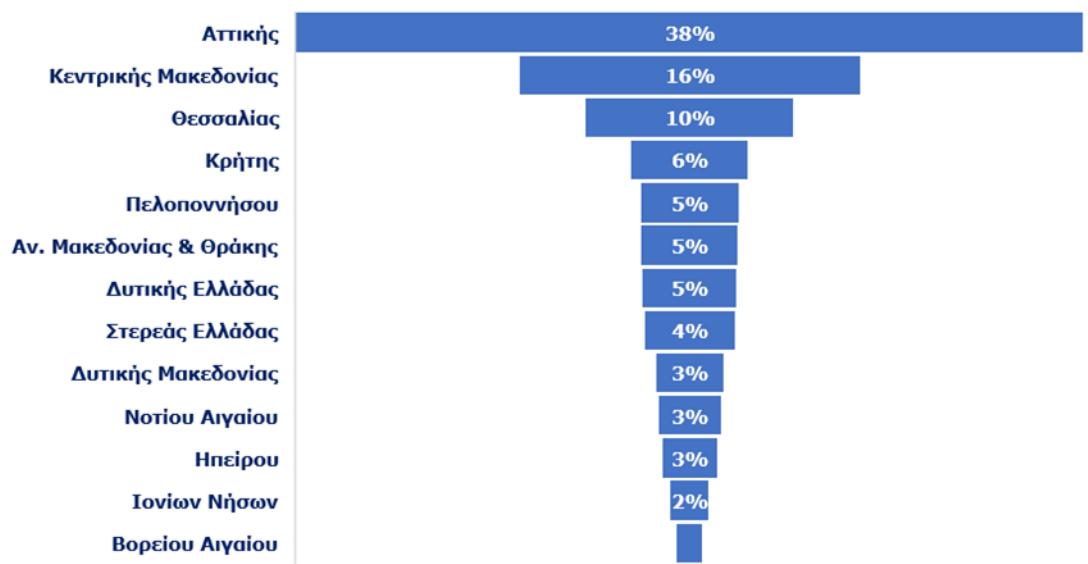
Στην πλήρη απασχόληση το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (38%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (17%), Θεσσαλίας (6%), Κρήτης (6%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (2%).

Διάγραμμα 10: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων πλήρους απασχόλησης ανά Περιφέρεια, 2022

Στην μερική απασχόληση το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (38%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Θεσσαλίας (10%), Κρήτης (6%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Δυτικής Ελλάδας (5%), Στερεάς Ελλάδας (4%), Δυτικής Μακεδονίας (3%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (1%).

Διάγραμμα 11: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων μερικής απασχόλησης ανά Περιφέρεια, 2022

1.8.4 Τύπος απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Οι εργαζόμενοι πλήρης απασχόλησης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2019-2021, σημείωσαν μείωση κατά -6% (από 70 χιλ. το 2019 σε 66 χιλ. το 2021) ενώ οι μερικής αύξηση κατά +21% (από 5 χιλ. το 2019 σε 6 χιλ. το 2021). Επιμέρους, οι απασχολούμενοι πλήρης απασχόλησης σημείωσαν πτώση σε όλες τις κατηγορίες: λοιποί κλάδοι (-2%, από 62 χιλ. το 2019 σε 60 χιλ. το 2021), εστίαση (-35%, από 6 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2021) και καταλύματα (-7%, από 2 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021). Σε ότι αφορά την μερική απασχόληση, οι λοιποί κλάδοι (+28%, από 4 χιλ. το 2019 σε 5 χιλ. το 2021) και τα καταλύματα (από 0 απασχολούμενους το 2019 σε 86 απασχολούμενους το 2021) κατέγραψαν αύξηση ενώ η εστίαση (-19%, από 881 απασχολούμενοι το 2019 σε 715 απασχολούμενους το 2021) μείωση.

Την περίοδο 2019-2022, οι απασχολούμενοι πλήρης απασχόλησης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου κατέγραψαν μείωση κατά -3% (από 70 χιλ. το 2019 σε 68 χιλ. το 2022) ενώ οι μερικής αύξηση κατά +36% (από 5 χιλ. το 2019 σε 6 χιλ. το 2022). Επιμέρους, οι απασχολούμενοι πλήρης απασχόλησης σημείωσαν πτώση στους λοιπούς κλάδους (-4%, από 62 χιλ. το 2019 σε 59 χιλ. το 2022) και την εστίαση (-0,5%, από 6 χιλ. το 2019 σε 6 χιλ. το 2022) και αύξηση στα καταλύματα (+44%, από 2 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2022). Σε ότι αφορά την μερική απασχόληση, οι λοιποί κλάδοι (+42%, από 4 χιλ. το 2019 σε 5 χιλ. το 2022) και τα καταλύματα (από 0 απασχολούμενους το 2019 σε 165 απασχολούμενους το 2022) κατέγραψαν αύξηση ενώ η εστίαση (-7%, από 881 απασχολούμενοι το 2019 σε 816 απασχολούμενους το 2022) μείωση.

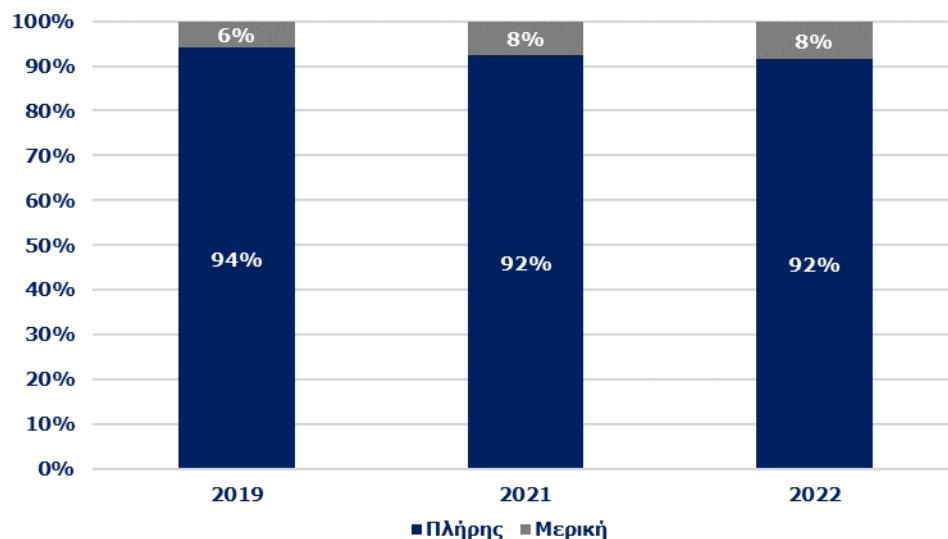
Πίνακας 14: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά τύπο απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2019-2022

Κλάδος	Τύπος απασχόλησης	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Λοιποί κλάδοι	Πλήρης	61.808	60.333	59.099	-2%	-4%
	Μερική	3.865	4.944	5.471	28%	42%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	Πλήρης	6.499	4.206	6.468	-35%	0%
	Μερική	881	715	816	-19%	-7%
Καταλύματα	Πλήρης	1.764	1.636	2.546	-7%	44%
	Μερική	0	86	165		
Βόρειο Αιγαίο	Πλήρης	70.071	66.175	68.113	-6%	-3%
	Μερική	4.746	5.746	6.452	21%	36%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους την περίοδο 2019-2022, οι εργαζόμενοι πλήρης απασχόλησης στους λοιπούς κλάδους (από 94% το 2019 σε 92% το 2022) εμφάνισαν υψηλότερα μερίδια έναντι των μερικής απασχόλησης (από 6% το 2019 σε 8% 2022).

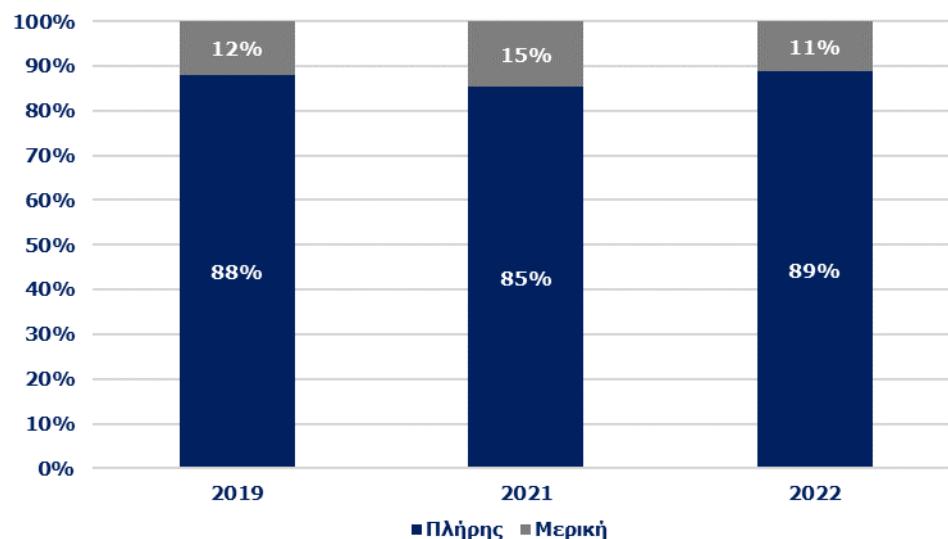
Διάγραμμα 12: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων της Λοιπούς κλάδους ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2019-2022

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά τους απασχολούμενους στη εστίαση, οι εργαζόμενοι πλήρης απασχόλησης (από 88% το 2019 σε 89% το 2022) κατέγραψαν υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τους εργαζόμενους μερικής απασχόλησης (από 12% το 2019 σε 11% το 2022).

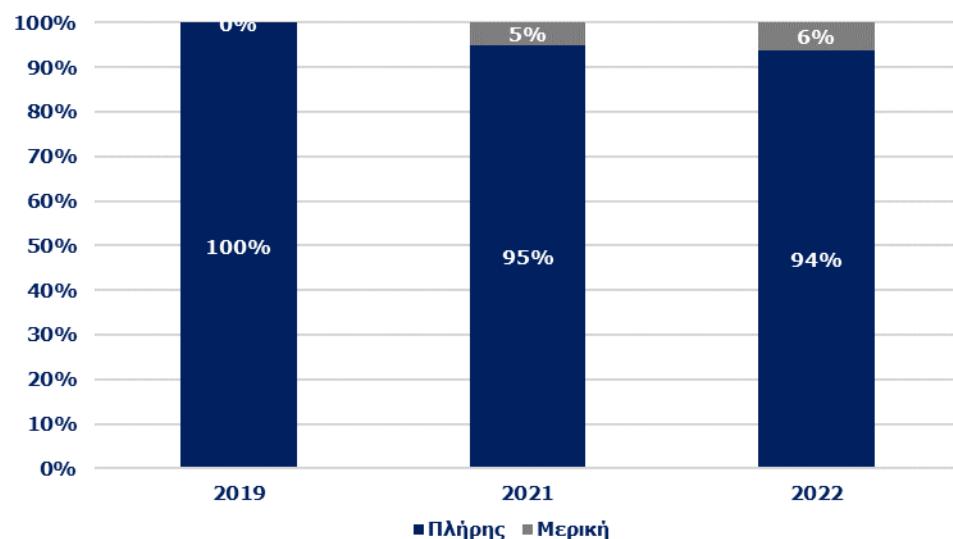
Διάγραμμα 13: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην εστίαση ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2019-2022

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τους απασχολούμενους στα καταλύματα, οι εργαζόμενοι πλήρης απασχόλησης (από 100% το 2019 σε 94% το 2022) καταγράφουν υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τους εργαζόμενους μερικής απασχόλησης (από 0% το 2019 σε 6% το 2022).

Διάγραμμα 14: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα καταλύματα ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2019-2022

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.5 Φύλο απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με το φύλο των απασχολούμενων στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2019-2021, παρατηρούμε ότι οι άνδρες απασχολούμενοι σημείωσαν οριακή αύξηση κατά +0,2% (από 2,3 εκατ. το 2019 σε 2,3 εκατ. το 2021) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +1% (από 1,6 εκατ. το 2019 σε 1,7 εκατ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα στους άνδρες απασχολούμενους είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+3%, από 808 χιλ. το 2019 σε 834 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (+1%, από 372 χιλ. το 2019 σε 376 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (+0,1%, από 150 χιλ. το 2019 σε 150 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (+6%, από 133 χιλ. το 2019 σε 141 χιλ. το 2021) και Πελοποννήσου (+1%, από 123 χιλ. το 2019 σε 125 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κρήτης (-6%, από 143 χιλ. το 2019 σε 135 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-7%, από 127 χιλ. το 2019 σε 118 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από 125 χιλ. το 2019 σε 124 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-12%, από 78 χιλ. το 2019 σε 69 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-3%, από 65 χιλ. το 2019 σε 63 χιλ. το 2021), Δυτικής Μακεδονίας (-1%, από 53 χιλ. το 2019 σε 53 χιλ. το 2021), Βορείου Αιγαίου (-5%, από 45 χιλ. το 2019 σε 42 χιλ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-7%, από 45 χιλ. το 2019 σε 41 χιλ. το 2021) μείωση.

Σε ότι αφορά τις γυναίκες, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+6%, από 634 χιλ. το 2019 σε 672 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (+4%, από 103 χιλ. το 2019 σε 107 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (+10%, από 82 χιλ. το 2019 σε 90 χιλ. το 2021) και Δυτικής Μακεδονίας (+9%, από 34 χιλ. το 2019 σε 37 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (-1%, από 271 χιλ. το 2019 σε 267 χιλ. το 2021), Κρήτης (-13%, από 110 χιλ. το 2019 σε 96 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (-1%, από 88 χιλ. το 2019 σε 87 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-6%, από 88 χιλ. το 2019 σε 83 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από 69 χιλ. το 2019 σε 68 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-12%, από 55 χιλ. το 2019 σε 49 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-15%, από 48 χιλ. το 2019 σε 41 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-5%, από 32 χιλ. το 2019 σε 31 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-2%, από 30 χιλ. το 2019 σε 30 χιλ. το 2021) μείωση.

Την περίοδο 2019-2022, οι άνδρες απασχολούμενοι στο σύνολο της χώρας σημείωσαν αύξηση κατά +6% (από 2,3 εκατ. το 2019 σε 2,4 εκατ. το 2022) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +6% (από 1,6 εκατ. το 2019 σε 1,7 εκατ. το 2022). Επιμέρους, η εικόνα στους άνδρες απασχολούμενους είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+7%, από 808 χιλ. το 2019 σε 864 χιλ. το 2022), Κεντρικής Μακεδονίας (+8%, από 372 χιλ. το 2019 σε 403 χιλ. το 2022), Θεσσαλίας (+6%, από 150 χιλ. το 2019 σε 159 χιλ. το 2022), Δυτικής Ελλάδας (+12%, από 133 χιλ. το 2019 σε

149 χιλ. το 2022), Κρήτης (+0,2%, από 143 χιλ. το 2019 σε 143 χιλ. το 2022), Πελοποννήσου (+2%, από 123 χιλ. το 2019 σε 126 χιλ. το 2022), Στερεάς Ελλάδας (+6%, από 126 χιλ. το 2019 σε 133 χιλ. το 2022), Ηπείρου (+6%, από 65 χιλ. το 2019 σε 69 χιλ. το 2022), Δυτικής Μακεδονίας (+2%, από 53 χιλ. το 2019 σε 54 χιλ. το 2022) και Ιονίων Νήσων (+0,5%, από 45 χιλ. το 2019 σε 45 χιλ. το 2022) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-0,2%, από 127 χιλ. το 2019 σε 126 χιλ. το 2022), Νοτίου Αιγαίου (-1%, από 78 χιλ. το 2019 σε 77 χιλ. το 2022) και Βορείου Αιγαίου (-2%, από 45 χιλ. το 2019 σε 44 χιλ. το 2022) μείωση.

Σε ότι αφορά τις γυναικες, η εικόνα είναι επίσης μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+12%, από 634 χιλ. το 2019 σε 711 χιλ. το 2022), Κεντρικής Μακεδονίας (+3%, από 271 χιλ. το 2019 σε 280 χιλ. το 2022), Θεσσαλίας (+8%, από 103 χιλ. το 2019 σε 111 χιλ. το 2022), Δυτικής Ελλάδας (+12%, από 82 χιλ. το 2019 σε 92 χιλ. το 2022), Πελοποννήσου (+3%, από 88 χιλ. το 2019 σε 90 χιλ. το 2022), Στερεάς Ελλάδας (+11%, από 69 χιλ. το 2019 σε 76 χιλ. το 2022), Ηπείρου (+3%, από 48 χιλ. το 2019 σε 49 χιλ. το 2022), Δυτικής Μακεδονίας (+3%, από 34 χιλ. το 2019 σε 35 χιλ. το 2022) και Βορείου Αιγαίου (+2%, από 30 χιλ. το 2019 σε 31 χιλ. το 2022) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κρήτης (-2%, από 110 χιλ. το 2019 σε 107 χιλ. το 2022), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-1%, από 88 χιλ. το 2019 σε 87 χιλ. το 2022), Νοτίου Αιγαίου (-11%, από 55 χιλ. το 2019 σε 49 χιλ. το 2022) και Ιονίων Νήσων (-8%, από 32 χιλ. το 2019 σε 30 χιλ. το 2022) μείωση.

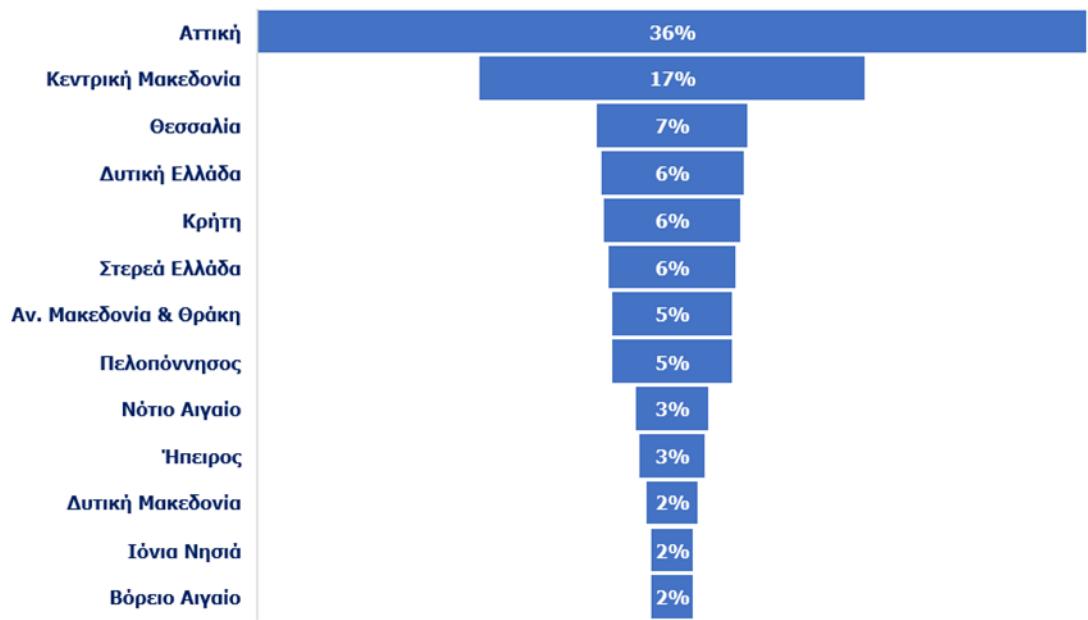
Πίνακας 15: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια και ανά φύλο απασχολούμενων, 2019-2022

Περιφέρεια	Φύλο απασχολούμενων	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Αττική	Άνδρες	808.049	833.876	864.217	3%	7%
	Γυναίκες	634.317	672.347	711.156	6%	12%
Κεντρική Μακεδονία	Άνδρες	371.786	375.945	402.968	1%	8%
	Γυναίκες	270.905	267.082	279.745	-1%	3%
Θεσσαλία	Άνδρες	150.333	150.444	158.832	0%	6%
	Γυναίκες	102.915	107.209	110.750	4%	8%
Δυτική Ελλάδα	Άνδρες	132.765	140.701	149.226	6%	12%
	Γυναίκες	81.918	89.967	91.919	10%	12%
Κρήτη	Άνδρες	143.067	135.119	143.333	-6%	0%
	Γυναίκες	109.917	95.530	107.186	-13%	-2%
Πελοπόννησος	Άνδρες	123.344	124.757	125.927	1%	2%
	Γυναίκες	88.087	87.244	90.464	-1%	3%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Άνδρες	126.742	117.661	126.481	-7%	0%
	Γυναίκες	87.906	82.645	87.136	-6%	-1%
Στερεά Ελλάδα	Άνδρες	125.121	123.745	132.659	-1%	6%
	Γυναίκες	69.047	68.467	76.421	-1%	11%
Νότιο Αιγαίο	Άνδρες	77.847	68.657	77.007	-12%	-1%
	Γυναίκες	55.126	48.776	49.099	-12%	-11%
Ήπειρος	Άνδρες	64.717	62.829	68.591	-3%	6%
	Γυναίκες	48.031	41.046	49.242	-15%	3%
Δυτική Μακεδονία	Άνδρες	53.017	52.677	54.072	-1%	2%
	Γυναίκες	34.068	36.987	34.948	9%	3%
Ιόνια Νησιά	Άνδρες	44.712	41.380	44.918	-7%	0%
	Γυναίκες	32.476	30.969	29.771	-5%	-8%
Βόρειο Αιγαίο	Άνδρες	44.827	42.388	43.957	-5%	-2%
	Γυναίκες	29.989	29.532	30.607	-2%	2%
ΕΛΛΑΣ	Άνδρες	2.266.326	2.270.181	2.392.189	0%	6%
	Γυναίκες	1.644.704	1.657.800	1.748.444	1%	6%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

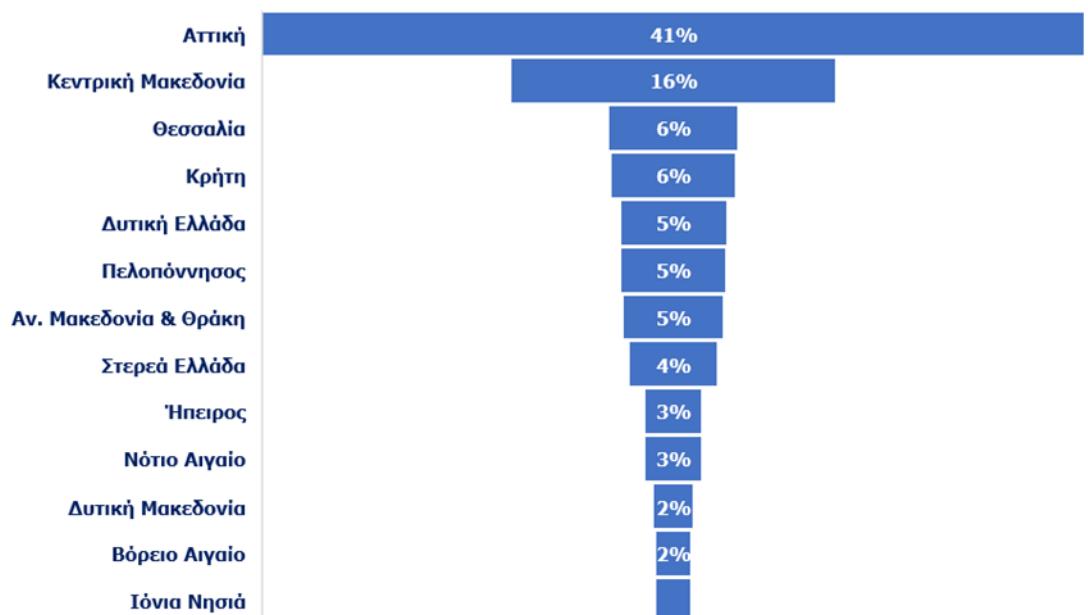
'Οσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια για το 2022, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (36%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (17%), Θεσσαλίας (7%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Κρήτης (6%), Στερεάς Ελλάδας (6%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Πελοποννήσου (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ήπειρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (2%).

Διάγραμμα 15: Ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2022

Σε ότι αφορά την ποσοστιαία κατανομή των γυναικών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια για το 2022, το υψηλότερο ποσοστό σημειώνεται στην Περιφέρεια Αττικής (41%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Θεσσαλίας (6%), Κρήτης (6%), Δυτικής Ελλάδας (5%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Στερεάς Ελλάδας (4%), Ήπειρου (3%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (2%).

Διάγραμμα 16: Ποσοστιαία κατανομή των γυναικών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2022

1.8.6 Φύλο απασχολούμενων ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Οι άνδρες απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2015-2019, σημείωσαν μείωση κατά -5% (από 45 χιλ. το 2019 σε 42 χιλ. το 2021) ενώ οι γυναίκες μείωση κατά -2% (από 30 χιλ. το 2019 σε 30 χιλ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα στους άνδρες απασχολούμενους είναι αρνητική: λοιποί κλάδοι (-4%, από 40 χιλ. το 2019 σε 39 χιλ. το 2021), εστίαση (-22%, από 4 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021) και καταλύματα (-1%, από 625 απασχολούμενους το 2019 σε 619 απασχολούμενους το 2021). Σε ότι αφορά τις γυναίκες, η εστίαση (-46%, από 4 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021) και τα καταλύματα (-3%, από 1 χιλ. το 2019 σε 1 χιλ. το 2021) κατέγραψαν μείωση ενώ οι λοιποί κλάδοι (+5%, από 25 χιλ. το 2019 σε 27 χιλ. το 2021) αύξηση.

Την περίοδο 2019-2022, οι άνδρες απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσαν μείωση κατά -2% (από 45 χιλ. το 2019 σε 44 χιλ. το 2022) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +2% (από 30 χιλ. το 2019 σε 31 χιλ. το 2022). Επιμέρους, οι άνδρες απασχολούμενοι σημείωσαν μείωση στους λοιπούς κλάδους (-2%, από 40 χιλ. το 2019 σε 40 χιλ. το 2022) και την εστίαση (-17%, από 4 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2022) και αύξηση στα καταλύματα (+80%, από 625 απασχολούμενους το 2019 σε 1 χιλ. το 2022). Σε ότι αφορά τις γυναίκες, η εστίαση (+16%, από 4 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2022) και τα καταλύματα (+39%, από 1 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2022) κατέγραψαν αύξηση ενώ οι λοιποί κλάδοι (-2%, από 25 χιλ. το 2019 σε 25 χιλ. το 2022) μείωση.

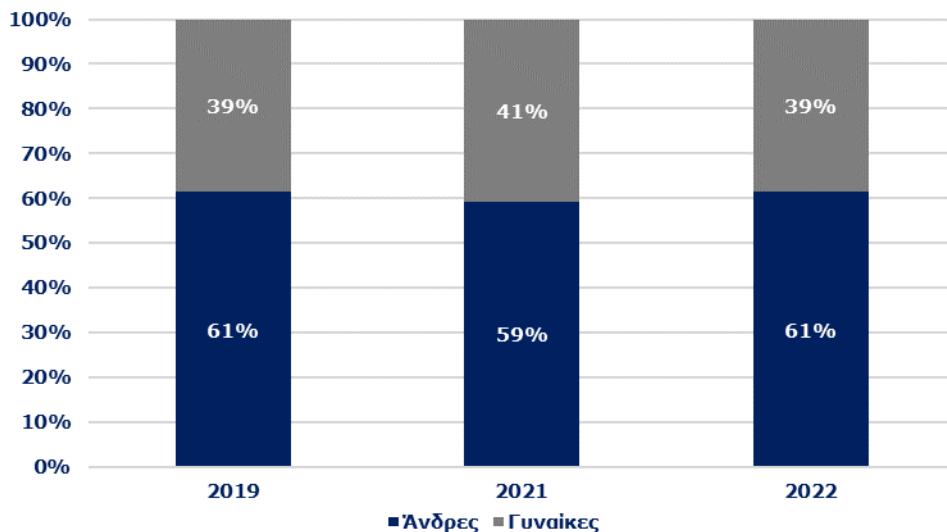
Πίνακας 16: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά φύλο απασχολούμενων και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2019-2022

Κλάδος	Φύλο απασχολούμενων	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Λοιποί κλάδοι	Άνδρες	40.325	38.728	39.617	-4%	-2%
	Γυναίκες	25.348	26.549	24.953	5%	-2%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	Άνδρες	3.878	3.041	3.214	-22%	-17%
	Γυναίκες	3.503	1.879	4.070	-46%	16%
Καταλύματα	Άνδρες	625	619	1.126	-1%	80%
	Γυναίκες	1.138	1.103	1.585	-3%	39%
Βόρειο Αιγαίο	Άνδρες	44.827	42.388	43.957	-5%	-2%
	Γυναίκες	29.989	29.532	30.607	-2%	2%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με το φύλο των απασχολούμενων στους λοιπούς κλάδους την περίοδο 2019-2022, οι άνδρες απασχολούμενοι (από 61% το 2019 σε 61% το 2022) εμφάνισαν υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τις γυναίκες (από 39% το 2019 σε 39% το 2022).

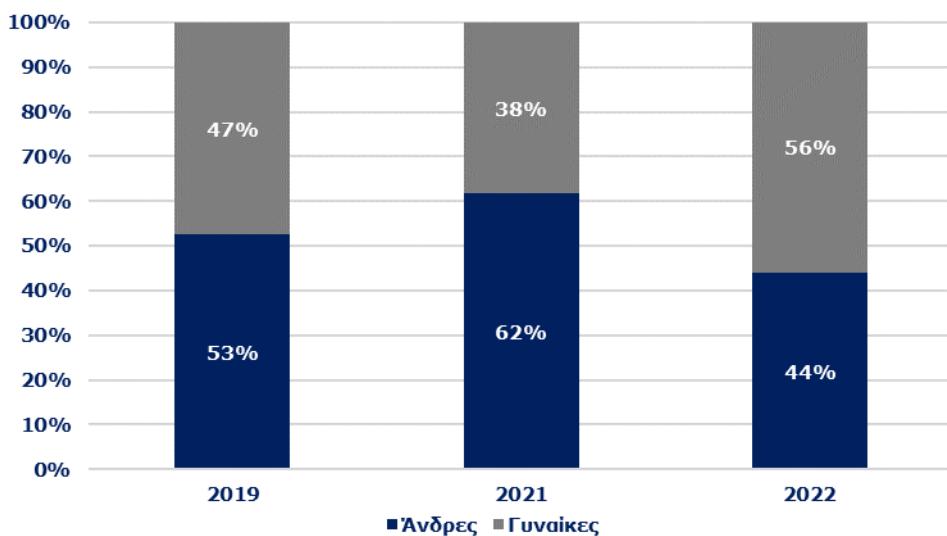
Διάγραμμα 17: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων της Λοιπούς Κλάδους ανά φύλο απασχολούμενων, 2019-2022

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε ότι αφορά την εστίαση, οι άνδρες απασχολούμενοι (2019: 53%, 2021: 62% και 2022: 44%) εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια τα έτη 2019 και 2021 και οι γυναίκες το 2022 (2019: 47%, 2021: 38% και 2022: 56%).

Διάγραμμα 18: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Εστίαση ανά φύλο απασχολούμενων, 2019-2022

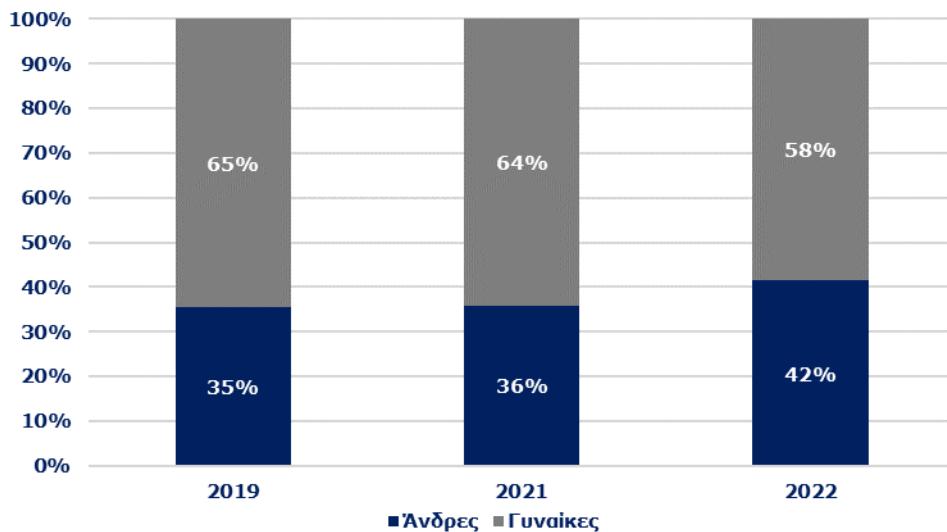

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε αντίθεση με τους λοιπούς κλάδους και την εστίαση, οι γυναίκες απασχολούμενες στον κλάδο των καταλυμάτων εμφάνισαν υψηλότερα μερίδια (από 65% το 2019 σε

58% το 2022) σε σύγκριση με αυτά των ανδρών (από 35% το 2019 σε 42% το 2022).

Διάγραμμα 19: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα Καταλύματα ανά φύλο απασχολούμενων, 2019-2022

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Συμπερασματικά, τα καταλύματα προσφέρουν περισσότερες ευκαιρίες απασχόλησης στις γυναίκες σε σύγκριση με τους λοιπούς κλάδους και την εστίαση.

1.8.7 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με την ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων την περίοδο 2019-2021, παρατηρούμε ότι η εικόνα είναι μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (-8%, από 151 χιλ. το 2019 σε 140 χιλ. το 2021), 25-34 ετών (-6%, από 786 χιλ. το 2019 σε 737 χιλ. το 2021) και 35-44 ετών (-7%, από 1,2 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021) να καταγράφουν πτώση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 45-54 ετών (+5%, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 1,2 εκατ. το 2021) και 55+ (+14%, από 687 χιλ. το 2019 σε 786 χιλ. το 2021).

Οι υψηλότερες ποσοστιαίες μειώσεις την περίοδο 2019-2021, σημειώθηκαν για τις ηλικίες 15-24 ετών στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-43%, από 7 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-40%, από 4 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021), Κρήτης (-30%, από 12 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-22%, από 4 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021), για τις ηλικίες 25-34 ετών στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-25%, από 30 χιλ. το 2019 σε 23 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-20%, από 45 χιλ. το 2019 σε 36 χιλ. το 2021) και Κρήτης (-19%, από 52 χιλ. το 2019 σε 42 χιλ. το 2021), για τις ηλικίες 35-44 ετών στην Περιφέρεια Ηπείρου (-24%, από 35 χιλ. το 2019 σε 27 χιλ. το 2021) και για τις ηλικίες 45-54 ετών στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (-8%, από 22 χιλ. το 2019 σε 21 χιλ. το 2021).

Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις την περίοδο 2019-2021, σημειώθηκαν για τις ηλικίες 15-24 ετών στην Περιφέρει Δυτικής Ελλάδας (+56%, από 7 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2021), για τις ηλικίες 25-34 ετών στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (+21%, από 12 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021), για τις ηλικίες 45-54 ετών στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (+8%, από 193 χιλ. το 2019 σε 209 χιλ. το 2021) και Θεσσαλίας (+6%, από 74 χιλ. το 2019 σε 78 χιλ. το 2021) και για τις ηλικίες 55+ ετών στις Περιφέρειες Αττικής (+24%, από 218 χιλ. το 2019 σε 271 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (+21%, από 35 χιλ. το 2019 σε 42 χιλ. το 2021) και Θεσσαλίας (+15%, από 52 χιλ. το 2019 σε 60 χιλ. το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση τις ηλικίες 35-44 ετών (-6%, από 1,2 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες ηλικιακές κατηγορίες: 15-24 ετών (+11%, από 151 χιλ. το 2019 σε 169 χιλ. το 2022), 25-34 ετών (+2%, από 786 χιλ. το 2019 σε 805 χιλ. το 2022), 45-54 ετών (+8%, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 1,2 εκατ. το 2022) και 55+ ετών (+24%, από 687 χιλ. το 2019 σε 852 χιλ. το 2022).

Οι υψηλότερες ποσοστιαίες μειώσεις την περίοδο 2019-2022, σημειώθηκαν για τις ηλικίες 15-24 ετών στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (-20%, από 4 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2022), Βορείου Αιγαίου (-36%, από 4 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2022) και Κρήτης (-17%, από 12 χιλ. το 2019 σε 10 χιλ. το 2022), για τις ηλικίες 25-34 ετών στις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-13%, από 45 χιλ. το 2019 σε 39 χιλ. το 2022) και Νοτίου Αιγαίου (-12%, από 30 χιλ. το 2019 σε 27 χιλ. το 2022), για τις ηλικίες 35-44 ετών στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (-20%, από 26 χιλ. το 2019 σε 20 χιλ. το 2022), Νοτίου Αιγαίου (-15%, από 38 χιλ. το 2019 σε 32 χιλ. το 2022) και Ηπείρου (-12%, από 35 χιλ. το 2019 σε 31 χιλ. το 2022) και για τις ηλικίες 45-54 ετών στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (-7%, από 22 χιλ. το 2019 σε 21 χιλ. το 2022).

Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις την περίοδο 2019-2022, σημειώθηκαν για τις ηλικίες 15-24 ετών στις Περιφέρειες Πελοποννήσου (+55%, από 5 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2022), Δυτικής Ελλάδας (+50%, από 7 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2022), Ηπείρου (+33%, από 3 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2022) και Δυτικής Μακεδονίας (+32%, από 3 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2022), για τις ηλικίες 25-34 ετών στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (+15%, από 12 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2022) και Δυτικής Ελλάδας (+11%, από 43 χιλ. το 2019 σε 47 χιλ. το 2022), για τις ηλικίες 35-44 ετών στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (+2%, από 59 χιλ. το 2019 σε 60 χιλ. το 2022), για τις ηλικίες 45-54 ετών στις Περιφέρειες Ηπείρου (+13%, από 32 χιλ. το 2019 σε 37 χιλ. το 2022), Θεσσαλίας (+12%, από 74 χιλ. το 2019 σε 82 χιλ. το 2022) και Κεντρικής Μακεδονίας (+11%, από 193 χιλ. το 2019 σε 215 χιλ. το 2022) και για τις ηλικίες 55+ ετών στις Περιφέρειες Αττικής (+32%, από 218 χιλ. το 2019 σε 291 χιλ. το 2022), Στερεάς Ελλάδας (+32%, από 35 χιλ. το 2019 σε 46 χιλ. το 2022) και Δυτικής Ελλάδας (+25%, από 45 χιλ. το 2019 σε 56 χιλ. το 2022).

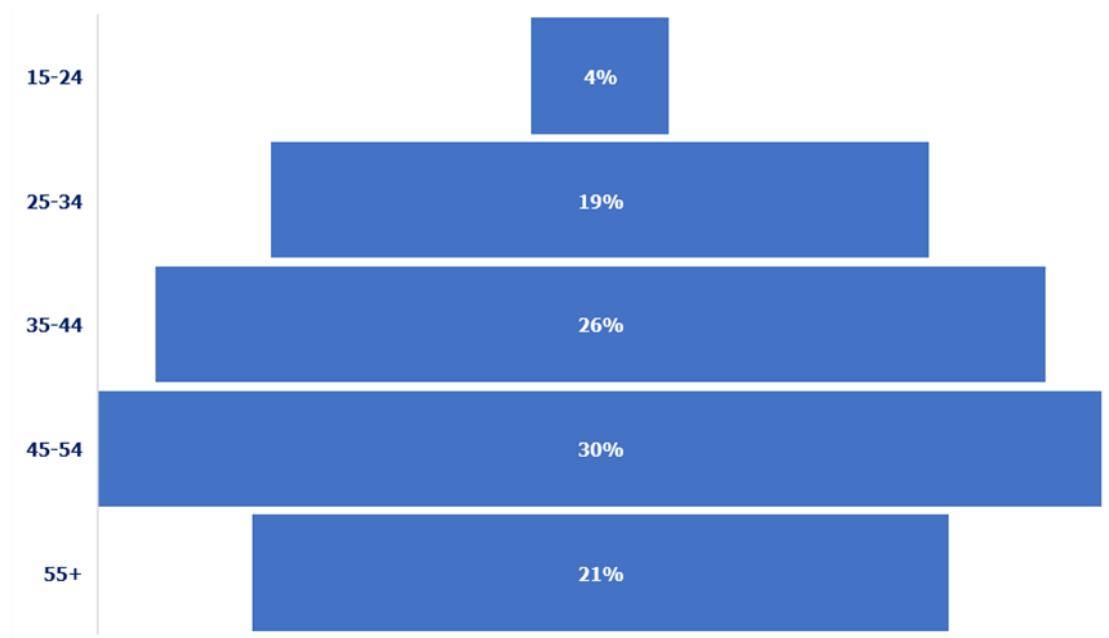
Πίνακας 17: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά ηλικιακή διάρθρωση και ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια	Ηλικιακή διάρθρωση	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Αν. Μακεδονία & Θράκη	15-24	9.036	8.354	9.927	-8%	10%
	25-34	44.998	36.002	39.085	-20%	-13%
	35-44	59.987	52.687	55.260	-12%	-8%
	45-54	58.758	61.269	61.889	4%	5%
	55+	41.869	41.994	47.456	0%	13%
Αττική	15-24	57.161	58.170	66.095	2%	16%
	25-34	301.567	296.867	326.432	-2%	8%
	35-44	449.035	432.312	432.585	-4%	-4%
	45-54	416.252	447.507	458.883	8%	10%
	55+	218.351	271.367	291.378	24%	33%
Ιόνια Νησιά	15-24	3.971	2.395	3.174	-40%	-20%
	25-34	13.302	12.724	12.920	-4%	-3%
	35-44	21.066	19.586	18.877	-7%	-10%
	45-54	22.465	20.684	20.887	-8%	-7%
	55+	16.383	16.959	18.831	4%	15%
Βόρειο Αιγαίο	15-24	4.246	3.314	2.722	-22%	-36%
	25-34	18.107	15.964	17.752	-12%	-2%
	35-44	19.772	18.074	17.555	-9%	-11%
	45-54	18.812	19.532	20.073	4%	7%
	55+	13.879	15.037	16.463	8%	19%
Δυτική Ελλάδα	15-24	7.122	11.076	10.695	56%	50%
	25-34	42.604	45.576	47.305	7%	11%
	35-44	58.683	59.524	59.686	1%	2%
	45-54	61.730	63.601	67.706	3%	10%
	55+	44.545	50.892	55.752	14%	25%
Δυτική Μακεδονία	15-24	2.727	2.795	3.587	2%	32%
	25-34	12.196	14.771	14.077	21%	15%
	35-44	25.596	23.458	20.428	-8%	-20%
	45-54	29.727	29.662	31.608	0%	6%
	55+	16.838	18.980	19.320	13%	15%
Ήπειρος	15-24	2.963	2.417	3.942	-18%	33%
	25-34	19.796	16.892	18.950	-15%	-4%
	35-44	34.789	26.609	30.708	-24%	-12%
	45-54	32.437	33.648	36.515	4%	13%
	55+	22.764	24.309	27.717	7%	22%
Θεσσαλία	15-24	9.373	10.031	11.355	7%	21%
	25-34	50.918	42.898	46.134	-16%	-9%
	35-44	67.239	66.784	66.675	-1%	-1%
	45-54	73.557	77.793	82.128	6%	12%
	55+	52.162	60.148	63.289	15%	21%
Κεντρική Μακεδονία	15-24	23.636	17.410	25.073	-26%	6%
	25-34	126.150	118.780	128.446	-6%	2%
	35-44	187.775	173.500	179.001	-8%	-5%
	45-54	193.294	208.697	214.682	8%	11%
	55+	111.836	124.640	135.510	11%	21%
Κρήτη	15-24	11.792	8.291	9.812	-30%	-17%
	25-34	51.598	41.958	50.129	-19%	-3%
	35-44	76.167	65.786	67.786	-14%	-11%
	45-54	70.319	69.770	70.524	-1%	0%
	55+	43.109	44.844	52.269	4%	21%
Νότιο Αιγαίο	15-24	7.445	4.268	6.628	-43%	-11%
	25-34	30.316	22.624	26.777	-25%	-12%
	35-44	37.849	33.040	32.357	-13%	-15%
	45-54	34.697	34.228	35.257	-1%	2%
	55+	22.665	23.273	25.088	3%	11%
Πελοπόννησος	15-24	4.861	4.241	7.515	-13%	55%
	25-34	36.827	37.405	38.234	2%	4%
	35-44	57.402	52.964	52.984	-8%	-8%
	45-54	64.851	66.164	64.957	2%	0%
	55+	47.490	51.227	52.701	8%	11%
Στερεά Ελλάδα	15-24	7.082	6.927	8.113	-2%	15%
	25-34	37.929	34.140	39.198	-10%	3%
	35-44	57.861	51.224	54.642	-11%	-6%
	45-54	56.595	57.874	61.163	2%	8%
	55+	34.701	42.047	45.964	21%	32%
Ελλάδα	15-24	151.415	139.688	168.637	-8%	11%
	25-34	786.309	736.601	805.439	-6%	2%
	35-44	1.153.220	1.075.548	1.088.545	-7%	-6%
	45-54	1.133.493	1.190.428	1.226.273	5%	8%
	55+	686.593	785.716	851.739	14%	24%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά ηλικιακή κατηγορία για το 2022, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικιακές ομάδες 45-54 ετών (30%) και 35-44 ετών (26%) και ακολουθούν οι ηλικίες 55+ ετών (21%), 25-34 ετών (19%) και 15-24 ετών (4%).

Διάγραμμα 20: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Ελλάδα ανά ηλικιακή ομάδα, 2022

1.8.8 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης

Η εικόνα στις ηλικιακές ομάδες για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2019-2021 είναι αρνητική, με εξαίρεση τις ηλικίες 45-54 ετών (+4%, από 19 χιλ. το 2019 σε 20 χιλ. το 2021) και 55+ ετών (+8%, από 14 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες ηλικίες: 15-24 ετών (-22%, από 4 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021), 25-34 ετών (-12%, από 18 χιλ. το 2019 σε 16 χιλ. το 2021) και 35-44 ετών (-9%, από 20 χιλ. το 2019 σε 18 χιλ. το 2021).

Στους επιμέρους κλάδους, η εικόνα στους λοιπούς είναι μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (-38%, από 4 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021), 25-34 ετών (-4%, από 15 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2021) και 35-44 ετών (-6%, από 18 χιλ. το 2019 σε 17 χιλ. το 2021) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 45-54 ετών (+5%, από 17 χιλ. το 2019 σε 18 χιλ. το 2021) και 55+ ετών (+16%, από 12 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2021) αύξηση. Στην εστίαση η εικόνα είναι αρνητική, με εξαίρεση τις ηλικίες 15-24 ετών (+103%, από 456 απασχολούμενους το 2019 σε 925 απασχολούμενους το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες ηλικίες: 25-34 ετών (-53%, από 3 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021), 35-44 ετών (-33%, από 1 χιλ. το 2019 σε 925 απασχολούμενους το 2021), 45-54 ετών (-26%, από 951 απασχολούμενους το 2019 σε 703 απασχολούμενους το 2021) και 55+ ετών (-37%, από 1 χιλ. το 2019 σε 839 απασχολούμενους το 2021). Στα καταλύματα η εικόνα είναι μικτή, με τις ηλικίες 15-24 (από 0 απασχολούμενους το 2019 σε 25 απασχολούμενους το 2021), 25-34 ετών (+219%, από 99 απασχολούμενους το 2019 σε 316 απασχολούμενους το 2021) και 45-54 ετών (+35%, από 428 απασχολούμενους το 2019 σε 580 απασχολούμενους το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ οι ηλικίες 35-44 ετών (-48%, από 400 απασχολούμενους το 2019 σε 207 απασχολούμενους το 2021) και 55+ ετών (-29%, από 836 απασχολούμενους το 2019 σε 595 απασχολούμενους το 2021) μείωση.

Την περίοδο 2019-2022, η εικόνα είναι μικτή, με τις ηλικίες 45-54 ετών (+7%, από 19 χιλ. το 2019 σε 20 χιλ. το 2022) και 55+ ετών (+19%, από 14 χιλ. το 2019 σε 16 χιλ. το 2022) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 15-24 ετών (-36%, από 4 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2022), 25-34 ετών (-2%, από 18 χιλ. το 2019 σε 18 χιλ. το 2022) και 35-44 ετών (-11%, από 20 χιλ. το 2019 σε 18 χιλ. το 2022) μείωση.

Στους επιμέρους κλάδους, η εικόνα στους λοιπούς είναι μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (-56%, από 4 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2022), 35-44 ετών (-14%, από 18 χιλ.

το 2019 σε 16 χιλ. το 2022) και 45-54 ετών (-1%, από 17 χιλ. το 2019 σε 17 χιλ. το 2022) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 25-34 ετών (+4%, από 15 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2022) και 55+ ετών (+27%, από 12 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2022) αύξηση. Στην εστίαση η εικόνα είναι επίσης μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (+128%, από 456 απασχολούμενους το 2019 σε 1 χιλ. το 2022), 35-44 ετών (+18%, από 1 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2022) και 45-54 ετών (+85%, από 951 απασχολούμενους το 2019 σε 2 χιλ. το 2022) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 25-34 ετών (-34%, από 3 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2022) και 55+ ετών (-47%, από 1 χιλ. το 2019 σε 708 απασχολούμενους το 2022) μείωση. Στα καταλύματα η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση τις ηλικίες 35-44 ετών (-6%, από 400 απασχολούμενους το 2019 σε 374 απασχολούμενους το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες ηλικιακές ομάδες: 15-24 (από 0 απασχολούμενους το 2019 σε 17 απασχολούμενους το 2022), 25-34 ετών (+214%, από 99 απασχολούμενους το 2019 σε 311 απασχολούμενους το 2022), 45-54 ετών (+162%, από 428 απασχολούμενους το 2019 σε 1 χιλ. το 2022) και 55+ ετών (+6%, από 836 απασχολούμενους το 2019 σε 888 απασχολούμενους το 2022).

Πίνακας 18: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά ηλικιακή διάρθρωση και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2019-2022

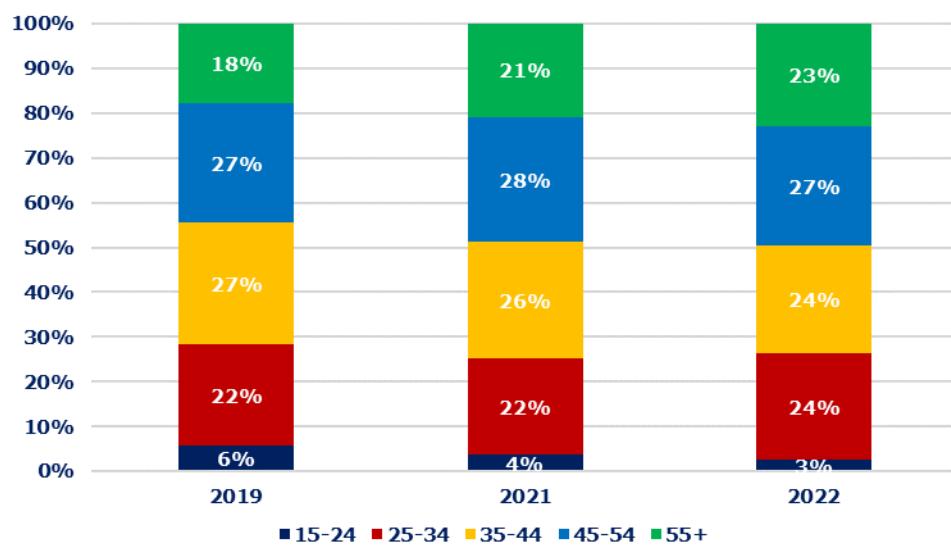
Περιφέρεια	Ηλικιακή διάρθρωση	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Λοιποί κλάδοι	15-24	3.790	2.365	1.663	-38%	-56%
	25-34	14.763	14.119	15.305	-4%	4%
	35-44	17.985	16.942	15.541	-6%	-14%
	45-54	17.433	18.249	17.194	5%	-1%
	55+	11.703	13.602	14.867	16%	27%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	15-24	456	925	1.041	103%	128%
	25-34	3.246	1.530	2.136	-53%	-34%
	35-44	1.388	925	1.640	-33%	18%
	45-54	951	703	1.758	-26%	85%
	55+	1.340	839	708	-37%	-47%
Καταλύματα	15-24	0	25	17		
	25-34	99	316	311	219%	214%
	35-44	400	207	374	-48%	-6%
	45-54	428	580	1.121	35%	162%
	55+	836	595	888	-29%	6%
Βόρειο Αιγαίο	15-24	4.246	3.314	2.722	-22%	-36%
	25-34	18.107	15.964	17.752	-12%	-2%
	35-44	19.772	18.074	17.555	-9%	-11%
	45-54	18.812	19.532	20.073	4%	7%
	55+	13.879	15.037	16.463	8%	19%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων για της λοιπούς κλάδους της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, παρατηρούμε ότι σε όλη την εξεταζόμενη

περίοδο τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται στις ηλικίες 45-54 ετών (από 27% το 2019 σε 27% το 2022), 35-44 ετών (από 27% το 2019 σε 24% το 2022), 25-34 ετών (από 22% το 2019 σε 24% το 2022) και 55+ ετών (από 18% το 2019 σε 23% το 2022). Μικρότερα μερίδια καταγράφονται στις ηλικίες 15-24 ετών (από 6% το 2019 σε 3% το 2022).

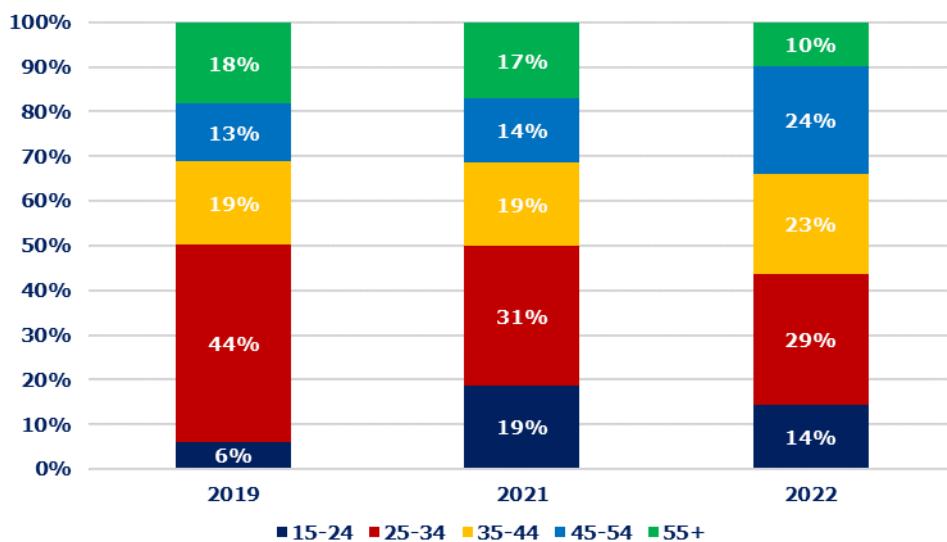
Διάγραμμα 21: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων της Λοιπούς Κλάδους ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2019-2022

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε ότι αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων στην εστίαση για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, παρατηρούμε ότι σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται στις ηλικίες 25-34 ετών (από 44% το 2019 σε 29% το 2022), 35-44 ετών (από 19% το 2019 σε 23% το 2022), 45-54 ετών (από 13% το 2019 σε 24% το 2022), 55+ ετών (από 18% το 2019 σε 10% το 2022) και 15-24 ετών (από 6% το 2019 σε 14% το 2022).

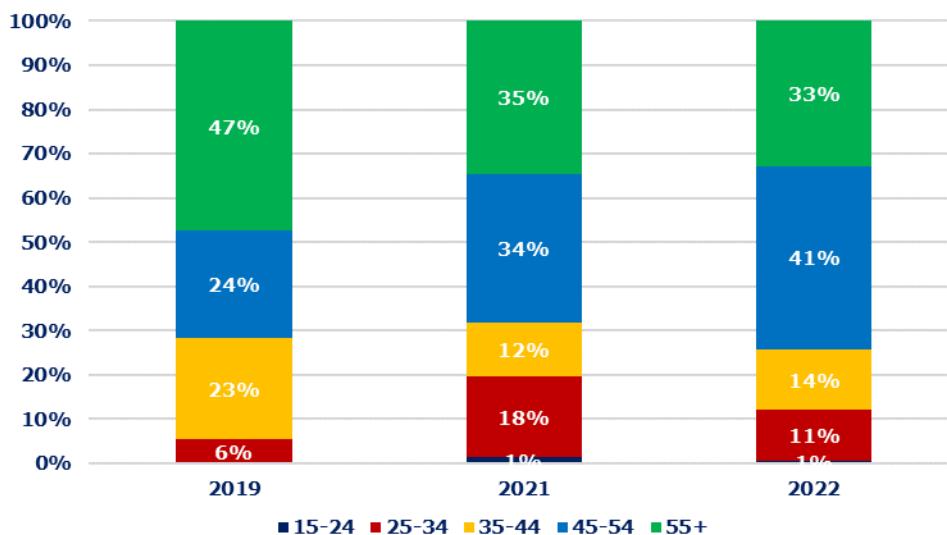
Διάγραμμα 22: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Εστίαση ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2019-2022

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων στα καταλύματα για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, παρατηρούμε διακυμάνσεις από έτος σε έτος. Συγκεκριμένα: 15-24 ετών (από 0% το 2019 σε 1% το 2022), 25-34 ετών (από 6% το 2019 σε 11% το 2022), 35-44 ετών (από 23% το 2019 σε 14% το 2022), 45-54 ετών (από 24% το 2019 σε 41% το 2022) και 55+ ετών (από 47% το 2019 σε 33% το 2022).

Διάγραμμα 23: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα Καταλύματα ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2019-2022

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Συμπερασματικά, μπορούμε να αναφέρουμε ότι στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου η εστίαση προσφέρει μεγαλύτερες ευκαιρίες απασχόλησης στις νεότερες ηλικίες (15-34 ετών) ενώ τα καταλύματα στις ηλικίες 55+ ετών.

1.8.9 Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Η ανεργία στην Ελλάδα την περίοδο 2019-2021 σημείωσε μείωση κατά -17% (από 819 χιλ. το 2019 σε 678 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των ανέργων τους, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+10%, από 41 χιλ. το 2019 σε 46 χιλ. το 2021), Κρήτης (+34%, από 33 χιλ. το 2019 σε 45 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (+7%, από 29 χιλ. το 2019 σε 31 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (+28%, από 21 χιλ. το 2019 σε 27 χιλ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (+1%, από 11 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττικής (-31%, από 294 χιλ. το 2019 σε 203 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-21%, από 157 χιλ. το 2019 σε 124 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (-11%, από 58 χιλ. το 2019 σε 51 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-28%, από 68 χιλ. το 2019 σε 49 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από 40 χιλ. το 2019 σε 40 χιλ. το 2021), Δυτικής Μακεδονίας (-22%, από 28 χιλ. το 2019 σε 22 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-16%, από 22 χιλ. το 2019 σε 19 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-28%, από 16 χιλ. το 2019 σε 12 χιλ. το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, η ανεργία σημείωσε μείωση κατά -28% (από 819 χιλ. το 2019 σε 588 χιλ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν πτώση, με εξαίρεση την Κρήτη (+3%, από 33 χιλ. το 2019 σε 34 χιλ. το 2022), την Πελοπόννησο (+8%, από 29 χιλ. το 2019 σε 31 χιλ. το 2022) και τα Ιόνια Νησιά (+2%, από 11 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττικής (-41%, από 294 χιλ. το 2019 σε 175 χιλ. το 2022), Κεντρικής Μακεδονίας (-25%, από 157 χιλ. το 2019 σε 117 χιλ. το 2022), Θεσσαλίας (-9%, από 58 χιλ. το 2019 σε 52 χιλ. το 2022), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-11%, από 41 χιλ. το 2019 σε 37 χιλ. το 2022), Δυτικής Ελλάδας (-49%, από 68 χιλ. το 2019 σε 35 χιλ. το 2022), Στερεάς Ελλάδας (-17%, από 40 χιλ. το 2019 σε 33 χιλ. το 2022), Δυτικής Μακεδονίας (-33%, από 28 χιλ. το 2019 σε 19 χιλ. το 2022), Ηπείρου (-18%, από 22 χιλ. το 2019 σε 18 χιλ. το 2022), Νοτίου Αιγαίου (-28%, από 21 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2022) και Βορείου Αιγαίου (-39%, από 16 χιλ. το 2019 σε 10 χιλ. το 2022).

Αναφορικά με το ποσοστό των ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό για το 2022, παρατηρούμε ότι τα χαμηλότερα ποσοστά καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (10%), Νοτίου Αιγαίου (11%), Βορείου Αιγαίου (11%) και Κρήτης (12%) και τα υψηλότερα στις Περιφέρειες Θεσσαλίας (16%), Κεντρικής Μακεδονίας (15%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (15%) και Στερεάς Ελλάδας (14%).

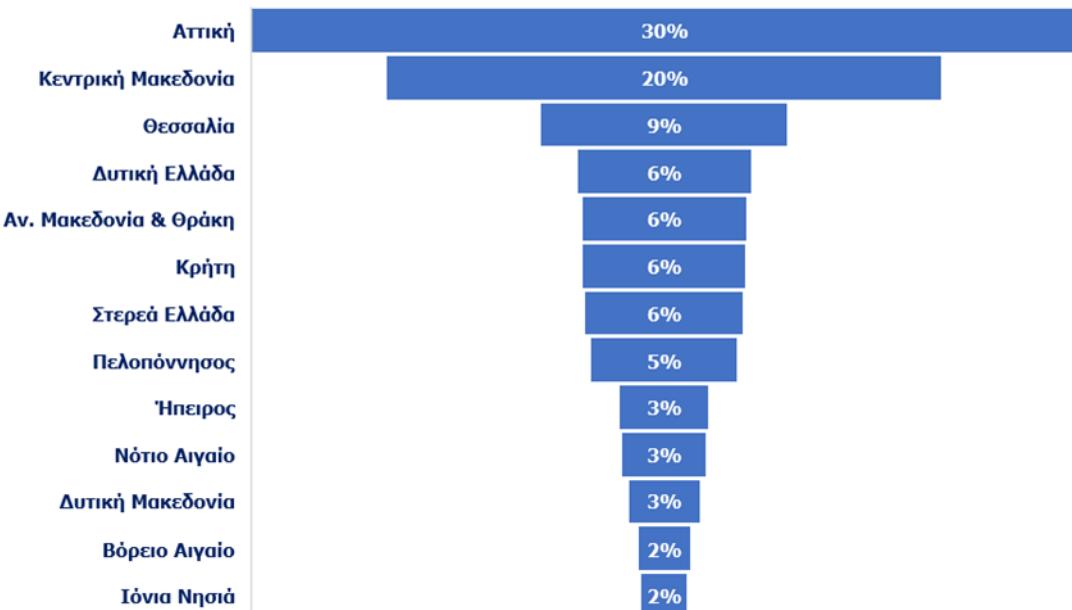
Πίνακας 19: Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια	2019		2021		2022		%Δ	
	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	2019-2021	2019-2022
Αττική	294	17%	203	12%	175	10%	-31%	-41%
Κεντρική Μακεδονία	157	20%	124	16%	117	15%	-21%	-25%
Θεσσαλία	58	19%	51	17%	52	16%	-11%	-9%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	41	16%	46	19%	37	15%	10%	-11%
Δυτική Ελλάδα	68	24%	49	17%	35	13%	-28%	-49%
Κρήτη	33	12%	45	16%	34	12%	34%	3%
Στερεά Ελλάδα	40	17%	40	17%	33	14%	-1%	-17%
Πελοπόννησος	29	12%	31	13%	31	13%	7%	8%
Δυτική Μακεδονία	28	25%	22	20%	19	13%	-22%	-33%
Ήπειρος	22	16%	19	15%	18	13%	-16%	-18%
Νότιο Αιγαίο	21	14%	27	19%	15	11%	28%	-28%
Ιόνια Νησιά	11	12%	11	13%	11	13%	1%	2%
Βόρειο Αιγαίο	16	18%	12	14%	10	11%	-28%	-39%
Σύνολο	819	17%	678	15%	588	12%	-17%	-28%

Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στις Περιφέρειες για το 2022, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (30%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (20%), Θεσσαλίας (9%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (6%), Κρήτης (6%), Στερεάς Ελλάδας (6%), Πελοποννήσου (5%), Ήπειρου (3%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (3%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (2%).

Διάγραμμα 24: Ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2022

'Οσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στις Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου καταγράφει το 2% των ανέργων της χώρας, σημειώνοντας την περίοδο 2019-2022 μείωση κατά -39% (από 16 χιλ. το 2019 σε 10 χιλ. το 2022) ενώ την περίοδο 2019-2021 μείωση κατά -28% (από 16 χιλ. το 2019 σε 12 χιλ. το 2021). Παράλληλα, εμφανίζει το 2022 και το 2° χαμηλότερο – μαζί με την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου- ποσοστό ανεργίας ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό της (11% έναντι 18% το 2019 και 14% το 2021) στο σύνολο των 13 Περιφερειών.

2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ

2.1 ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ 2022

2.1.1 Ξενοδοχειακό δυναμικό³ Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Πίνακας 20: Ξενοδοχειακό δυναμικό της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2022

Περιφέρεια		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	274	457	586	754	185	2.256
	Δωμάτια	34.672	38.238	21.036	18.998	2.816	115.760
	Κλίνες	72.769	77.820	41.382	36.412	5.551	233.934
Κρήτη	Μονάδες	159	351	425	546	169	1.650
	Δωμάτια	25.973	33.638	18.259	17.636	3.992	99.498
	Κλίνες	55.266	66.848	34.553	31.560	7.752	195.979
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	71	177	276	415	72	1.011
	Δωμάτια	10.275	13.960	14.555	12.572	1.500	52.862
	Κλίνες	21.263	27.873	28.946	24.482	2.932	105.496
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	65	146	291	297	349	1.148
	Δωμάτια	10.109	11.076	10.079	7.664	7.406	46.334
	Κλίνες	21.320	22.419	20.617	15.220	14.981	94.557
Αττική	Μονάδες	51	138	169	227	113	698
	Δωμάτια	7.820	10.125	7.482	6.836	2.314	34.577
	Κλίνες	15.104	19.787	14.250	12.620	5.041	66.802
Πελοπόννησος	Μονάδες	32	144	240	203	59	678
	Δωμάτια	3.280	5.066	6.498	4.251	772	19.867
	Κλίνες	7.262	10.185	12.804	8.068	1.504	39.823
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	9	52	162	231	53	507
	Δωμάτια	706	3.741	4.457	5.186	859	14.949
	Κλίνες	1.559	7.676	8.696	9.799	1.624	29.354
Θεσσαλία	Μονάδες	30	119	145	186	68	548
	Δωμάτια	1.651	3.960	3.884	4.134	1.202	14.831
	Κλίνες	3.410	7.927	7.596	7.971	2.475	29.379
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	10	34	138	159	40	381
	Δωμάτια	1.097	1.850	4.876	3.715	615	12.153
	Κλίνες	2.175	3.602	9.478	6.991	1.181	23.427
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	14	34	123	144	66	381
	Δωμάτια	1.316	2.068	3.909	2.980	971	11.244
	Κλίνες	2.728	4.293	7.727	5.843	1.896	22.487
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	7	43	110	91	21	272
	Δωμάτια	1.500	2.705	3.317	2.064	267	9.853
	Κλίνες	3.206	5.457	6.297	3.965	522	19.447
Ήπειρος	Μονάδες	18	98	176	125	18	435
	Δωμάτια	1.487	1.784	3.481	2.121	293	9.166
	Κλίνες	3.139	3.846	7.098	4.151	565	18.799
Δυτική Μακεδονία	Μονάδες	4	14	62	33	9	122
	Δωμάτια	99	356	1.403	687	196	2.741
	Κλίνες	219	773	2.977	1.528	643	6.140
Σύνολο	Μονάδες	744	1.807	2.903	3.411	1.222	10.087
	Δωμάτια	99.985	128.567	103.236	88.844	23.203	443.835
	Κλίνες	209.420	258.506	202.421	168.610	46.667	885.624

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

³ Λόγω μη δημοσίευσης πλέον των στοιχείων του ΜΗΤΕ, τα στοιχεία που παρατίθενται σε αυτή την Ενότητα προέρχονται αποκλειστικά και μόνο από την βάση του ΞΕΕ.

Η Ελλάδα το 2022 διέθετε 10.087 ξενοδοχειακές μονάδες με 443.835 δωμάτια και 885.624 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής, που δέχονται και τον μεγαλύτερο αριθμό τουριστών, αντιπροσωπεύουν το 67% του ξενοδοχειακού δυναμικού της χώρας (6.763 ξενοδοχειακές μονάδες).

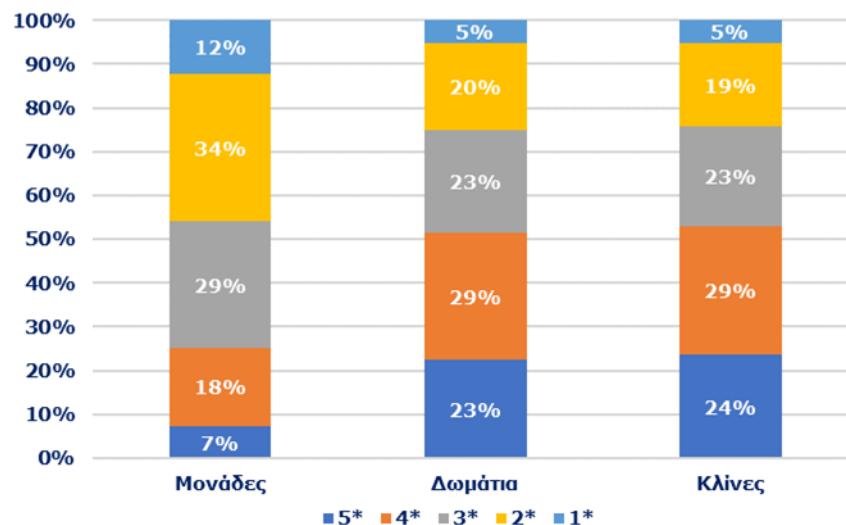
Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (34%) και 3* (29%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 5* (7%). Οι υπόλοιπες κατηγορίες 4* (18%) και 1* (12%).

Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι πιο ισοκατανεμημένη, με εξαίρεση τα 1*. Συγκεκριμένα: 5* το 23%, 4* το 29%, 3* το 23%, 2* το 20% και 1* μόλις το 5%. Παρόμοια εικόνα και στις κλίνες 5* το 24%, 4* το 29%, 3* το 23%, 2* το 19% και 1* το 5%.

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε ότι τα 5* παρόλο που αντιπροσωπεύουν μόλις το 7% των ξενοδοχειακών μονάδων εντούτοις κατέχουν το 23% των δωματίων και το 24% των κλινών.

Τέλος, οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (37%) και της Κρήτης (21%) έχουν τον μεγαλύτερο αριθμό 5* ξενοδοχείων αντιπροσωπεύοντας το 58% του συνόλου.

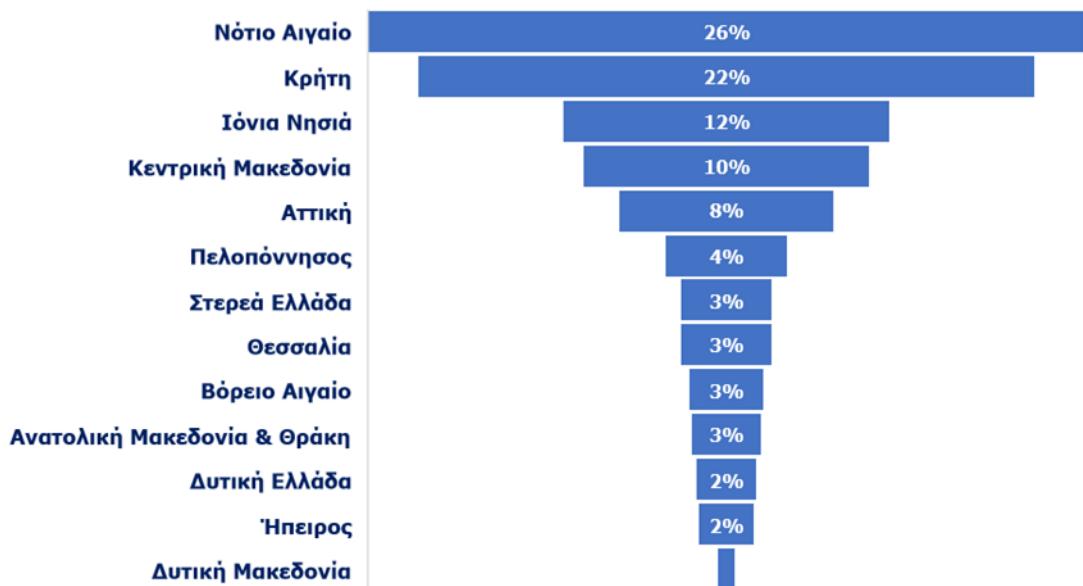
Διάγραμμα 25: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στην Ελλάδα, 2022

Πηγή: ΕΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

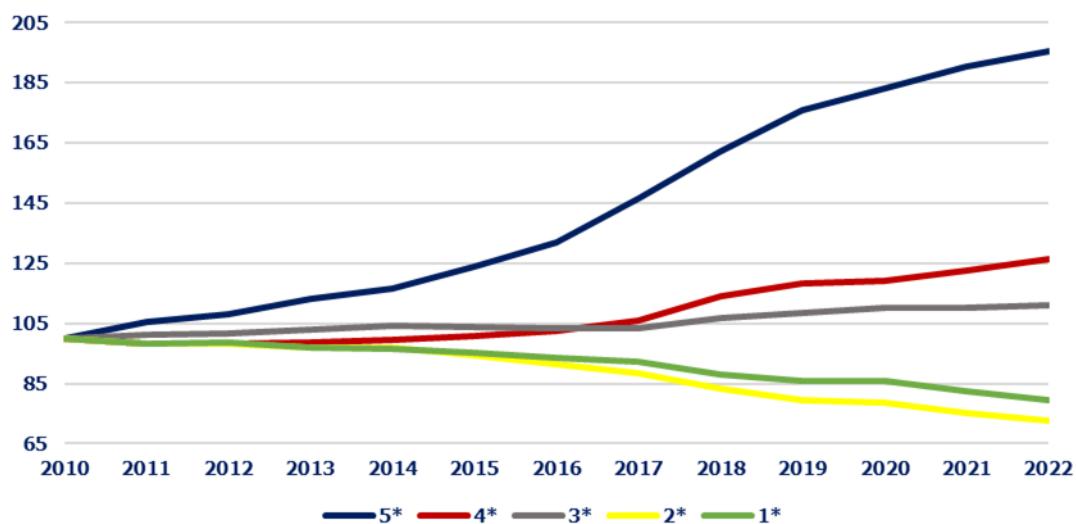
Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής αντιπροσωπεύουν και το 2022 το 79% των ξενοδοχειακών δωματίων της χώρας.

Διάγραμμα 26: Ποσοστιαία κατανομή ξενοδοχειακών δωματίων ανά Περιφέρεια, 2022

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2010-2022, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+96%), 4* (+26%) και 3* (+11%) και μείωση στα 2* (-28%) και 1* (-21%).

Διάγραμμα 27: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της Ελλάδας (2010=100), 2010-2022

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.1.2 Ξενοδοχειακό δυναμικό Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2022 το 4% των μονάδων, το 3% των δωματίων και το 3% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 381 μονάδες με 12.153 δωμάτια και 23.427 κλίνες.

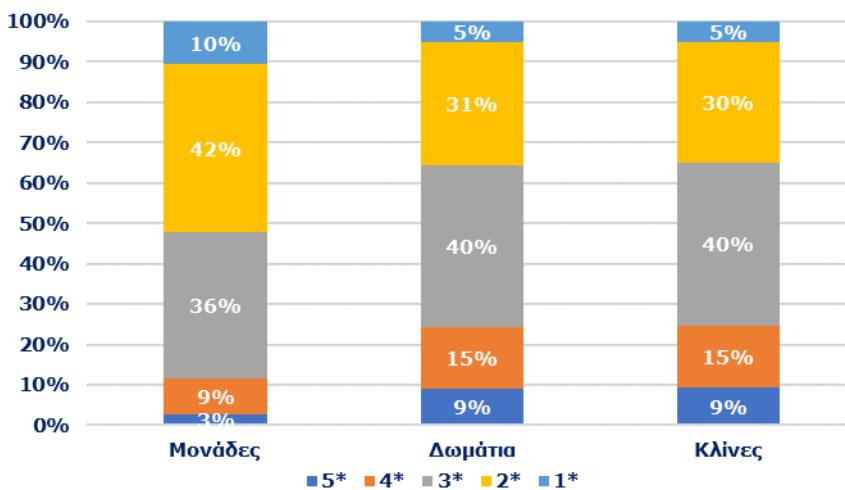
Πίνακας 21: Ξενοδοχειακό δυναμικό της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2022

Ενότητα		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Σάμου	Μονάδες	4	5	41	90	17	157
	Δωμάτια	530	395	1.896	2.105	239	5.165
	Κλίνες	1.045	802	3.748	3.982	459	10.036
Λέσβου	Μονάδες	3	11	48	37	7	106
	Δωμάτια	205	554	1.949	817	125	3.650
	Κλίνες	413	1.161	3.771	1.561	241	7.147
Xιού	Μονάδες	1	14	29	12	6	62
	Δωμάτια	56	753	495	310	86	1.700
	Κλίνες	86	1.314	920	547	150	3.017
Λήμνου	Μονάδες	2	4	12	10	5	33
	Δωμάτια	306	148	300	252	83	1.089
	Κλίνες	631	325	574	459	174	2.163
Ικαρίας	Μονάδες	0	0	8	10	5	23
	Δωμάτια	0	0	236	231	82	549
	Κλίνες	0	0	465	442	157	1.064
Σύνολο	Μονάδες	10	34	138	159	40	381
	Δωμάτια	1.097	1.850	4.876	3.715	615	12.153
	Κλίνες	2.175	3.602	9.478	6.991	1.181	23.427

Πηγή: ΕΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών, παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (42%) και 3* (36%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 1* (10%), 4* (9%) και 5* (3%). Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι: 5* (9%), 4* (15%), 3* (40%), 2* (31%) και 1* (5%). Παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 5* (9%), 4* (15%), 3* (40%), 2* (30%) και 1* (5%).

Διάγραμμα 28: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2022

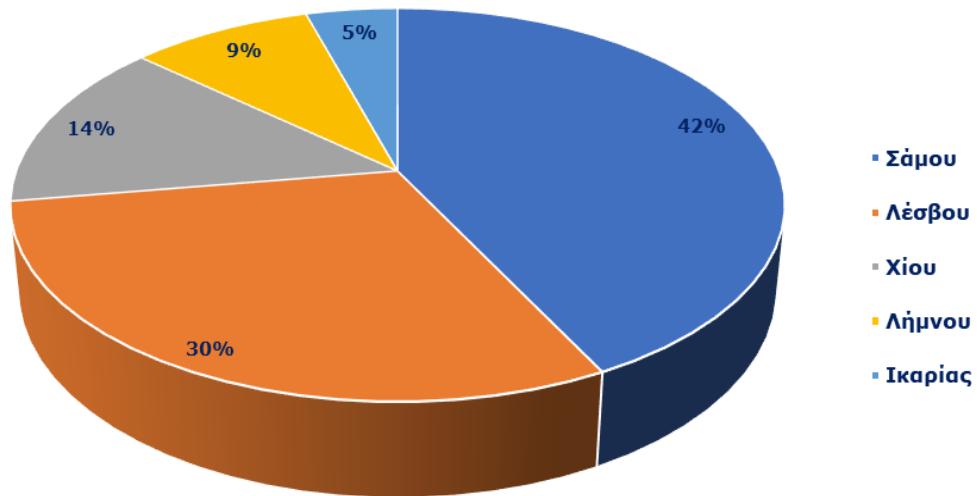

Πηγή: ΕΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Σάμου αντιπροσωπεύει το 42% των δωματίων της Περιφέρειας με 157 μονάδες, 5.165 δωμάτια και 10.036 κλίνες,
- Η Ενότητα Λέσβου διαθέτει το 30% του δυναμικού της Περιφέρειας με 106 μονάδες, 3.650 δωμάτια και 7.147 κλίνες,
- Η Ενότητα Χίου διαθέτει το 14% του δυναμικού της Περιφέρειας με 62 μονάδες, 1.700 δωμάτια και 3.017 κλίνες,
- Η Ενότητα Λήμνου διαθέτει το 9% του δυναμικού με 33 μονάδες, 1.089 δωμάτια και 2.163 κλίνες και
- Η Ενότητα Ικαρίας αντιπροσωπεύει το 5% του δυναμικού της Περιφέρειας με 23 μονάδες, 549 δωμάτια και 1.064 κλίνες.

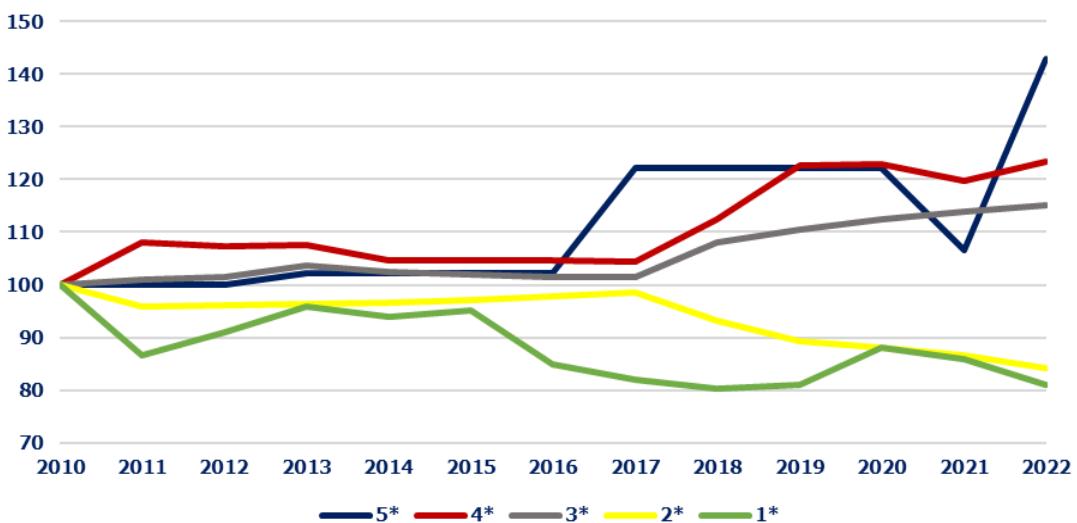
Διάγραμμα 29: Ποσοστιαία κατανομή του ξενοδοχειακού δυναμικού σε δωμάτια της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2022

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2010-2022, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+43%), 4* (+23%) και 3* (+15%) και μείωση στα 2* (-16%) και 1* (-19%).

Διάγραμμα 30: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στην Βορείου Αιγαίου Ελλάδας (2010=100), 2010-2022

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.2 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΩΝ ΔΩΜΑΤΙΩΝ, 2019

2.2.1 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Πίνακας 22: Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

Δυναμικό Ενοικιαζόμενων Δωματίων ανά Περιφέρεια, 2019						
Περιφέρεια		4K	3K	2K	1K	Σύνολο
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	582	2.060	3.517	1.165	7.324
	Δωμάτια	4.564	15.892	23.591	6.891	50.938
	Κλίνες	11.060	36.879	53.146	15.229	116.314
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	103	977	1.857	1.128	4.065
	Δωμάτια	869	7.688	13.249	7.255	29.061
	Κλίνες	2.144	17.211	31.707	17.225	68.287
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	157	812	2.063	1.222	4.254
	Δωμάτια	1.320	5.767	12.398	6.331	25.816
	Κλίνες	3.296	14.411	29.350	15.067	62.124
Κρήτη	Μονάδες	137	1.171	1.507	523	3.338
	Δωμάτια	1.243	9.294	10.470	3.135	24.142
	Κλίνες	2.987	22.037	23.698	7.036	55.758
Θεσσαλία	Μονάδες	48	375	922	348	1.693
	Δωμάτια	401	2.267	6.096	2.175	10.939
	Κλίνες	1.089	5.602	13.901	4.788	25.380
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	49	447	532	238	1.266
	Δωμάτια	346	3.567	3.494	1.271	8.678
	Κλίνες	826	7.804	7.621	2.690	18.941
Ήπειρος	Μονάδες	132	480	523	192	1.327
	Δωμάτια	1.189	2.880	2.917	993	7.979
	Κλίνες	2.914	7.238	6.766	2.196	19.114
Πελοπόννησος	Μονάδες	66	411	608	196	1.281
	Δωμάτια	508	2.814	3.518	939	7.779
	Κλίνες	1.336	6.878	8.494	2.267	18.975
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	25	210	676	241	1.152
	Δωμάτια	240	1.546	4.221	1.315	7.322
	Κλίνες	549	3.921	9.858	2.832	17.160
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	10	157	669	121	957
	Δωμάτια	64	1.181	4.408	658	6.311
	Κλίνες	179	2.896	9.843	1.396	14.314
Αττική	Μονάδες	124	133	338	180	775
	Δωμάτια	1.211	1.233	2.425	1.008	5.877
	Κλίνες	2.863	2.786	5.329	2.226	13.204
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	21	102	105	45	273
	Δωμάτια	141	731	639	232	1.743
	Κλίνες	345	1.674	1.493	543	4.055
Δυτική Μακεδονία	Μονάδες	18	38	32	3	91
	Δωμάτια	113	274	224	14	625
	Κλίνες	244	612	524	33	1.413
Σύνολο	Μονάδες	1.472	7.373	13.349	5.602	27.796
	Δωμάτια	12.209	55.134	87.650	32.217	187.210
	Κλίνες	29.832	129.949	201.730	73.528	435.039

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

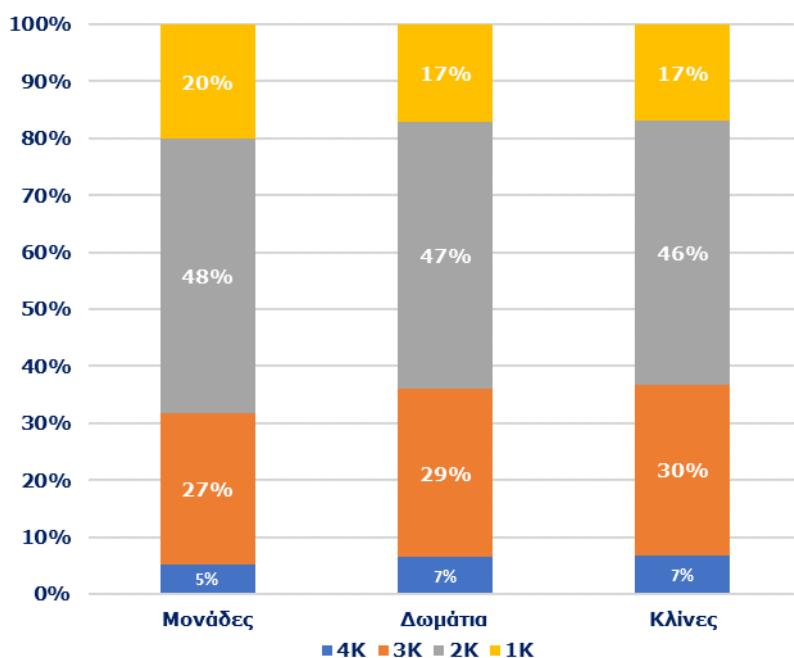
Λόγω μη δημοσίευσης νέων στοιχείων από την βάση του ΜΗΤΕ, τα στοιχεία που παρατίθενται στην συγκεκριμένη Ενότητα είναι τα τελευταία διαθέσιμα.

Η Ελλάδα το 2019 διέθετε 27.796 μονάδες ενοικιαζόμενων δωματίων με 187.210 δωμάτια και 435.039 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κεντρικής Μακεδονίας, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Θεσσαλίας αντιπροσώπευαν το 2019 το 74% του δυναμικού ενοικιαζόμενων δωματίων της χώρας (20.674 μονάδες). Το top-5 των Περιφερειών, με εξαίρεση την Θεσσαλία αντί για την Αττική, παραμένει ίδιο και για το δυναμικό των ενοικιαζόμενων δωματίων.

Στις επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στις μονάδες 2K (48%), 3K (27%) και 1K (20%) και χαμηλή στις μονάδες με 4K (5%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4K (7%), 3K (29%), 2K (47%) και 1K (17%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 4K (7%), 3K (30%), 2K (46%) και 1K (17%). Σε αντίθεση με το ξενοδοχειακό δυναμικό και τα 5* ξενοδοχεία, που αν και αποτελούν μόλις το 6% των μονάδων κατέχουν το 21% των δωματίων και το 22% των κλινών, τα ενοικιαζόμενα δωμάτια με 4K δεν εμφανίζουν σημαντικές διαφοροποιήσεις στα δωμάτια και στις κλίνες.

Διάγραμμα 31: Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στην Ελλάδα, 2019

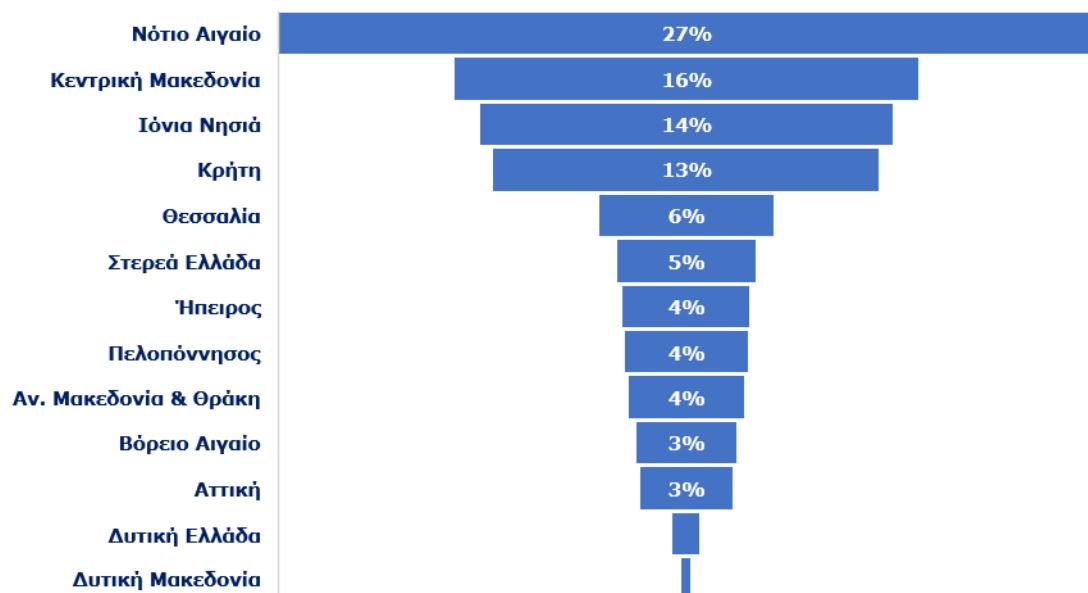

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Την μεγαλύτερη συγκέντρωση σε μονάδες με 4K έχουν οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (40%), Ιονίων Νήσων (11%), Κρήτης (9%) και Ηπείρου (9%) αντιπροσωπεύοντας το 68% των μονάδων με 4K. Ενώ οι Περιφέρειες με την μεγαλύτερη συγκέντρωση στις μονάδες με 3K είναι το Νότιο Αιγαίο (28%), η Κρήτη (16%), η Κεντρική Μακεδονία (13%) και τα Ιόνια Νησιά (11%) αντιπροσωπεύοντας το 68% των μονάδων με 3K.

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κεντρικής Μακεδονίας, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Θεσσαλίας αντιπροσωπεύουν το 2019 το 75% των δωματίων της χώρας. Παρόμοια είναι η εικόνα και για τις κλίνες στις επιμέρους Περιφέρειες.

Διάγραμμα 32: Ποσοστιαία κατανομή των ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

2.2.2 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2019 το 3% των μονάδων, το 3% των δωματίων και το 3% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 957 μονάδες με 6.311 δωμάτια και 14.314 κλίνες.

Πίνακας 23: Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

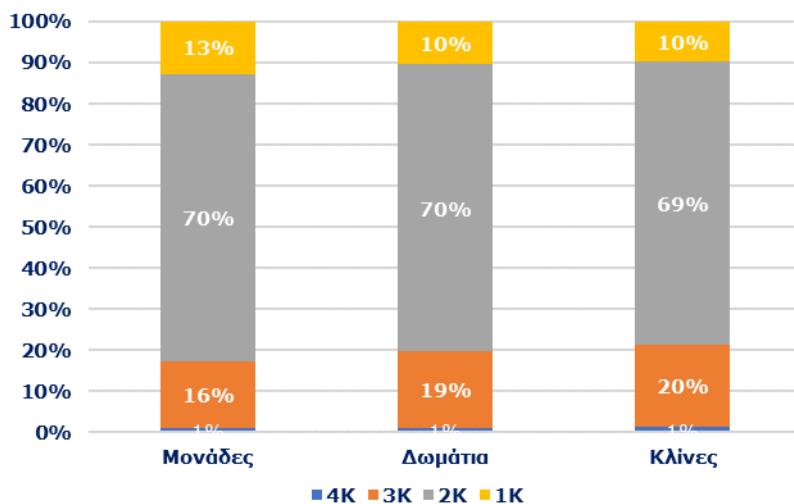
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ Ενοικιαζόμενα δωμάτια 2019						
Ενότητα		4K	3K	2K	1K	Σύνολο
Λέσβου	Μονάδες	3	51	212	91	357
	Δωμάτια	20	375	1.420	467	2.282
	Κλίνες	57	919	3.115	986	5.077
Σάμου	Μονάδες	3	27	243	3	276
	Δωμάτια	27	282	1.633	25	1.967
	Κλίνες	70	646	3.686	62	4.464
Χίου	Μονάδες	2	40	107	10	159
	Δωμάτια	13	241	635	51	940
	Κλίνες	36	623	1.495	110	2.264
Ικαρίας	Μονάδες	0	7	68	14	89
	Δωμάτια	0	34	460	95	589
	Κλίνες	0	88	958	189	1.235
Λήμνου	Μονάδες	2	32	39	3	76
	Δωμάτια	4	249	260	20	533
	Κλίνες	16	620	589	49	1.274
Σύνολο	Μονάδες	10	157	669	121	957
	Δωμάτια	64	1.181	4.408	658	6.311
	Κλίνες	179	2.896	9.843	1.396	14.314

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στις μονάδες με 2K (70%) και χαμηλή στις μονάδες με 4K (1%), 3K (16%) και 1K (13%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4K (1%), 3K (19%), 2K (70%) και 1K (10%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 4K (1%), 3K (20%), 2K (69%) και 1K (10%).

Διάγραμμα 33: Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2019

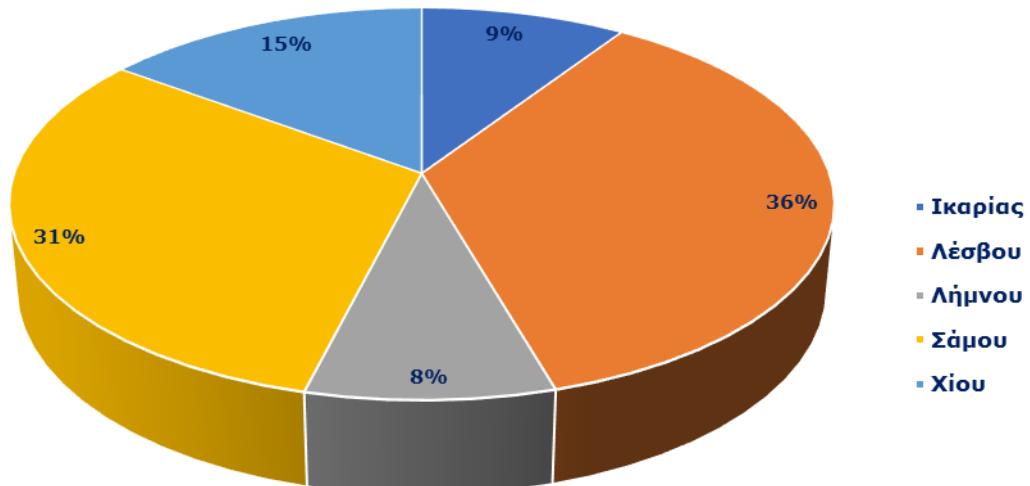

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Λέσβου αντιπροσωπεύει το 36% του δυναμικού ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας με 357 μονάδες, 2.282 δωμάτια και 5.077 κλίνες,
- Η Ενότητα Σάμου διαθέτει το 31% του δυναμικού της Περιφέρειας με 276 μονάδες, 1.967 δωμάτια και 4.464 κλίνες,
- Η Ενότητα Χίου διαθέτει το 15% του δυναμικού με 159 μονάδες, 940 δωμάτια και 2.264 κλίνες,
- Η Ενότητα Ικαρίας διαθέτει το 9% του δυναμικού με 89 μονάδες, 589 δωμάτια και 1.235 κλίνες και
- Η Ενότητα Λήμνου αντιπροσωπεύει το 8% του δυναμικού της Περιφέρειας με 76 μονάδες, 533 δωμάτια και 1.274 κλίνες.

Διάγραμμα 34: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.3 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΛΩΜΕΝΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΑΥΛΕΩΝ, 2018

2.3.1 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Λόγω μη δημοσίευσης νέων στοιχείων από την βάση του ΜΗΤΕ, τα στοιχεία που παρατίθενται στην συγκεκριμένη Ενότητα είναι τα τελευταία διαθέσιμα.

Η Ελλάδα το 2018, διέθετε 11.415 τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις με 17.300 δωμάτια και 90.910 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Πελοποννήσου αντιπροσώπευαν το 2018 το 79% του δυναμικού των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας (9.055 δωμάτια).

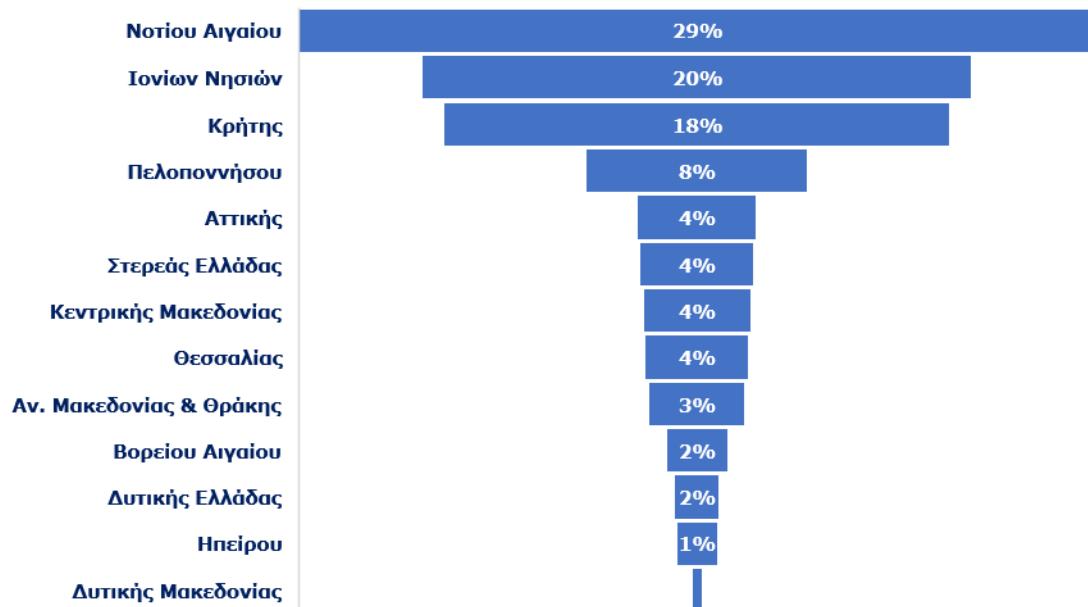
Πίνακας 24 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018			
Περιφέρεια	Μονάδες	Δωμάτια	Κλίνες
Νοτίου Αιγαίου	3.862	4.972	28.326
Ιονίων Νήσων	2.235	3.432	18.691
Κρήτης	2.306	3.159	17.623
Πελοποννήσου	652	1.384	6.125
Αττικής	483	744	4.232
Στερεά Ελλάδας	240	709	2.763
Κεντρικής Μακεδονίας	411	672	3.445
Θεσσαλίας	502	648	3.531
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	242	599	2.383
Βορείου Αιγαίου	228	384	1.473
Δυτικής Ελλάδας	129	277	1.084
Ηπείρου	98	256	949
Δυτικής Μακεδονίας	27	64	285
Σύνολο	11.415	17.300	90.910

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, παρατηρούμε ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (29%), των Ιονίων Νήσων (20%), της Κρήτης (18%) και της Πελοποννήσου (8%) αντιπροσώπευαν το 2018 το 75% των δωματίων της χώρας.

Διάγραμμα 35: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

Η εικόνα διαφοροποιείται ελαφρώς στις κλίνες με τις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (31%), των Ιονίων Νήσων (21%), της Κρήτης (19%) και της Πελοποννήσου (7%) να αντιπροσωπεύουν για το 2018 το 78% των κλινών της χώρας.

Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2018 το 79% των μονάδων, το 75% των δωματίων και το 78% των κλινών.

2.3.2 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2% των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας, το 2% των δωματίων και το 2% των κλινών. Συνολικά διαθέτει 228 μονάδες με 384 δωμάτια και 1.473 κλίνες.

Πίνακας 25: Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

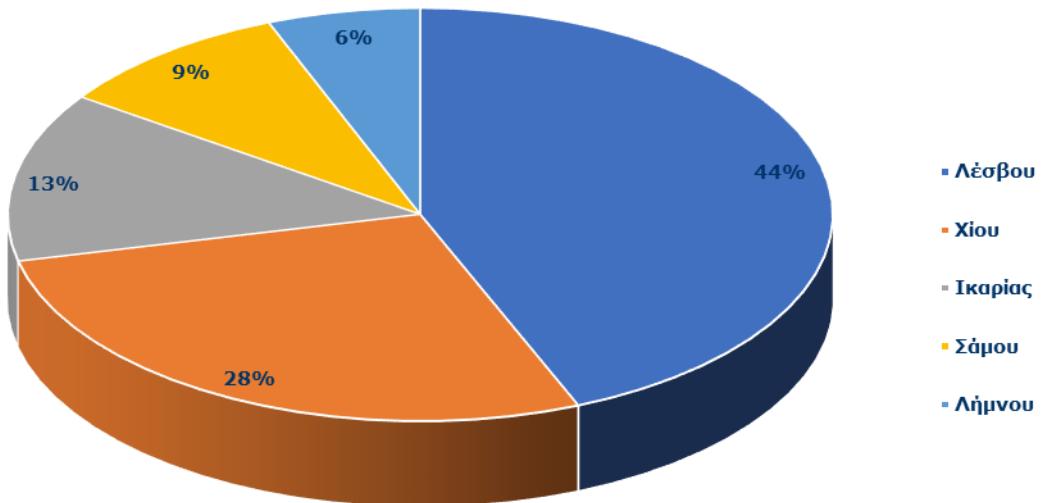
Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Ενότητα, 2018			
Ενότητα	Μονάδες	Δωμάτια	Κλίνες
Λέσβου	122	168	704
Χίου	40	106	362
Ικαρίας	29	51	182
Σάμου	19	36	151
Λήμνου	18	23	74
Σύνολο	228	384	1.473

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Λέσβου διαθέτει το 44% του δυναμικού δωματίων της Περιφέρειας με 122 μονάδες, 168 δωμάτια και 704 κλίνες,
- Η Ενότητα Χίου αντιπροσωπεύει το 28% του δυναμικού της Περιφέρειας με 40 μονάδες, 106 δωμάτια και 362 κλίνες,
- Η Ενότητα Ικαρίας αντιπροσωπεύει το 13% του δυναμικού της Περιφέρειας με 29 μονάδες, 51 δωμάτια και 182 κλίνες,
- Η Ενότητα Σάμου διαθέτει το 9% του δυναμικού της Περιφέρειας με 19 μονάδες, 36 δωμάτια και 151 κλίνες και
- Η Ενότητα Λήμνου κατέχει το 6% του δυναμικού με 18 μονάδες, 23 δωμάτια και 74 κλίνες.

Διάγραμμα 36: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.4 ΚΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ, 2001-2011

Στην Ενότητα αυτή γίνεται η καταγραφή του συνόλου των κατοικιών καθώς και των κενών και των δευτερεύουσων και εξοχικών κατοικιών. Η καταγραφή αυτή γίνεται λόγω της σημαντικής αύξησης των βραχυχρόνιων μισθώσεων (μέσω Airbnb κ.α.) στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια. Οι κενές και οι εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες αποτελούν ή μπορούν να αποτελέσουν καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης.

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή κατοικιών που διενεργήθηκε το 2011, η Ελλάδα σημείωσε αύξηση στο σύνολο των κατοικιών της κατά +17% (από 5.476.162 το 2001 σε 6.384.353 το 2011). Σε απόλυτες τιμές, οι μεγαλύτερες αυξήσεις εντοπίστηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+290.780 κατοικίες ή +16%), Κεντρικής Μακεδονίας (+163.354 κατοικίες ή +18%) και Κρήτης (+70.989 ή +23%). Σημαντικά υψηλότερη αύξηση (+56%) παρουσίασαν οι κενές κατοικίες (από 1.439.041 το 2001 σε 2.249.813 το 2011) και οι εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες κατά +47% (από 922.228 το 2001 σε 1.351.845 το 2011). Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι κενές κατοικίες μαζί με τις εξοχικές και δευτερεύουσες αντιπροσώπευαν το 56% του συνόλου των κατοικιών, με τα υψηλότερα ποσοστά να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (14%) και Κεντρικής Μακεδονίας (9%).

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου εμφάνισε αύξηση στις κατοικίες της κατά +7% (από 142.203 το 2001 σε 151.449 το 2011), κατά +17% στις κενές κατοικίες (από 61.512 το 2001 σε 71.985 το 2011) και +13% στις δευτερεύουσες & εξοχικές κατοικίες (από 44.612 το 2001 σε 50.592 το 2011).

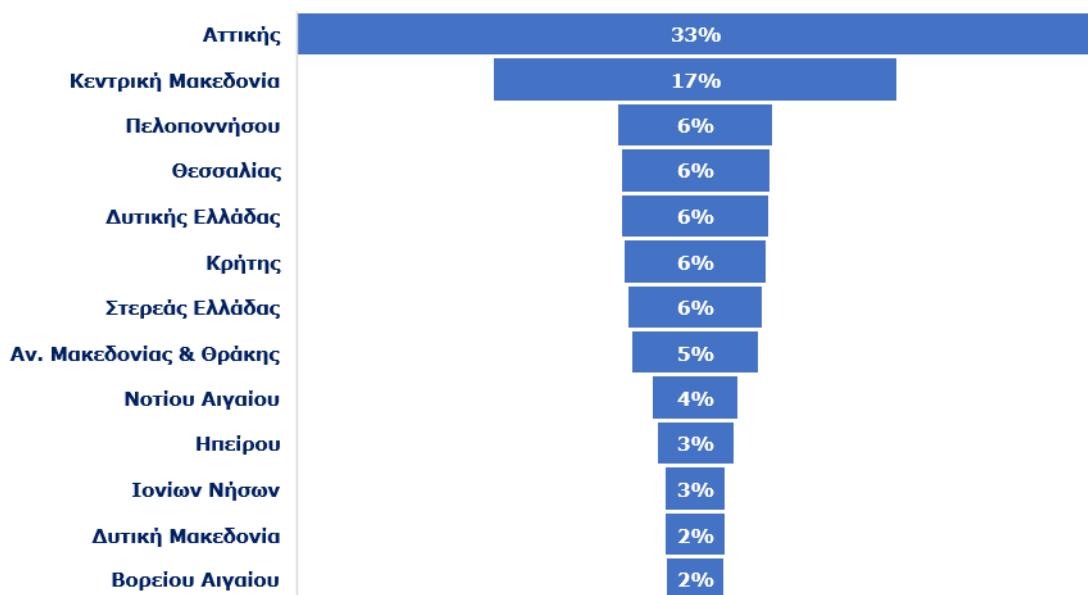
Πίνακας 26: Δυναμικό κύριων και δευτερευουσών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2001-2011

Περιφέρεια	Σύνολο Κατοικιών, 2011	Σύνολο Κενών, 2011	Εξοχικές & Δευτερεύουσες κατοικίες, 2011	Κενές & Εξοχικές & Δευτερεύουσες κατοικίες ως % επί του συνόλου, 2011	%Δ Σύνολο Κατοικιών 2001 - 2011	%Δ Σύνολο Κενών 2001 - 2011	%Δ Εξοχικές & Δευτερ. 2001 - 2011
Αττικής	2.121.155	609.058	295.178	14%	16%	78%	64%
Κεντρική Μακεδονία	1.076.148	360.990	200.295	9%	18%	62%	56%
Πελοποννήσου	411.462	198.386	148.239	5%	14%	35%	28%
Θεσσαλίας	397.301	132.749	87.891	3%	14%	54%	43%
Δυτικής Ελλάδας	390.609	148.250	100.941	4%	14%	56%	54%
Κρήτης	381.737	140.099	81.656	3%	23%	61%	44%
Στερεάς Ελλάδας	359.236	158.234	115.324	4%	15%	43%	35%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	340.682	105.333	64.864	3%	20%	63%	85%
Νοτίου Αιγαίου	229.919	113.284	75.257	3%	22%	41%	32%
Ηπείρου	204.948	76.560	53.682	2%	16%	46%	40%
Ιονίων Νήσων	160.298	79.591	43.839	2%	22%	50%	41%
Δυτική Μακεδονία	159.409	55.294	34.087	1%	15%	58%	52%
Βορείου Αιγαίου	151.449	71.985	50.592	2%	7%	17%	13%
Ελλάδα	6.384.353	2.249.813	1.351.845	56%	17%	56%	47%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

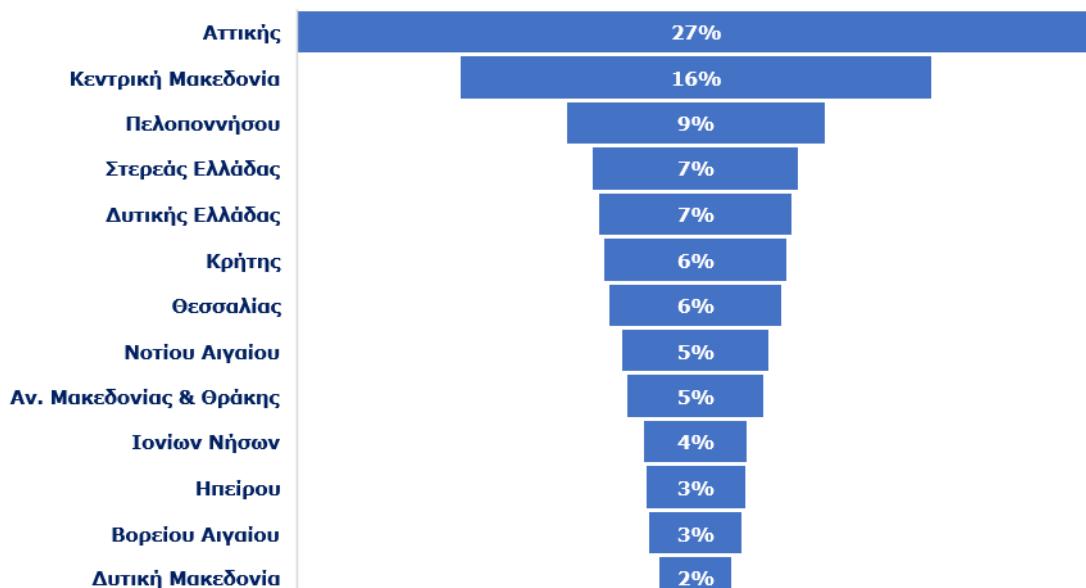
Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των κατοικιών της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των κατοικιών βρίσκονται στις Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας όπου εντοπίζονται και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη). Συγκεκριμένα, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσώπευαν για το 2011 το 50% των κατοικιών της Ελλάδας.

Διάγραμμα 37: Ποσοστιαία κατανομή των κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

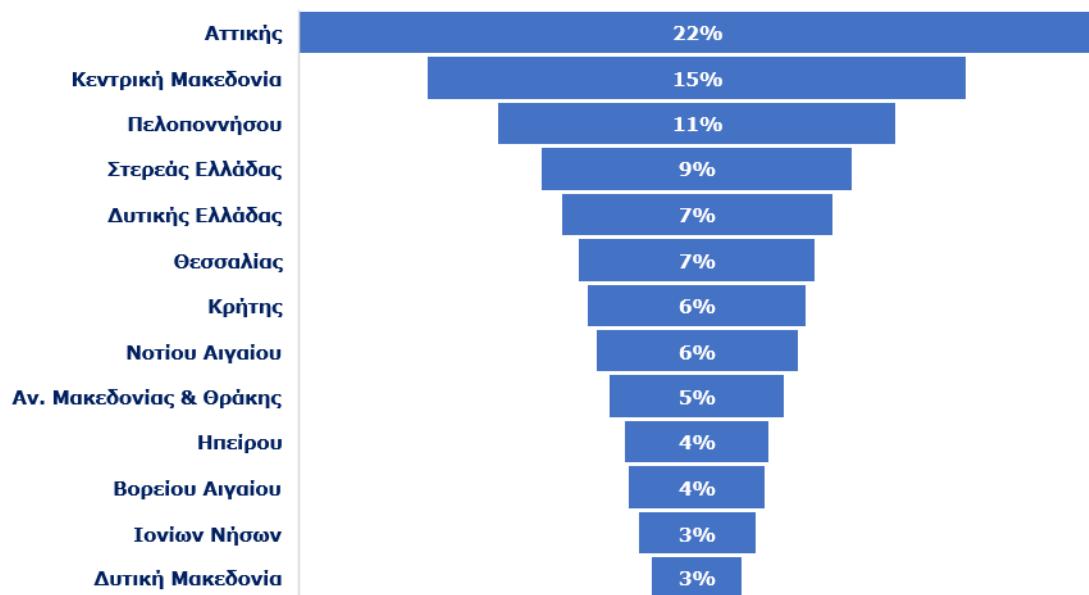
Η εικόνα στην ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών είναι παρόμοια με το σύνολο των κατοικιών, με μικρές διαφοροποιήσεις ανά Περιφέρεια. Η μεγαλύτερη διαφοροποίηση εντοπίζεται στην Περιφέρεια Αττικής.

Διάγραμμα 38: Ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

Αναφορικά με τις εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες παρατηρούμε ότι η Αττική (22%), η Κεντρική Μακεδονία (15%) και η Πελοπόννησος (11%) σημειώνουν τα μεγαλύτερα μερίδια, αντιπροσωπεύοντας το 48% του συνόλου της χώρας.

Διάγραμμα 39: Ποσοστιαία κατανομή των εξοχικών & δευτερεύουσων κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

Συμπερασματικά, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύουν για το 2011 το 50% των κατοικιών της Ελλάδας εκ των οποίων το 43% των κενών κατοικιών και το 37% των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών.

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2011 το 2% των κατοικιών της Ελλάδας, εκ των οποίων το 3% των κενών κατοικιών και το 4% των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών.

2.5 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ ΒΡΑΧΥΧΡΟΝΙΑΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ⁴, ΙΟΥΛΙΟΣ 2023

Τα στοιχεία του δυναμικού των καταλυμάτων βραχυχρόνιας μίσθωσης προέρχονται από την εταιρεία [Transparent](#) και αφορούν στον μήνα Ιούλιο του 2023 (peak season). Η Transparent είναι εταιρεία η οποία παρακολουθεί και καταγράφει τις καταχωρήσεις καταλυμάτων βραχυχρόνιας μίσθωσης στις πλατφόρμες Airbnb, Vrbo, Booking.com και TripAdvisor.

2.5.1 Δυναμικό καταλυμάτων βραχυχρόνιας μίσθωσης στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Πίνακας 27: Δυναμικό καταλυμάτων βραχυχρόνιας μίσθωσης στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, Ιούλιος 2023

Περιφέρεια	Μονάδες	Δωμάτια	Κλίνες
Νοτίου Αιγαίου	46.370	89.232	208.202
Κρήτης	32.242	64.776	155.235
Ιονίων Νήσων	33.618	64.065	151.269
Αττικής	27.820	45.712	113.998
Κεντρικής Μακεδονίας	23.594	42.117	103.924
Πελοποννήσου	11.970	21.961	51.789
Θεσσαλίας	9.983	17.170	41.571
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	7.725	14.047	33.274
Στερεάς Ελλάδας	5.345	10.504	25.199
Ηπείρου	4.976	8.086	19.579
Βορείου Αιγαίου	4.383	6.920	16.675
Δυτικής Ελλάδας	3.706	6.806	16.553
Δυτικής Μακεδονίας	467	722	1.899
Σύνολο	212.199	392.118	939.167

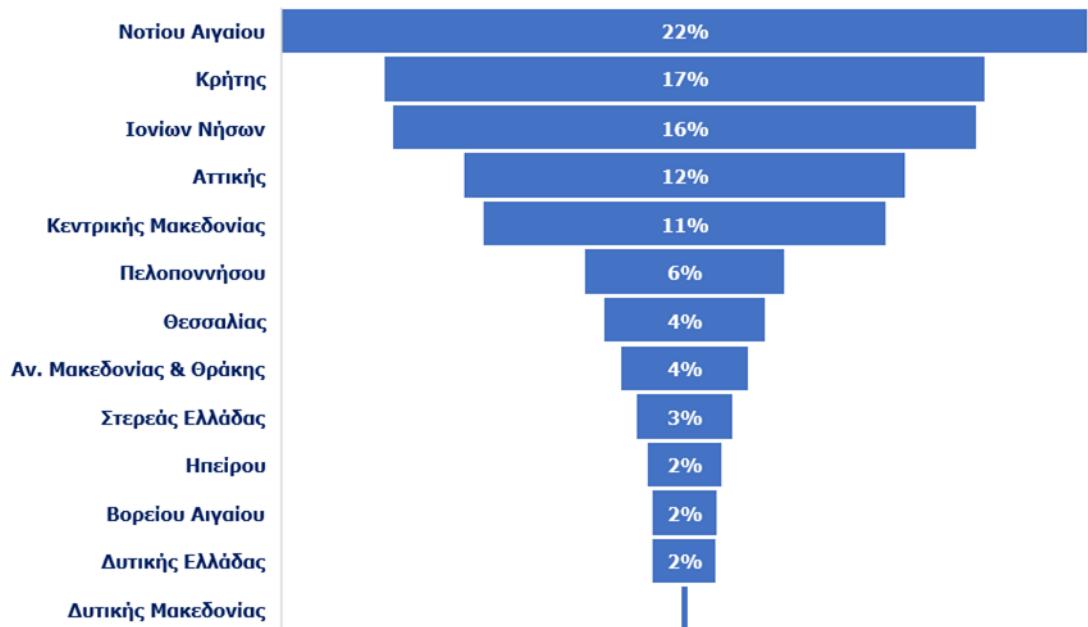
Πηγή: Transparent - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Ελλάδα τον Ιούλιο του 2023 διέθετε 212.199 καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης με 392.118 δωμάτια και 939.167 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης, της Αττικής και της Κεντρικής Μακεδονίας, που δέχονται και τον υψηλότερο αριθμό τουριστών, αντιπροσωπεύουν το 77% του δυναμικού της χώρας (163.644 μονάδες).

⁴ Στο δυναμικό καταλυμάτων βραχυχρόνιας μίσθωσης περιλαμβάνονται οι κατηγορίες: Διαμέρισμα, Bed & Breakfast, Σκάφος, Bungalow, Κάστρο, Σαλέ, Κοιτώνας, Glamping, Ξενώνας, Σπίτι, RV, Αρχοντικό, Βίλα και Λοιπά. Οι κατηγορίες Σκάφος, Glamping και RV αντιπροσωπεύουν λιγότερο από το 0,5% του δυναμικού.

Σε ότι αφορά τα δωμάτια και τις κλίνες, το 78% του δυναμικού της χώρας αντίστοιχα εντοπίζεται στις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Αττικής και της Κεντρικής Μακεδονίας.

Διάγραμμα 40: Ποσοστιαία κατανομή των κλινών βραχυχρόνιας μίσθωσης της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, Ιούλιος 2023

2.5.2 Δυναμικό καταλυμάτων βραχυχρόνιας μίσθωσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει τον Ιούλιο του 2023 το 2% των μονάδων της χώρας, το 2% των δωματίων και το 2% των κλινών. Συνολικά διαθέτει 4.383 μονάδες με 6.920 δωμάτια και 16.675 κλίνες.

Πίνακας 28: Δυναμικό καταλυμάτων βραχυχρόνιας μίσθωσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, Ιούλιος 2023

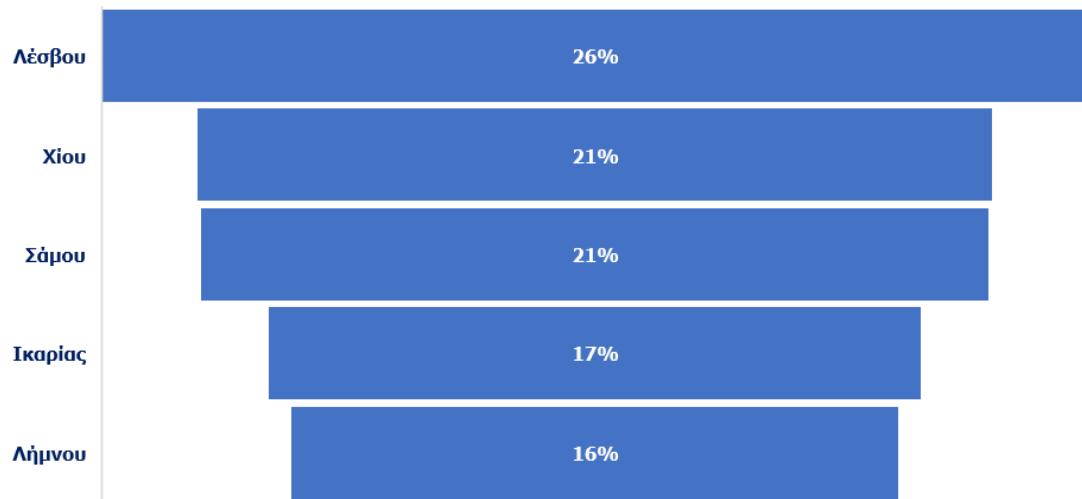
Περιφερειακή Ενότητα	Μονάδες	Δωμάτια	Κλίνες
Λέσβου	1.160	1.877	4.292
Χίου	888	1.390	3.460
Σάμου	922	1.472	3.429
Ικαρίας	739	1.104	2.845
Λήμνου	674	1.077	2.649
Σύνολο	4.383	6.920	16.675

Πηγή: Transparent - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Λέσβου αντιπροσωπεύει το 26% των κλινών της Περιφέρειας με 1.160 μονάδες, 1.877 δωμάτια και 4.292 κλίνες,
- Η Ενότητα Χίου διαθέτει το 21% των κλινών της Περιφέρειας με 888 μονάδες, 1.390 δωμάτια και 3.460 κλίνες,
- Η Ενότητα Σάμου διαθέτει το 21% των κλινών της Περιφέρειας με 922 μονάδες, 1.472 δωμάτια και 3.429 κλίνες,
- Η Ενότητα Ικαρίας διαθέτει το 17% των κλινών της Περιφέρειας με 739 μονάδες, 1.104 δωμάτια και 2.845 κλίνες και
- Η Ενότητα Λήμνου διαθέτει το 16% των κλινών της Περιφέρειας με 674 μονάδες, 1.077 δωμάτια και 2.649 κλίνες.

Διάγραμμα 41: Ποσοστιαία κατανομή των κλινών βραχυχρόνιας μίσθωσης της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, Ιούλιος 2023

2.6 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΚΑΜΠΙΝΓΚ, 2022

Πίνακας 29: Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2022

Περιφέρεια		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	0	10	9	43	6	68
	Οικίσκοι	0	28	83	222	26	359
	Θέσεις	0	1.751	1.170	3.092	329	6.342
Πελοπόννησος	Μονάδες	0	1	9	46	1	57
	Οικίσκοι	0	11	17	26	0	54
	Θέσεις	0	50	1.001	3.062	31	4.144
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	0	2	5	22	3	32
	Οικίσκοι	0	0	114	172	0	286
	Θέσεις	0	22	371	1.489	540	2.422
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	0	6	2	6	2	16
	Οικίσκοι	0	16	0	1	0	17
	Θέσεις	0	975	266	557	242	2.040
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	0	1	3	19	0	23
	Οικίσκοι	0	26	0	93	0	119
	Θέσεις	0	101	259	1.399	0	1.759
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	0	1	5	17	0	23
	Οικίσκοι	0	41	22	12	0	75
	Θέσεις	0	120	408	1.129	0	1.657
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	0	3	8	9	1	21
	Οικίσκοι	0	50	52	0	0	102
	Θέσεις	0	406	474	572	30	1.482
Ήπειρος	Μονάδες	0	0	4	13	0	17
	Οικίσκοι	0	0	11	21	0	32
	Θέσεις	0	0	288	898	0	1.186
Θεσσαλία	Μονάδες	1	0	1	12	1	15
	Οικίσκοι	0	0	1	9	0	10
	Θέσεις	75	0	98	702	196	1.071
Κρήτη	Μονάδες	0	1	2	11	1	15
	Οικίσκοι	0	0	0	14	0	14
	Θέσεις	0	90	58	512	100	760
Αττική	Μονάδες	0	2	2	3	2	9
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0	0
	Θέσεις	0	222	128	241	80	671
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	0	0	0	1	0	1
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0	0
	Θέσεις	0	0	0	53	0	53
Σύνολο	Μονάδες	1	27	50	202	17	297
	Οικίσκοι	0	172	300	570	26	1.068
	Θέσεις	75	3.737	4.521	13.706	1.548	23.587

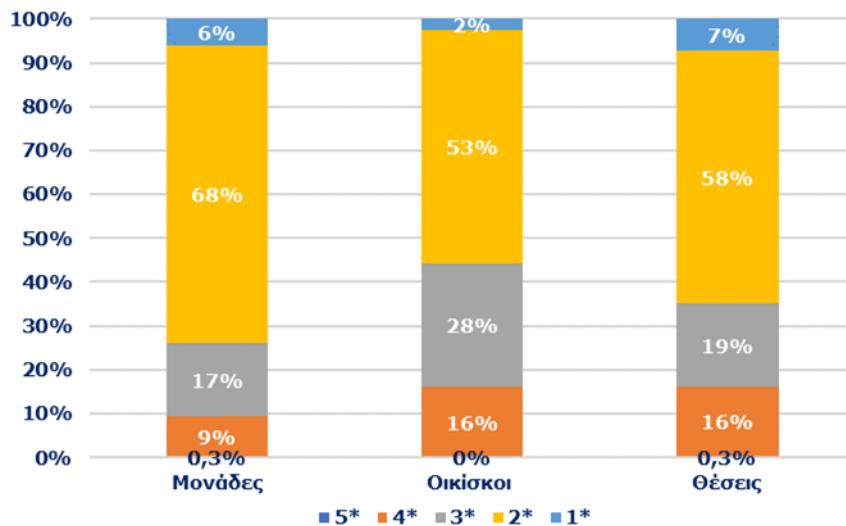
Πηγή: ΕΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Ελλάδα το 2022 διέθετε 297 μονάδες κάμπινγκ με 1.068 οικίσκους και 23.587 θέσεις. Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (68%) και 3* (17%) κάμπινγκ και χαμηλή στα 4* (9%), 1* (6%) και 5* (0,3%).

Η εικόνα στους οικίσκους ανά κατηγορία αστεριού είναι: 4* (16%), 3* (28%), 2* (53%) και 1* (2%) ενώ παρόμοια είναι και η εικόνα στις θέσεις 5* (0,3%), 4*

(16%), 3* (19%), 2* (58%) και 1* (7%). Επίσης, αξιοσημείωτο είναι ότι το μοναδικό 5* κάμπινγκ καταγράφεται στην Περιφέρεια Θεσσαλίας.

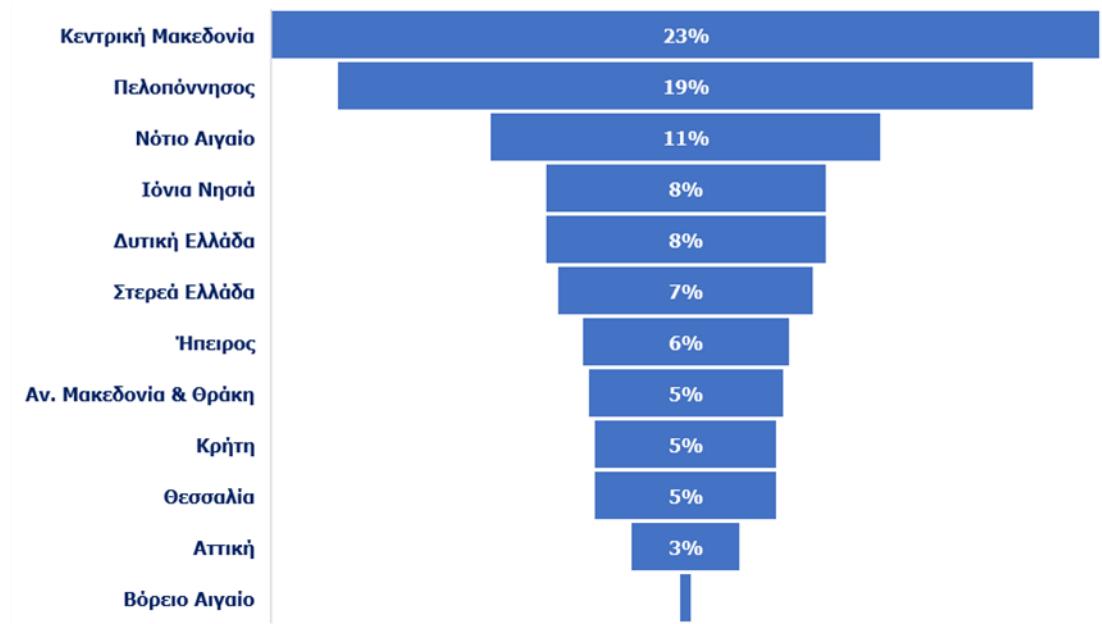
Διάγραμμα 42: Κατανομή μονάδων, οικίσκων και θέσεων ανά κατηγορία αστεριού στην Ελλάδα, 2022

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

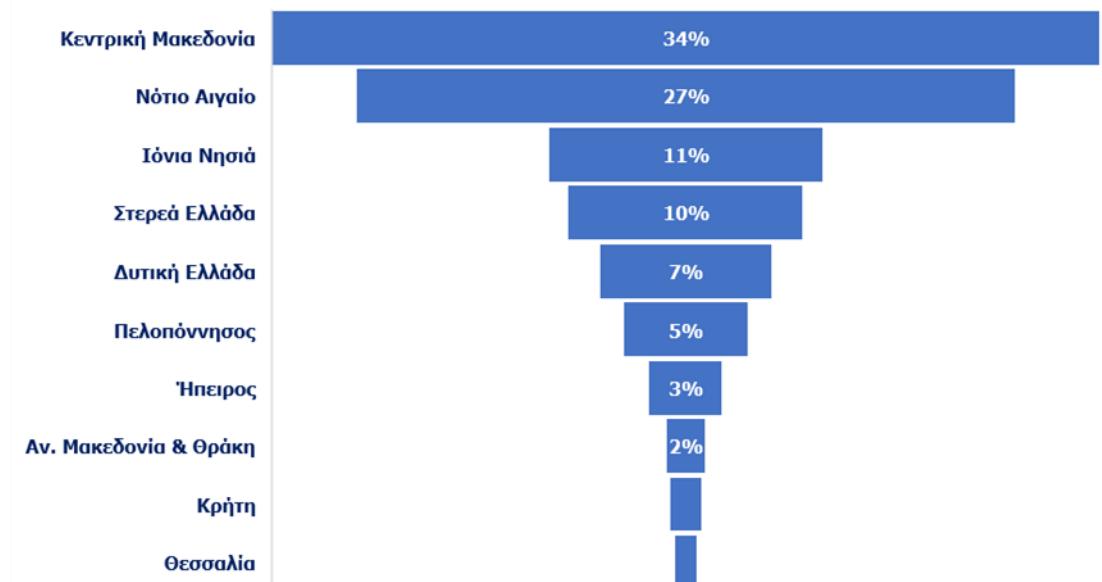
Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των μονάδων των κάμπινγκ ανά Περιφέρεια, παρατηρούμε ότι για το 2022 η πλειοψηφία βρίσκεται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύοντας το 53% του συνόλου της χώρας. Αξιοσημείωτο είναι, ότι τουριστικές Περιφέρειες όπως τα Ιόνια Νησιά (8%) και η Κρήτη (5%) καταγράφουν μικρό δυναμικό στα κάμπινγκ.

Διάγραμμα 43: Ποσοστιαία κατανομή των μονάδων κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2022

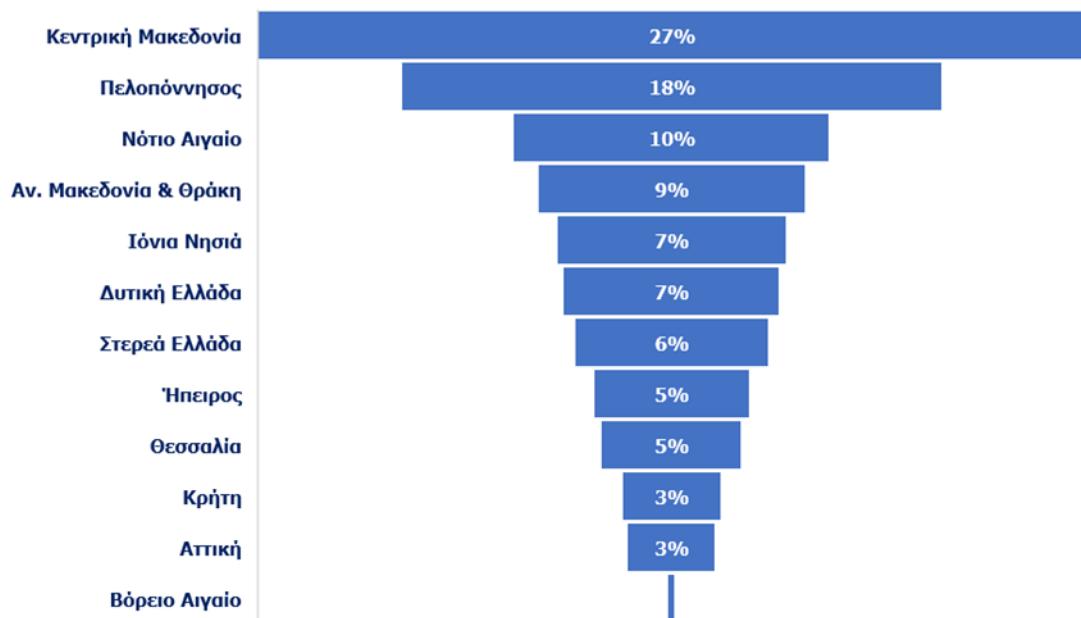
Όσον αναφορά τους οικίσκους, η εικόνα διαφοροποιείται, με τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Νοτίου Αιγαίου, Ιονίων Νήσων και Στερεάς Ελλάδας να καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια αντιπροσωπεύοντας το 81% του δυναμικού της χώρας.

Διάγραμμα 44: Ποσοστιαία κατανομή των οικίσκων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2022

Τέλος, στις θέσεις των κάμπινγκ, τα μεγαλύτερα μερίδια καταγράφονται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύοντας το 55% του δυναμικού της χώρας.

Διάγραμμα 45: Ποσοστιαία κατανομή των θέσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2022

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου κατέχει το 0,3% των μονάδων και το 0,2% των θέσεων κάμπινγκ που καταγράφονται στο σύνολο της χώρας. Συγκεκριμένα, καταγράφεται 1 μονάδα κάμπινγκ 2* με 0 οικίσκους και 53 θέσεις στην Ενότητα Λήμνου.

3 ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

3.1 ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ

Οι Παραδοσιακοί οικισμοί, είναι οικισμοί με ιδιαίτερη «ιστορική, πολεοδομική, αρχιτεκτονική, λαογραφική, κοινωνική και αισθητική» φυσιογνωμία διατηρώντας αναλλοίωτη την εικόνα που είχαν στον παρελθόν καθώς και τον τοπικό της χαρακτήρα. Με ευθύνη του ΥΠΕΚΑ (Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας), 867 οικισμοί έχουν χαρακτηριστεί ως παραδοσιακοί. Στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου καταγράφονται 44 παραδοσιακοί οικισμοί.

Πίνακας 30: Παραδοσιακοί Οικισμοί

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ				
ΙΚΑΡΙΑΣ	ΛΕΣΒΟΥ	ΣΑΜΟΥ	ΧΙΟΥ	
ΑΚΑΜΑΤΡΑ	ΑΓΙΑΣΟΣ	ΔΑΓΚΑΔΑ	ΑΓΙΟΝ ΓΑΛΑ	ΚΑΤΑΒΑΣΙΣ
	ΑΓ. ΜΑΡΙΝΑ	ΚΟΚΚΑΡΙΟΝ	ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΥΚΟΥΣΗΣ	ΚΕΡΑΜΟΣ
	ΑΦΑΛΩΝΑΣ	ΠΕΖΙΟΝ	ΑΝΑΒΑΤΟΣ	ΚΟΜΠΟΣ (ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΥ ΧΙΟΥ) ΚΑΜΠΟΣ
	ΒΑΤΟΥΣΑ		ΑΡΜΟΛΙΑ	ΛΙΘΙΟΝ
	ΜΗΘΥΜΝΑ		ΑΥΓΩΝΥΜΑ	ΜΕΣΤΑ
	ΜΟΡΙΑ		ΒΕΣΣΑ	ΟΛΥΜΠΟΙ
	ΜΥΤΙΛΗΝΗ (ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΗΣ)		ΒΟΛΙΣΣΟΣ	ΠΑΡΜΠΑΡΙΑ
	ΠΑΜΦΙΛΑ		ΒΟΥΝΟΣ	ΠΑΤΡΙΚΑ
	ΠΑΝΑΓΙΟΥΔΑ		ΔΙΕΥΧΑ	ΠΥΡΓΙ
	ΠΕΤΡΑ		ΕΛΑΤΑ	ΣΙΔΗΡΟΥΝΤΑ
	ΠΛΗΓΩΝΙ		ΕΞΩ ΔΙΔΥΜΑ	ΤΡΥΠΑΙ
	ΠΟΛΥΧΝΙΤΟΣ		ΖΥΦΙΑΣ	ΧΑΛΚΕΙΟ
	ΣΥΚΑΜΙΝΕΑ		ΚΑΛΑΜΩΤΗ	
	ΤΑΞΙΑΡΧΕΣ		ΚΑΜΠΙΑ	

Πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.2 ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ

3.2.1 Αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου διαθέτει πλούσιο πολιτιστικό απόθεμα, με τα πιο γνωστά πολιτιστικά μνημεία για το νησί της Λήμνου να είναι το Ιερό των Καβείρων στην ΒΑ Λήμνο, το Ιερό αναπτύσσεται σε 2 πλατώματα και είχε 3 οικοδομικές φάσεις αρχαϊκή, ελληνιστική και υστερορωμαϊκή, καθώς και οι προϊστορικοί οικισμοί Μύρηνας και Πολιόχνης στην Λήμνο.

Στο νησί της Λέσβου συναντάμε τον Αρχαιολογικό χώρο του Ιερού του Μέσου, ο οποίος βρίσκεται στην ομώνυμη κοιλάδα και υπήρξε κέντρο Παλλεσβιακής λατρείας και έδρα του «Κοινού των Λεσβίων». Το Αιολικό Ιερό Κλοπέδης Λέσβου δυτικά της κωμόπολης της Αγίας Παρασκευής, το οποίο αποτελούσε λατρευτικό χώρο του θεού Απόλλωνα, τον αρχαιολογικό χώρο Θέρμης της πύργους Θέρμης βόρεια της πόλης της Μυτιλήνης κ.α.

Αναφορικά με το νησί της Χίου, οι σημαντικότεροι αρχαιολογικοί χώροι είναι ο αρχαιολογικός χώρος Εμποριού οποίος απαντάται της απότομες πλαγιές του λόφου του Προφήτη Ηλία. Η αρχαιολογική σκαπάνη έχει φέρει στο φως τα ερείπια της οικισμού των πρώιμων ιστορικών χρόνων (8^{ος} αιώνας π.χ.). Της, άλλοι σημαντικοί αρχαιολογικοί χώροι είναι ο Ναός του Απόλλωνα στα Φανά, ο Ανάβατος, ο λεγόμενος και Μυστράς του Αιγαίου ο οποίος βρίσκεται στα δυτικά της Χίου και η Νέα Μονή Χίου, η οποία από το 1990 περιλαμβάνεται στον Κατάλογο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO, ως σειριακή εγγραφή μαζί με την Μονή Δαφνίου και τη Μονή Οσίου Λουκά στο Στείρι Βοιωτίας.

Τέλος, στο νησί της Σάμου συναντάμε το Ευπαλίνειο Όρυγμα, ένα από τα σπουδαιότερα τεχνικά επιτεύγματα του 6^{ου} αιώνα π.χ. Το Ευπαλίνειο Όρυγμα κατασκευάστηκε κατά την διάρκεια της τυραννίας του Πολυκράτη με σκοπό την τροφοδότηση της αρχαίας Σάμου με νερό. Της, αρχαιολογικός χώρος διεθνούς εμβέλειας αποτελεί ο Αρχαιολογικός Χώρος του Ηραίου στον οποίο λατρευόταν η Θεά Ήρα και έχει χαρακτηριστεί το 1992 ως Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO.

Οι χαρακτηρισμένοι από το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου παρατίθενται κατωτέρω.

Πίνακας 31: Αρχαιολογικοί χώροι στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Ικαρίας	Αρχαιολογικοί Χώροι - Μνημεία στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	Λέσβου	Λήμνου	Σάμου	Χίου
Αρχαία πόλη της Νας	Ακρόπολη Ερεσού	Κάστρο Μυτιλήνης	Αρχαίο Βουλευτήριο	Αρχαιολογικός χώρος Κάστρου Πιθανορέιου	Α Γυμνάσιο-Λύκειο Αρρένων
Αρχαία Πόλη Δράκανο	Ανεμόμυλος Περάματος Γέρας	Κάστρο Σιγρίου	Αρχαιολογικός χώρος Καβεριόου	Αρχαιολογικός χώρος Κάστρου στο «Ποτάμι» Καρλοβάσου	Ανάβατος
Αρχαία Πόλη Θερμαί	Αρχαία Μήθυμνα	Μνημείο Τσαροί Χαμάμ	Αρχαιολογικός χώρος Πολιόχνης	Αρχαιολογικός Χώρος του Ηραίου	Αρχαιολογικός Χώρος Αρχοντικού Ψαρών
Κάμπος Ικαρίας	Αρχαίο Θέατρο Ηφαιστίας στον αρχαιολογικό χώρο Ηφαιστίας	Μονή Κοιμήσης της Θεοτόκου στο Δαμάνδρι	Αρχαιολογικός χώρος της Ηφαιστείας	Αρχαίος Πύργος στη Χρυσομηλιά των Φούρνων	Αρχαιολογικός Χώρος Εμπορειού
Κάστρο και Παλαιοχριστιανική βασιλική Μηλιωνού	Αρχαίο Θέατρο Μυτιλήνης	Μονή Υψηλού	Ιερό της Αρτέμιδος	Δημοτικό Σχολείο Μυτιληνών "Εύθυμιάς Σχολής" στη ζάμη	Δασκαλόπετρα
Κάστρο του Κοσκινά	Αρχαίο Λατομείο Μόριας στη Μόρια	Ναός Αγίου Αθανασίου	Κάστρο του Μούδρου	Ευπαλίνειο Όρυγμα	Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Χώρα Χίου)
Οινόη	Αρχαίο Λατομείο στο Ταύφη	Ναός Αγίου Γεωργίου στην Ανεμώπια	Κτίριο της "Δημητριαδείου Σχιολής"	Κλειστός πολεμικός λιμένας της Αρχαίας πόλεως Σάμου	Κάμπος Χίου
	Αρχαιολογικός χώρος αιολικού ιερού Κλοπέδης Λέσβου	Νομαρχία Λέσβου	Μαράσλειος Σχολή Αγίου Ευστρατίου	Κρήνη στους Φούρνους	Κάστρο Χίου
	Αρχαιολογικός χώρος Θερμῆς	Οικία Βουρνάζων	Παλαιολιθικός Οικισμός στο Λουρι	Ναός Ζωοδότη Χριστού στο Στελί	Μηταράκιο ιδιοκτησίας Ν. Πλατή
	Αρχοντικό Βαρελτζήδαινας	Οικία Μενάνδρου	Προϊστορική Μύρινα	Ο Πύργος του Σαρακίνη	Νέα Μονή Χίου
	Αρχοντικό Βαρελτζήδαινας Πέτρας (Πέτρα)	Παλαιό σχολείο στον οικισμό Αντίστησης	Το Φρούριο του Κότσινου	Το Πυθαγόρειο	Ναός Απόλλωνα στα Φανά
	Βαλιδέ Τζαμί	Παλαιοχριστιανική βασιλική Χαλινάδου			Ξενώνας "Περιβόλι", Κάμπος
	Δημαρχείο Μυτιλήνης	Παρθεναγανγέιο Μυτιλήνης			Οθωμανικό λουτρό στο Κάστρο Χίου
	Δημοτικό Σχολείο Ακρασίου Πλωμαρίου	Πολύκεντρο Πολιχνίτου			Παλατάκι Ιουστινιανού
	Δημοτικό Σχολείο στη Στύψη	Πρώτο Γυμνάσιο Μυτιλήνης			Παλαιόκαστρο Ψαρών
	Δημοτικό Σχολείο Καλλονής	Πρώτη Μουσουλμανικό Παρθεναγανγέιο			Παλαί Παρθεναγανγείο
	Ελαιοτριβείο Αγίας Παρασκευής	Πρώην Γεωργική Σχολή Ερεσσού			Πύργος Δοτιών
	Ελληνιστικό και ρωμαϊκό κτήριο	Ρωμαϊκή Έπαυλη στην οδό Νικομηδείας			Πύργος Πιτιούς
	Ελληνιστική στοά στην Επάνω Σκάλα Μυτιλήνης	Ρωμαϊκή ίχνωσιδεξιμενή στο Μακρύ Γαλό			Ρημόκαστρο Χίου
	Θεοφράστειο Δημοτικό Σχολείο Ερεσσού	Σπήλαιο Μαγαράς			Σπήλαιο Αγίου Γάλακτος
	Ιερό Μέσων	Σπήλαιο Σπήλιος ή του Μπουρμούλη η Τρύπα			Σπήλαιο Συκιά
	Ιερό της Κυβέλης	Σπήλαιο της Γριάς το Πήδημα			
	Καλόχιτσος Αποθήκα στην Αποθήκα	Σχολείο Αγίας Παρασκευής			
	Κάστρο Μολύβου	Φούρνος Μεσαγορού			

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.2.2 Μουσεία της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Τα σημαντικότερα μουσεία της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου είναι το Αρχαιολογικό Μουσείο Λήμνου στην Μύρινα στο οποίο παρουσιάζεται η ιστορική διαδρομή και η εξέλιξη του νησιού χρονολογικά, από την χαλκολιθική περίοδο ως τη ρωμαιοκρατία. Το αρχαιολογικό Μουσείο Μυτιλήνης, στο οποίο φιλοξενούνται εκθέματα της τελικής Νεολιθικής εποχής καθώς και της εποχής του Χαλκού και η Αρχαιολογική Συλλογή Ερεσού στην Σκάλα Ερεσού.

Το Αρχαιολογικό Μουσείο Πυθαγορείου, στο οποίο εκτίθενται περί της 3.000 ευρήματα από την αρχαία πόλη της Σάμου και την ύπαιθρο της (αγγεία, γλυπτά, νομίσματα, μικροαντικείμενα κ.α.). Μέσα από τα αντικείμενα παρουσιάζεται η ιστορική πορεία της αρχαϊκής πόλης και της υπαίθρου από την 4^η χιλιετία π.χ. μέχρι τον 7^ο αιώνα μ.χ. Το Αρχαιολογικό Μουσείο Βάθος Σάμου, το οποίο περιλαμβάνει της ακόλουθες συλλογές αρχαϊκή γλυπτική, Κεραμεική, Χάλκινα, Ελεφαντοστέινα, Ξύλινα, Κοροπλαστική και Μικροτεχνία.

Στο νησί της Χίου συναντάμε το Αρχαιολογικό Μουσείο Χίου, στο οποίο εκτίθενται α) εκθέματα της προϊστορικής Χίου από την Τελική Νεολιθική Εποχή έως την Μυκηναϊκή περίοδο, β) δείγματα κοροπλαστικής και γλυπτά από τον 8^ο αιώνα π.χ. ως την ρωμαϊκή περίοδο και γ) επιτύμβιες στήλες και επιγραφές.

Τέλος, στο νησί της Ικαρίας το σημαντικότερο Μουσείο είναι το Αρχαιολογικό Μουσείο Βαθέως Ιθάκης στο οποίο εκτίθενται ευρήματα από τα Γεωμετρικά μέχρι και τα Ρωμαϊκά χρόνια από της ανασκαφές στον αετό και της της θέσεις.

Τα χαρακτηρισμένα από το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού Μουσεία της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου παρατίθενται στον πίνακα κατωτέρω.

Πίνακας 32: Μουσεία στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Μουσεία στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου				
Ικαρίας	Λέσβου	Λήμνου	Σάμου	Χίου
Αρχαιολογική Συλλογή Κάμπου Ικαρίας	Αρχαιολογική Συλλογή Ερεσού	Αρχαιολογικό Μουσείο Λήμνου	Αρχαιολογική Συλλογή Πυθαγορείου	Αρχαιολογική Συλλογή Βολισσού
Αρχαιολογικό Μουσείο Κάμπου	Αρχαιολογική Συλλογή Νάπης	Λαογραφικό Μουσείο	Αρχαιολογικό Μουσείο Πυθαγορείου	Αρχαιολογικό Μουσείο Χίου
Μουσείο Αγίου Κηρύκου	Αρχαιολογικό Μουσείο Μυτιλήνης (Νέο)	Μουσείο Ναυτικής Παράδοσης και Σπογγαλείας	Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο του Δήμου Καρλοβασίων	Αρχαιολογικό Μουσείο Ψαρών
	Αρχαιολογικό Μουσείο Μυτιλήνης (Παλαιό)		Λαογραφικό Μουσείο του Πνευματικού Ίδρυματος Νικόλαου Δημητρίου	Βυζαντινό Μουσείο Χίου
	Μουσείο - Βιβλιοθήκη Τεριάντ		Μουσείο Πύργου Λυκούργου Λογοθέτη	Δημοτική Πινακοθήκη Χίου
	Μουσείο Βιομηχανικής Ελαιουργίας Λέσβου		Παλαιοντολογικό Μουσείο Μυτιληνών	Εκκλησιαστικό Μουσείο Κουρουνίων
	Μουσείο Έργων Θεόφιλου		Αρχαιολογικό Μουσείο Βαθέος	Ιστορικό Ιατρικό Μουσείο
	Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Απολιθωμένου Δάσους			Κτίριο περιοδικών εκθέσεων αρχαιοτήτων «Παλάπι Ιστοτινάνι»
	Φούρνος Μεσαγρού			Λαογραφικό Μουσείο Αργέντη (Βιβλιοθήκη Κοραή)
	Ψηφιακό Μουσείο «Γεώργιος Ιακωβίδης»			Λαογραφικό Μουσείο Δήμου Καμποχώρων
				Λαογραφικό Μουσείο Καλλιμασιάς
				Μουσειακή συλλογή Νέας Μονής
				Μουσείο Μαστίχας Χίου
				Μουσείο Νέας Μονής
				Μουσείο Φυσικής Ιστορίας και Φαρμακευτικής
				Μουσειακός Χώρος Τράπεζας Νέας Μονής
				Μουσείο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής τέχνης
				Ναυτικό Μουσείο Οινουσσών
				Ναυτικό Μουσείο Οινουσσών
				Ναυτικό Μουσείο Χίου

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.3 ΓΑΛΑΖΙΕΣ ΣΗΜΑΙΕΣ, 2022

Στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου βραβεύτηκαν το 2022 τριάντα εννέα παραλίες με γαλάζια σημαία⁵. Συγκεκριμένα:

- Ενότητα Σάμου (2): Γλυκόριζα, Δόρυσσα/Ποτοκάκι,
- Ενότητα Χίου (15): Αγ. Παρασκευή, Αγ. Φωτεινή, Αγιάσματα, Άγιος Ισίδωρος, Γιόσωνας, Γωνιά, Δασκαλόπετρα, Δημοτική πλαζ Χίου, Καρφάς, Κοντάρι, Κώμη, Λήμνος, Λιθί, Μέγας Λιμιώνας, Όρμος Λω,
- Ενότητα Λέσβου (17): Άναξος, Βατερά, Εφταλού/Αγ. Ανάργυροι, Κάγια, Μεντούσι, Μόλυβος, Νυφίδα, Πέτρα, Σκάλα Ερεσού, Σκάλα Καλλονής, Σκάλα Πολιχνίτου, Αγ. Ισίδωρος, Κανόνι Θέρμης, Σκάλα Μυστεγγών, Τάρτι, Τσαμάκια, Χαραμίδα,
- Ενότητα Λήμνου (5): Άγιος Ιωάννης, Εβγάτης/Ζεματάς, Θάνος, Πλατύ, Ρηχά Νερά.

⁵ Τα στοιχεία για τις γαλάζιες σημαίες προέρχονται από την ιστοσελίδα blueflag.gr

3.4 ΜΑΡΙΝΕΣ

Σύμφωνα με το Τμήμα Χωροθέτησης Υποδομών Θαλάσσιου Τουρισμού του Υπουργείου Τουρισμού, στην Ελλάδα έχουν χωροθετηθεί με πράξη χαρακτηρισμού 60 μαρίνες με δυναμικό 18.661 θέσεων. Αρκετές από τις μαρίνες, είναι βραβευμένες από το πρόγραμμα «Γαλάζιες Σημαίες της Ευρώπης». Επίσης, έχουν χωροθετηθεί 95 Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών με 6.624 θέσεις ελλιμενισμού καθώς και 12 ξενοδοχειακοί λιμένες/τουριστικές λιμενικές εγκαταστάσεις με δυναμικότητα 362 θέσεων.

Στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου καταγράφονται τέσσερις μαρίνες με 997 θέσεις ελλιμενισμού. Συγκεκριμένα, οι καταγραφόμενες μαρίνες ανά Ενότητα είναι:

- Χίου: Καστέλο (274 θέσεις),
- Λέσβου: Μυτιλήνης (215 θέσεις),
- Ικαρίας: Όρμος Λευκάδας (250 θέσεις) και
- Σάμου: Πυθαγόρειο (258 θέσεις).

Της, στην Περιφέρεια έχουν χωροθετηθεί και εφτά Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών (2 στην Σάμο, 2 στην Λήμνο, 1 στην Χίο, 1 στην Ικαρία και 1 στην Λέσβο) με 396 θέσεις ελλιμενισμού.

3.5 ΙΑΜΑΤΙΚΟΙ ΦΥΣΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Ιαματικές πηγές ονομάζονται οι πηγές τα νερά των οποίων έχουν θεραπευτικές ιδιότητες. Τα ιαματικά νερά πηγάζουν από πετρώματα και κατά τη διαδρομή της μέχρι την επιφάνεια της Γης, αποκτούν τα μεταλλικά συστατικά της στα οποία οφείλεται και η θεραπευτική της δράση. Το Ελληνικό Κράτος μέσω της Ειδικής Επιτροπής Προστασίας Φυσικών Ιαματικών Πόρων του [Υπουργείου Τουρισμού](#) είχε προβεί στην αναγνώριση 82 Ιαματικών Φυσικών Πόρων.

Συγκεκριμένα, στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου έχουν αναγνωριστεί 7 Ιαματικοί Φυσικοί Πόροι:

- Νερό πηγής Αγιασμάτων, Δήμου Χίου,
- Πηγή Θερμών Ηφαίστου, Δήμου Λήμνου,
- Θέρμια Άρτεμις Δήμου Θέρμης Λέσβου,
- Πηγή «Ιπποκράτης» Πολιχνίτος, Δήμου Δυτικής Λέσβου
- Πηγή Κόλπου Γέρας, Δήμου Λέσβου,
- Απόλλωνας, Δήμου Ικαρίας και
- Νερό Δημοτικής Πηγής Δήμου Δ. Λέσβου.

3.6 ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ⁶

Οι κυριότερες πεζοπορικές διαδρομές που καταγράφονται στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Ενότητα είναι:

Λήμνος

- Κατάλακκος-Παχιές Αμμουδιές-Γομάτι,
- Θάνος-Λόφος Κάκαβος,
- Άη Γιάννης-Κάσπακας-ρέμα Κατσαΐτη,
- Κέρος-Ασπρολίμνη-Απάν Γιαλός-Αλυκή,
- Μονοπάτι για την Παναγιά Κακαβιώτισσα,
- Διαπόρι-Αγία Ευθυμία (Χερσόνησος Φακός),
- Διαπόρι-Ξωκλήσι Σταυρός (Χερσόνησος Φακός),
- Μούδρος-Κουκονήσι.

Λέσβος

- Μετόχι-Γέφυρα Κρεμαστής,
- Παράκοιλα-Ποταμιά Ανεμότιας,
- Αγία Παρασκευή-Γεφύρι Κρεμαστής,
- Προφήτης Ηλίας-Άνω Κάμπος (Μανταμάδος),
- Λεπέτυμνος-Συκαμινιά,
- Κρίτα-Συκαμινιά,
- Πετρί-κοιλάδα και πηγές Λιγώνας (Πέτρα),
- Σίγρι-Ερεσός (Ερεσός),
- Τσιχλιώντα-Πάρκο Απολιθωμένων (Ερεσός),
- Θερμές πηγές-Μονή Δαμανδρίου,
- Κάτω Χωριό-Κουρνέλα (Πλωμάρι),
- Αγιάσος-Ασώματος,
- Αγιάσος-Σανατόριο,
- Πελόπη-Προφήτης Ηλίας/Βίγλα (κορυφή Λεπέτυμνος),
- Ασώματος-Άγιοι Ανάργυροι-Ταξιάρχες,
- Άγιος Ιωάννης Θεολόγος-Κάτω Τρίτος (Ευαργετούλα),
- Αγία Μαρίνα-Πρόβασμα,
- Κώμη-οροπέδιο Ταύρου,

⁶ [TopoGuide](#) & google search

- Πηγή-Παλιοχώρι (Θερμή),
- Αγία Παρασκευή-Κλοπέδη-μετόχι-Κρεμαστή.

Χίος

- Άγ. Γιάννης-Άγ. Γάλας,
- Βολισός-Κοιλάδα Μαλαγκιώτη-Παναγία Νερομύλων-Βολισός,
- Φαράγγι Καμπιών,
- Διάσχιση κάστρου Απολίχνων,
- Ανάβαση στο κάστρο της Γριάς,
- Ανάβαση στον Μαγκούστη,
- Νέα Μονή-Φα,
- Ανάβαση στο Πελιναίο από την Ράχη του Έδελου,
- Ανάβαση στο Πελιναίο από τη Σπαρτούντα,
- Ανάβαση στο Πελιναίο από το Βίκι,
- Πιτυός-Όρος,
- Καρδάμυλα-Κάστρο Γριάς,
- Άγιοι Πατέρες-Νέα Μονή,
- Αρμόλια-Κάστρο Απολίχνων,
- Ολύμποι-Μεστά,
- Φα-Λιθί.

Σάμος

- Ποτάμι Καρλοβάσου-Μεγάλο και Μικρό Σεϊτάνι,
- Κοσμαδαίοι-Φαράγγι Κακοπέρατο,
- Καλλιθέα-Παναγία Μακρινή,
- Σάμος-Άγ. Ζώνη-Καμάρα-Ζωοδόχου Πηγής,
- Σάμος-Προφήτης Ηλίας,
- Μεσόκαπος-Μυκάλη-Ψιλή Άμμος-Παλαιόκαστρο-Σάμος,
- Κοκκάρι-Βουρλιώτες-Μανωλάτης-Σταυρινίδης-Άγιος Κωνσταντίνος,
- Κάμπος-Βουρλιώτες-Μονή Βροντά-Κοκκάρι,
- Καρλόβασι-Παλαιό Καρλόβασι-Κάστρο-Ποτάμι-Τσουρλαίοι,
- Βοτσαλάκια-Μονή Ευαγγελίστριας-Βίγλα,
- Πλάτανος-Κονδέικα-Υδρούσα-Κονδακέικα-Άγ. Δημήτριος,
- Κουτσή-Νεοχώρι-Κουμέικα-Όρμος-Μαραθόκαμπος,
- Πάνδροσος-Λάζαρος-Κοκκάρι,
- Πάνδροσος-Προφήτης Ηλίας-Μανωλάτης-Πλατανάκια,
- Χώρα-Μύλοι-Ηραίον-Πυθαγόρειο,

- Μυτιλήνη-Μονή Βροντά-Βουρλιώτες-Πλατανάκια,
- Μυτιλήνη-Αγία Τριάδα-Μονή Σπηλιανής-Πυθαγόρειο.

Ικαρίας

- Ο γύρος των Ραχών,
- Μαιράτο-Πούντα,
- Αρεθούσα-Δοκίμι-Χρυσόστομος,
- Προέσπερα-Λαγκάδα,
- Μαιριανού-Βρακάδες,
- Βρακάδες-Λαγκάδα,
- Κάμβος-Μάραθο,
- Μάραθο-Ζιζόκαμπος,
- Κάμβος-Κοσκινάς,
- Άη Σίδερος-Τραπάλου-της Ελιάς ο Κάβος,
- Άη Σίδερος-Καρκιναγρί,
- Πεζή-Λαγκάδα,
- Λαγκάδα-Αμαλού
- Μαιράτο-Καψαλινό Κάστρο-Καραβόσταμο,
- Νας-Ράχες,
- Πούντα-Αμμούδια,
- Πούντα-Σταυρί-Μαγγανίτης,
- Πούντα-Χρυσόστομος,
- Δρούτσουλας-Δοκίμι,
- Δρούτσουλας-Δαφνί,
- Καψαλινό-Δοκίμι,
- Περδίκι-Φάρος,
- Ράχες-Αμμούδια-Μαγγανίτης.

3.7 ΑΝΑΡΡΙΧΗΤΙΚΑ ΠΕΔΙΑ

Τα κυριότερα αναρριχητικά πεδία⁷ που συναντάμε στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Ενότητα είναι:

Σάμος

- Αναρριχητικό πεδίο Ποτάμι, βρίσκεται 5 λεπτά έξω από το Καρλόβασι και διαθέτει διαδρομές αθλητικού χαρακτήρα,
- Αναρριχητικό πεδίο «Σπηλιά Πυθαγόρα», βρίσκεται στην Νοτιοναλατολική πλευρά του Όρους Κέρκη. Η αναρρίχηση γίνεται σε ασβεστόλιθο και είναι αθλητικού χαρακτήρα.

Λέσβος

- Αναρριχητικό πεδίο Κρυφτής τα Μάρμαρα, αποτελεί το μοναδικό οργανωμένο αναρριχητικό πεδίο στο νησί και βρίσκεται 10χλμ. από το Πλωμάρι στην περιοχή της Παναγιάς Κρυφτής. Διαθέτει 26 διαδρομές αθλητικού χαρακτήρα.

Χίος

- Αναρριχητικό πεδίο Ράχτη I «Μούτσουνο», διαθέτει 23 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 25μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι V έως VIII,
- Αναρριχητικό πεδίο Ράχτη II, διαθέτει 5 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 150μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VI,
- Αναρριχητικό πεδίο Κλειδού, διαθέτει 3 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 350μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VI+,
- Αναρριχητικό πεδίο Ανάβατος, διαθέτει 1 διαδρομή με μέγιστο ύψος τα 130μ. Ο βαθμός δυσκολίας της διαδρομής είναι έως VII-,
- Αναρριχητικό πεδίο Ανάβατος Βράχος Κάστρου, διαθέτει 3 αθλητικές διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 20μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VIII,
- Αναρριχητικό πεδίο Δαφνώντας Γεροντιό, διαθέτει 3 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 25μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VII-,
- Αναρριχητικό πεδίο Δαφνώντας – Καρυές Άγιος Αντώνης, διαθέτει 3 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 25μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VII-,

⁷ Τα στοιχεία για τα αναρριχητικά πεδία προέρχονται από την ιστοσελίδα sportsmag.gr

- Αναρριχητικό πεδίο Καρυές – Βράχος Κουρνάς, διαθέτει 6 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 20μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VIII+,
- Αναρριχητικό πεδίο Πηγανιά – Καρυές, διαθέτει 3 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 60μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VII,
- Αναρριχητικό πεδίο Ψαρόπετρα, διαθέτει 11 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 15μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VIII-,
- Αναρριχητικό πεδίο Ραγά I (Θολοποτάμι) Κεντρική Ορθοπλαγιά, διαθέτει 5 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 40μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VII+,
- Αναρριχητικό πεδίο Ραγά II Μεγ. Μετέωρο, διαθέτει 1 διαδρομή με μέγιστο ύψος τα 15μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VI,
- Αναρριχητικό πεδίο Ραγά III Πυραμιδοβράχος, διαθέτει 2 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 15μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VII.

Ικαρίας

- Αναρριχητικό πεδίο Δαιδαλος, βρίσκεται κοντά στο χωριό Μαγγανίτης. Διαθέτει 10 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 25μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι 6a – 6c+.

3.8 ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΑ ΚΑΤΑΦΥΓΙΑ

Η Περιφέρεια λόγω του νησιωτικού της χαρακτήρα διαθέτει ένα ορειβατικό καταφύγιο⁸, το καταφύγιο **Πελινναίου**. Το καταφύγιο βρίσκεται στο όρος Πελινναίο κοντά στο χωριό Βίκι σε υψόμετρο 675μ. και έχει δυναμικότητα 10 ατόμων.

3.9 ΚΑΤΑΔΥΤΙΚΟΙ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΙ

Σύμφωνα με γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων του [Үпouργeиoу Пoлiтиsmoу κai Aθlηtismoу](#) απελευθερώθηκαν μέσω KYA, οι οργανωμένες και καθοδηγούμενες καταδύσεις σε 91 ναυάγια πλοίων και αεροπλάνων. Τα ναυάγια (4) που αποδίδονται στην καταδυτική κοινότητα της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου είναι:

- Βουλγαρικό φορτηγό ατμόπλοιο BALKAN. Βυθίστηκε από το βρετανικό υποβρύχιο HMS SPORTSMAN την 23η Δεκεμβρίου 1943, νότια του Μούδρου στη Λήμνο. Μέγιστο βάθος 100 μέτρα.
- Βρετανικό επιβατηγό πλοίο PRINCESS ALBERTA. Βυθίστηκε από πρόσκρουση σε γερμανική νάρκη, Ιανουάριο 1918, νότια της Λήμνου. Μέγιστο βάθος 102 μέτρα.
- Ελληνικό επιβατηγό ατμόπλοιο ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΙΣ. Βυθίστηκε, λόγω ατυχήματος, την 30ή Νοεμβρίου 1948, πλησίον της Άκρας Τηγάνι στη Λήμνο. Μέγιστο βάθος 58 μέτρα.
- Martin Baltimore, Ικαρία. Κατέπεσε και προσθαλασσώθηκε, κατόπιν μηχανικής βλάβης, την 20ή Απριλίου 1945, ανοιχτά του χωριού Μαγγανίτης, Ικαρίας. Μέγιστο βάθος 18 μέτρα.

Τέλος, στα παράλια των νησιών του Βορείου Αιγαίου έχουν ανοίξει καταδυτικά κέντρα τα οποία προσφέρουν εκπαιδευτικά προγράμματα και εκδρομές κατάδυσης. Οι κυριότεροι καταδυτικοί προορισμοί της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου είναι:

- Νησίδα Άγιος Βασίλειος, βρίσκεται νοτιοανατολικά της νήσου Λέσβου στον Κόλπο του Γέρα,
- Ύφαλος Καβαλούρος, βρίσκεται στο νησί της Λέσβου στην περιοχή Σίγρι,

⁸ Τα στοιχεία για τα ορειβατικά καταφύγια προέρχονται από την ιστοσελίδα [topoGuide.gr](#).

- Ύφαλος Μυρμήγκι, βρίσκεται στο νησί της Λέσβου στην περιοχή Πέτρα,
- Πρασονήσι, βρίσκεται στο νησί της Λήμνου στην περιοχή Διαπόρι Λήμνου,
- Δώδεκα Απόστολοι, βρίσκεται στο νησί Άγιος Ευστράτιος.

3.10 ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΑ

Λέσβος⁹

Στην Λέσβο εντοπίζονται 192 σπήλαια, σε πολλά εκ των οποίων υπάρχουν ενδείξεις ότι κατοικήθηκαν από τους νεολιθικούς χρόνους. Επίσης, στο νησί της Λέσβου έχουν βρεθεί και 29 καρστικά φρέατα που στην Λέσβο ονομάζονται Φούσες. Τα σημαντικότερα σπήλαια της Λέσβου είναι:

- Το σπήλαιο Μαγάρας της κοινότητας Αλυφαντών με μήκος ~120 μ.
- Το σπήλαιο Άγιος Ιωάννης ή Φούσα της κοινότητας Μυχού. Έχει μήκος 95μ. και 2 διαδρόμους με μαρμάρινα τοιχώματα,
- Το σπήλαιο του Αγίου Βαρθολομαίου της κοινότητας Ταξιαρχών με μήκος 60μ.
- Το σπήλαιο στη θέση Γλάστρα ή Καστέλλι του Δήμου Αγιάσου,
- Το σπήλαιο Λιάκας της Κοινότητας Ασωμάτου,
- Το σπήλαιο Κουρτζή του Δήμου Μυτιλήνης,
- Το σπήλαιο Άγιος Ιωάννης ο Καταφυγής του Δήμου Θέρμης,
- Το σπήλαιο του Αγίου Ισιδώρου και
- Το σπήλαιο Άνυδρος του Δήμου Πλωμαρίου

Λήμνος¹⁰

Η σημαντικότερη σπηλιά του **Φιλοκτήτη** βρίσκεται κάτω από έναν από τους σημαντικότερους αρχαιολογικούς χώρους της Λήμνου, το Καβείριο, στο βορειοανατολικό μέρος του νησιού.

Χίος¹¹

Η Χίος έχει χαρακτηριστεί ως “γεωλογικός παράδεισος” καθώς συναντάμε τα αρχαιότερα ιζηματογενή πετρώματα και τα αρχαιότερα απολιθώματα Αμμωνιτών της Ελλάδας, καθώς και εντυπωσιακά ρήγματα και μεγάλος αριθμός καρστικών σχηματισμών. Τα σημαντικότερα σπήλαια, όχι πολύ μεγάλα, αλλά εξαιρετικής ομορφιάς και ξεχωριστού ενδιαφέροντος είναι:

⁹ Τα στοιχεία για το νησί της Λέσβου προέρχονται από την ιστοσελίδα Lesvos online

¹⁰ Τα στοιχεία για το νησί της Λήμνου προέρχονται από την ιστοσελίδα terrabook

¹¹ Τα στοιχεία για το σηνί της Χίου προέρχονται από την ιστοσελίδα chios.gr

- Το σπήλαιο των Ολύμπων, βρίσκεται στο νότιο τμήμα του νησιού και απέχει 35 χλμ. από την πόλη της Χίου και 5 χλμ. από το μεσαιωνικό οικισμό των Ολύμπων και
- Το σπήλαιο του Αγίου Γάλακτος, βρίσκεται στο βορειοδυτικό άκρο του νησιού στο ομώνυμο χωριό που απέχει 65 χλμ. από την πόλη της Χίου. Το σπήλαιο έχει ιδιαίτερη μορφολογία και εξαιρετικά μεγάλη αρχαιολογική σημασία.

Σάμος¹²

Η Σάμος λόγω της γεωλογικής σύστασης του εδάφους της (ασβεστόλιθος) έχει πληθώρα σπήλαιων και βαράθρων. Έχουν καταγραφεί και εξερευνηθεί ~80 φυσικά σπήλαια με τα σημαντικότερα να είναι:

- Τσακαλότρυπα, βρίσκεται σε υψόμετρο 102μ. στην περιοχή του Πυθαγορείου, κοντά στην Παναγιά την Σπηλιανή και με θέα τον κόλπο του Ηραίου, τον κάμπο, το Ποτοκάκι και δεξιά το Πυθαγόρειο και το κάστρο του Λυκούργου,
- Νεροτρουβιά, το σπήλαιο βρίσκεται στην περιοχή Μυλών σε υψόμετρο 93μ. κοντά στην λιμνοδεξαμενή της περιοχής,
- Σιδερένιας πόρτας, βρίσκεται στους πρόποδες του Κέρκη στην περιοχή Κιούρκα του δήμου Μαραθόκαμπου. Ο εσωτερικός χώρος του σπηλαίου είναι πλούσιος σε σταλαγμίτες, ενώ η μορφολογία του παρουσιάζει εναλλαγές,
- Σαραντασκαλιώτισσας, βρίσκεται στην ανατολική πλευρά του όρους Κέρκης, σε υψόμετρο 320 μ., ενώ στην είσοδο του έχει χτισμένο ένα εκκλησάκι της Παναγιάς. Το όνομα του οφείλεται στα σαράντα παλιά σκαλιά που οδηγούν σε αυτό και
- Αγίου Αντωνίου, τοποθετείται στην περιοχή Καρλαβάσου σε υψόμετρο 145 μ. Η είσοδος της σπηλιάς μοιάζει κρυμμένη, προστατευμένη από τη χλωρίδα της περιοχής. Το ομώνυμο εξωκλήσι στο εσωτερικό του έδωσε και το όνομα στο σπήλαιο.

Ικαρία¹³

Στο νησί της Ικαρίας έχουν καταγραφεί πάνω από 37 σπήλαια και σπηλαιοβάραθρα από ιδιώτες-ερευνητές, όμως κανένα από αυτά δεν είναι αξιοποιημένο και επισκέψιμο.

¹² Τα στοιχεία για το νησί της Σάμου προέρχονται από την ιστοσελίδα [Aegean Vacation](#)

¹³ Τα στοιχεία για το νησί της Ικαρίας προέρχονται από την ιστοσελίδα [visit ikaria](#)

3.11 ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ - ΟΙΝΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Η κουζίνα του Βορείου Αιγαίου είναι επηρεασμένη από την Μικρά Ασία και διακρίνεται για τις ιδιαίτερες γεύσεις της. Στην Περιφέρεια υπάρχουν πολλές ταβέρνες, εστιατόρια, ψησταριές και μεζεδοπωλεία που προσφέρουν τα τοπικά εδέσματα της περιοχής. Επίσης, η Περιφέρεια συμμετέχει σε δράσεις Πιστοποίησης των τοπικών προϊόντων της όπως: το «Τοπικό Σύμφωνο Ελληνικού Πρωινού» που υλοποιείται σε πανελλήνιο επίπεδο από το Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο από το 2012 ενώ η Ένωση Ξενοδόχων Λέσβου το 2017 παρουσίασε μια νέα εκδοχή του, το «Τοπικό Σύμφωνο Ελληνικού Πρωινού... Λέσβου» με βασικό στόχο τη γνωριμία των Ελλήνων και ξένων επισκεπτών με τις γεύσεις της Λέσβου και τα τοπικά αναγνωρισμένα προϊόντας της.

Στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου τα προϊόντα με ένδειξη ΠΟΠ και ΠΓΕ¹⁴ είναι: το Ελαιόλαδο Μυτιλήνης (ΠΓΕ), το Ελαιόλαδο Σάμου (ΠΓΕ), η Θρούμπα Χίου (ΠΟΠ), το Μανταρίνι Χίου (ΠΓΕ), η Τσίκλα Χίου (ΠΟΠ), η Μαστίχα Χίου (ΠΟΠ), το Μαστιχέλαιο Χίου (ΠΟΠ), το Λαδοτύρι Μυτιλήνης (ΠΟΠ), το Καλαθάκι Λήμνου (ΠΟΠ), η Φέτα Λέσβου (ΠΟΠ), το Κασέρι Λέσβου (ΠΟΠ), το Αρνάκι Λήμνου (ΠΓΕ) και το Κατσικάκι Λήμνου (ΠΓΕ). Οι εξαιρετικής ποιότητας πρώτες ύλες και τα αγροτικά προϊόντα αποτελούν την βάση για την παρασκευή των εξαίρετων τοπικών εδεσμάτων της Περιφέρειας όπως: το Σουφικό και τα Φοινίκια στην Ικαρία, οι Χιώτικες τηγανίτες, το κουνουπίδι τηγανητό, η Μανταρινάδα, το Σάμαλι, τα Χιώτικα Τριγωνάκια, οι Αυγόφετες με τσουρέκι, το Μοσχαράκι κυδωνάτο, τα Μαστιχοκούλουμα, τα Μασουράκια και το Μπεγότο στην Χίο, το κρέας με κάστανα και κοκκάρι ή Χριστός, η Πλαντζέτα, τα γλυκά Κολοκυθοπιτάκια και οι Μελιτζάνες του Αγίου Ραφαήλ στην Μυτιλήνη, τα Μπουρέκια, οι Ρεβυθοκεφτέδες, τα Καμπούνια με αυγό, τα Γιαπράκια, τα Ταχινοπιτάκια και το Κατσικάκι στο φούρνο (κατσικίσια πλάτη με ρύζι, κιμά, συκωτάκια, κουκουνάρι, σταφίδες και πολλά μυρωδικά) στην Σάμο, το Κασπακίνο, το Άφκο και τα ασπρομάτικα φασόλια, τα Φλωμάρια, τα Βενιζελικά και τα Κατημέρια στην Λήμνο.

Στην Λήμνο, οι δυνατότητες για οινοτουρισμό¹⁵ είναι πολλές. Οι οινόφιλοι θα βρουν αμπέλια και οινοποιεία κυρίως στην περιοχή Ατσικής αλλά και στις περιοχές Μύρινας, Μούδρου και Νέας Κούταλης. Στην περιοχή του Αγίου Δημητρίου Ατσικής εντοπίζεται περίπου το 45% της έκτασης του λημνιακού αμπελώνα. Πρακτικά ο δρόμος του κρασιού της Λήμνου διασχίζει όλο το νησί από την Μύρινα έως τα Καμίνια μετά το

¹⁴ Τα προϊόντα με ένδειξη ΠΟΠ και ΠΓΕ προέρχονται από το [Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων](#).

¹⁵ Οι πληροφορίες που αφορούν τον οινοτουρισμό προέρχονται από τις ιστοσελίδες [Δρόμοι του κρασιού της Βορείου Ελλάδος](#) και [Οινικές εξερευνήσεις](#).

Μούδρο. Η Λήμνος έχει 2 οίνους με ονομασία προέλευσης: τον ΠΟΠ Λήμνος και τον ΠΟΠ Μοσχάτος Λήμνου. Προέρχονται και οι δύο από την ποικιλία που καταλαμβάνει τη μεγαλύτερη έκταση του αμπελώνα της Λήμνου με κύριο κρασοστάφυλο της, το Μοσχάτο Αλεξανδρείας.

Στην Μυτιλήνη του ούζου τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει βήματα και στην κατεύθυνση του κρασιού κυρίως στην περιοχή Ερεσού-Άντισσας και πιο πρόσφατα στις περιοχές Καλλονής και Πλωμαρίου. Ως επιβράβευση όλων αυτών, από τις αρχές του 2011 ο αμπελώνας Λέσβου παράγει τους οίνους ΠΓΕ Λέσβος.

Το ενδιαφέρον για οινοτουρισμό στην Χίο εντοπίζεται στο βορειοδυτικό τμήμα της, στην Αμανή, όπου υπάρχουν τα περισσότερα αμπέλια, η παράδοση του Αριούσιου οίνου και 2 επισκέψιμα οινοποιεία. Το νησί μπήκε επισήμως στον οινικό χάρτη της Ελλάδας το 2008 και από το 2010, ο αναγεννημένος αμπελώνας της Χίου παράγει του οίνους ΠΓΕ Χίος (Τοπικός Οίνος Χιού).

Οι οινόφιλοι που ενδιαφέρονται για οινοτουρισμό στη Σάμο, θα πρέπει να επισκεφθούν το βόρειο τμήμα του νησιού, σε μέρη της περιοχής Βαθέος (Βαθύ, Άγιος Κωνσταντίνος, Άμπελος, Βουρλιώτες, Κοκκάρι, Μανολάτες, Σταυρινήδες, Χώρα Σάμου), Καρλοβασίου (Καρλόβασι, Άγιοι Θεόδωροι, Καστανιά, Κονταίικα, Κοσμαδαίοι, Λέκα, Πλάτανος, Υδρούσσα) και σε μικρότερο βαθμό στην περιοχή του Πυθαγορείου, στη βορειοδυτική πλευρά του (Κουμαδαραίοι, Μαυρατζαίοι, Μεσόγειο, Πάνδροσο, Πύργος), στη βόρεια (Μυτιληνιοί) και στη νοτιοδυτική (Παγώνδας, Σπαθαραίοι) όπου παράγονται οι οίνοι ΠΟΠ Σάμος. Επίσης, στους αμπελώνες των περιοχών Καλλιθέας, Μαραθόκαμπου, Νεοχωρίου και Σκουραϊκων, της δημοτικής κοινότητας Μαραθόκαμπου στην περιοχή του Πυθαγορείου, που βρίσκονται εκτός της ζώνης ΠΟΠ Σάμος παράγονται οι οίνοι που φέρουν την ένδειξη ΠΓΕ Πλαγιές Αμπέλου.

Στην Ικαρία, αμπέλια και οινοποιεία υπάρχουν κυρίως στις περιοχές Ευδήλου και Ραχών. Ο δρόμος του κρασιού της Ικαρίας αρχίζει από τον Εύδηλο και καταλήγει δυτικά στην Προεσπέρα, όπου κατά μήκος θα συναντήσουμε 3 οργανωμένα οινοποιεία. Ο αμπελώνας της Ικαρίας παράγει τους οίνους ΠΓΕ Ικαρία (Τοπικός Οίνος Ικαρίας).

Τέλος, ο συνολικός αμπελώνας των νησιών της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, των Κυκλαδών και των Δωδεκανήσων παράγει τους οίνους που φέρουν την ένδειξη ΠΓΕ Αιγαίο Πέλαγος.

4 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

4.1 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ, 2019-2022

4.1.1 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Το 2021, μετά από 1,5 χρόνο πανδημίας, η Ελλάδα υποδέχτηκε το 55% των διεθνών αφίξεων του 2019. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2019-2021, οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις σημείωσαν πτώση κατά -45% (από 21,6 εκατ. το 2019 σε 11,8 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν αρνητικό πρόσημο, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-54% ή -3,5 εκατ. αφίξεις, από 6,4 εκατ. το 2019 σε 2,9 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-36% ή -1,7 εκατ. αφίξεις, από 4,6 εκατ. το 2019 σε 3,0 εκατ. το 2021), Κρήτης (-37% ή -1,6 εκατ. αφίξεις, από 4,5 εκατ. το 2019 σε 2,8 εκατ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-53% ή -1,3 εκατ. αφίξεις, από 2,3 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-44% ή -1,2 εκατ. αφίξεις, από 2,6 εκατ. το 2019 σε 1,5 εκατ. το 2021).

Το 2022, η Ελλάδα κάλυψε τις απώλειες που κατέγραψαν οι αεροπορικές αφίξεις τα έτη 2020 και 2021, υποδέχοντας στα αεροδρόμια της το 99,99% των διεθνών αεροπορικών αφίξεων που καταγράφηκαν το 2019. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2019-2022, οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις σημείωσαν οριακή πτώση κατά -0,01% (από 21,6 εκατ. το 2019 σε 21,6 εκατ. το 2022). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Θεσσαλίας (+18% σε 242 χιλ.), Νοτίου Αιγαίου (+14% σε 5,3 εκατ.), Ιονίων Νήσων (+11% σε 2,9 εκατ.), Δυτικής Ελλάδας (+9% σε 422 χιλ.), Στερεάς Ελλάδας (+8% σε 3 χιλ.), Κρήτης (+6% σε 4,7 εκατ.) και Πελοποννήσου (+4% σε 160 χιλ.) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Ηπείρου (-54% σε 7 χιλ.), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-17% σε 102 χιλ.), Κεντρικής Μακεδονίας (-16% σε 2,0 εκατ.), Αττικής (-13% σε 5,6 εκατ.) και Βορείου Αιγαίου (-11% σε 185 χιλ.) μείωση. Αξιοσημείωτο είναι, ότι οι κατ' εξοχήν παραδοσιακοί προορισμοί (Νότιο Αιγαίο, Κρήτη και Ιόνια Νησιά) της Ελλάδας για διακοπές Ήλιος & Θάλασσα σημείωσαν αύξηση.

Πίνακας 33: Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-2022

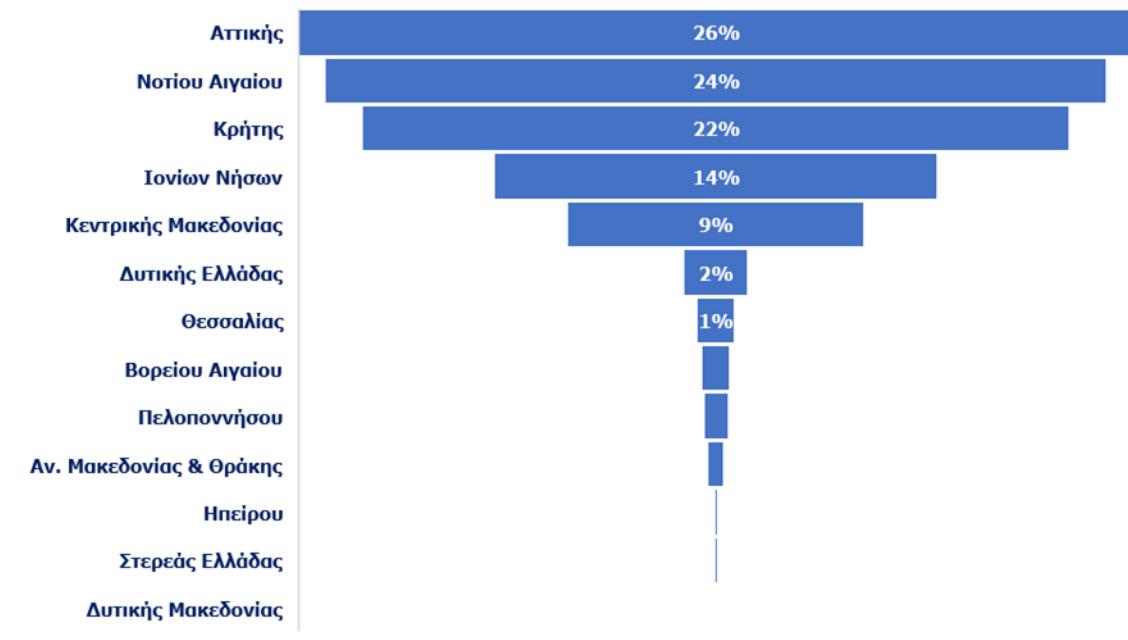
Περιφέρεια	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Αττικής	6.414.709	2.921.550	5.552.227	-54%	-13%
Νοτίου Αιγαίου	4.617.315	2.959.297	5.266.578	-36%	14%
Κρήτης	4.455.810	2.808.814	4.702.687	-37%	6%
Ιονίων Νήσων	2.644.287	1.487.733	2.946.490	-44%	11%
Κεντρικής Μακεδονίας	2.341.743	1.089.351	1.975.959	-53%	-16%
Δυτικής Ελλάδας	385.152	207.566	421.560	-46%	9%
Θεσσαλίας	205.802	87.899	241.926	-57%	18%
Βορείου Αιγαίου	207.098	83.844	184.649	-60%	-11%
Πελοποννήσου	153.364	77.186	160.060	-50%	4%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	122.933	55.894	101.553	-55%	-17%
Ηπείρου	14.776	6.759	6.766	-54%	-54%
Στερεάς Ελλάδας	3.100	1.627	3.360	-48%	8%
Δυτικής Μακεδονίας	0	0	0		
Ελλάδα	21.566.089	11.787.520	21.563.815	-45%	0%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT- Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αφίξεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής¹⁶ (26%), Νοτίου Αιγαίου (24%), Κρήτης (22%), Ιονίων Νήσων (14%) και Κεντρικής Μακεδονίας (9%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες υποδέχτηκαν το 2022 το 95% του συνόλου των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας.

¹⁶ Για τα στοιχεία του αεροδρόμιου της Αθήνας „Ελευθέριος Βενιζέλος“, λόγω των διαταραχών της συγκεκριμένης έρευνας ή/και του μικρού μεγέθους δείγματος κατά την περίοδο Μαρτίου 2020-Ιουνίου 2021, οι αντίστοιχες εκτιμήσεις του όγκου των επιβατών πρέπει να αντιμετωπίζονται με προσοχή και να αποφεύγονται οι συγκρίσεις.

Διάγραμμα 46: Ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2022

4.1.2 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2022 το 1% των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της χώρας. Την περίοδο 2019-2021, τα αεροδρόμια της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση διεθνών αφίξεων κατά -60% (από 207 χιλ. το 2019 σε 84 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλα τα αεροδρόμια κατέγραψαν μείωση διεθνών αφίξεων: Σάμου (-55%, από 137 χιλ. το 2019 σε 62 χιλ. το 2021), Λέσβου (-66%, από 59 χιλ. το 2019 σε 20 χιλ. το 2021), Λήμνου (-80%, από 10 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021) και Χίου (-93%, από 804 αφίξεις το 2019 σε 56 αφίξεις το 2021).

Το 2022, τα αεροδρόμια της Περιφέρειας υποδέχτηκαν το 89% των διεθνών αφίξεων που καταγράφηκαν το 2019 σημειώνοντας την περίοδο 2019-2022 μείωση κατά -11% (από 207 χιλ. το 2019 σε 185 χιλ. το 2022). Επιμέρους, όλα τα αεροδρόμια κατέγραψαν μείωση διεθνών αφίξεων, με εξαίρεση το αεροδρόμιο της Λήμνου (+29%, από 10 χιλ. το 2019 σε 13 χιλ. το 2022). Ενδεικτικά, τα υπόλοιπα αεροδρόμια: Σάμου (-9%, από 137 χιλ. το 2019 σε 125 χιλ. το 2022), Λέσβου (-21%, από 59 χιλ. το 2019 σε 47 χιλ. το 2022) και Χίου (-100%, από 804 αφίξεις το 2019 σε 0 αφίξεις το 2022).

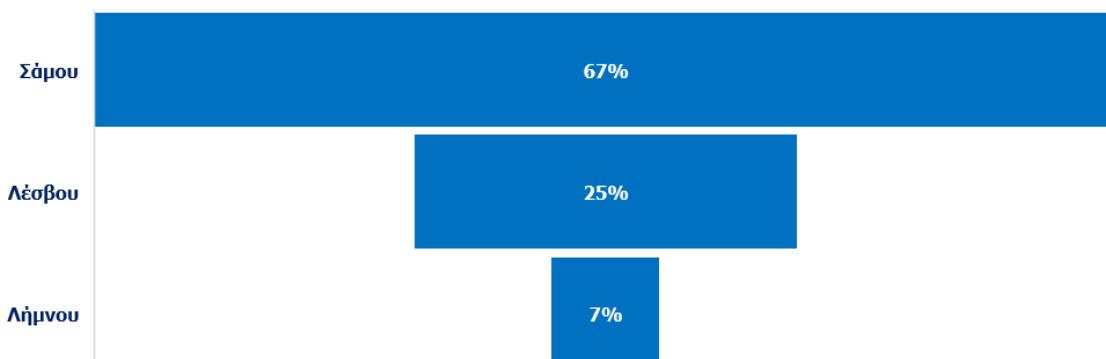
Πίνακας 34: Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019-2022

Ενότητα	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Σάμου	137.153	61.946	124.593	-55%	-9%
Λέσβου	58.818	19.760	46.737	-66%	-21%
Λήμνου	10.323	2.082	13.319	-80%	29%
Χίου	804	56	0	-93%	-100%
Βόρειο Αιγαίο	207.098	83.844	184.649	-60%	-11%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT- Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή στις επιμέρους Ενότητες για το 2022, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος διεθνών αφίξεων εντοπίζεται στο αεροδρόμιο της Σάμου (67%) και ακολούθως στα αεροδρόμια Λέσβου (25%) και Λήμνου (7%).

Διάγραμμα 47: Ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2022

4.2 ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2019-2022

4.2.1 Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στα αεροδρόμια της Ελλάδας, την περίοδο 2019-2021, σημειώθηκε μείωση στις αφίξεις εσωτερικού κατά -40% (από 8,6 εκατ. το 2019 σε 5,2 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν αρνητικό πρόσημο, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-41% ή -1,6 εκατ. αφίξεις, από 4,0 εκατ. το 2019 σε 2,4 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-40% ή -657 χιλ. αφίξεις, από 1,6 εκατ. το 2019 σε 973 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-42% ή -452 χιλ. αφίξεις, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 619 χιλ. το 2021), Κρήτης (-40% ή -393 χιλ. αφίξεις, από 992 χιλ. το 2019 σε 599 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-29% ή -127 χιλ. αφίξεις, από 443 χιλ. το 2019 σε 316 χιλ. το 2021).

Το 2022, η Ελλάδα υποδέχτηκε στα αεροδρόμια της το 94% της αεροπορικής κίνησης εσωτερικού του 2019 καταγράφοντας την περίοδο 2019-2022 μείωση κατά -6% (από 8,6 εκατ. το 2019 σε 8,1 εκατ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν αρνητικό πρόσημο, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+0,02% σε 259 χιλ.), Πελοποννήσου (+2% σε 12 χιλ.) και Στερεάς Ελλάδας (+9% σε 5,5 χιλ.). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττικής (-5% σε 3,8 εκατ.), Νοτίου Αιγαίου (-9% σε 1,5 εκατ.), Κεντρικής Μακεδονίας (-11% σε 957 χιλ.), Κρήτης (-4% σε 948 χιλ.), Βορείου Αιγαίου (-3% σε 429 χιλ.), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-5% σε 144 χιλ.), Θεσσαλίας (-2% σε 26 χιλ.), Ηπείρου (-59% σε 21 χιλ.), Δυτικής Μακεδονίας (-18% σε 3 χιλ.) και Δυτικής Ελλάδας (-56% σε 2 χιλ.).

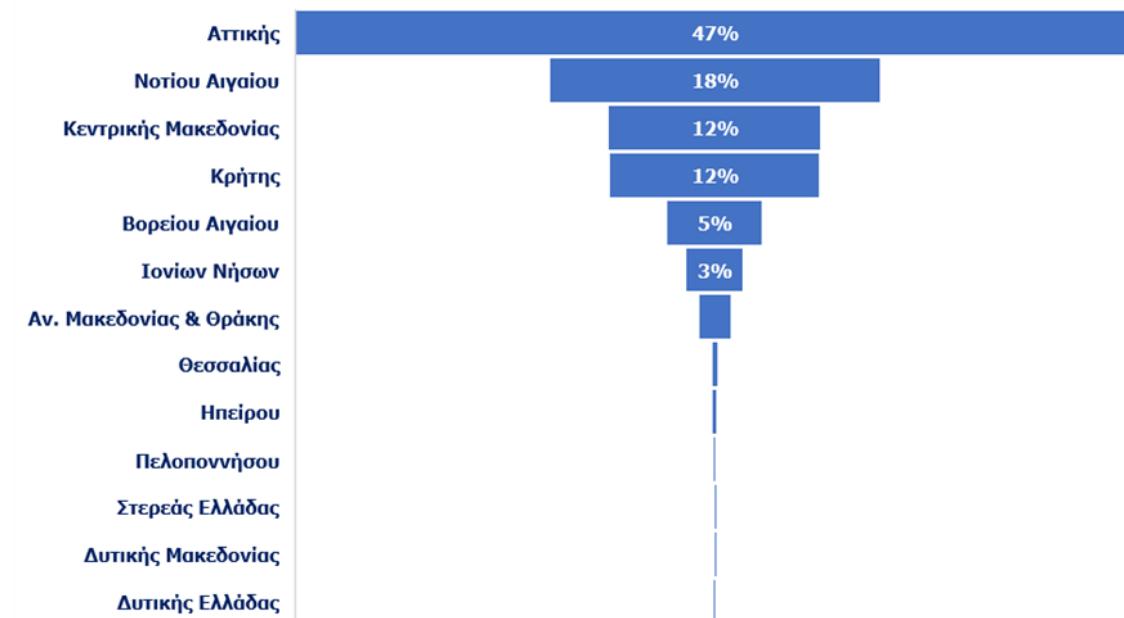
Πίνακας 35: Αφίξεις εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια	2019	2021	2022	%Δ 2019 - 2021	%Δ 2019 - 2022
Αττικής	3.989.842	2.370.343	3.782.527	-41%	-5%
Νοτίου Αιγαίου	1.630.081	972.763	1.490.138	-40%	-9%
Κεντρικής Μακεδονίας	1.070.857	618.905	956.897	-42%	-11%
Κρήτης	991.611	598.674	947.512	-40%	-4%
Βορείου Αιγαίου	442.720	315.588	428.824	-29%	-3%
Ιονίων Νήσων	259.208	161.091	259.252	-38%	0%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	151.263	94.151	143.517	-38%	-5%
Θεσσαλίας	26.594	18.359	26.044	-31%	-2%
Ηπείρου	50.993	21.428	21.114	-58%	-59%
Πελοποννήσου	12.013	8.395	12.238	-30%	2%
Στερεάς Ελλάδας	5.108	4.607	5.546	-10%	9%
Δυτικής Μακεδονίας	3.547	2.251	2.921	-37%	-18%
Δυτικής Ελλάδας	5.214	1.677	2.284	-68%	-56%
Ελλάδα	8.639.051	5.188.232	8.078.814	-40%	-6%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT Επεξεργασία INSETE Intelligence

'Οσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των αεροπορικών αφίξεων εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2022, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (47%), Νοτίου Αιγαίου (18%), Κεντρικής Μακεδονίας (12%) και Κρήτης (12%). Δηλαδή τα αεροδρόμια των 4 αυτών Περιφερειών υποδέχτηκαν το 2022 το 89% των αφίξεων εσωτερικού της Ελλάδας.

Διάγραμμα 48: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων εσωτερικού στα αεροδρόμια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2022

4.2.2 Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2022 το 5% των αεροπορικών αφίξεων εσωτερικού της χώρας. Την περίοδο 2019-2021, οι αφίξεις εσωτερικού στα αεροδρόμια της Περιφέρειας σημείωσαν πτώση κατά -29% (από 443 χιλ. το 2019 σε 316 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλα τα αεροδρόμια σημείωσαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Λέσβου (-35%, από 177 χιλ. το 2019 σε 116 χιλ. το 2021), Χιου (-30%, από 116 χιλ. το 2019 σε 81 χιλ. το 2021), Σάμου (-28%, από 86 χιλ. το 2019 σε 62 χιλ. το 2021), Λήμνου (-10%, από 41 χιλ. το 2019 σε 37 χιλ. το 2021) και Ικαρίας (-11%, από 23 χιλ. το 2019 σε 20 χιλ. το 2021).

Το 2022, τα αεροδρόμια της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου υποδέχτηκαν το 97% της κίνησης εσωτερικού του 2019 σημειώνοντας την περίοδο 2019-2022 μείωση κατά -3% (από 443 χιλ. το 2019 σε 429 χιλ. το 2022). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή με τα αεροδρόμια της Λέσβου (-9%, από 177 χιλ. το 2019 σε 161 χιλ. το 2022), της Σάμου (-4%, από 86 χιλ. το 2019 σε 82 χιλ. το 2022) και της Λήμνου (-0,3%, από 41 χιλ. το 2019 σε 41 χιλ. το 2022) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα τα αεροδρόμια της Χιου (+1%, από 116 χιλ. το 2019 σε 117 χιλ. το 2022) και της Ικαρίας (+19%, από 23 χιλ. το 2019 σε 27 χιλ. το 2022) αύξηση.

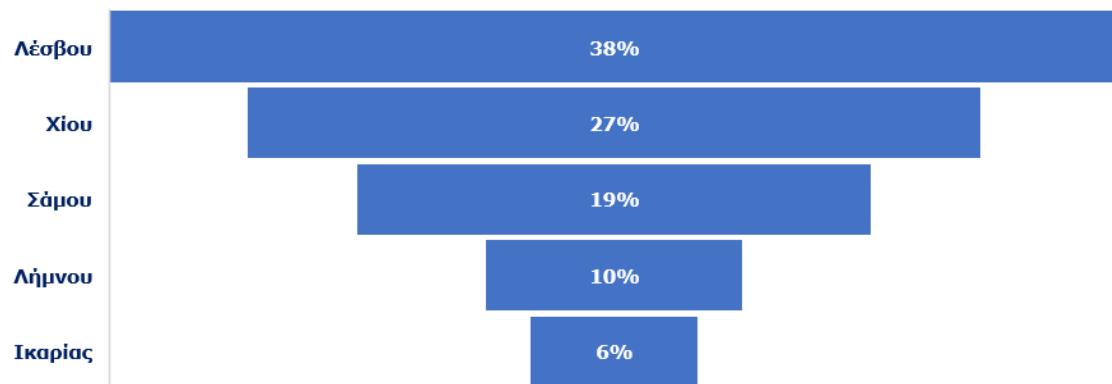
Πίνακας 36: Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019-2022

Ενότητα	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Λέσβου	177.021	115.915	161.357	-35%	-9%
Χιου	116.277	80.912	117.288	-30%	1%
Σάμου	85.704	61.915	82.269	-28%	-4%
Λήμνου	41.145	36.834	41.023	-10%	0%
Ικαρίας	22.573	20.012	26.887	-11%	19%
Βορείου Αιγαίου	442.720	315.588	428.824	-29%	-3%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των αεροπορικών αφίξεων εσωτερικού στα επιμέρους αεροδρόμια για το 2022, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος εντοπίζεται στο αεροδρόμιο της Λέσβου (38%) και ακολουθούν τα αερόδρομια της Χιου (27%), της Σάμου (19%), της Λήμνου (10%) και της Ικαρίας (6%).

Διάγραμμα 49: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων εσωτερικού στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2022

4.3 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2019-2022

4.3.1 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ενότητα αυτή καταγράφονται οι διακινηθέντες (επιβίβαση και αποβίβαση με Ε/Γ και Ο/Γ) επιβάτες εσωτερικού από τους κατά τόπους λιμένες της χώρας.

Οι διακινηθέντες εσωτερικού την περίοδο 2019-2021, στους λιμένες της χώρας σημείωσαν πτώση κατά -29% (από 71,5 εκατ. το 2019 σε 50,8 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση: Αττικής (-24%, από 30,5 εκατ. το 2019 σε 23,2 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-31%, από 14,8 εκατ. το 2019 σε 10,2 εκατ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-38%, από 5,5 εκατ. το 2019 σε 3,4 εκατ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-37%, από 4,6 εκατ. το 2019 σε 2,9 εκατ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-32%, από 4,3 εκατ. το 2019 σε 3,0 εκατ. το 2021), Κρήτης (-38%, από 3,1 εκατ. το 2019 σε 1,9 εκατ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-28%, από 2,2 εκατ. το 2019 σε 1,6 εκατ. το 2021), Ηπείρου (-35%, από 1,8 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021), Βορείου Αιγαίου (-18%, από 1,3 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021), Θεσσαλίας (-34%, από 1,5 εκατ. το 2019 σε 1,0 εκατ. το 2021), Πελοποννήσου (-8%, από 985 χιλ. το 2019 σε 903 χιλ. το 2021) και Κεντρικής Μακεδονίας (-38%, από 878 χιλ. το 2019 σε 543 χιλ. το 2021).

Παρόμοια ήταν η εικόνα και την περίοδο 2019-2022, αν και με πιο ήπιους ρυθμούς μείωσης. Συγκεκριμένα, οι διακινηθέντες επιβάτες την περίοδο 2019-2022 κατέγραψαν μείωση κατά -5% (από 71,5 εκατ. το 2019 σε 67,8 εκατ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (+5%, από 1,3 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2022) και Πελοποννήσου (+1%, από 985 χιλ. το 2019 σε 997 χιλ. το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττικής (-3%, από 30,5 εκατ. το 2019 σε 29,5 εκατ. το 2022), Νοτίου Αιγαίου (-3%, από 14,8 εκατ. το 2019 σε 14,3 εκατ. το 2022), Ιονίων Νήσων (-13%, από 5,5 εκατ. το 2019 σε 4,8 εκατ. το 2022), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-5%, από 4,6 εκατ. το 2019 σε 4,3 εκατ. το 2022), Δυτικής Ελλάδας (-6%, από 4,3 εκατ. το 2019 σε 4,1 εκατ. το 2022), Κρήτης (-17%, από 3,1 εκατ. το 2019 σε 2,6 εκατ. το 2022), Στερεάς Ελλάδας (-8%, από 2,2 εκατ. το 2019 σε 2,0 εκατ. το 2022), Ηπείρου (-4%, από 1,8 εκατ. το 2019 σε 1,7 εκατ. το 2022), Θεσσαλίας (-15%, από 1,5 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2022) και Κεντρικής Μακεδονίας (-6%, από 878 χιλ. το 2019 σε 822 χιλ. το 2022).

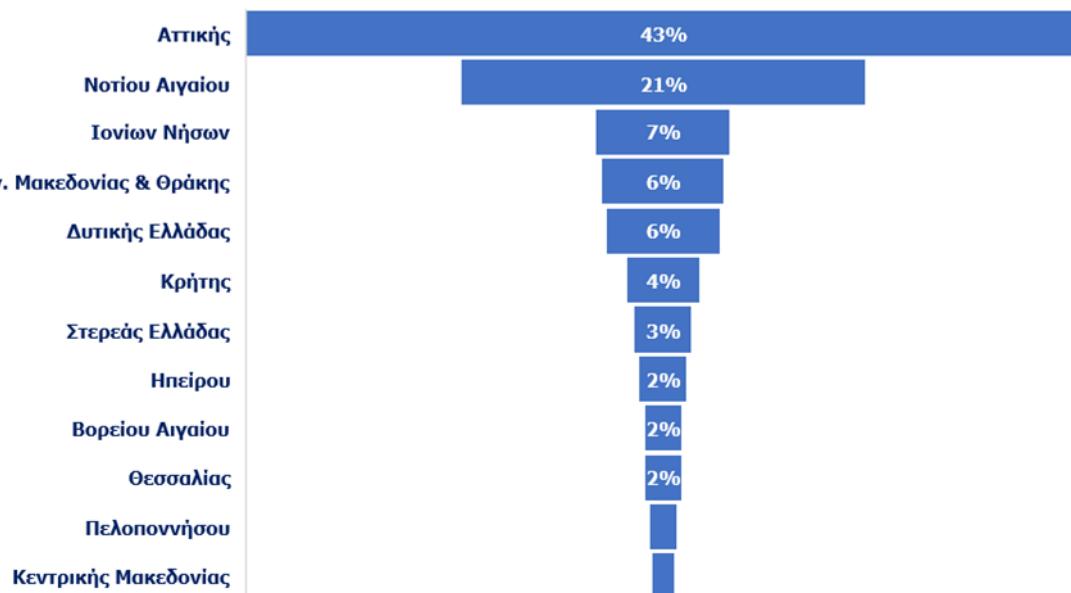
Πίνακας 37: Διακινηθέντες εσωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Αττικής	30.485.427	23.227.682	29.471.787	-24%	-3%
Νοτίου Αιγαίου	14.793.013	10.202.414	14.321.848	-31%	-3%
Ιονίων Νήσων	5.500.435	3.387.896	4.763.893	-38%	-13%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	4.560.142	2.854.186	4.326.368	-37%	-5%
Δυτικής Ελλάδας	4.337.932	2.952.860	4.063.851	-32%	-6%
Κρήτης	3.137.320	1.949.815	2.600.519	-38%	-17%
Στερεάς Ελλάδας	2.219.910	1.596.925	2.049.541	-28%	-8%
Ηπείρου	1.760.639	1.147.626	1.690.474	-35%	-4%
Βορείου Αιγαίου	1.282.019	1.053.367	1.342.159	-18%	5%
Θεσσαλίας	1.546.644	1.026.352	1.309.899	-34%	-15%
Πελοποννήσου	984.872	903.211	997.215	-8%	1%
Κεντρικής Μακεδονίας	878.349	543.012	821.636	-38%	-6%
Ελλάδα	71.486.702	50.845.346	67.759.190	-29%	-5%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (43%) και Νοτίου Αιγαίου (21%). Δηλαδή οι δύο αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 65% της συνολικής διακίνησης της Ελλάδας για το 2022.

Διάγραμμα 50: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2022

4.3.2 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου για το 2022, αντιπροσωπεύει το 2% των διακινηθέντων εσωτερικού της χώρας. Την περίοδο 2019-2021, οι λιμένες της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση στην διακίνηση επιβατών κατά -18% (από 1,3 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες κατέγραψαν πτώση: Χίου (-23%, από 380 χιλ. το 2019 σε 293 χιλ. το 2021), Λέσβου (-19%, από 327 χιλ. το 2019 σε 266 χιλ. το 2021), Σάμου (-13%, από 214 χιλ. το 2019 σε 185 χιλ. το 2021), Λήμνου (-15%, από 214 χιλ. το 2019 σε 181 χιλ. το 2021), και Ικαρίας (-13%, από 147 χιλ. το 2019 σε 128 χιλ. το 2021).

Αντίθετα, την περίοδο 2019-2022 η διακίνηση επιβατών στα λιμάνια της Περιφέρειας κατέγραψε αύξηση κατά +5% (από 1,3 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση την Ενότητα Χίου (-2%, από 380 χιλ. το 2019 σε 372 χιλ. το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Λέσβου (+2%, από 327 χιλ. το 2019 σε 335 χιλ. το 2022), Λήμνου (+11%, από 214 χιλ. το 2019 σε 238 χιλ. το 2022), Σάμου (+2%, από 195 χιλ. το 2019 σε 200 χιλ. το 2022) και Ικαρίας (+19%, από 166 χιλ. το 2019 σε 198 χιλ. το 2022).

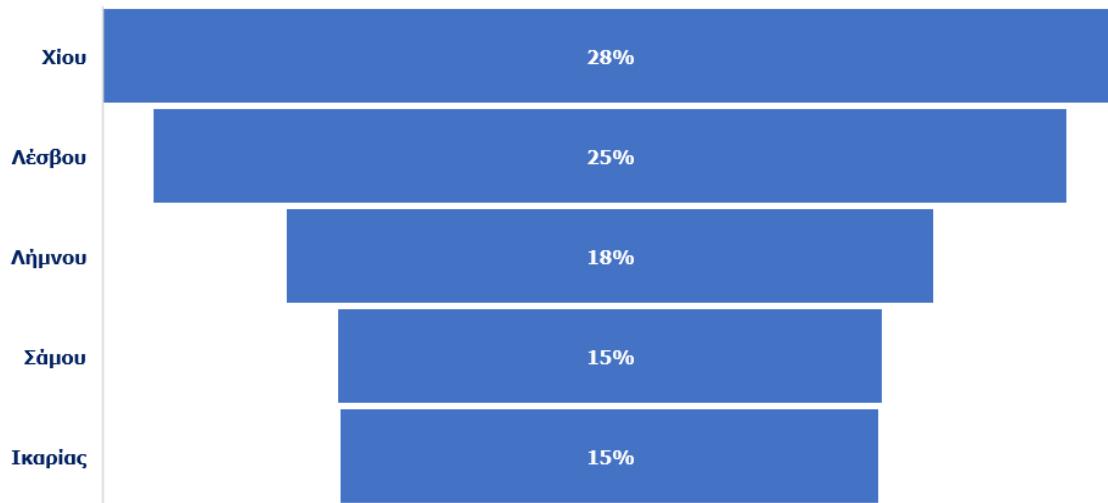
Πίνακας 38: Διακινηθέντες εσωτερικού στους λιμένες της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019-2022

Περιφερειακή Ενότητα	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Χίου	380.126	293.041	372.049	-23%	-2%
Λέσβου	327.172	266.322	334.965	-19%	2%
Λήμνου	213.900	181.068	237.531	-15%	11%
Σάμου	195.089	146.986	199.918	-25%	2%
Ικαρίας	165.732	165.950	197.696	0%	19%
Βορείου Αιγαίου	1.282.019	1.053.367	1.342.159	-18%	5%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Περιφέρειας για το 2022, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Χίου αντιπροσωπεύει το 28% της ακτοπλοϊκής κίνησης της Περιφέρειας και ακολουθούν οι Ενότητες Λέσβου (25%), Λήμνου (18%), Σάμου (15%) και Ικαρίας (15%).

Διάγραμμα 51: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2022

4.4 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2019-2022

Οι διακινηθέντες εξωτερικού την περίοδο 2019-2021 σημείωσαν μείωση κατά -36% (από 1,8 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021). Συγκεκριμένα: Ηπείρου (λιμάνι Ηγουμενίτσας) (-24%, από 957 χιλ. το 2019 σε 726 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (λιμάνι Πάτρας) (-36%, από 482 χιλ. το 2019 σε 308 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (λιμάνι Κέρκυρας) (-69%, από 347 χιλ. το 2019 σε 109 χιλ. το 2021) και Λοιποί Λιμένες (-63%, από 7 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021).

Παρόμοια ήταν η εικόνα και την περίοδο 2019-2022, αν και με πιο ήπιους ρυθμούς μείωσης. Συγκεκριμένα, οι διακινηθέντες εξωτερικού την περίοδο 2019-2022 κατέγραψαν μείωση κατά -6% (από 1,8 εκατ. το 2019 σε 1,7 εκατ. το 2022). Επιμέρους, όλα τα λιμάνια σημείωσαν μείωση, με εξαίρεση το λιμάνι της Κέρκυρας (+20%, από 347 χιλ. το 2019 σε 419 χιλ. το 2022). Ενδεικτικά, τα υπόλοιπα λιμάνια: Ηπείρου (λιμάνι Ηγουμενίτσας) (-7%, από 957 χιλ. το 2019 σε 891 χιλ. το 2022), Δυτικής Ελλάδας (λιμάνι Πάτρας) (-22%, από 482 χιλ. το 2019 σε 377 χιλ. το 2022) και Λοιποί Λιμένες (-89%, από 7 χιλ. το 2019 σε 726 διακινηθέντες το 2022).

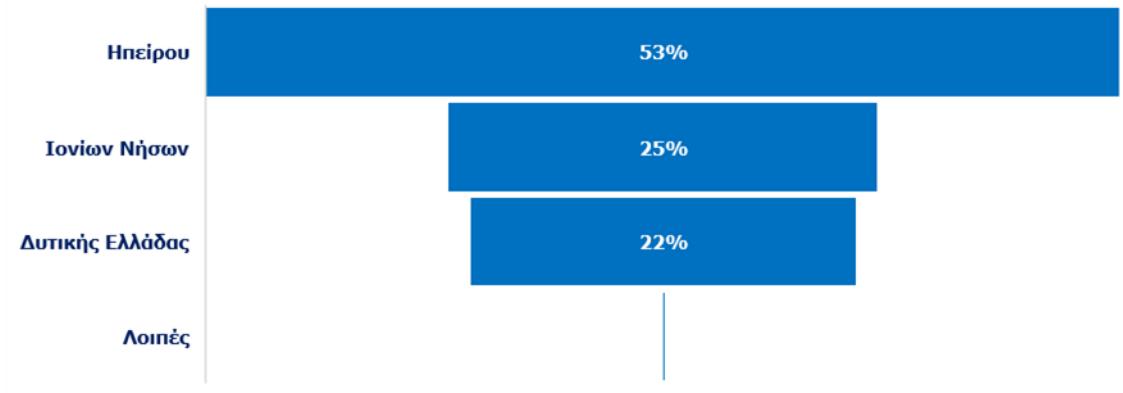
Πίνακας 39: Διακινηθέντες εξωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Ηπείρου	956.710	726.333	890.707	-24%	-7%
Ιονίων Νήσων	347.485	109.039	418.703	-69%	20%
Δυτικής Ελλάδας	482.198	308.125	376.517	-36%	-22%
Λοιπές	6.694	2.492	726	-63%	-89%
Ελλάδα	1.793.087	1.145.989	1.686.653	-36%	-6%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εξωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2022, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό εντοπίζεται στην Περιφέρεια Ηπείρου (53%) και ακολούθως στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (25%), Δυτικής Ελλάδας (22%) και Λοιπών (0,04%).

Διάγραμμα 52: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εξωτερικού στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2022

4.5 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑΣ, 2019-2022

4.5.1 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στα λιμάνια της Ελλάδας την περίοδο 2019-2021 σημείωσε μείωση κατά -48% (από 3.979 το 2019 σε 2.064 το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (+183%, από 6 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 17 κρουαζιερόπλοια το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (-54%, από 1.778 το 2019 σε 821 το 2021), Αττική (-37%, από 677 το 2019 σε 426 το 2021), Ιόνια Νησιά (-58%, από 573 το 2019 σε 238 το 2021), Κρήτη (-39%, από 397 το 2019 σε 244 το 2021), Δυτική Ελλάδα (-33%, από 201 το 2019 σε 134 το 2021), Πελοπόννησο (-24%, από 182 το 2019 σε 138 το 2021), Θεσσαλία (-26%, από 35 το 2019 σε 26 το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-57%, από 7 το 2019 σε 3 το 2021), Βόρειο Αιγαίο (-92%, από 62 το 2019 σε 5 το 2021), Ήπειρο (-81%, από 16 το 2019 σε 3 το 2021) και Στερεά Ελλάδα (-80%, από 45 το 2019 σε 9 το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στα λιμάνια της Ελλάδας κατέγραψε αύξηση κατά +20% (από 3.979 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 4.777 κρουαζιερόπλοια το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (-4%, από 573 το 2019 σε 550 το 2022), Βορείου Αιγαίου (-3%, από 62 το 2019 σε 60 το 2022) και Στερεάς Ελλάδας (-16%, από 45 το 2019 σε 38 το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (+24%, από 1.778 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 2.205 κρουαζιερόπλοια το 2022), Αττική (+27%, από 677 το 2019 σε 861 το 2022), Κρήτη (+1%, από 397 το 2019 σε 402 το 2022), Πελοπόννησο (+37%, από 182 το 2019 σε 249 το 2022), Δυτική Ελλάδα (+5%, από 201 το 2019 σε 211 το 2022), Θεσσαλία (+131%, από 35 το 2019 σε 81 το 2022), Κεντρική Μακεδονία (+917%, από 6 το 2019 σε 61 το 2022), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+400%, από 7 το 2019 σε 35 το 2022) και Ήπειρο (+50%, από 16 το 2019 σε 24 το 2022).

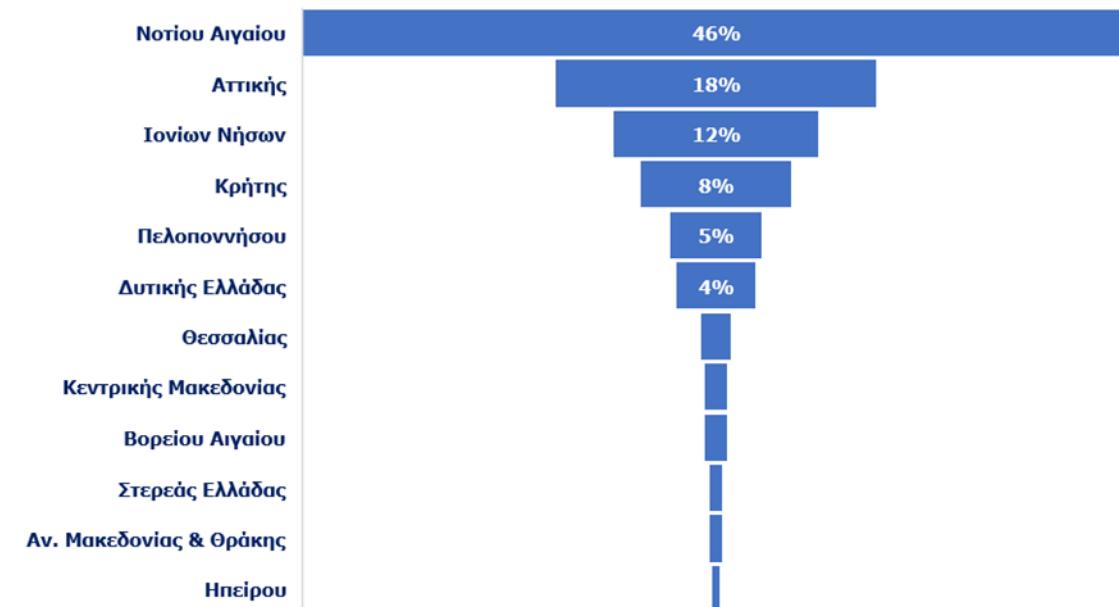
Πίνακας 40: Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Νοτίου Αιγαίου	1.778	821	2.205	-54%	24%
Αττικής	677	426	861	-37%	27%
Ιονίων Νήσων	573	238	550	-58%	-4%
Κρήτης	397	244	402	-39%	1%
Πελοποννήσου	182	138	249	-24%	37%
Δυτικής Ελλάδας	201	134	211	-33%	5%
Θεσσαλίας	35	26	81	-26%	131%
Κεντρικής Μακεδονίας	6	17	61	183%	917%
Βορείου Αιγαίου	62	5	60	-92%	-3%
Στερεάς Ελλάδας	45	9	38	-80%	-16%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	7	3	35	-57%	400%
Ηπείρου	16	3	24	-81%	50%
Ελλάδα	3.979	2.064	4.777	-48%	20%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης κρουαζιερόπλοιων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (46%), η Αττική (18%), τα Ιόνια Νησιά (12%) και η Κρήτη (8%) δέχονται τον μεγαλύτερο αριθμό κρουαζιερόπλοιων, αντιπροσωπεύοντας για το 2022 το 84% της κίνησης στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 53: Ποσοστιαία κατανομή κίνησης κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2022

4.5.2 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2022 μόλις το 1% της κίνησης κρουαζιερόπλοιων της χώρας. Την περίοδο 2019-2021 τα λιμάνια της Περιφέρειας κατέγραψαν μείωση στην κίνηση κρουαζιερόπλοιων κατά -92% (από 62 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 5 κρουαζιερόπλοια το 2021). Επιμέρους, όλα τα λιμάνια κατέγραψαν μείωση: Λήμνου (-75%, από 8 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 2 κρουαζιερόπλοια το 2021), Λέσβου (-57%, από 7 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 3 κρουαζιερόπλοια το 2021), Χίου (-100%, από 5 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 0 κρουαζιερόπλοια το 2021) και Σάμου (-100%, από 42 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 0 κρουαζιερόπλοια το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσε μείωση στην κίνηση κρουαζιερόπλοιων κατά -3% (από 62 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 60 κρουαζιερόπλοια το 2022). Επιμέρους, όλα τα λιμάνια σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση το λιμάνι της Σάμου (-79%, από 42 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 9 κρουαζιερόπλοια το 2022). Ενδεικτικά, τα υπόλοιπα λιμάνια: Λήμνου (+238%, από 8 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 27 κρουαζιερόπλοια το 2022), Λέσβου (+100%, από 7 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 14 κρουαζιερόπλοια το 2022) και Χίου (+100%, από 5 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 10 κρουαζιερόπλοια το 2022) .

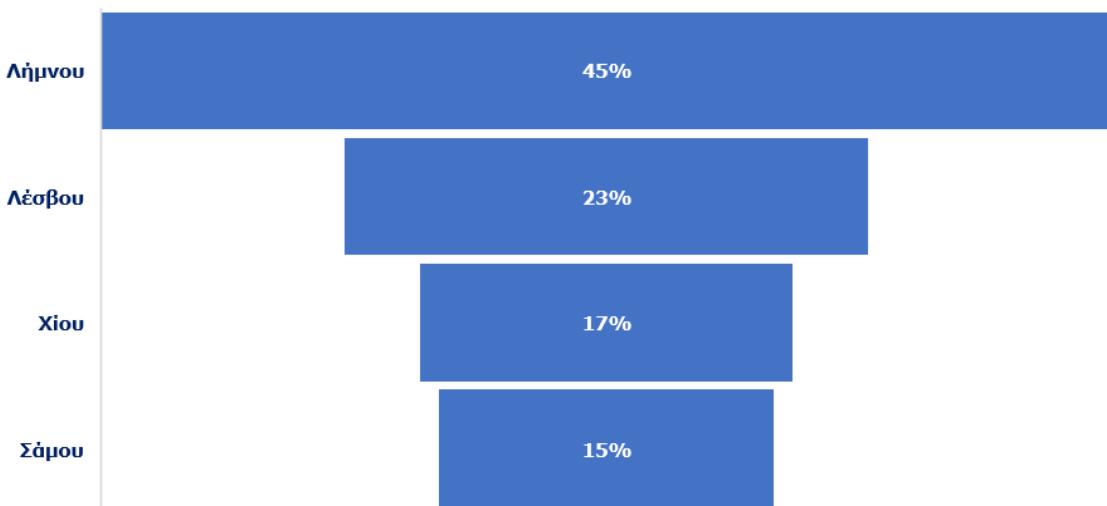
Πίνακας 41: Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2019-2022

Λιμάνι	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Λήμνου	8	2	27	-75%	238%
Λέσβου	7	3	14	-57%	100%
Χίου	5	0	10	-100%	100%
Σάμου	42	0	9	-100%	-79%
Βόρειο Αιγαίο	62	5	60	-92%	-3%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου για το 2022, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχει το λιμάνι της Λήμνου με 45% και ακολουθούν τα λιμάνια της Λέσβου με 23%, της Χίου με 17% και της Σάμου με 15%.

Διάγραμμα 54: Ποσοστιαία κατανομή κίνησης κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2022

4.5.3 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στα λιμάνια της Ελλάδας την περίοδο 2019-2021 σημείωσαν μείωση κατά -74% (από 5,6 εκατ. το 2019 σε 1,4 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (+142%, από 5 χιλ. το 2019 σε 12 χιλ. το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (-79%, από 2,3 εκατ. το 2019 σε 475 χιλ. το 2021), Αττική (-71%, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 323 χιλ. το 2021), Ιόνια Νησιά (-75%, από 1,0 εκατ. το 2019 σε 265 χιλ. το 2021), Κρήτη (-70%, από 607 χιλ. το 2019 σε 185 χιλ. το 2021), Δυτική Ελλάδα (-70%, από 415 χιλ. το 2019 σε 124 χιλ. το 2021), Πελοπόννησο (-66%, από 65 χιλ. το 2019 σε 22 χιλ. το 2021), Θεσσαλία (-47%, από 15 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-65%, από 3 χιλ. το 2019 σε 938 αφίξεις το 2021), Βόρειο Αιγαίο (-85%, από 17 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021), Ήπειρο (-69%, από 2 χιλ. το 2019 σε 655 αφίξεις το 2021) και Στερεά Ελλάδα (-91%, από 5 χιλ. το 2019 σε 443 αφίξεις το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, οι αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στα λιμάνια της χώρας σημείωσαν μείωση κατά -17% (από 5,6 εκατ. το 2019 σε 4,6 εκατ. το 2022). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-10%, από 2,3 εκατ. το 2019 σε 2,0 εκατ. 2022), Αττικής (-11%, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 988 χιλ. το 2022), Ιονίων Νήσων (-34%, από 1,0 εκατ. το 2019 σε 693 χιλ. το 2022), Κρήτης (-18%, από 607 χιλ. το 2019 σε 500 χιλ. το 2022), Δυτικής Ελλάδας (-39%, από 415 χιλ. το 2019 σε 251 χιλ. το 2022), Πελοποννήσου (-27%, από 65 χιλ. το 2019 σε 48 χιλ. το 2022), Βορείου Αιγαίου (-37%, από 17 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2022) και Στερεάς Ελλάδας (-30%, από 5 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2022) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Θεσσαλίας (+188%, από 15 χιλ. το 2019 σε 45 χιλ. το 2022), Κεντρικής Μακεδονίας (+654%, από 5 χιλ. το 2019 σε 37 χιλ. το 2022), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+393%, από 3 χιλ. το 2019 σε 13 χιλ. το 2022) και Ήπειρου (+165%, από 2 χιλ. το 2019 σε 6 χιλ. το 2022) αύξηση. Τέλος, αξιοσημείωτο είναι ότι παρόλο που η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων (+20%) για την περίοδο 2019-2022 σημείωσε αύξηση οι αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας για την ίδια περίοδο κατέγραψε μείωση (-17%).

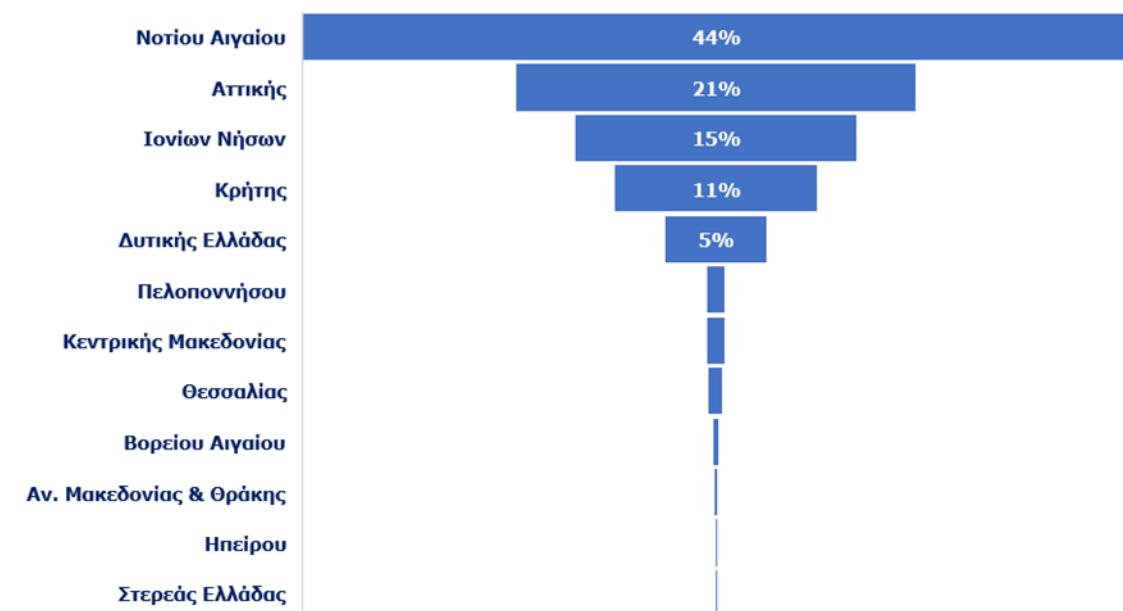
Πίνακας 42: Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Νοτίου Αιγαίου	2.264.893	474.777	2.034.469	-79%	-10%
Αττικής	1.108.221	322.896	987.864	-71%	-11%
Ιονίων Νήσων	1.044.160	265.325	693.150	-75%	-34%
Κρήτης	607.268	184.507	500.392	-70%	-18%
Δυτικής Ελλάδας	414.935	123.846	251.478	-70%	-39%
Πελοποννήσου	65.392	22.270	47.668	-66%	-27%
Θεσσαλίας	15.429	8.232	44.512	-47%	188%
Κεντρικής Μακεδονίας	4.865	11.777	36.670	142%	654%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	2.699	938	13.315	-65%	393%
Βορείου Αιγαίου	17.217	2.649	10.862	-85%	-37%
Ηπείρου	2.137	655	5.671	-69%	165%
Στερεάς Ελλάδας	5.168	443	3.599	-91%	-30%
Ελλάδα	5.552.384	1.418.315	4.629.650	-74%	-17%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (44%), η Αττική (21%), τα Ιόνια Νησιά (15%) και η Κρήτη (11%) δέχονται τον μεγαλύτερο όγκο, αντιπροσωπεύοντας για το 2022 το 91% των συνολικών αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας.

Διάγραμμα 55: Ποσοστιαία κατανομή του αριθμού αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2022

4.5.4 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2022 μόλις το 0,3% των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας της χώρας. Την περίοδο 2019-2021, τα λιμάνια της Περιφέρειας κατέγραψαν μείωση στις αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας κατά -85% (από 17 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλα τα λιμάνια της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση: Λήμνου (-90%, από 2 χιλ. το 2019 σε 200 αφίξεις το 2021), Λέσβου (-23%, από 3 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021), Σάμου (-100%, από 10 χιλ. το 2019 σε 0 αφίξεις το 2021) και Χίου (-100%, από 2 χιλ. το 2019 σε 0 αφίξεις το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, η εικόνα είναι επίσης αρνητική, καταγράφοντας μείωση στις αφίξεις επιβατών κατά -37% (από 17 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2022). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τα λιμάνια της Σάμου (-87%, από 10 χιλ. το 2019 σε 1 χιλ. το 2022) και της Χίου (-83%, από 2 χιλ. το 2019 σε 389 αφίξεις το 2022) να καταγράφουν πτώση ενώ αντίθετα τα λιμάνια της Λήμνου (+173%, από 2 χιλ. το 2019 σε 6 χιλ. το 2022) και της Λέσβου (+16%, από 3 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2022) αύξηση.

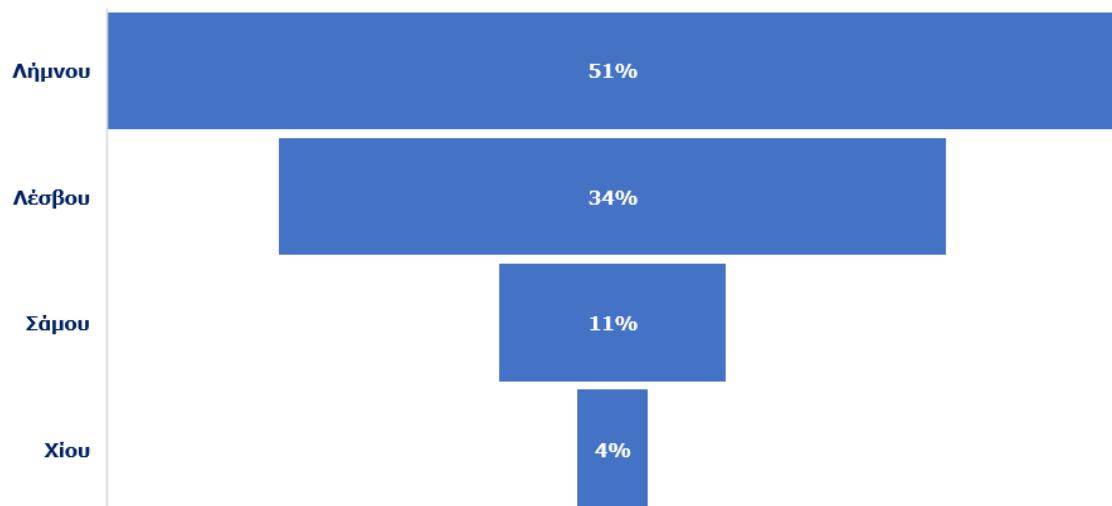
Πίνακας 43: Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2019-2022

Λιμάνι	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Λήμνου	2.035	200	5.551	-90%	173%
Λέσβου	3.180	2.449	3.676	-23%	16%
Σάμου	9.674	0	1.246	-100%	-87%
Χίου	2.328	0	389	-100%	-83%
Βόρειο Αιγαίο	17.217	2.649	10.862	-85%	-37%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου για το 2022, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχει το λιμάνι της Λήμνου με 51% και ακολουθούν τα λιμάνια της Λέσβου με 34%, της Σάμου με 11% και της Χίου με 4%.

Διάγραμμα 56: Ποσοστιαία κατανομή αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2022

4.6 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΜΟΥΣΕΙΑ, 2019-2022

4.6.1 Επισκέπτες σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των επισκεπτών στα μουσεία της Ελλάδας την περίοδο 2019-2021 σημείωσε μείωση κατά -65% (από 5,9 εκατ. το 2019 σε 2,0 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-63% ή -1,8 εκατ., από 2,8 εκατ. το 2019 σε 1,0 εκατ. το 2021), Κρήτης (-79% ή -668 χιλ., από 845 χιλ. το 2019 σε 178 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-70% ή -481 χιλ., από 688 χιλ. το 2019 σε 206 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-75% ή -294 χιλ., από 391 χιλ. το 2019 σε 96 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-43% ή -232 χιλ., από 536 χιλ. το 2019 σε 304 χιλ. το 2021), και Δυτικής Ελλάδας (-76% ή -170 χιλ., από 223 χιλ. το 2019 σε 53 χιλ. το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, ο αριθμός των επισκεπτών στα μουσεία της Ελλάδας μειώθηκε κατά -21% (από 5,9 εκατ. το 2019 σε 4,6 εκατ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+0,1%, από 536 χιλ. το 2019 σε 536 χιλ. το 2022), Ιονίων Νήσων (+66%, από 81 χιλ. το 2019 σε 134 χιλ. το 2022), Ηπείρου (+8%, από 59 χιλ. το 2019 σε 64 χιλ. το 2022) και Δυτικής Μακεδονίας (+3%, από 17 χιλ. το 2019 σε 17 χιλ. το 2022) Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (-15%, από 2,8 εκατ. το 2019 σε 2,4 εκατ. το 2022), Κεντρική Μακεδονία (-26%, από 688 χιλ. το 2019 σε 510 χιλ. το 2022), Κρήτη (-53%, από 845 χιλ. το 2019 σε 396 χιλ. το 2022), Στερεά Ελλάδα (-39%, από 391 χιλ. το 2019 σε 239 χιλ. το 2022), Δυτική Ελλάδα (-38%, από 223 χιλ. το 2019 σε 138 χιλ. το 2022), Πελοπόννησο (-24%, από 103 χιλ. το 2019 σε 78 χιλ. το 2022), Θεσσαλία (-23%, από 69 χιλ. το 2019 σε 53 χιλ. το 2022), Βόρειο Αιγαίο (-3%, από 48 χιλ. το 2019 σε 46 χιλ. το 2022) και Αν. Μακεδονία & Θράκη (-16%, από 51 χιλ. το 2019 σε 43 χιλ. το 2022).

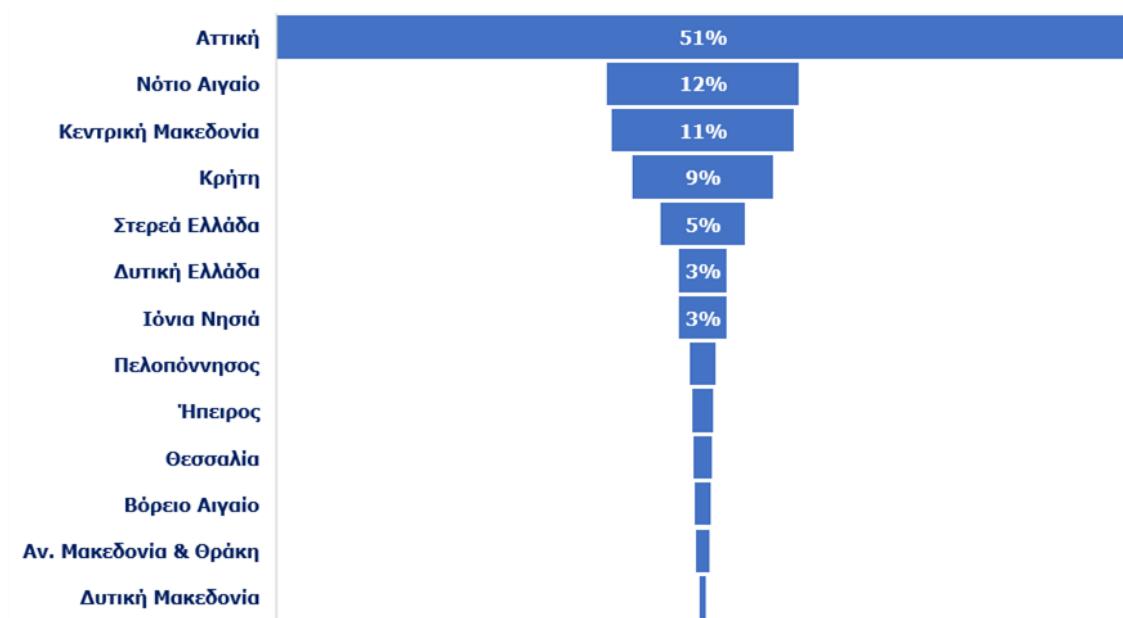
Πίνακας 44: Επισκέπτες σε μουσεία της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Αττική	2.785.289	1.021.057	2.381.160	-63%	-15%
Νότιο Αιγαίο	535.992	304.008	536.474	-43%	0%
Κεντρική Μακεδονία	687.717	206.247	510.428	-70%	-26%
Κρήτη	845.477	177.770	396.459	-79%	-53%
Στερεά Ελλάδα	390.509	96.067	238.646	-75%	-39%
Δυτική Ελλάδα	223.303	53.051	137.823	-76%	-38%
Ιόνια Νησιά	80.883	55.625	134.240	-31%	66%
Πελοπόννησος	102.647	46.165	78.001	-55%	-24%
Ήπειρος	59.056	29.246	63.556	-50%	8%
Θεσσαλία	69.460	11.490	53.327	-83%	-23%
Βόρειο Αιγαίο	47.913	21.538	46.462	-55%	-3%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	50.866	17.423	42.964	-66%	-16%
Δυτική Μακεδονία	16.815	7.794	17.361	-54%	3%
Ελλάδα	5.895.927	2.047.481	4.636.901	-65%	-21%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε μουσεία στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2022 αντιπροσωπεύει τις μισές περίπου επισκέψεις (51%) που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν το Νότιο Αιγαίο (12%), η Κεντρική Μακεδονία (11%) και η Κρήτη (9%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 82% των επισκέψεων στα Μουσεία της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2022.

Διάγραμμα 57: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2022

4.6.2 Επισκέπτες σε μουσεία στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου το 2022 αντιπροσωπεύει το 1% των επισκέψεων σε μουσεία της Ελλάδας. Την περίοδο 2019-2021, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσε μείωση στην επισκεψιμότητα των μουσείων της κατά -55% (από 48 χιλ. το 2019 σε 22 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση: Σάμου (-51%, από 17 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021), Χίου (-56%, από 15 χιλ. το 2019 σε 7 χιλ. το 2021), Λήμνου (-40%, από 6 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021) και Λέσβου (-68%, από 10 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, ο αριθμός των επισκεπτών σε μουσεία της Περιφέρειας κατέγραψε πτώση κατά -3% (από 48 χιλ. το 2019 σε 46 χιλ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση, με εξαίρεση την Ενότητα Σάμου (+13%, από 17 χιλ. το 2019 σε 19 χιλ. το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Χίου (-11%, από 15 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2022), Λέσβου (-15%, από 10 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2022) και Λήμνου (-9%, από 6 χιλ. το 2019 σε 5 χιλ. το 2022).

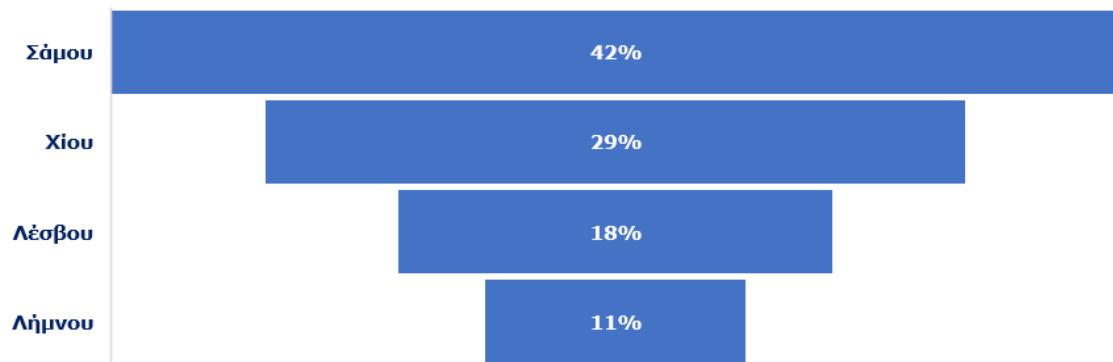
Πίνακας 45: Επισκέπτες σε μουσεία της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019-2022

Ενότητα	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Σάμου	17.280	8.384	19.492	-51%	13%
Χίου	15.175	6.676	13.521	-56%	-11%
Λέσβου	9.925	3.161	8.407	-68%	-15%
Λήμνου	5.533	3.317	5.042	-40%	-9%
Βορείου Αιγαίου	47.913	21.538	46.462	-55%	-3%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε μουσεία για το 2022, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Σάμου (42%) κατείχε το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Χίου (29%), Λέσβου (18%) και Λήμνου (11%).

Διάγραμμα 58: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2022

4.7 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ, 2019-2022

4.7.1 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας την περίοδο 2019-2021 σημείωσε μείωση κατά -61% (από 13,7 εκατ. το 2019 σε 5,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-70% ή -4,4 εκατ., από 6,2 εκατ. το 2019 σε 1,9 εκατ. το 2021), Πελοποννήσου (-61% ή -1,2 εκατ., από 1,9 εκατ. το 2019 σε 754 χιλ. το 2021), Κρήτης (-52% ή -1,1 εκατ., από 2,2 εκατ. το 2019 σε 1,0 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-42% ή -630 χιλ., από 1,5 εκατ. το 2019 σε 866 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-64% ή -339 χιλ., από 532 χιλ. το 2019 σε 193 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-64% ή -260 χιλ., από 409 χιλ. το 2019 σε 149 χιλ. το 2021) και Κεντρικής Μακεδονίας (-64% ή -254 χιλ., από 398 χιλ. το 2019 σε 144 χιλ. το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, ο αριθμός των επισκεπτών στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας μειώθηκε κατά -20% (από 13,7 εκατ. το 2019 σε 10,9 εκατ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+33%, από 237 χιλ. το 2019 σε 314 χιλ. το 2022), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+14%, από 79 χιλ. το 2019 σε 90 χιλ. το 2022) και Θεσσαλίας (+3%, από 19 χιλ. το 2019 σε 19 χιλ. το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (-30%, από 6,2 εκατ. το 2019 σε 4,3 εκατ. το 2022), Κρήτη (-13%, από 2,2 εκατ. το 2019 σε 1,9 εκατ. το 2022), Πελοπόννησος (-18%, από 1,9 εκατ. το 2019 σε 1,6 εκατ. το 2022), Νότιο Αιγαίο (-2%, από 1,5 εκατ. το 2019 σε 1,5 εκατ. το 2022), Δυτική Ελλάδα (-22%, από 532 χιλ. το 2019 σε 416 χιλ. το 2022), Κεντρική Μακεδονία (-14%, από 398 χιλ. το 2019 σε 341 χιλ. το 2022), Στερεά Ελλάδα (-18%, από 409 χιλ. το 2019 σε 337 χιλ. το 2022), Βόρειο Αιγαίο (-7%, από 92 χιλ. το 2019 σε 85 χιλ. το 2022), Ήπειρο (-5%, από 88 χιλ. το 2019 σε 84 χιλ. το 2022) και Δυτική Μακεδονία (-12%, από 2 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2022).

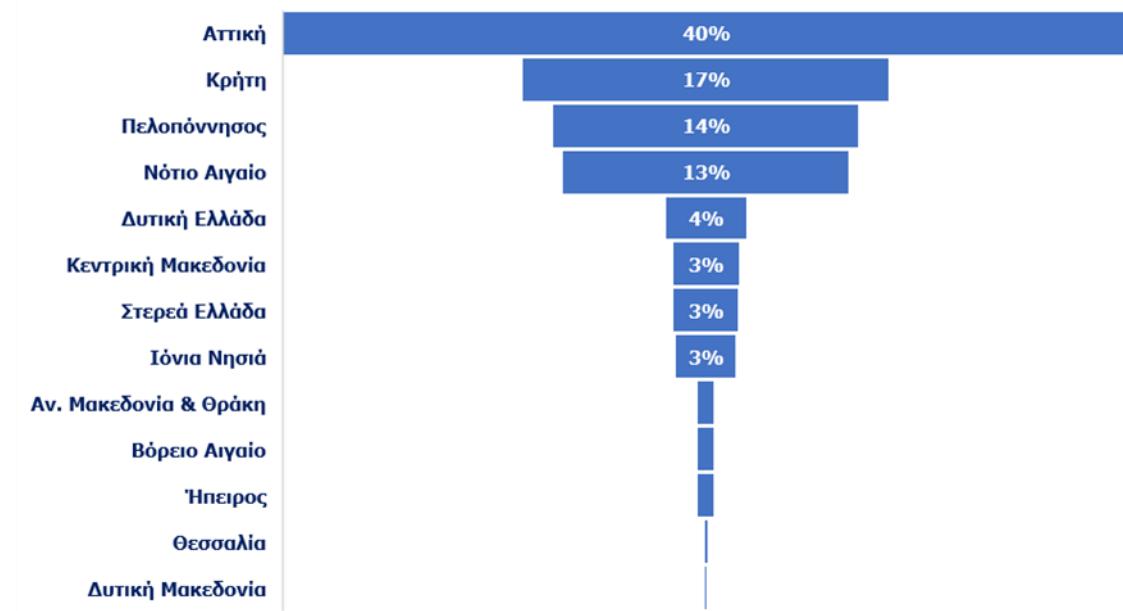
Πίνακας 46: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Αττική	6.234.154	1.859.098	4.335.887	-70%	-30%
Κρήτη	2.155.260	1.027.230	1.879.905	-52%	-13%
Πελοπόννησος	1.922.164	754.106	1.571.397	-61%	-18%
Νότιο Αιγαίο	1.495.796	866.204	1.470.747	-42%	-2%
Δυτική Ελλάδα	532.089	193.421	416.051	-64%	-22%
Κεντρική Μακεδονία	398.153	143.964	340.746	-64%	-14%
Στερεά Ελλάδα	409.071	148.871	336.737	-64%	-18%
Ιόνια Νησιά	236.943	187.299	314.459	-21%	33%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	78.638	31.338	89.936	-60%	14%
Βόρειο Αιγαίο	92.014	47.264	85.388	-49%	-7%
Ήπειρος	88.471	46.732	84.471	-47%	-5%
Θεσσαλία	18.662	3.035	19.220	-84%	3%
Δυτική Μακεδονία	1.936	983	1.707	-49%	-12%
Ελλάδα	13.663.351	5.309.545	10.946.651	-61%	-20%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική αντιπροσωπεύει το 40% των επισκέψεων που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (17%), η Πελοπόννησος (14%) και το Νότιο Αιγαίο (13%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 85% των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2022.

Διάγραμμα 59: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2022

4.7.2 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου το 2022 αντιπροσωπεύει το 1% των επισκέψεων σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας. Την περίοδο 2019-2021, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσε μείωση στον αριθμό των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους κατά -49% (από 92 χιλ. το 2019 σε 47 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση: Λήμνου (-7%, από 21 χιλ. το 2019 σε 20 χιλ. το 2021), Λέσβου (-67%, από 42 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2021), Σάμου (-54%, από 28 χιλ. το 2019 σε 13 χιλ. το 2021) και Χίου (-23%, από 909 επισκέπτες το 2019 σε 701 επισκέπτες το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, ο αριθμός των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας κατέγραψε πτώση κατά -7% (από 92 χιλ. το 2019 σε 85 χιλ. το 2022). Επιμέρους, η εικόνα ήταν μικτή, με τις Ενότητες Λέσβου (-28%, από 42 χιλ. το 2019 σε 30 χιλ. το 2022) και Σάμου (-1%, από 28 χιλ. το 2019 σε 28 χιλ. το 2022) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Ενότητες Λήμνου (+23%, από 21 χιλ. το 2019 σε 26 χιλ. το 2022) και Χίου (+23%, από 909 επισκέπτες το 2019 σε 1 χιλ. το 2022) αύξηση.

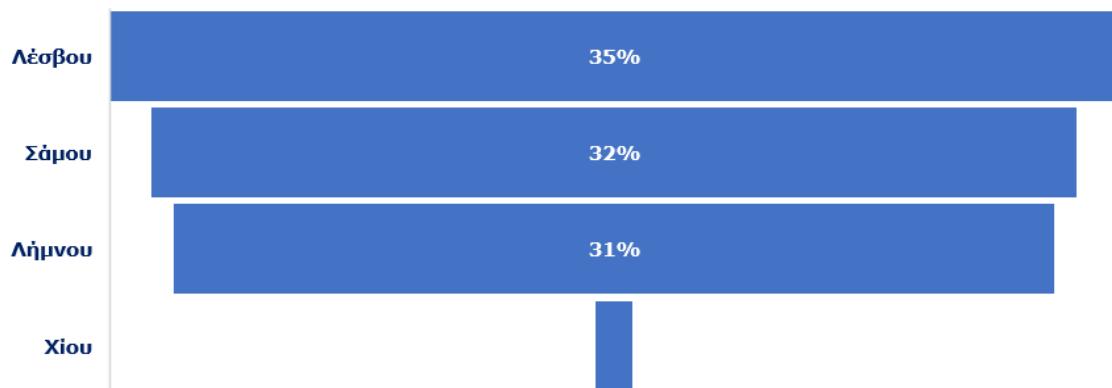
Πίνακας 47: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019-2022

Ενότητα	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Λέσβου	41.725	13.835	30.165	-67%	-28%
Σάμου	27.977	12.759	27.735	-54%	-1%
Λήμνου	21.403	19.969	26.370	-7%	23%
Χίου	909	701	1.118	-23%	23%
Βόρειο Αιγαίο	92.014	47.264	85.388	-49%	-7%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους για το 2022, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Λέσβου (35%) καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Σάμου (32%), Λήμνου (31%) και Χίου (1%).

Διάγραμμα 60: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2022

4.8 ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΣΕ ΜΟΥΣΕΙΑ (ΣΕ €), 2019-2022

4.8.1 Εισπράξεις σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι εισπράξεις στα μουσεία της Ελλάδας την περίοδο 2019-2021 σημείωσαν μείωση κατά -56% (από € 23,3 εκατ. το 2019 σε € 10,4 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-57% ή - € 7,7 εκατ., από € 13,5 εκατ. το 2019 σε € 5,8 εκατ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-77% ή - € 1,6 εκατ., από € 2,1 εκατ. το 2019 σε € 474 χιλ. το 2021), Κρήτης (-44% ή - € 1,0 εκατ., από € 2,3 εκατ. το 2019 σε € 1,3 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-40% ή - € 976 χιλ., από € 2,4 εκατ. το 2019 σε € 1,4 εκατ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-76% ή - € 715 χιλ., από € 935 χιλ. το 2019 σε € 220 χιλ. το 2021) και Κεντρικής Μακεδονίας (-52% ή - € 712 χιλ., από € 1,4 εκατ. το 2019 σε € 669 χιλ. το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, οι εισπράξεις στα μουσεία της Ελλάδας παρουσίασαν οριακή αύξηση κατά +0,1% (από € 23,3 εκατ. το 2019 σε € 23,4 εκατ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας (-45%, από € 2,1 εκατ. το 2019 σε € 1,1 εκατ. το 2022), Δυτικής Ελλάδας (-37%, από € 935 χιλ. το 2019 σε € 587 χιλ. το 2022) και Πελοποννήσου (-2%, από € 159 χιλ. το 2019 σε € 156 χιλ. το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (+4%, από € 13,5 εκατ. το 2019 σε € 14,1 εκατ. το 2022), Νότιο Αιγαίο (+10%, από € 2,4 εκατ. το 2019 σε € 2,7 εκατ. το 2022), Κρήτη (+8%, από € 2,3 εκατ. το 2019 σε € 2,4 εκατ. το 2022), Κεντρική Μακεδονία (8%, από € 1,4 εκατ. το 2019 σε € 1,5 εκατ. το 2022), Ιόνια Νησιά (+65%, από € 263 χιλ. το 2019 σε € 434 χιλ. το 2022), Ήπειρο (+41%, από € 79 χιλ. το 2019 σε € 111 χιλ. το 2022), Βόρειο Αιγαίο (+7%, από € 95 χιλ. το 2019 σε € 102 χιλ. το 2022), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+7%, από € 69 χιλ. το 2019 σε € 74 χιλ. το 2022), Θεσσαλία (+15%, από 26 χιλ. το 2019 σε 30 χιλ. το 2022) και Δυτική Μακεδονία (+13%, από € 13 χιλ. το 2019 σε € 15 χιλ. το 2022).

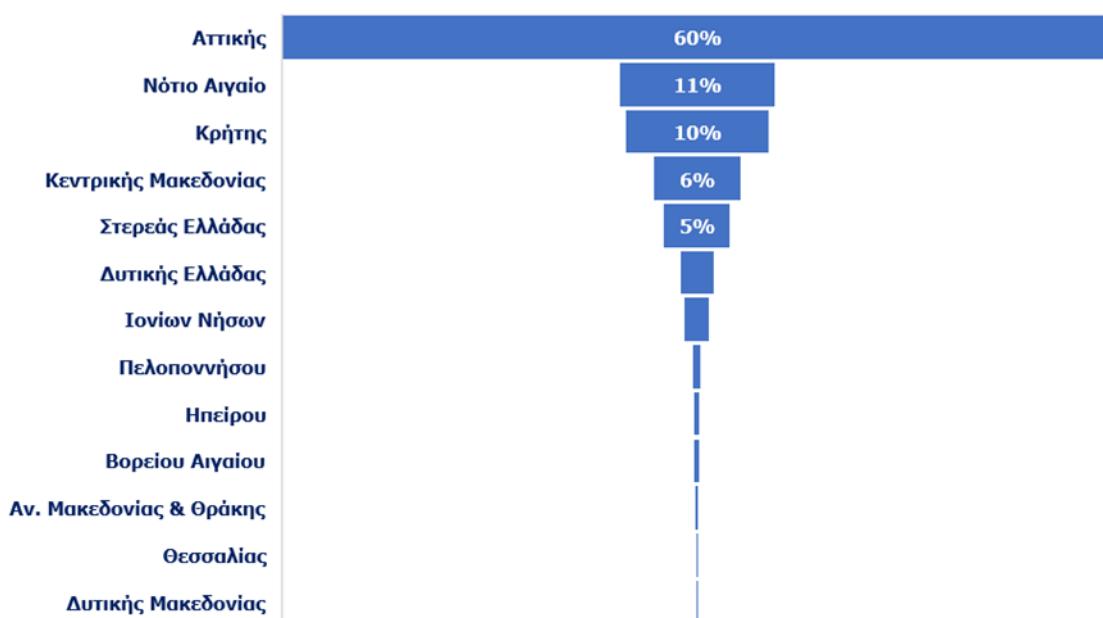
Πίνακας 48: Εισπράξεις σε μουσεία της Ελλάδας ανά Περιφέρεια (σε €), 2019-2022

Περιφέρεια	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Αττικής	13.546.010	5.835.488	14.117.747	-57%	4%
Νότιο Αιγαίο	2.410.001	1.434.381	2.651.530	-40%	10%
Κρήτης	2.277.840	1.266.613	2.449.235	-44%	8%
Κεντρικής Μακεδονίας	1.380.806	668.752	1.491.388	-52%	8%
Στερεάς Ελλάδας	2.088.808	474.007	1.143.663	-77%	-45%
Δυτικής Ελλάδας	935.207	219.906	587.280	-76%	-37%
Ιονίων Νήσων	262.705	209.368	433.667	-20%	65%
Πελοποννήσου	159.499	106.944	155.842	-33%	-2%
Ηπείρου	79.259	64.636	111.395	-18%	41%
Βορείου Αιγαίου	95.252	46.526	101.861	-51%	7%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	69.026	39.085	73.714	-43%	7%
Θεσσαλίας	25.730	11.555	29.537	-55%	15%
Δυτικής Μακεδονίας	12.883	8.383	14.606	-35%	13%
Σύνολο	23.343.026	10.385.644	23.361.465	-56%	0%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε μουσεία στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2022 αντιπροσωπεύει πάνω από τις μισές εισπράξεις (60%) που καταγράφηκαν στην Ελλάδα και ακολουθούν το Νότιο Αιγαίο (11%), η Κρήτη (10%) και η Κεντρική Μακεδονία (6%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 89% των εισπράξεων στα μουσεία της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2022.

Διάγραμμα 61: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε Μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2022

4.8.2 Εισπράξεις σε μουσεία στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου το 2022 αντιπροσωπεύει το 0,4% των εισπράξεων σε μουσεία της Ελλάδας. Την περίοδο 2019-2021, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσε μείωση εισπράξεων κατά -51% (από € 95 χιλ. το 2019 σε € 47 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση, με εξαίρεση την Ενότητα Λήμνου (+0,2%, από € 6 χιλ. το 2019 σε € 6 χιλ. το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Σάμου (-58%, από € 60 χιλ. το 2019 σε € 25 χιλ. το 2021), Χιου (-41%, από € 17 χιλ. το 2019 σε € 10 χιλ. το 2021) και Λέσβου (-56%, από € 13 χιλ. το 2019 σε € 6 χιλ. το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, οι εισπράξεις στα μουσεία της Περιφέρειας κατέγραψαν αύξηση κατά +7% (από € 95 χιλ. το 2019 σε € 102 χιλ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση την Ενότητα Σάμου (-3%, από € 60 χιλ. το 2019 σε € 58 χιλ. το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Χιου (+29%, από € 17 χιλ. το 2019 σε € 21 χιλ. το 2022), Λέσβου (+3%, από € 13 χιλ. το 2019 σε € 13 χιλ. το 2022) και Λήμνου (+60%, από € 6 χιλ. το 2019 σε € 9 χιλ. το 2022).

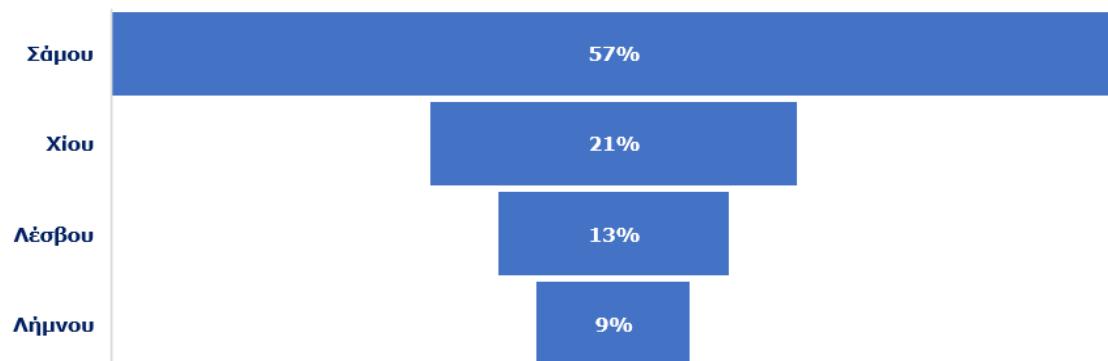
Πίνακας 49: Εισπράξεις σε μουσεία της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα (σε €), 2019-2022

Ενότητα	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
				2019-2021	2019-2022
Σάμου	60.102	25.470	58.196	-58%	-3%
Χιου	16.516	9.689	21.288	-41%	29%
Λέσβου	13.022	5.742	13.420	-56%	3%
Λήμνου	5.612	5.625	8.957	0%	60%
Βορείου Αιγαίο	95.252	46.526	101.861	-51%	7%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε μουσεία για το 2022, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Σάμου (57%) κατέχει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Χιου (21%), Λέσβου (13%) και Λήμνου (9%).

Διάγραμμα 62: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε Μουσεία στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2022

4.9 ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΣΕ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ (ΣΕ €), 2019-2022

4.9.1 Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι εισπράξεις στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας την περίοδο 2019-2021 σημείωσαν μείωση κατά -59% (από € 107,6 εκατ. το 2019 σε € 44,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (+0,4%, από € 250 το 2019 σε € 251 το 2021). Οι υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (-63% ή - € 37,9 εκατ., από € 59,7 εκατ. το 2019 σε € 21,8 εκατ. το 2021), Κρήτης (-51% ή - € 7,9 εκατ., από € 15,4 εκατ. το 2019 σε € 7,5 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-47% ή - € 5,8 εκατ., από € 12,4 εκατ. το 2019 σε € 6,5 εκατ. το 2021), Πελοποννήσου (-58% ή - € 6,1 εκατ., από € 10,5 εκατ. το 2019 σε € 4,4 εκατ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-67% ή - € 2,5 εκατ., από € 3,7 εκατ. το 2019 σε € 1,2 εκατ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-61% ή - € 1,7 εκατ., από € 2,8 εκατ. το 2019 σε € 1,1 εκατ. το 2021) και Κεντρικής Μακεδονίας (-55% ή - € 771 χιλ., από € 1,4 εκατ. το 2019 σε € 632 χιλ. το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, οι εισπράξεις στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας μειώθηκαν κατά -9% (από € 107,6 εκατ. το 2019 σε € 98,2 εκατ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+29%, από € 908 χιλ. το 2019 σε € 1,2 εκατ. το 2022), Βορείου Αιγαίου (+10%, από € 233 χιλ. το 2019 σε € 257 χιλ. το 2022), Θεσσαλίας (+383%, από € 3 χιλ. το 2019 σε € 16 χιλ. το 2022) και Δυτικής Μακεδονίας (+248%, από € 250 το 2019 σε € 870 το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (-6%, από € 59,7 εκατ. το 2019 σε € 55,8 εκατ. το 2021), Κρήτη (-10%, από € 15,4 εκατ. το 2019 σε € 13,9 εκατ. το 2022), Νότιο Αιγαίο (-7%, από € 12,4 εκατ. το 2019 σε € 11,5 εκατ. το 2022), Πελοπόννησος (-19%, από € 10,5 εκατ. το 2019 σε € 8,5 εκατ. το 2022), Δυτική Ελλάδα (-26%, από € 3,7 εκατ. το 2019 σε € 2,7 εκατ. το 2022), Στερεά Ελλάδα (-12%, από € 2,8 εκατ. το 2019 σε € 2,5 εκατ. το 2022), Κεντρική Μακεδονία (-10%, από € 1,4 εκατ. το 2019 σε € 1,3 εκατ. το 2022), Ήπειρος (-2%, από € 249 χιλ. το 2019 σε € 243 χιλ. το 2022) και Αν. Μακεδονία & Θράκη (-16%, από € 268 χιλ. το 2019 σε € 224 χιλ. το 2022).

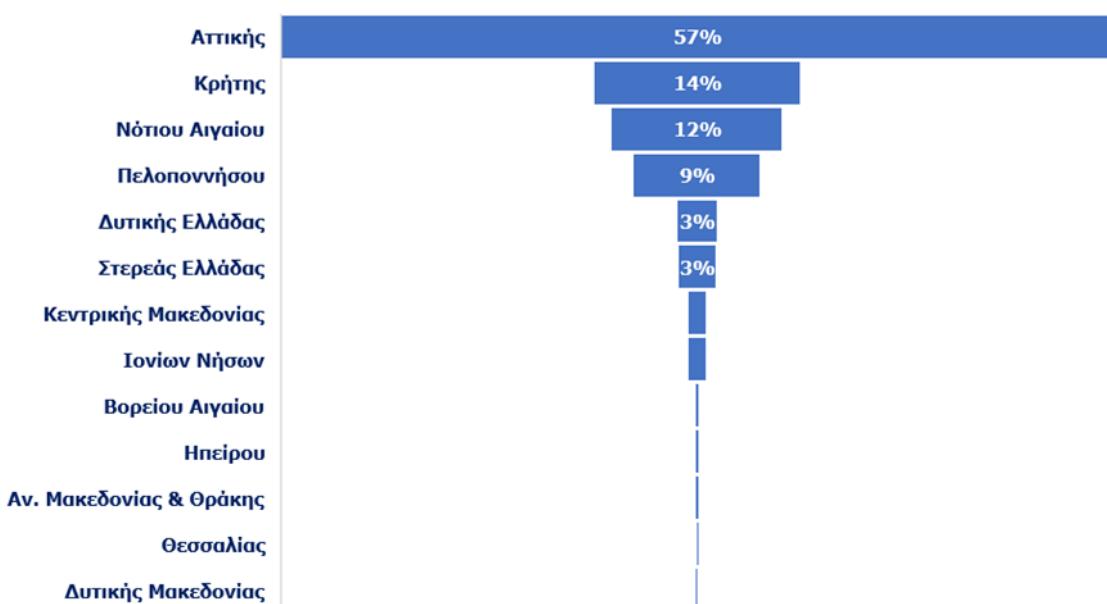
Πίνακας 50: Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας ανά Περιφέρεια (σε €), 2019-2022

Περιφέρεια	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Αττικής	59.673.091	21.821.349	55.822.400	-63%	-6%
Κρήτης	15.430.219	7.510.819	13.923.133	-51%	-10%
Νότιου Αιγαίου	12.392.739	6.543.037	11.482.280	-47%	-7%
Πελοποννήσου	10.495.760	4.436.045	8.534.107	-58%	-19%
Δυτικής Ελλάδας	3.720.409	1.220.578	2.745.826	-67%	-26%
Στερεάς Ελλάδας	2.817.993	1.098.161	2.491.640	-61%	-12%
Κεντρικής Μακεδονίας	1.403.192	632.230	1.260.791	-55%	-10%
Ιονίων Νήσων	907.794	667.884	1.171.647	-26%	29%
Βορείου Αιγαίου	233.466	140.448	257.408	-40%	10%
Ηπείρου	249.340	179.863	243.151	-28%	-2%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	268.184	95.721	224.050	-64%	-16%
Θεσσαλίας	3.383	3.164	16.345	-6%	383%
Δυτικής Μακεδονίας	250	251	870	0%	248%
Σύνολο	107.595.820	44.349.550	98.173.648	-59%	-9%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στους αρχαιολογικούς χώρους στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2022 αντιπροσωπεύει το 57% των εισπράξεων που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (14%), το Νότιο Αιγαίο (12%) και η Πελοπόννησος (9%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 91% των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2022.

Διάγραμμα 63: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2022

4.9.2 Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου το 2022 αντιπροσωπεύει το 0,3% των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας. Την περίοδο 2019-2021, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσε μείωση εισπράξεων στους αρχαιολογικούς της χώρους κατά -40% (από € 233 χιλ. το 2019 σε € 140 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν πτώση: Σάμου (-46%, από € 149 χιλ. το 2019 σε € 80 χιλ. το 2021), Λήμνου (-6%, από € 37 χιλ. το 2019 σε € 34 χιλ. το 2021), Λέσβου (-47%, από € 47 χιλ. το 2019 σε € 25 χιλ. το 2021) και Χίου (-12%, από € 1 χιλ. το 2019 σε € 925 το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, οι εισπράξεις στους αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας κατέγραψαν αύξηση κατά +10% (από € 233 χιλ. το 2019 σε € 257 χιλ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αύξηση: Σάμου (+4%, από € 149 χιλ. το 2019 σε € 155 χιλ. το 2022), Λέσβου (+11%, από € 47 χιλ. το 2019 σε € 52 χιλ. το 2022), Λήμνου (+34%, από € 37 χιλ. το 2019 σε € 49 χιλ. το 2022) και Χίου (+39%, από € 1 χιλ. το 2019 σε € 1 χιλ. το 2022).

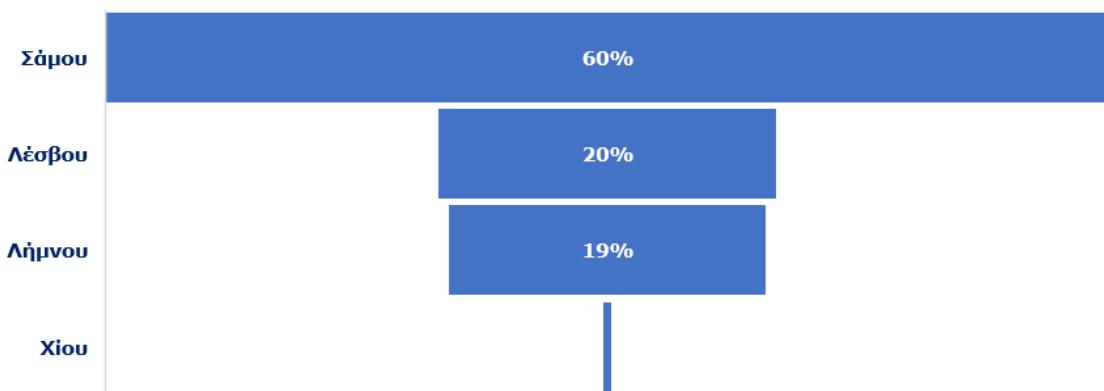
Πίνακας 51: Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα (σε €), 2019-2022

Ενότητα	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Σάμου	148.991	80.164	154.785	-46%	4%
Λέσβου	46.889	24.915	52.234	-47%	11%
Λήμνου	36.537	34.444	48.932	-6%	34%
Χίου	1.049	925	1.457	-12%	39%
Βόρειο Αιγαίο	233.466	140.448	257.408	-40%	10%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους για το 2022, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Σάμου (60%) κατέχει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Λέσβου (20%), Λήμνου (19%) και Χίου (1%).

Διάγραμμα 64: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2022

5 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2019-2022

5.1 ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 2019-2022

Η συγκέντρωση και επεξεργασία ταξιδιωτικών στοιχείων ανά Περιφέρεια, όπως αυτά συλλέγονται μέσω της Έρευνας Συνόρων¹⁷, ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2016 και έκτοτε η Τράπεζα της Ελλάδος συγκεντρώνει στοιχεία για την περιφερειακή κατανομή των ταξιδιωτικών εισπράξεων, καθώς και των επισκέψεων και διανυκτερεύσεων των εισερχόμενων ταξιδιωτών¹⁸. Η ταξινόμηση των Περιφερειών γίνεται σύμφωνα με την επίσημη στατιστική ταξινόμηση της ΕΕ (NUTS 2013/EU-28) και συγκεκριμένα με το δεύτερο επίπεδο αυτής (NUTS 2), που συμπίπτει με την διοικητική διαίρεση της χώρας σε 13 Περιφέρειες. Ως επισκέψεις, ορίζονται οι επισκέψεις που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται δύο Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια **άφιξη** και δύο **επισκέψεις**.

5.1.1 Επισκέψεις στην Ελλάδα

Οι επισκέψεις στην Ελλάδα την περίοδο 2019-2021 κατέγραψαν μείωση κατά -55% (από 36,6 εκατ. το 2019 σε 16,4 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των επισκέψεων τους, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς να καταγράφονται στις Περιφέρειες: Κεντρικής Μακεδονίας (-57% ή -3,8 εκατ., από 6,8 εκατ. το 2019 σε 2,9 εκατ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-91% ή -3,5 εκατ., από 3,8 εκατ. το 2019 σε 333 χιλ. το 2021), Αττικής (-55% ή -3,3 εκατ., από 6,9 εκατ. το 2019 σε 2,6 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-47% ή -3,3 εκατ., από 6,9 εκατ. το 2019 σε 3,6 εκατ. το 2021), Κρήτης (-40% ή -2,1 εκατ., από 5,3 εκατ. το 2019 σε 3,1 εκατ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-43% ή -1,3 εκατ., από 3,0 εκατ. το 2019 σε 1,7 εκατ. το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, οι επισκέψεις στην Ελλάδα κατέγραψαν μείωση κατά -14% (από 36,6 εκατ. το 2019 σε 31,4 εκατ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των επισκέψεων τους, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+4%, από 3,0 εκατ. το 2019 σε 3,2 εκατ. το 2022) και Ηπείρου (+5%, από 1,0 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες:

¹⁷ Για συνοπτική παρουσίαση της μεθοδολογίας της Έρευνας Συνόρων βλ. [εδώ](#).

¹⁸ Δεν περιλαμβάνονται μεγέθη από κρουαζιέρες, πέραν όσων καταγράφονται από την Έρευνα Συνόρων.

Νότιο Αιγαίο (-3%, από 6,9 εκατ. το 2019 σε 6,7 εκατ. το 2022), Αττική (-5%, από 5,9 εκατ. το 2019 σε 5,6 εκατ. το 2022), Κεντρική Μακεδονία (-18%, από 6,8 εκατ. το 2019 σε 5,6 εκατ. το 2022), Κρήτη (-3%, από 5,3 εκατ. το 2019 σε 5,1 εκατ. το 2022), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-71%, από 3,8 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2022), Πελοπόννησο (-1%, από 899 χιλ. το 2019 σε 891 χιλ. το 2022), Θεσσαλία (-20%, από 806 χιλ. το 2019 σε 646 χιλ. το 2022), Δυτική Ελλάδα (-29%, από 817 χιλ. το 2019 σε 582 χιλ. το 2022), Στερεά Ελλάδα (-23%, από 679 χιλ. το 2019 σε 521 χιλ. το 2022), Βόρειο Αιγαίο (-45%, από 359 χιλ. το 2019 σε 196 χιλ. το 2022) και Δυτική Μακεδονία (-43%, από 304 χιλ. το 2019 σε 174 χιλ. το 2022).

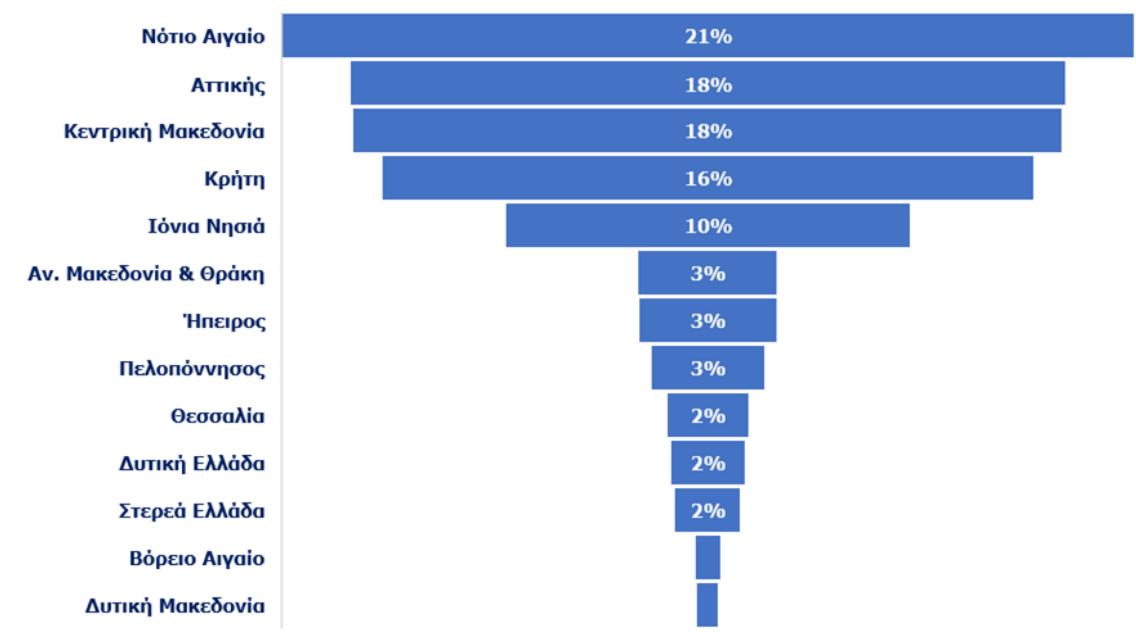
Πίνακας 52 Επισκέψεις ανά Περιφέρεια στην Ελλάδα (σε χιλ.), 2019-2022

Περιφέρειες	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Νότιο Αιγαίο	6.893	3.624	6.696	-47%	-3%
Αττικής	5.923	2.640	5.624	-55%	-5%
Κεντρική Μακεδονία	6.761	2.934	5.568	-57%	-18%
Κρήτη	5.288	3.148	5.114	-40%	-3%
Ιόνια Νησιά	3.048	1.742	3.176	-43%	4%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	3.833	333	1.096	-91%	-71%
Ήπειρος	1.033	425	1.083	-59%	5%
Πελοπόννησος	899	477	891	-47%	-1%
Θεσσαλία	806	274	646	-66%	-20%
Δυτική Ελλάδα	817	351	582	-57%	-29%
Στερεά Ελλάδα	679	240	521	-65%	-23%
Βόρειο Αιγαίο	359	99	196	-72%	-45%
Δυτική Μακεδονία	304	88	174	-71%	-43%
Ελλάδα	36.643	16.376	31.367	-55%	-14%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (21%), η Αττική (18%), η Κεντρική Μακεδονία (18%), η Κρήτη (16%) και τα Ιόνια Νησιά (10%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό επισκεπτών, αντιπροσωπεύοντας για το 2022 το 83% των συνολικών επισκέψεων στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 65: Ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων ανά Περιφέρεια στην Ελλάδα, 2022

5.1.2 Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 1% των επισκέψεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2022. Την περίοδο 2019-2021, η Περιφέρεια κατέγραψε μείωση επισκέψεων κατά -72% (από 359 χιλ. το 2019 σε 99 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι αγορές κατέγραψαν αρνητικό πρόσημο: Ην. Βασίλειο (-75%, από 59 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021), Γερμανία (-32%, από 21 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2021), ΗΠΑ (-45%, από 24 χιλ. το 2019 σε 13 χιλ. το 2021) και Λοιπές (-58%, από 137 χιλ. το 2019 σε 57 χιλ. το 2021). Στοιχεία για την αγορά της Τουρκίας το 2021 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας.

Την περίοδο 2019-2022, οι επισκέψεις στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσαν πτώση κατά -45% (από 359 χιλ. το 2019 σε 196 χιλ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι αγορές κατέγραψαν αρνητικό πρόσημο, με εξαίρεση την Γερμανία (+15%, από 21 χιλ. το 2019 σε 24 χιλ. το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες αγορές: Ην. Βασίλειο (-49%, από 59 χιλ. το 2019 σε 30 χιλ. το 2022), ΗΠΑ (-19%, από 24 χιλ. το 2019 σε 19 χιλ. το 2022) και Λοιπές (-10%, από 137 χιλ. το 2019 σε 122 χιλ. το 2022). Στοιχεία για την αγορά της Τουρκίας το 2022 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας.

Πίνακας 53: Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (σε χιλ.), 2019-2022

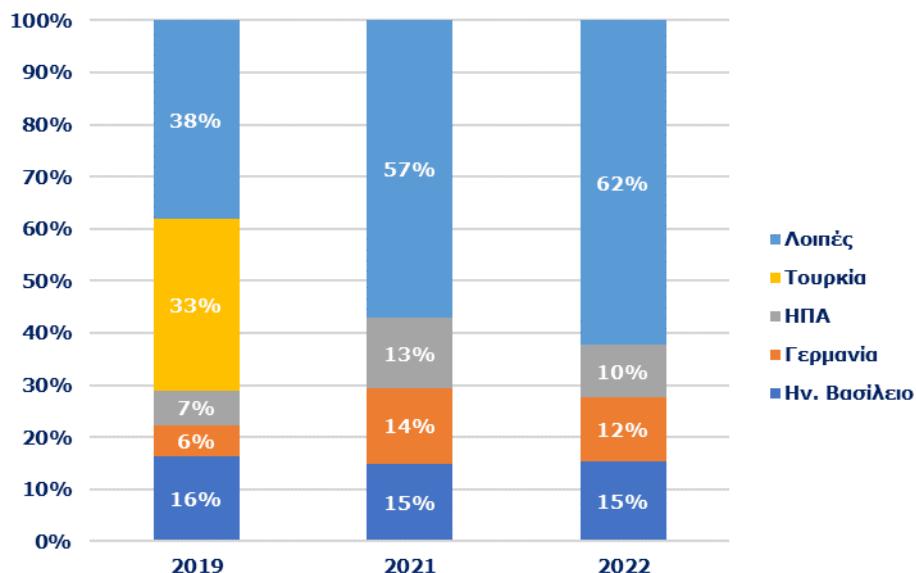
Χώρες Προέλευσης	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Ην. Βασίλειο	59	15	30	-75%	-49%
Γερμανία	21	14	24	-32%	15%
ΗΠΑ	24	13	19	-45%	-19%
Τουρκία	119	(:)	(:)		
Λοιπές	137	57	122	-58%	-10%
Σύνολο	359	99	196	-72%	-45%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Το σύμβολο (:) υποδηλώνει στοιχεία μη δημοσιευμένα λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2022, οι επισκέπτες από το Ην. Βασίλειο κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 15% (16% το 2019) και ακολουθούν από την Γερμανία με 12% (6% το 2019), από τις ΗΠΑ με 10% (7% το 2019) και από τις Λοιπές με 62% (38% το 2019).

Διάγραμμα 66: Ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2019-2022

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.1.3 Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα την περίοδο 2019-2021 κατέγραψαν μείωση κατά -43% (από 232,5 εκατ. το 2019 σε 131,4 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των διανυκτερεύσεων τους, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς να καταγράφονται στις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (-44% ή -23,3 εκατ., από 53,2 εκατ. το 2019 σε 29,9 εκατ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-48% ή -19,5 εκατ., από 40,8 εκατ. το 2019 σε 21,3 εκατ. το 2021), Κρήτης (-38% ή -16,4 εκατ., από 43,3 εκατ. το 2019 σε 26,9 εκατ. το 2021), Αττικής (-37% ή -12,6 εκατ., από 34,0 εκατ. το 2019 σε 21,4 εκατ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-39% ή -9,4 εκατ., από 23,7 εκατ. το 2019 σε 14,4 εκατ. το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, οι διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα κατέγραψαν μείωση κατά -7% (από 232,5 εκατ. το 2019 σε 216,9 εκατ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των διανυκτερεύσεων τους, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Αττικής (+3%, από 34,0 εκατ. το 2019 σε 35,1 εκατ. το 2022), Ιονίων Νήσων (+1%, από 23,7 εκατ. το 2019 σε 24,0 εκατ. το 2022) και Πελοποννήσου (+24%, από 6,5 εκατ. το 2019 σε 8,0 εκατ. το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (-3%, από 53,2 εκατ. το 2019 σε 51,4 εκατ. το 2022), Κρήτη (-3%, από 43,3 εκατ. το 2019 σε 41,9 εκατ. το 2022), Κεντρική Μακεδονία (-17%, από 40,8 εκατ. το 2019 σε 33,9 εκατ. το 2022), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-42%, από 10,2 εκατ. το 2019 σε 5,9 εκατ. το 2022), Θεσσαλία (-9%, από 4,9 εκατ. το 2019 σε 4,6 εκατ. το 2022), Ήπειρο (-21%, από 4,0 εκατ. το 2019 σε 3,2 εκατ. το 2022), Δυτική Ελλάδα (-34%, από 4,5 εκατ. το 2019 σε 3,0 εκατ. το 2022), Στερεά Ελλάδα (-1%, από 3,0 εκατ. το 2019 σε 3,0 εκατ. το 2022), Βόρειο Αιγαίο (-26%, από 2,9 εκατ. το 2019 σε 2,1 εκατ. το 2022) και Δυτική Μακεδονία (-36%, από 1,5 εκατ. το 2019 σε 971 χιλ. το 2022).

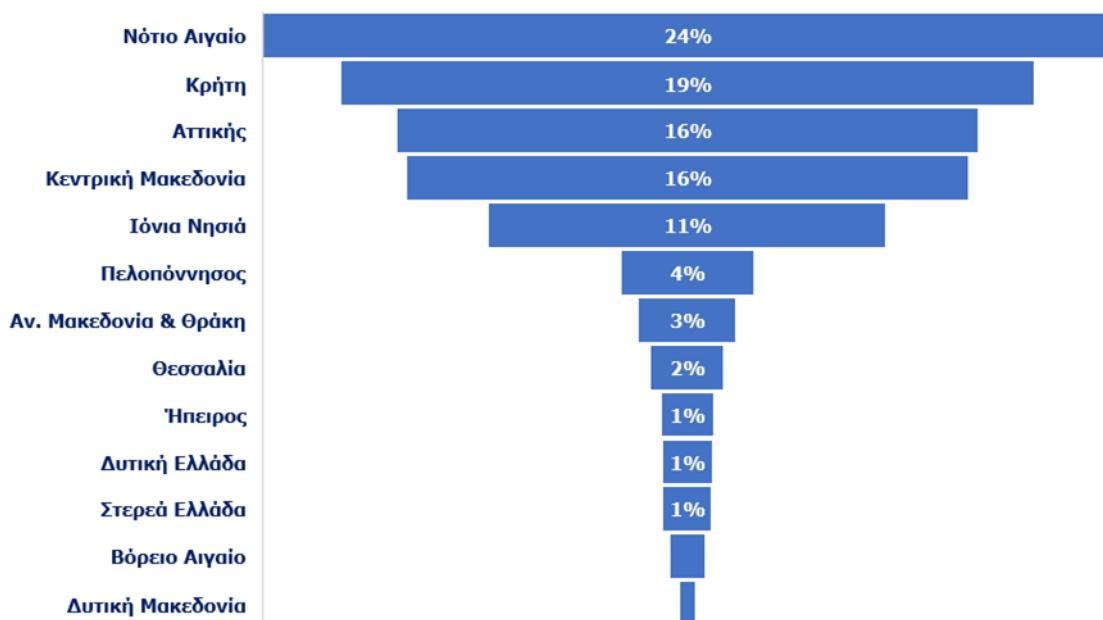
Πίνακας 54: Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2019-2022

Περιφέρειας	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Νότιο Αιγαίο	53.169	29.914	51.371	-44%	-3%
Κρήτη	43.256	26.872	41.891	-38%	-3%
Αττικής	34.028	21.432	35.135	-37%	3%
Κεντρική Μακεδονία	40.808	21.296	33.926	-48%	-17%
Ιόνια Νησιά	23.744	14.391	24.026	-39%	1%
Πελοπόννησος	6.466	4.093	8.042	-37%	24%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	10.171	2.539	5.891	-75%	-42%
Θεσσαλία	4.889	2.410	4.436	-51%	-9%
Ήπειρος	4.003	1.972	3.178	-51%	-21%
Δυτική Ελλάδα	4.530	2.372	2.977	-48%	-34%
Στερεά Ελλάδα	2.978	1.796	2.962	-40%	-1%
Βόρειο Αιγαίο	2.902	1.270	2.144	-56%	-26%
Δυτική Μακεδονία	1.520	1.002	971	-34%	-36%
Ελλάδα	232.464	131.357	216.949	-43%	-7%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (24%), την Κρήτη (19%), την Αττική (16%), την Κεντρική Μακεδονία (16%) και τα Ιόνια Νησιά (11%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 86% των διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2022.

Διάγραμμα 67: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2022

5.1.4 Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 1% των διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2022. Την περίοδο 2019-2021, η Περιφέρεια κατέγραψε μείωση διανυκτερεύσεων κατά -56% (από 2,9 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι αγορές κατέγραψαν αρνητικό πρόσημο, με εξαίρεση την αγορά της Γερμανίας (+14%, από 184 χιλ. το 2019 σε 209 χιλ. το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες αγορές: Ην. Βασίλειο (-69%, από 596 χιλ. το 2019 σε 186 χιλ. το 2021), ΗΠΑ (-38%, από 299 χιλ. το 2019 σε 186 χιλ. το 2021) και Λοιπές (-50%, από 1,4 εκατ. το 2019 σε 689 χιλ. το 2021). Στοιχεία για την αγορά της Τουρκίας το 2021 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας.

Την περίοδο 2019-2022, οι διανυκτερεύσεις στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσαν πτώση κατά -26% (από 2,9 εκατ. το 2019 σε 2,1 εκατ. το 2022). Επιμέρους, η εικόνα ήταν μικτή, με τις αγορές των ΗΠΑ (+16%, από 299 χιλ. το 2019 σε 346 χιλ. το 2022) και της Γερμανίας (+26%, από 184 χιλ. το 2019 σε 232 χιλ. το 2022) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι αγορές του Ην. Βασιλείου (-48%, από 596 χιλ. το 2019 σε 312 χιλ. το 2022) και των Λοιπών (-9%, από 1,4 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2022) μείωση. Στοιχεία για την αγορά της Τουρκίας το 2022 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας.

Πίνακας 55: Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (σε χιλ.), 2019-2022

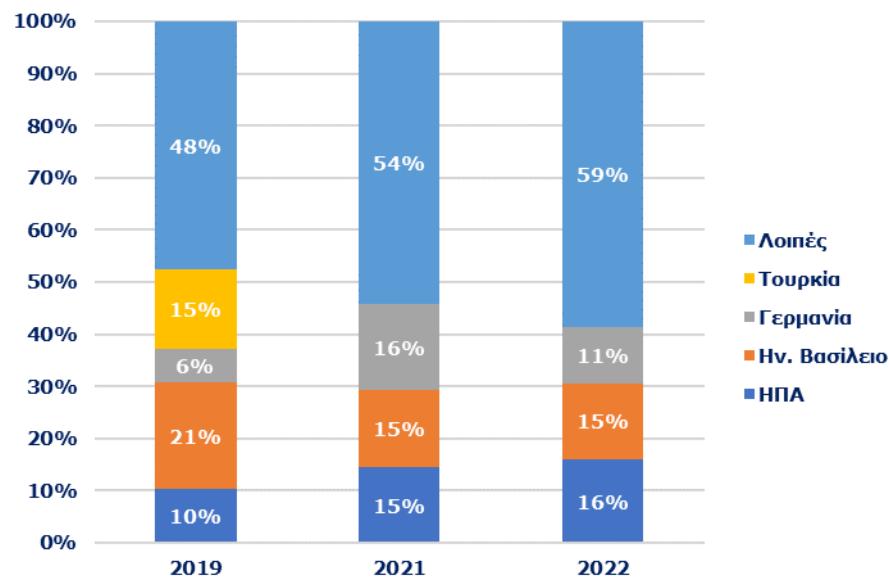
Κατανομή διανυκτερεύσεων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά αγορά (σε χιλ.), 2016-2021					
Χώρες Προέλευσης	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Γερμανία	201	184	209	-9%	14%
Ην. Βασίλειο	392	596	186	52%	-69%
ΗΠΑ	278	299	186	8%	-38%
Τουρκία	551	445	(:)	-19%	
Λοιπές	1.036	1.379	689	33%	-50%
Σύνολο	2.458	2.902	1.270	18%	-56%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Το σύμβολο (:) υποδηλώνει στοιχεία μη-δημοσιευμένα λόγω μικρής αντιπροσωπευτικότητας

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2022, οι επισκέπτες από τις ΗΠΑ κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 16% (10% το 2019) και ακολουθούν από το Ην. Βασίλειο με 15% (21% το 2019), από την Γερμανία με 11% (6% το 2019) και από τις Λοιπές με 59% (48% το 2019).

Διάγραμμα 68: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2019-2022

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.1.5 Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι εισπράξεις στην Ελλάδα την περίοδο 2019-2021 σημείωσαν πτώση κατά -42% (από € 17,7 δισ. το 2019 σε € 10,3 δισ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς να καταγράφονται στις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (-40% ή - € 2,1 δισ., από € 5,2 δισ. το 2019 σε € 3,1 δισ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-55% ή - € 1,2 δισ., από € 2,3 δισ. το 2019 σε € 1,0 δισ. το 2021), Κρήτης (-33% ή - € 1,2 δισ., από € 3,6 δισ. το 2019 σε € 2,4 δισ. το 2021), Αττικής (-43% ή - € 1,1 δισ., από € 2,6 δισ. το 2019 σε € 1,5 δισ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-32% ή - € 614 εκατ., από € 1,9 δισ. το 2019 σε € 1,3 δισ. το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, οι εισπράξεις στην Ελλάδα κατέγραψαν πτώση κατά -2% (από € 17,7 δισ. το 2019 σε € 17,3 δισ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+2%, από € 3,6 δισ. το 2019 σε € 3,7 δισ. το 2022), Αττικής (+10%, από € 2,6 δισ. το 2019 σε € 2,8 δισ. το 2022, Ιονίων Νήσων (+36%, από € 1,9 δισ. το 2019 σε € 2,6 δισ. το 2022), Πελοποννήσου (+9%, από € 417 εκατ. το 2019 σε € 453 εκατ. το 2022) και Στερεάς Ελλάδας (+20%, από € 180 εκατ. το 2019 σε € 217 εκατ. το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (-9%, από € 5,2 δισ. το 2019 σε € 4,7 δισ. το 2022), Κεντρική Μακεδονία (-33%, από € 2,3 δισ. το 2019 σε € 1,5 δισ. το 2022), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-17%, από € 440 εκατ. το 2019 σε € 367 εκατ. το 2022), Ήπειρο (-0,4%, από € 261 εκατ. το 2019 σε € 260 εκατ. το 2022), Θεσσαλία (-35%, από € 355 εκατ. το 2019 σε € 231 εκατ. το 2022), Δυτική Ελλάδα (-14%, από € 257 εκατ. το 2019 σε € 221 εκατ. το 2022), Βόρειο Αιγαίο (-24%, από € 165 εκατ. το 2019 σε € 125 εκατ. το 2022) και Δυτική Μακεδονία (-36%, από € 76 εκατ. το 2019 σε € 49 εκατ. το 2022).

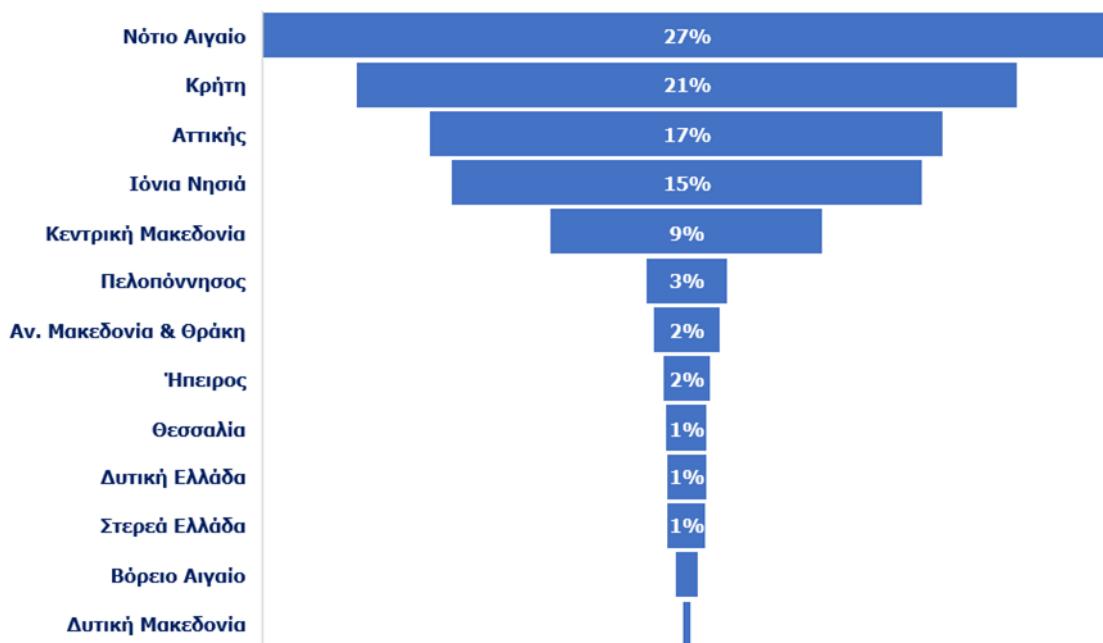
Πίνακας 56: Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε εκατ. €), 2019-2022

Περιφέρειες	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Νότιο Αιγαίο	5.175	3.121	4.707	-40%	-9%
Κρήτη	3.601	2.395	3.661	-33%	2%
Αττικής	2.592	1.466	2.849	-43%	10%
Ιόνια Νησιά	1.911	1.297	2.608	-32%	36%
Κεντρική Μακεδονία	2.250	1.012	1.511	-55%	-33%
Πελοπόννησος	417	250	453	-40%	9%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	440	134	367	-69%	-17%
Ήπειρος	261	127	260	-51%	0%
Θεσσαλία	355	179	231	-50%	-35%
Δυτική Ελλάδα	257	128	221	-50%	-14%
Στερεά Ελλάδα	180	113	217	-37%	20%
Βόρειο Αιγαίο	165	68	125	-59%	-24%
Δυτική Μακεδονία	76	38	49	-50%	-36%
Ελλάδα	17.680	10.328	17.257	-42%	-2%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2022, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (27%), την Κρήτη (21%), την Αττική (17%), τα Ιόνια Νησιά (15%) και την Κεντρική Μακεδονία (9%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 89% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2022.

Διάγραμμα 69: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2022

5.1.6 Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 1% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2022. Την περίοδο 2019-2021, η Περιφέρεια κατέγραψε μείωση εισπράξεων κατά -59% (από € 165 εκατ. το 2019 σε € 68 εκατ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα ήταν μικτή με τις αγορές των ΗΠΑ (+79%, από € 7 εκατ. το 2019 σε € 12 εκατ. το 2021) και της Γερμανίας (+6%, από € 11 εκατ. το 2019 σε € 12 εκατ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι αγορές του Ην. Βασιλείου (-72%, από € 38 εκατ. το 2019 σε € 10 εκατ. το 2021) και των Λοιπών (-61%, από € 85 εκατ. το 2019 σε € 34 εκατ. το 2021) μείωση. Στοιχεία για την αγορά της Τουρκίας το 2021 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας.

Την περίοδο 2019-2022, οι εισπράξεις στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσαν πτώση κατά -24% (από € 165 εκατ. το 2019 σε € 125 εκατ. το 2022). Επιμέρους, η εικόνα ήταν μικτή με τις αγορές των ΗΠΑ (+230%, από € 7 εκατ. το 2019 σε € 22 εκατ. το 2022) και της Γερμανίας (+0,4%, από € 11 εκατ. το 2019 σε € 11 εκατ. το 2022) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι αγορές του Ην. Βασιλείου (-54%, από € 38 εκατ. το 2019 σε € 17 εκατ. το 2022) και των Λοιπών (-13%, από € 85 εκατ. το 2019 σε € 75 εκατ. το 2022) μείωση. Στοιχεία για την αγορά της Τουρκίας το 2022 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας.

Πίνακας 57: Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (σε εκατ. €), 2019-2022

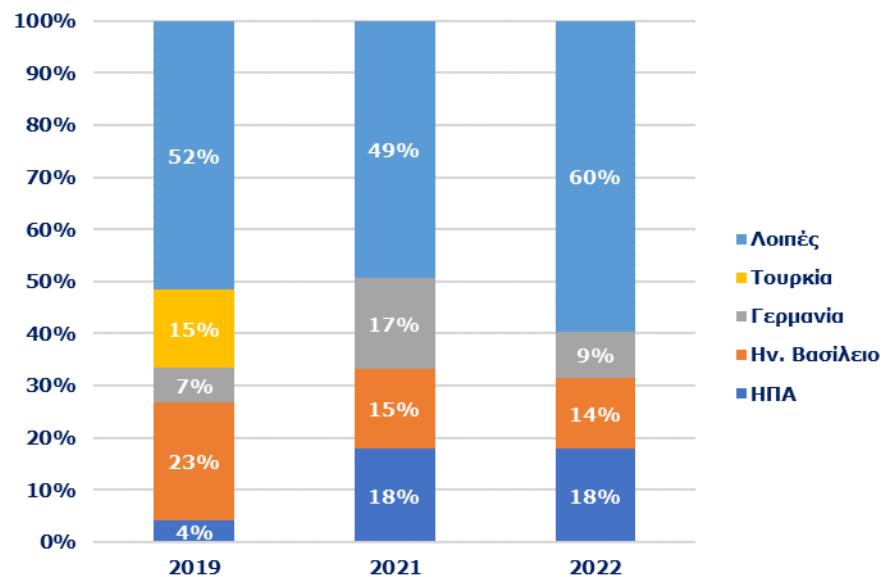
Χώρες Προέλευσης	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
ΗΠΑ	7	12	22	79%	230%
Ην. Βασίλειο	38	10	17	-72%	-54%
Γερμανία	11	12	11	6%	0%
Τουρκία	25	(:)	(:)		
Λοιπές	85	34	75	-61%	-13%
Σύνολο	165	68	125	-59%	-24%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Το σύμβολο (:) υποδηλώνει στοιχεία μη δημοσιευμένα λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή για το 2022, οι επισκέπτες από τις ΗΠΑ κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 18% (4% το 2019) και ακολουθούν από το Ην. Βασίλειο με 14% (23% το 2019), από την Γερμανία με 9% (7% το 2019) και από τις Λοιπές με 60% (52% το 2019).

Διάγραμμα 70: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2019-2022

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2 ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 2019-2022

5.2.1 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα

Η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα την περίοδο 2019-2021 σημείωσε αύξηση κατά (+31%, από € 482 το 2019 σε € 631 το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση: Νότιο Αιγαίο (+15%, από € 751 το 2019 σε € 861 το 2021), Κρήτη (+12%, από € 681 το 2019 σε € 761 το 2021), Ιόνια Νησιά (+19%, από € 627 το 2019 σε € 745 το 2021), Βόρειο Αιγαίο (+49%, από € 460 το 2019 σε € 683 το 2021), Θεσσαλία (+48%, από € 440 το 2019 σε € 654 το 2021), Αττική (+27%, από € 438 το 2019 σε € 555 το 2021), Πελοπόννησο (+13%, από € 464 το 2019 σε € 523 το 2021), Στερεά Ελλάδα (+77%, από € 265 το 2019 σε € 470 το 2021), Δυτική Μακεδονία (+72%, από € 248 το 2019 σε € 428 το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+251%, από € 115 το 2019 σε € 403 το 2021), Δυτική Ελλάδα (+16%, από € 315 το 2019 σε € 365 το 2021), Κεντρική Μακεδονία (+4%, από € 333 το 2019 σε € 345 το 2021) και Ήπειρος (+18%, από € 253 το 2019 σε € 299 το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη σημείωσε αύξηση κατά (+14%, από € 482 το 2019 σε € 550 το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-6%, από € 751 το 2019 σε € 703 το 2022), Θεσσαλίας (-19%, από € 440 το 2019 σε € 357 το 2022), Κεντρικής Μακεδονίας (-18%, από € 333 το 2019 σε € 271 το 2022) και Ήπειρου (-5%, από € 253 το 2019 σε € 240 το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Ιόνια Νησιά (+31%, από € 627 το 2019 σε € 821 το 2022), Κρήτη (+5%, από € 681 το 2019 σε € 716 το 2022), Βόρειο Αιγαίο (+39%, από € 460 το 2019 σε € 638 το 2022), Πελοπόννησο (+10%, από € 464 το 2019 σε € 509 το 2022), Αττική (+16%, από € 438 το 2019 σε € 507 το 2022), Στερεά Ελλάδα (+57%, από € 265 το 2019 σε € 416 το 2022), Δυτική Ελλάδα (+20%, από € 315 το 2019 σε € 379 το 2022), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+192%, από € 115 το 2019 σε € 334 το 2022) και Δυτική Μακεδονία (+13%, από € 248 το 2019 σε € 280 το 2022).

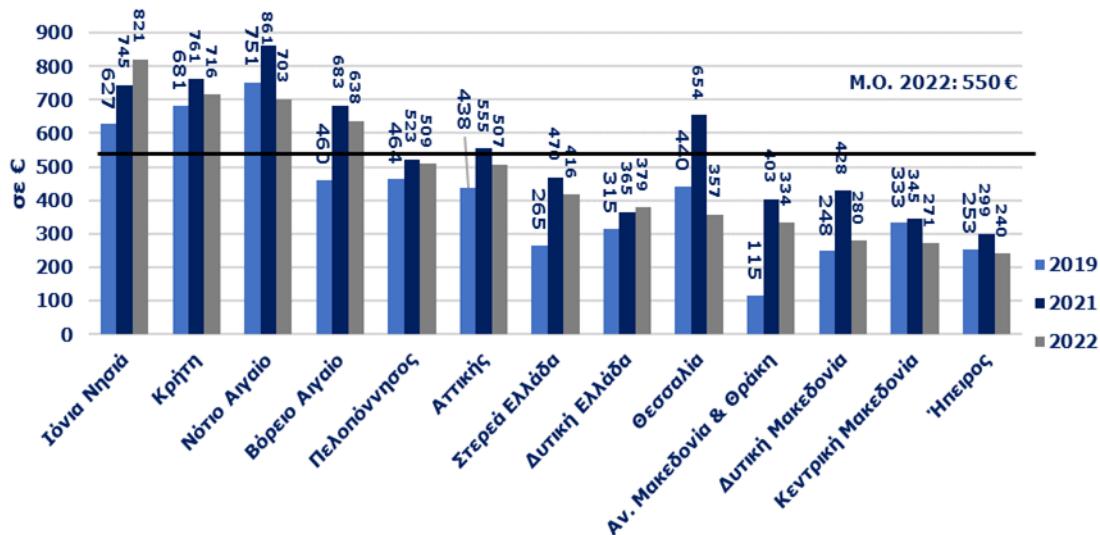
Πίνακας 58: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά Περιφέρεια (σε €), 2019-2022

Περιφέρειες	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Ιόνια Νησιά	627	745	821	19%	31%
Κρήτη	681	761	716	12%	5%
Νότιο Αιγαίο	751	861	703	15%	-6%
Βόρειο Αιγαίο	460	683	638	49%	39%
Πελοπόννησος	464	523	509	13%	10%
Αττικής	438	555	507	27%	16%
Στερεά Ελλάδα	265	470	416	77%	57%
Δυτική Ελλάδα	315	365	379	16%	20%
Θεσσαλία	440	654	357	48%	-19%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	115	403	334	251%	192%
Δυτική Μακεδονία	248	428	280	72%	13%
Κεντρική Μακεδονία	333	345	271	4%	-18%
Ήπειρος	253	299	240	18%	-5%
Ελλάδα	482	631	550	31%	14%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη μικρότερη από τον Μέσο Όρο και για τα τρία έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες: Ιονίων Νήσων (€ 627 το 2019, € 745 το 2021 και € 821 το 2022), Κρήτης (€ 681 το 2019, € 761 το 2021 και € 716 το 2022), Νοτίου Αιγαίου (€ 751 το 2019, € 861 το 2021 και € 703 το 2022), Βορείου Αιγαίου (μόνο το 2021 και το 2022, € 460 το 2019, € 683 το 2021 και € 638 το 2022) και Θεσσαλίας (μόνο το 2021, € 440 το 2019, € 654 το 2021 και € 357 το 2022).

Διάγραμμα 71: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά Περιφέρεια (σε €), 2019-2022

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.2 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2019-2021 κατά +49% (από € 460 το 2019 σε € 683 το 2021). Η αύξηση αυτή είναι απόρροια της αύξησης της ΜΔΕ που καταγράφηκε σε όλες τις επιμέρους αγορές, με εξαίρεση την αγορά των Λοιπών (-5%, από € 624 το 2019 σε € 592 το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες αγορές: ΗΠΑ (+224%, από € 280 το 2019 σε € 907 το 2021), Γερμανία (+56%, από € 526 το 2019 σε € 821 το 2021) και Ην. Βασίλειο (+10%, από € 637 το 2019 σε € 698 το 2021). Στοιχεία για την αγορά της Τουρκίας το 2021 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας.

Την περίοδο 2019-2022, η ΜΔΕ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου σημείωσε αύξηση κατά +39% (από € 460 το 2019 σε € 638 το 2022). Επιμέρους, όλες οι αγορές σημείωσαν μείωση στην ΜΔΕ, με εξαίρεση την αγορά των ΗΠΑ (+308%, από € 280 το 2019 σε € 1.145 το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες αγορές: Ην. Βασίλειο (-11%, από € 637 το 2019 σε € 568 το 2022), Γερμανία (-13%, από € 526 το 2019 σε € 459 το 2022) και Λοιπές (-2%, από € 624 το 2019 σε € 610 το 2022). Στοιχεία για την αγορά της Τουρκίας το 2022 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας. Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η ΜΔΕ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου υπολείπεται κατά -5% το 2019 ενώ έχει υπερκεράσει την συνολική ΜΔΕ κατά 8% και 16% τα έτη 2021 και 2022.

Πίνακας 59: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (σε €), 2019-2022

Χώρες Προέλευσης	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
ΗΠΑ	280	907	1.145	224%	308%
Ην. Βασίλειο	637	698	568	10%	-11%
Γερμανία	526	821	459	56%	-13%
Τουρκία	208	(:)	(:)		
Λοιπές	624	592	610	-5%	-2%
Σύνολο	460	683	638	49%	39%

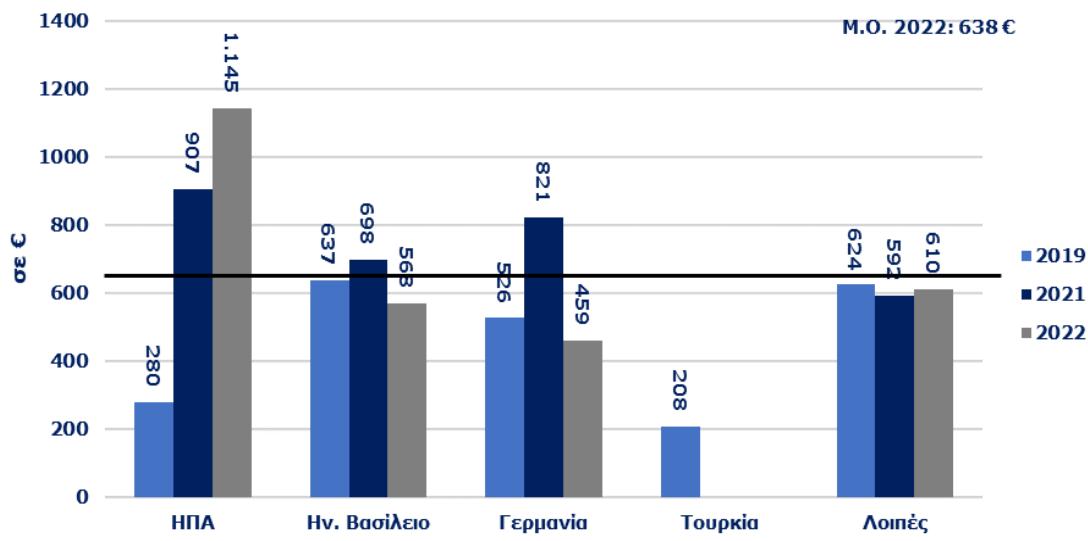
Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Το σύμβολο (:) υποδηλώνει στοιχεία μη δημοσιευμένα λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας

Η εικόνα στη ΜΔΕ στις επιμέρους αγορές σε σύγκριση με το σύνολο της Περιφέρειας ήταν μικτή, με τις αγορές του Ην. Βασιλείου (€ 637 το 2019, € 698 το 2021 και € 568 το 2022) και της Γερμανίας (€ 526 το 2019, € 821 το 2021 και € 459 το 2022) να καταγράφουν υψηλότερη ΜΔΕ μόνο τα έτη 2019 και 2021, των ΗΠΑ (€ 280 το 2019,

€ 907 το 2021 και € 1.145 το 2022) μόνο το 2021 και το 2022, των Λοιπών (€ 624 το 2019, € 592 το 2021 και € 610 το 2022) μόνο το 2019, ενώ η αγορά της Τουρκίας (€ 208 το 2019) κατέγραψε χαμηλότερη ΜΔΕ για το 2019.

Διάγραμμα 72: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (σε €), 2019-2022

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.3 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια στην Ελλάδα

Η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Ελλάδα την περίοδο 2019-2021 σημείωσε αύξηση κατά +3% (από € 76 το 2019 σε € 79 το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή με τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+7%, από € 97 το 2019 σε € 104 το 2021), Ιονίων Νήσων (+12%, από € 80 το 2019 σε € 90 το 2021), Κρήτης (+7%, από € 83 το 2019 σε € 89 το 2021), Θεσσαλίας (+2%, από € 73 το 2019 σε € 74 το 2021), Στερεάς Ελλάδας (+4%, από € 60 το 2019 σε € 63 το 2021) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+22%, από € 43 το 2019 σε € 53 το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Αττικής (-10%, από € 76 το 2019 σε € 68 το 2021), Ηπείρου (-1%, από € 65 το 2019 σε € 64 το 2021), Πελοποννήσου (-5%, από € 64 το 2019 σε € 61 το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-5%, από € 57 το 2019 σε € 54 το 2021), Βορείου Αιγαίου (-6%, από € 57 το 2019 σε € 53 το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-14%, από € 55 το 2019 σε € 48 το 2021) και Δυτικής Μακεδονίας (-24%, από € 50 το 2019 σε € 38 το 2021) μείωση.

Την περίοδο 2019-2022 η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση κατέγραψε αύξηση κατά +5% (από € 76 το 2019 σε € 80 το 2022). Επιμέρους, η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-6%, από € 97 το 2019 σε € 92 το 2022), Πελοποννήσου (-13%, από € 64 το 2019 σε € 56 το 2022), Θεσσαλίας (-28%, από € 73 το 2019 σε € 52 το 2022) και Κεντρικής Μακεδονίας (-19%, από € 55 το 2019 σε € 45 το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Ιονίων Νήσων (+35%, από € 80 το 2019 σε € 109 το 2022), Κρήτης (+5%, από € 83 το 2019 σε € 87 το 2022), Ηπείρου (+25%, από € 65 το 2019 σε € 82 το 2022), Αττικής (+6%, από € 76 το 2019 σε € 81 το 2022), Δυτικής Ελλάδας (+30%, από € 57 το 2019 σε € 74 το 2022), Στερεάς Ελλάδας (+21%, από € 60 το 2019 σε € 73 το 2022), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+44%, από € 43 το 2019 σε € 62 το 2022), Βορείου Αιγαίου (+2%, από € 57 το 2019 σε € 58 το 2022) και Δυτικής Μακεδονίας (+1%, από € 50 το 2019 σε € 50 το 2022).

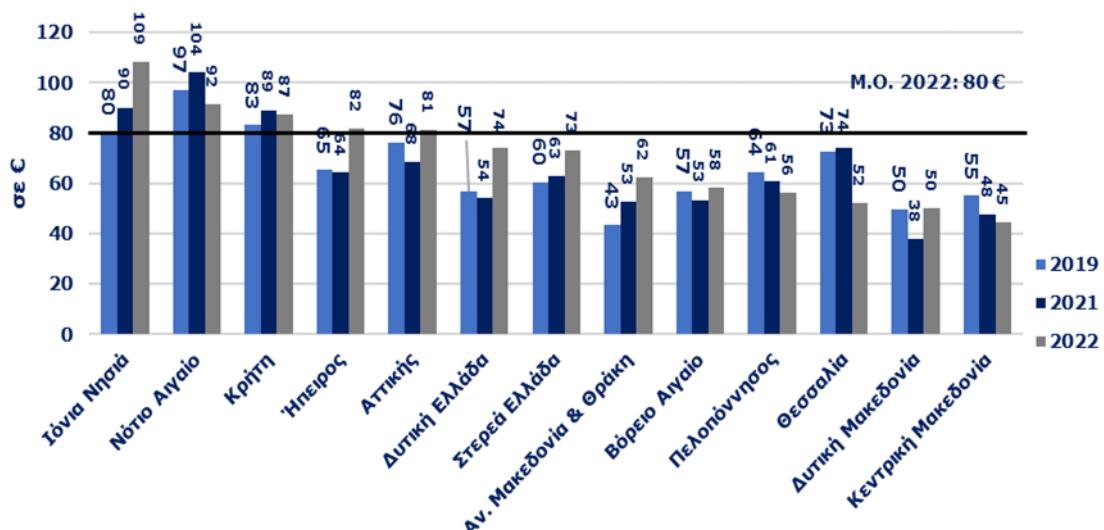
Πίνακας 60: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια (σε €), 2019-2022

Περιφέρειες	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Ιόνια Νησιά	80	90	109	12%	35%
Νότιο Αιγαίο	97	104	92	7%	-6%
Κρήτη	83	89	87	7%	5%
Ήπειρος	65	64	82	-1%	25%
Αττικής	76	68	81	-10%	6%
Δυτική Ελλάδα	57	54	74	-5%	30%
Στερεά Ελλάδα	60	63	73	4%	21%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	43	53	62	22%	44%
Βόρειο Αιγαίο	57	53	58	-6%	2%
Πελοπόννησος	64	61	56	-5%	-13%
Θεσσαλία	73	74	52	2%	-28%
Δυτική Μακεδονία	50	38	50	-24%	1%
Κεντρική Μακεδονία	55	48	45	-14%	-19%
Ελλάδα	76	79	80	3%	5%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση μικρότερη από τον Μέσο Όρο και για τα τρία έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες: Ιονίων Νήσων (€ 80 το 2019, € 90 το 2021 και € 109 το 2022), Νοτίου Αιγαίου (€ 97 το 2019, € 104 το 2021 και € 92 το 2022), Κρήτης (€ 83 το 2019, € 89 το 2021 και € 87 το 2022), Ήπειρου (μόνο το 2022, € 65 το 2019, € 64 το 2021 και € 82 το 2022) και Αττικής (μόνο το 2019 και το 2022, € 76 το 2019, € 68 το 2021 και € 81 το 2022).

Διάγραμμα 73: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια (σε €), 2019-2022

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.4 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου κατέγραψε μείωση την περίοδο 2019-2021 κατά -6% (από € 57 το 2019 σε € 53 το 2021). Η μείωση αυτή είναι απόρροια της μείωσης της ΜΔΔ που σημείωσαν όλες οι αγορές, με εξαίρεση την αγορά των ΗΠΑ (+189%, από € 23 το 2019 σε € 65 το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες αγορές: Γερμανία (-7%, από € 61 το 2019 σε € 56 το 2021), Ην. Βασίλειο (-11%, από € 63 το 2019 σε € 56 το 2021) και Λοιπές (-21%, από € 62 το 2019 σε € 49 το 2021). Στοιχεία για την αγορά της Τουρκίας το 2021 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας.

Την περίοδο 2019-2022, η ΜΔΔ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου σημείωσε αύξηση κατά +2% (από € 57 το 2019 σε € 58 το 2022). Επιμέρους, όλες οι αγορές κατέγραψαν μείωση, με εξαίρεση την αγορά των ΗΠΑ (+185%, από € 23 το 2019 σε € 64 το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες αγορές: Ην. Βασίλειο (-13%, από € 63 το 2019 σε € 55 το 2022), Γερμανία (-20%, από € 61 το 2019 σε € 48 το 2022) και Λοιπές (-4%, από € 62 το 2019 σε € 59 το 2022). Στοιχεία για την αγορά της Τουρκίας το 2022 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας. Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η ΜΔΔ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου υπολείπεται κατά -25%, -32% και -27% της συνολικής ΜΔΔ που καταγράφηκε στην Ελλάδα τα έτη 2019, 2021 και 2022 αντίστοιχα.

Πίνακας 61: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (σε €), 2019-2022

Χώρες Προέλευσης	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
ΗΠΑ	23	65	64	189%	185%
Ην. Βασίλειο	63	56	55	-11%	-13%
Γερμανία	61	56	48	-7%	-20%
Τουρκία	55	(:)	(:)		
Λοιπές	62	49	59	-21%	-4%
Σύνολο	57	53	58	-6%	2%

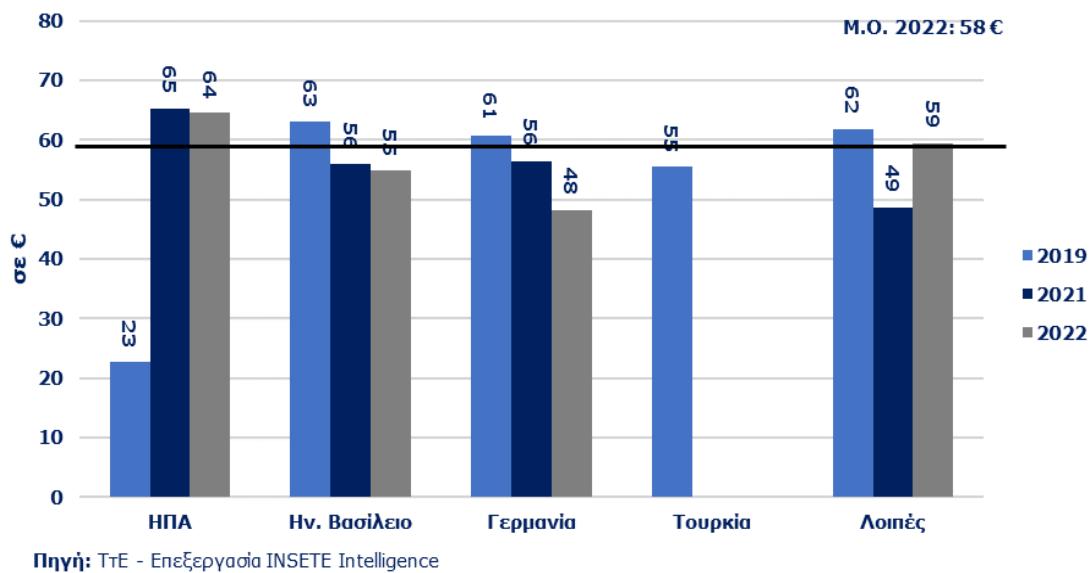
Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Το σύμβολο (:) υποδηλώνει στοιχεία μη δημοσιευμένα λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας

Σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές του Ην. Βασιλείου (€ 63 το 2019, € 56 το 2021 και € 55 το 2022) και της Γερμανίας (€ 61 το 2019, € 56 το 2021 και € 48 το 2022) να καταγράφουν υψηλότερη ΜΔΔ και για τα 3 έτη σε σύγκριση με τον Μ.Ο. της Περιφέρειας, των ΗΠΑ (€ 23 το 2019, € 65 το 2021 και € 64 το 2022) μόνο τα έτη 2021 και 2022, των Λοιπών (€ 62 το 2019, € 49 το 2021 και € 59 το 2022) μόνο τα έτη 2019 και 2021 ενώ η Τουρκία (€ 55 το 2019) για

το διαθέσιμο έτος που έχουμε στοιχεία σημείωσε χαμηλότερη ΜΔΔ σε σύγκριση με τον συνολικό Μ.Ο.

Διάγραμμα 74: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (σε €), 2019-2022

5.2.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα την περίοδο 2019-2021 σημείωσε αύξηση κατά +26% (από 6,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,0 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με τις υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις να σημειώνονται στις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+187%, από 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,6 διανυκτερεύσεις το 2021), Δυτικής Μακεδονίας (+127%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 11,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Στερεάς Ελλάδας (+71%, από 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,5 διανυκτερεύσεις το 2021), Βορείου Αιγαίου (+58%, από 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 12,8 διανυκτερεύσεις το 2021), Θεσσαλίας (+45%, από 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,8 διανυκτερεύσεις το 2021), Αττικής (+41%, από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,1 διανυκτερεύσεις το 2021), Δυτικής Ελλάδας (+22%, από 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,7 διανυκτερεύσεις το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (+20%, από 6,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Ηπείρου (+20%, από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,6 διανυκτερεύσεις το 2021) και Πελοποννήσου (+19%, από 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,6 διανυκτερεύσεις το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, η Μέση Διάρκεια Παραμονής κατέγραψε αύξηση κατά +9% (από 6,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,9 διανυκτερεύσεις το 2022). Επιμέρους, η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-1%, από 7,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,7 διανυκτερεύσεις το 2022), Ιονίων Νήσων (-3%, από 7,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,6 διανυκτερεύσεις το 2022), Δυτικής Ελλάδας (-8%, από 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,1 διανυκτερεύσεις το 2022) και Ηπείρου (-24%, από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,9 διανυκτερεύσεις το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Βόρειο Αιγαίο (+35%, από 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 10,9 διανυκτερεύσεις το 2022), Πελοπόννησος (+25%, από 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 9,0 διανυκτερεύσεις το 2022), Κρήτη (+0,1%, από 8,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,2 διανυκτερεύσεις το 2022), Θεσσαλία (+13%, από 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,9 διανυκτερεύσεις το 2022), Αττική (+9%, από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,2 διανυκτερεύσεις το 2022), Κεντρική Μακεδονία (+1%, από 6,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,1 διανυκτερεύσεις το 2022), Στερεά Ελλάδα (+30%, από 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,7 διανυκτερεύσεις το 2022), Δυτική Μακεδονία (+12%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,6 διανυκτερεύσεις το 2022) και Αν. Μακεδονία & Θράκη (+103%, από 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,4 διανυκτερεύσεις το 2022).

Πίνακας 62: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2019-2022

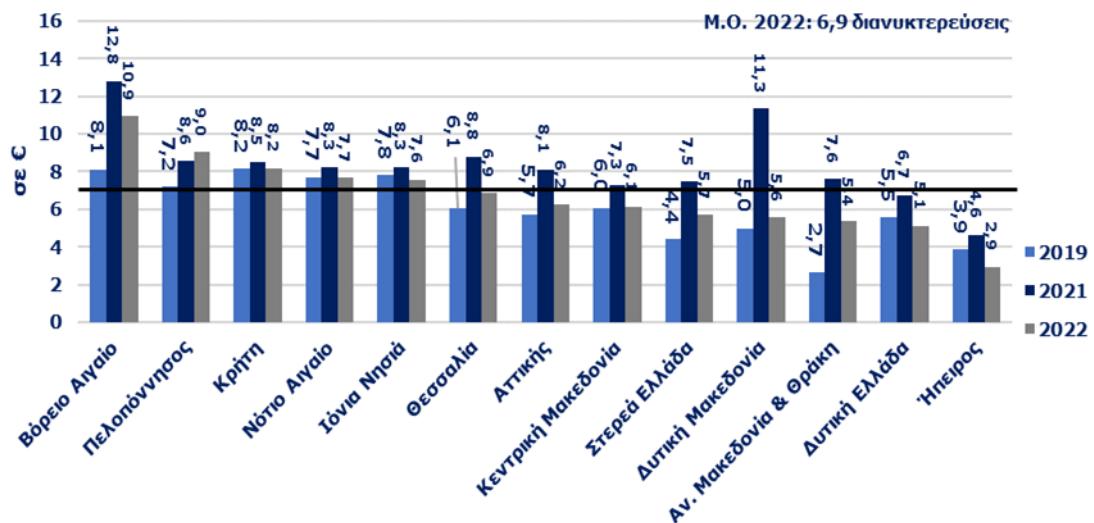
Περιφέρειες	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Βόρειο Αιγαίο	8,1	12,8	10,9	58%	35%
Πελοπόννησος	7,2	8,6	9,0	19%	25%
Κρήτη	8,2	8,5	8,2	4%	0%
Νότιο Αιγαίο	7,7	8,3	7,7	7%	-1%
Ιόνια Νησιά	7,8	8,3	7,6	6%	-3%
Θεσσαλία	6,1	8,8	6,9	45%	13%
Αττικής	5,7	8,1	6,2	41%	9%
Κεντρική Μακεδονία	6,0	7,3	6,1	20%	1%
Στερεά Ελλάδα	4,4	7,5	5,7	71%	30%
Δυτική Μακεδονία	5,0	11,3	5,6	127%	12%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	2,7	7,6	5,4	187%	103%
Δυτική Ελλάδα	5,5	6,7	5,1	22%	-8%
Ήπειρος	3,9	4,6	2,9	20%	-24%
Ελλάδα	6,3	8,0	6,9	26%	9%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Η εικόνα στην Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη είναι μικτή με τις Περιφέρειες του Βορείου Αιγαίου (8,1 διανυκτερεύσεις το 2019, 12,8 διανυκτερεύσεις το 2021 και 10,9 διανυκτερεύσεις το 2022), της Πελοποννήσου (7,2 διανυκτερεύσεις το 2019, 8,6 διανυκτερεύσεις το 2021 και 9,0 διανυκτερεύσεις το 2022), της Κρήτης (8,2 διανυκτερεύσεις το 2019, 8,5 διανυκτερεύσεις το 2021 και 8,2 διανυκτερεύσεις το 2022), του Νοτίου Αιγαίου (7,7 διανυκτερεύσεις το 2019, 8,3 διανυκτερεύσεις το 2021 και 7,7 διανυκτερεύσεις το 2022) και των Ιονίων Νήσων (7,8 διανυκτερεύσεις το 2019, 8,3 διανυκτερεύσεις το 2021 και 7,6 διανυκτερεύσεις το 2022) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μέσο Όρο της χώρας και για τα 3 έτη, της Θεσσαλίας (6,1 διανυκτερεύσεις το 2019, 8,8 διανυκτερεύσεις το 2021 και 6,9 διανυκτερεύσεις το 2022), της Αττικής (5,7 διανυκτερεύσεις το 2019, 8,1 διανυκτερεύσεις το 2021 και 6,2 διανυκτερεύσεις το 2022) και της Δυτικής Μακεδονίας (5,0 διανυκτερεύσεις το 2019, 11,3 διανυκτερεύσεις το 2021 και 5,6 διανυκτερεύσεις το 2022) μόνο το 2019, ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (6,0 διανυκτερεύσεις το 2019, 7,3 διανυκτερεύσεις το 2021 και 6,1 διανυκτερεύσεις το 2022), Στερεάς Ελλάδας (4,4 διανυκτερεύσεις το 2019, 7,5 διανυκτερεύσεις το 2021 και 5,7 διανυκτερεύσεις το 2022), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (2,7 διανυκτερεύσεις το 2019, 7,6 διανυκτερεύσεις το 2021 και 5,4 διανυκτερεύσεις το 2022), Δυτικής Ελλάδας (5,5 διανυκτερεύσεις το 2019, 6,7 διανυκτερεύσεις το 2021 και 5,1 διανυκτερεύσεις το 2022) και Ήπειρου (3,9 διανυκτερεύσεις το 2019, 4,6 διανυκτερεύσεις το 2021 και

2,9 διανυκτερεύσεις το 2022) σημείωσαν χαμηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μ.Ο της χώρας και για τα 3 έτη.

Διάγραμμα 75: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2019-2022

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2019-2021 κατά +58% (από 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 12,8 διανυκτερεύσεις το 2021). Η αύξηση αυτή είναι απόρροια της αύξησης που καταγράφηκε σε όλες τις αγορές: Γερμανία (+68%, από 8,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 14,5 διανυκτερεύσεις το 2021), ΗΠΑ (+12%, από 12,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 13,9 διανυκτερεύσεις το 2021), Ήν. Βασίλειο (+23%, από 10,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 12,5 διανυκτερεύσεις το 2021) και Λοιπές (+20%, από 10,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 12,2 διανυκτερεύσεις το 2021). Στοιχεία για την αγορά της Τουρκίας το 2021 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας.

Την περίοδο 2019-2022, η ΜΔΠ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου σημείωσε αύξηση κατά +35% (από 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 10,9 διανυκτερεύσεις το 2022). Επιμέρους, όλες οι αγορές σημείωσαν αύξηση: Γερμανία (+10%, από 8,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 9,5 διανυκτερεύσεις το 2022), ΗΠΑ (+43%, από 12,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 17,8 διανυκτερεύσεις το 2022), Ήν. Βασίλειο (+2%, από 10,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 10,4 διανυκτερεύσεις το 2022) και Λοιπές (+2%, από 10,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 10,3 διανυκτερεύσεις το 2022). Στοιχεία για την αγορά της Τουρκίας το 2022 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας. Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η ΜΔΠ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου έχει υπερκεράσει κατά 27%, 59% και 58% την συνολική ΜΔΠ που καταγράφηκε στην Ελλάδα τα έτη 2019, 2021 και 2022 αντίστοιχα.

Πίνακας 63: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (σε διανυκτερεύσεις), 2019-2022

Χώρες Προέλευσης	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Γερμανία	8,7	14,5	9,5	68%	10%
ΗΠΑ	12,4	13,9	17,8	12%	43%
Τουρκία	3,7	(:)	(:)		
Ήν. Βασίλειο	10,1	12,5	10,4	23%	2%
Λοιπές	10,1	12,2	10,3	20%	2%
Σύνολο	8,1	12,8	10,9	58%	35%

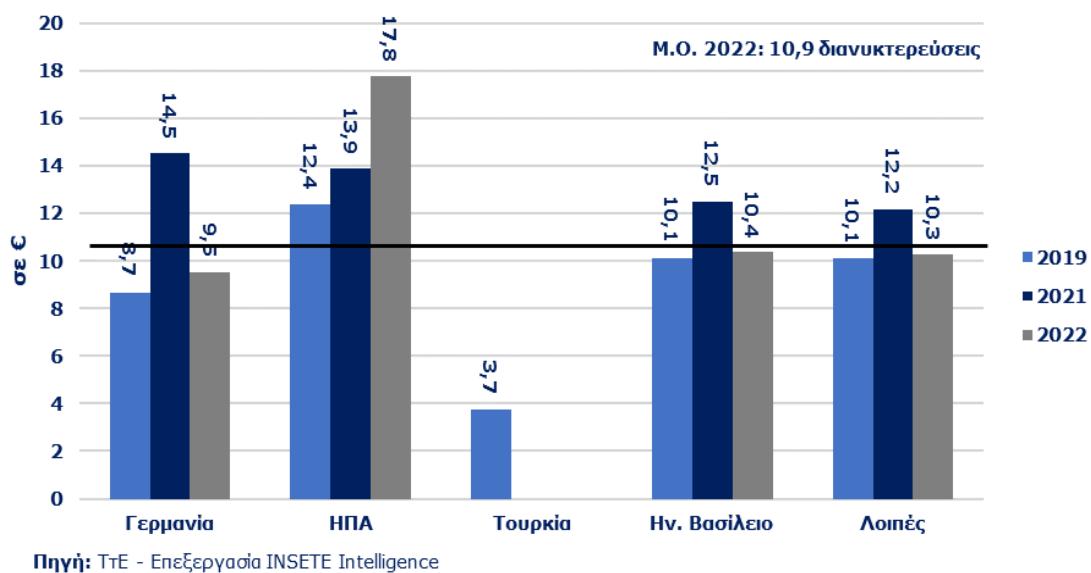
Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Το σύμβολο (:) υποδηλώνει στοιχεία μη δημοσιευμένα λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας

Συγκριτικά με τον Μ.Ο. της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με την αγορά των ΗΠΑ (12,4 διανυκτερεύσεις το 2019, 13,9 διανυκτερεύσεις το 2021 και 17,8 διανυκτερεύσεις το 2022) να καταγράφει υψηλότερη ΜΔΠ και για τα 3 έτη σε σύγκριση με το σύνολο της Περιφέρειας, της Γερμανίας (8,7 διανυκτερεύσεις το 2019, 14,5

διανυκτερεύσεις το 2021 και 9,5 διανυκτερεύσεις το 2022) μόνο τα έτη 2019 και 2021, του Ην. Βασιλείου (10,1 διανυκτερεύσεις το 2019, 12,5 διανυκτερεύσεις το 2021 και 10,4 διανυκτερεύσεις το 2022) και των Λοιπών (10,1 διανυκτερεύσεις το 2019, 12,2 διανυκτερεύσεις το 2021 και 10,3 διανυκτερεύσεις το 2022) μόνο το 2019 ενώ η αγορά της Τουρκίας (3,7 διανυκτερεύσεις το 2019) κατέγραψε χαμηλότερη ΜΔΠ για το διαθέσιμο έτος σε σύγκριση με τον Μ.Ο. της Περιφέρειας.

Διάγραμμα 76: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (σε διανυκτερεύσεις), 2019-2022

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.3 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΦΙΞΕΩΝ-ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΩΝ-ΜΕΣΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ-ΠΛΗΡΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ, 2019-2022

Τα στοιχεία για τις αφίξεις και διανυκτερεύσεις πελατών στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου και κάμπινγκ της χώρας συγκεντρώνονται από την Έρευνα Κίνησης Καταλυμάτων Ξενοδοχειακού Τύπου και Κάμπινγκ που διενεργείται σε μηνιαία βάση από την ΕΛΣΤΑΤ, με τη συμπλήρωση ειδικού δελτίου από κάθε κατάλυμα, για κάθε μήνα λειτουργίας του. Τα στοιχεία για τις αφίξεις και διανυκτερεύσεις στα καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα καταλύματα) της χώρας (NACE Rev. 2, 55.2), ως το έτος 2019 συγκεντρώνονταν από δειγματοληπτική έρευνα. Από το έτος αναφοράς 2020 λόγω των συνθηκών που διαμορφώθηκαν από την πανδημία της νόσου του κορονοϊού, η συλλογή των στοιχείων γίνεται από το σύνολο των καταλυμάτων που λειτούργησαν σε μηνιαία βάση. Οι πληροφορίες για τις μονάδες αναφοράς (καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου και κάμπινγκ, NACE Rev. 2, 55.1 & 55.3) προέρχονται από το μητρώο του ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου της Ελλάδας, στο οποίο περιλαμβάνονται περίπου 10.000 ξενοδοχεία και 300 κάμπινγκ, ενώ για τα καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια, NACE Rev. 2, 55.2) προέρχονται από το Στατιστικό Μητρώο καταλυμάτων σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) της ΕΛΣΤΑΤ, το οποίο ενημερώνεται από τα στοιχεία του αντίστοιχου μητρώου του Υπουργείου Τουρισμού και περιλαμβάνει περίπου 27.000 καταλύματα. Τα αποτελέσματα της έρευνας αναφέρονται στο 100% των συνολικών διαθέσιμων κλινών.

5.3.1 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2019-2021 κατέγραψαν πτώση κατά -46% (από 27,1 εκατ. το 2019 σε 14,6 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν μείωση: Νότιο Αιγαίο (-43%, από 5,8 εκατ. το 2019 σε 3,3 εκατ. το 2021), Κρήτη (-41%, από 5,0 εκατ. το 2019 σε 3,0 εκατ. το 2021), Αττική (-53%, από 4,8 εκατ. το 2019 σε 2,3 εκατ. το 2021), Κεντρική Μακεδονία (-46%, από 3,1 εκατ. το 2019 σε 1,7 εκατ. το 2021), Ιόνια Νησιά (-42%, από 2,3 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2021), Πελοπόννησο (-46%, από 1,5 εκατ. το 2019 σε 805 χιλ. το 2021), Θεσσαλία (-51%, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 556 χιλ. το 2021), Στερεά Ελλάδα (-48%, από 817 χιλ. το 2019 σε 425 χιλ. το 2021), Δυτική Ελλάδα (-47%, από 705 χιλ. το 2019 σε 374 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-50%, από 720 χιλ. το 2019 σε 360 χιλ. το 2021), Ήπειρο (-44%, από 611 χιλ. το 2019 σε 340 χιλ. το 2021), Βόρειο Αιγαίο (-54%, από 402 χιλ. το 2019 σε 183 χιλ. το 2021) και Δυτική Μακεδονία (-48%, από 152 χιλ. το 2019 σε 79 χιλ. το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, οι αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαποί και ημεδαποί) σημείωσαν πτώση κατά -8% (από 27,1 εκατ. το 2019 σε 24,9 εκατ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν μείωση: Νότιο Αιγαίο (-6%, από 5,8 εκατ. το 2019 σε 5,4 εκατ. το 2022), Κρήτη (-3%, από 5,0 εκατ. το 2019 σε 4,9 εκατ. το 2022), Αττική (-10%, από 4,8 εκατ. το 2019 σε 4,4 εκατ. το 2022), Κεντρική Μακεδονία (-10%, από 3,1 εκατ. το 2019 σε 2,8 εκατ. το 2022), Ιόνια Νησιά (-7%, από 2,3 εκατ. το 2019 σε 2,1 εκατ. το 2022), Πελοπόννησο (-16%, από 1,5 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2022), Θεσσαλία (-18%, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 941 χιλ. το 2022), Στερεά Ελλάδα (-10%, από 817 χιλ. το 2019 σε 735 χιλ. το 2022), Δυτική Ελλάδα (-5%, από 705 χιλ. το 2019 σε 668 χιλ. το 2022), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-12%, από 720 χιλ. το 2019 σε 631 χιλ. το 2022), Ήπειρο (-3%, από 611 χιλ. το 2019 σε 592 χιλ. το 2022), Βόρειο Αιγαίο (-12%, από 402 χιλ. το 2019 σε 354 χιλ. το 2022) και Δυτική Μακεδονία (-17%, από 152 χιλ. το 2019 σε 126 χιλ. το 2022).

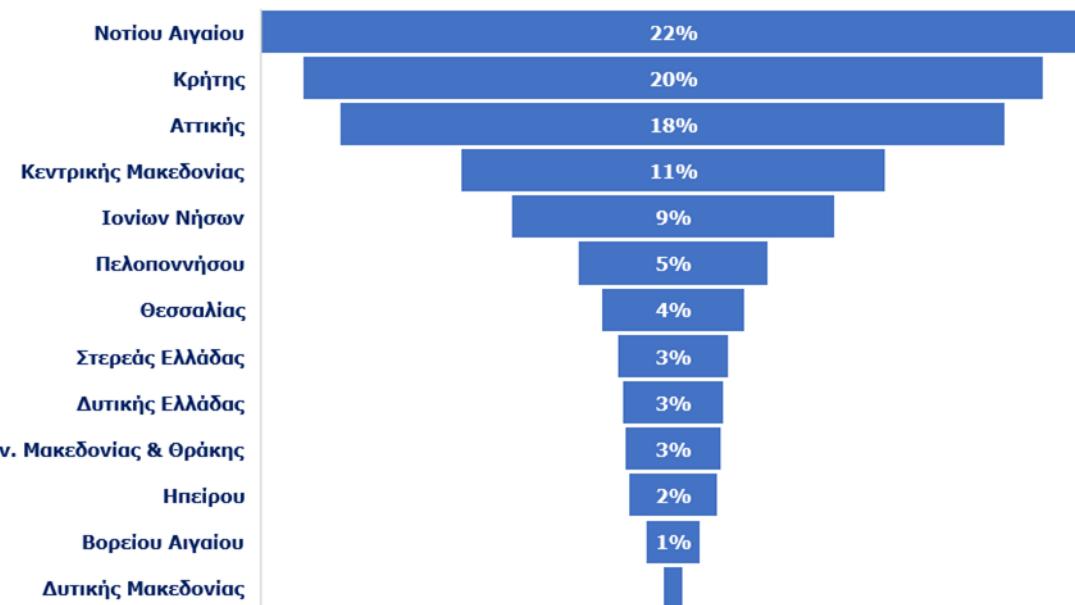
Πίνακας 64: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Νότιο Αιγαίο	5.756.216	3.253.906	5.422.141	-43%	-6%
Κρήτης	5.033.786	2.970.799	4.868.120	-41%	-3%
Αττικής	4.844.993	2.265.178	4.379.766	-53%	-10%
Κεντρικής Μακεδονίας	3.092.167	1.658.459	2.793.746	-46%	-10%
Ιονίων Νήσων	2.290.210	1.325.386	2.129.309	-42%	-7%
Πελοποννήσου	1.492.741	805.477	1.252.734	-46%	-16%
Θεσσαλίας	1.145.714	556.126	940.753	-51%	-18%
Στερεάς Ελλάδας	817.403	424.945	735.320	-48%	-10%
Δυτικής Ελλάδας	704.592	373.859	668.379	-47%	-5%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	720.197	360.118	630.606	-50%	-12%
Ηπείρου	611.459	340.259	591.962	-44%	-3%
Βορείου Αιγαίου	401.790	182.843	353.857	-54%	-12%
Δυτικής Μακεδονίας	152.498	78.556	126.390	-48%	-17%
Ελλάδα	27.063.766	14.595.911	24.893.083	-46%	-8%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2022, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος αφίξεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών του Νότιου Αιγαίου (22%), της Κρήτης (20%), της Αττικής (18%), της Κεντρικής Μακεδονίας (11%) και των Ιονίων Νήσων (9%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2022 το 79% των συνολικών αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα.

Διάγραμμα 77: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια, 2022

Επιπροσθέτως, την περίοδο 2019-2021, οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα μειώθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (-49%, από 19,7 εκατ. το 2019 σε 10,1 εκατ. το 2021) απ' ότι αυτές των ημεδαπών (-39%, από 7,4 εκατ. το 2019 σε 4,5 εκατ. το 2021). Τέλος, την περίοδο 2019-2021, το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων μειώθηκε (από 73% το 2019 σε 69% το 2021) σε αντίθεση με των ημεδαπών που αυξήθηκε (από 27% το 2019 σε 31% το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, οι αφίξεις αλλοδαπών μειώθηκαν σε μικρότερο βαθμό (-7%, από 19,7 εκατ. το 2019 σε 18,2 εκατ. το 2022) απ' ότι αυτές των ημεδαπών (-10%, από 7,4 εκατ. το 2019 σε 6,7 εκατ. το 2022). Τέλος, την περίοδο 2019-2022, το μερίδιο των αλλοδαπών και των ημεδαπών σε όρους αφίξεων παρέμεινε αμετάβλητο (73% και 27% αντίστοιχα).

5.3.2 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2019-2021 σημείωσε μείωση αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα κατά -54% σε σύγκριση με το 2019 (από 402 χιλ. το 2019 σε 183 χιλ. το 2021). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση κατά -65% (από 264 χιλ. το 2019 σε 93 χιλ. το 2021) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -35% (από 138 χιλ. το 2019 σε 90 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Σάμου (-52%, από 176 χιλ. το 2019 σε 84 χιλ. το 2021), Λέσβου (-56%, από 119 χιλ. το 2019 σε 53 χιλ. το 2021), Χίου (-64%, από 61 χιλ. το 2019 σε 22 χιλ. το 2021), Λήμνου (-54%, από 34 χιλ. το 2019 σε 16 χιλ. το 2021) και Ικαρίας (-31%, από 12 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2021 το μερίδιο των ημεδαπών σε όρους αφίξεων ήταν χαμηλότερο των αλλοδαπών (49% έναντι 51%).

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσώπευε το 2022 το 1% των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, σημειώνοντας μείωση κατά -12% σε σύγκριση με το 2019 (από 402 χιλ. το 2019 σε 354 χιλ. το 2022). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση κατά -16% (από 264 χιλ. το 2019 σε 222 χιλ. το 2022) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -4% (από 138 χιλ. το 2019 σε 132 χιλ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Σάμου (-12%, από 176 χιλ. το 2019 σε 154 χιλ. το 2022), Λέσβου (-11%, από 119 χιλ. το 2019 σε 106 χιλ. το 2022), Χίου (-13%, από 61 χιλ. το 2019 σε 53 χιλ. το 2022), Λήμνου (-15%, από 34 χιλ. το 2019 σε 29 χιλ. το 2022) και Ικαρίας (-4%, από 12 χιλ. το 2019 σε 12 χιλ. το 2022). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2022 το μερίδιο των ημεδαπών σε όρους αφίξεων ήταν χαμηλότερο των αλλοδαπών (37% έναντι 63%).

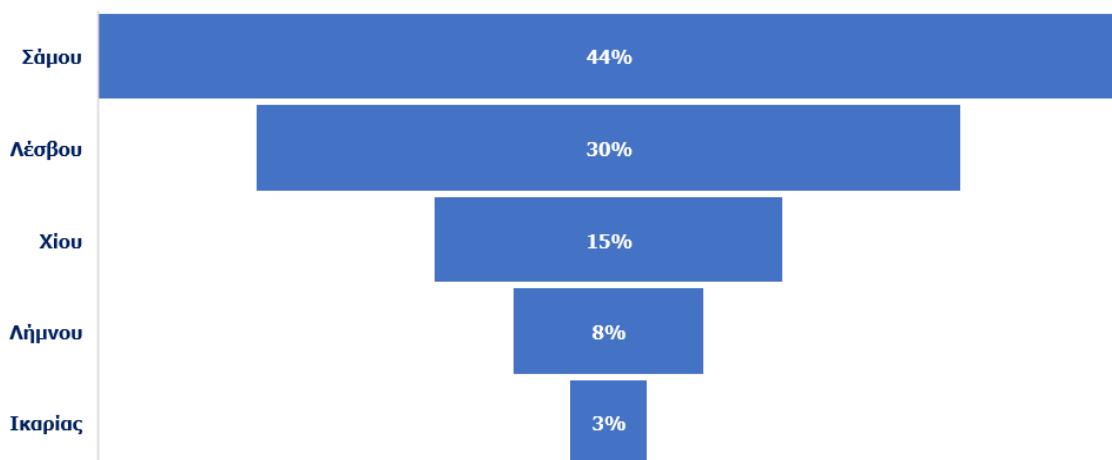
Πίνακας 65: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019-2022

Ενότητα		2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Σάμου	Αλλοδαποί	143.498	58.881	122.925	-59%	-14%
	Ημεδαποί	32.223	25.374	31.175	-21%	-3%
Λέσβου	Αλλοδαποί	68.706	20.155	54.494	-71%	-21%
	Ημεδαποί	50.514	32.450	51.962	-36%	3%
Χίου	Αλλοδαποί	30.195	4.572	25.820	-85%	-14%
	Ημεδαποί	30.331	17.196	26.945	-43%	-11%
Λήμνου	Αλλοδαποί	17.256	6.295	14.948	-64%	-13%
	Ημεδαποί	16.867	9.485	13.908	-44%	-18%
Ικαρίας	Αλλοδαποί	3.872	2.896	3.332	-25%	-14%
	Ημεδαποί	8.328	5.539	8.348	-33%	0%
Σύνολο	Αλλοδαποί	263.527	92.799	221.519	-65%	-16%
	Ημεδαποί	138.263	90.044	132.338	-35%	-4%
Σύνολο Περιφέρειας		401.790	182.843	353.857	-54%	-12%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2022, η Ενότητα Σάμου (44%) καταγράφει το υψηλότερο μερίδιο αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα και ακολουθούν οι Ενότητες Λέσβου (30%), Χίου (15%), Λήμνου (8%) και Ικαρίας (3%).

Διάγραμμα 78: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2022

5.3.3 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2019-2021 κατέγραψαν μείωση κατά -47% (από 109,2 εκατ. το 2019 σε 58,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση: Νότιο Αιγαίο (-46%, από 30,6 εκατ. το 2019 σε 16,5 εκατ. το 2021), Κρήτη (-45%, από 28,0 εκατ. το 2019 σε 15,4 εκατ. το 2021), Ιόνια Νησιά (-47%, από 12,8 εκατ. το 2019 σε 6,8 εκατ. το 2021), Κεντρική Μακεδονία (-46%, από 10,8 εκατ. το 2019 σε 5,8 εκατ. το 2021), Αττική (-52%, από 10,3 εκατ. το 2019 σε 4,9 εκατ. το 2021), Πελοπόννησο (-45%, από 3,9 εκατ. το 2019 σε 2,2 εκατ. το 2021), Θεσσαλία (-46%, από 2,7 εκατ. το 2019 σε 1,4 εκατ. το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-42%, από 2,2 εκατ. το 2019 σε 1,2 εκατ. το 2021), Στερεά Ελλάδα (-49%, από 2,2 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021), Δυτική Ελλάδα (-47%, από 2,0 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021), Βόρειο Αιγαίο (-53%, από 2,0 εκατ. το 2019 σε 943 χιλ. το 2021), Ήπειρο (-48%, από 1,6 εκατ. το 2019 σε 803 χιλ. το 2021) και Δυτική Μακεδονία (-46%, από 313 χιλ. το 2019 σε 168 χιλ. το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, οι διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαποί και ημεδαποί) κατέγραψαν μείωση κατά -7% (από 109,2 εκατ. το 2019 σε 101,9 εκατ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση: Νότιο Αιγαίο (-7%, από 30,6 εκατ. το 2019 σε 28,5 εκατ. το 2022), Κρήτη (-4%, από 28,0 εκατ. το 2019 σε 26,8 εκατ. το 2022), Ιόνια Νησιά (-6%, από 12,8 εκατ. το 2019 σε 12,1 εκατ. το 2022), Κεντρική Μακεδονία (-9%, από 10,8 εκατ. το 2019 σε 9,8 εκατ. το 2022), Αττική (-6%, από 10,3 εκατ. το 2019 σε 9,7 εκατ. το 2022), Πελοπόννησο (-13%, από 3,9 εκατ. το 2019 σε 3,4 εκατ. το 2022), Θεσσαλία (-9%, από 2,7 εκατ. το 2019 σε 2,4 εκατ. το 2022), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-5%, από 2,2 εκατ. το 2019 σε 2,0 εκατ. το 2022), Στερεά Ελλάδα (-11%, από 2,2 εκατ. το 2019 σε 1,9 εκατ. το 2022), Βόρειο Αιγαίο (-11%, από 2,0 εκατ. το 2019 σε 1,8 εκατ. το 2022), Δυτική Ελλάδα (-13%, από 2,0 εκατ. το 2019 σε 1,7 εκατ. το 2022), Ήπειρο (-6%, από 1,6 εκατ. το 2019 σε 1,5 εκατ. το 2022) και Δυτική Μακεδονία (-20%, από 313 χιλ. το 2019 σε 249 χιλ. το 2022).

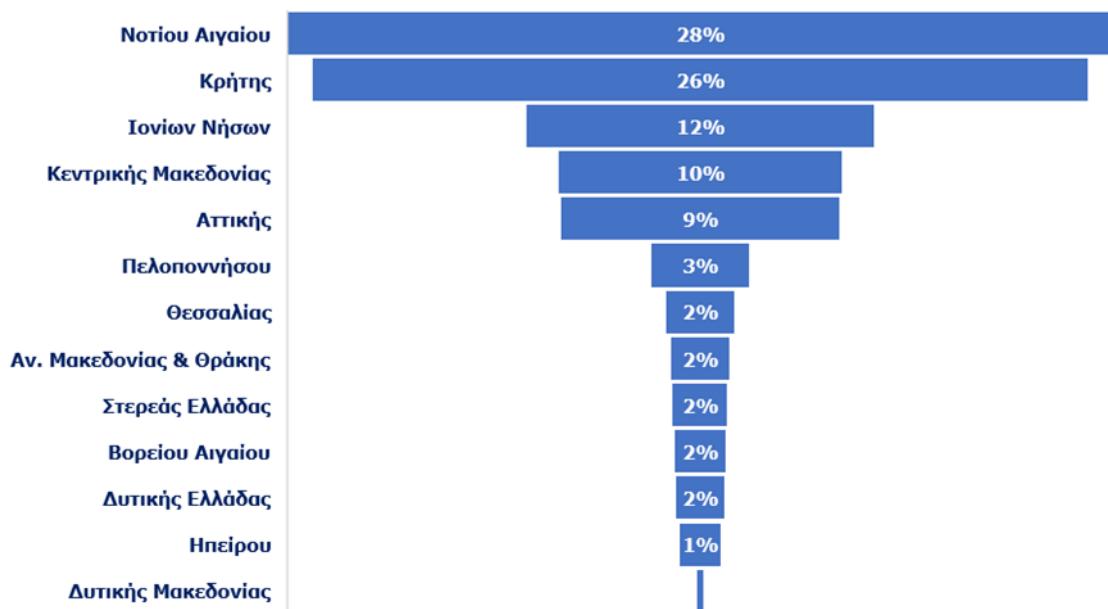
Πίνακας 66: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Νοτίου Αιγαίου	30.592.824	16.522.661	28.478.737	-46%	-7%
Κρήτης	27.962.541	15.438.808	26.827.274	-45%	-4%
Ιονίων Νήσων	12.790.429	6.769.045	12.058.229	-47%	-6%
Κεντρικής Μακεδονίας	10.809.343	5.792.499	9.835.772	-46%	-9%
Αττικής	10.260.847	4.926.062	9.657.945	-52%	-6%
Πελοποννήσου	3.936.868	2.151.118	3.441.825	-45%	-13%
Θεσσαλίας	2.661.626	1.428.986	2.414.483	-46%	-9%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	2.152.142	1.238.431	2.036.923	-42%	-5%
Στερεάς Ελλάδας	2.163.593	1.102.170	1.919.741	-49%	-11%
Βορείου Αιγαίου	2.005.706	942.827	1.777.231	-53%	-11%
Δυτικής Ελλάδας	1.999.273	1.061.237	1.741.135	-47%	-13%
Ηπείρου	1.558.985	803.131	1.462.910	-48%	-6%
Δυτικής Μακεδονίας	312.803	167.669	248.818	-46%	-20%
Ελλάδα	109.206.980	58.344.644	101.901.023	-47%	-7%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2022, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος διανυκτερεύσεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου (28%), της Κρήτης (26%), των Ιονίων Νήσων (12%), της Κεντρικής Μακεδονίας (10%) και της Αττικής (9%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2022 το 85% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα της χώρας.

Διάγραμμα 79: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2022

Επιπροσθέτως, την περίοδο 2019-2021, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα μειώθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (-49%, από 92,4 εκατ. το 2019 σε 47,6 εκατ. το 2021) απ' ότι αυτές των ημεδαπών (-36%, από 16,8 εκατ. το 2019 σε 10,8 εκατ. το 2021). Τέλος, την περίοδο 2019-2021, το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων μειώθηκε (από 85% το 2019 σε 82% το 2021) σε αντίθεση με των ημεδαπών που αυξήθηκε (από 15% το 2019 σε 18% το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών μειώθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (-6%, από 92,4 εκατ. το 2019 σε 86,6 εκατ. το 2022) απ' ότι αυτές των ημεδαπών (-9%, από 16,8 εκατ. το 2019 σε 15,3 εκατ. το 2022). Τέλος, την περίοδο 2019-2022, το μερίδιο των αλλοδαπών και των ημεδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων παρέμεινε αμετάβλητο (85% και 15% αντίστοιχα).

5.3.4 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2019-2021 σημείωσε μείωση διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα κατά -53% σε σύγκριση με το 2019 (από 2,0 εκατ. το 2019 σε 943 χιλ. το 2021). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση κατά -60% (από 1,5 εκατ. το 2019 σε 615 χιλ. το 2021) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -30% (από 468 χιλ. το 2019 σε 328 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Σάμου (-52%, από 1,0 εκατ. το 2019 σε 505 χιλ. το 2021), Λέσβου (-54%, από 551 χιλ. το 2019 σε 256 χιλ. το 2021), Χίου (-54%, από 184 χιλ. το 2019 σε 84 χιλ. το 2021), Λήμνου (-60%, από 178 χιλ. το 2019 σε 71 χιλ. το 2021) και Ικαρίας (-44%, από 47 χιλ. το 2019 σε 26 χιλ. το 2021). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2021 το μερίδιο των ημεδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων ήταν χαμηλότερο του μεριδίου των αλλοδαπών (65% έναντι 35%).

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσώπευε το 2022 το 2% των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, σημειώνοντας μείωση κατά -11% σε σύγκριση με το 2019 (από 2,0 εκατ. το 2019 σε 1,8 εκατ. το 2022). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση κατά -14% (από 1,5 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2022) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -4% (από 468 χιλ. το 2019 σε 449 χιλ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Σάμου (-10%, από 1,0 εκατ. το 2019 σε 939 χιλ. το 2022), Λέσβου (-13%, από 551 χιλ. το 2019 σε 479 χιλ. το 2022), Χίου (-9%, από 184 χιλ. το 2019 σε 168 χιλ. το 2022), Λήμνου (-18%, από 178 χιλ. το 2019 σε 146 χιλ. το 2022) και Ικαρίας (-4%, από 47 χιλ. το 2019 σε 45 χιλ. το 2022). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2022 το μερίδιο των ημεδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων ήταν χαμηλότερο του μεριδίου των αλλοδαπών (75% έναντι 25%).

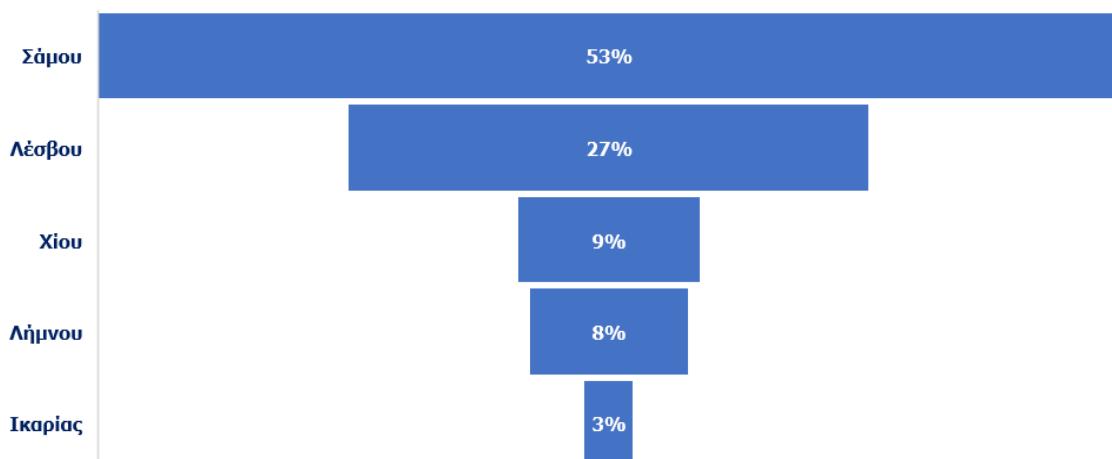
Πίνακας 67: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019-2022

Ενότητα		2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Σάμου	Αλλοδαποί	897.559	387.703	799.505	-57%	-11%
	Ημεδαποί	148.040	117.319	139.829	-21%	-6%
Λέσβου	Αλλοδαποί	411.283	148.407	334.946	-64%	-19%
	Ημεδαποί	139.863	107.538	144.082	-23%	3%
Χίου	Αλλοδαποί	94.026	29.022	82.584	-69%	-12%
	Ημεδαποί	90.369	55.440	85.180	-39%	-6%
Λήμνου	Αλλοδαποί	118.220	38.746	95.359	-67%	-19%
	Ημεδαποί	59.346	32.241	50.846	-46%	-14%
Ικαρίας	Αλλοδαποί	17.065	11.309	15.678	-34%	-8%
	Ημεδαποί	29.935	15.102	29.222	-50%	-2%
Σύνολο	Αλλοδαποί	1.538.153	615.187	1.328.072	-60%	-14%
	Ημεδαποί	467.553	327.640	449.159	-30%	-4%
Σύνολο Περιφέρειας		2.005.706	942.827	1.777.231	-53%	-11%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, η Ενότητα Σάμου εμφάνισε το 2022 το υψηλότερο ποσοστό (53%) και ακολουθούν οι Ενότητες Λέσβου (27%), Χίου (9%), Λήμνου (8%) και Ικαρίας (3%).

Διάγραμμα 80: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2022

5.3.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2019-2021 κατέγραψε οριακή μείωση κατά -1% (από 4,04 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,0 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες της Κρήτης (-6%, από 5,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2021), των Ιονίων Νήσων (-9%, από 5,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,1 διανυκτερεύσεις το 2021), του Νοτίου Αιγαίου (-4%, από 5,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,1 διανυκτερεύσεις το 2021), της Κεντρικής Μακεδονίας (-0,1%, από 3,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,5 διανυκτερεύσεις το 2021), της Στερεάς Ελλάδας (-2%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2021) και της Ηπείρου (-7%, από 2,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,4 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες του Βορείου Αιγαίου (+3%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2021), της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+15%, από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,4 διανυκτερεύσεις το 2021), της Δυτικής Ελλάδας (+0,04%, από 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,8 διανυκτερεύσεις το 2021), της Πελοποννήσου (+1%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2021), της Θεσσαλίας (+11%, από 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2021), της Αττικής (+3%, από 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,2 διανυκτερεύσεις το 2021) και της Δυτικής Μακεδονίας (+4%, από 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,1 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν αύξηση. Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι και για τα τρία εξεταζόμενα έτη μόνο οι νησιωτικές Περιφέρειες καταγράφουν Μέση Διάρκεια Παραμονής υψηλότερη από τον Εθνικό Μέσο Όρο.

Την περίοδο 2019-2022, η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαποί και ημεδαποί) κατέγραψαν αύξηση κατά +1% (από 4,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,1 διανυκτερεύσεις το 2022). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Κρήτης (-1%, από 5,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,5 διανυκτερεύσεις το 2022), Νοτίου Αιγαίου (-1%, από 5,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,3 διανυκτερεύσεις το 2022), Δυτικής Ελλάδας (-8%, από 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2022), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2022), Ηπείρου (-3%, από 2,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,5 διανυκτερεύσεις το 2022) και Δυτικής Μακεδονίας (-4%, από 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,0 διανυκτερεύσεις το 2022) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες του Βορείου Αιγαίου (+1%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,0 διανυκτερεύσεις το 2022), των Ιονίων Νήσων (+1%, από 5,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,7 διανυκτερεύσεις το 2022), της Κεντρικής

Μακεδονίας (+1%, από 3,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,5 διανυκτερεύσεις το 2022), της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+8%, από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,2 διανυκτερεύσεις το 2022), της Πελοποννήσου (+4%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2022), της Θεσσαλίας (+10%, από 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2022) και της Αττικής (+4%, από 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,2 διανυκτερεύσεις το 2022) αύξηση. Επίσης, για το 2022 θα πρέπει να αναφέρουμε ότι και για τα τρία εξεταζόμενα έτη μόνο οι νησιωτικές Περιφέρειες καταγράφουν Μέση Διάρκεια Παραμονής υψηλότερη από τον Εθνικό Μέσο Όρο.

Πίνακας 68: Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Ιονίων Νήσων	5,6	5,1	5,7	-9%	1%
Κρήτης	5,6	5,2	5,5	-6%	-1%
Νοτίου Αιγαίου	5,3	5,1	5,3	-4%	-1%
Βορείου Αιγαίου	5,0	5,2	5,0	3%	1%
Κεντρικής Μακεδονίας	3,5	3,5	3,5	0%	1%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	3,0	3,4	3,2	15%	8%
Πελοποννήσου	2,6	2,7	2,7	1%	4%
Στερεάς Ελλάδας	2,6	2,6	2,6	-2%	-1%
Δυτικής Ελλάδας	2,8	2,8	2,6	0%	-8%
Θεσσαλίας	2,3	2,6	2,6	11%	10%
Ηπείρου	2,5	2,4	2,5	-7%	-3%
Αττικής	2,1	2,2	2,2	3%	4%
Δυτικής Μακεδονίας	2,1	2,1	2,0	4%	-4%
Ελλάδα	4,0	4,0	4,1	-1%	1%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.3.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2019-2021 σημείωσε αύξηση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα κατά +3% (από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2021). Η Μέση Διάρκεια Παραμονής των αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσε αύξηση κατά +14% (από 5,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,6 διανυκτερεύσεις το 2021) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +8% (από 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,6 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, η εικόνα ήταν μικτή, με τις Ενότητες Σάμου (+1%, από 6,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,0 διανυκτερεύσεις το 2021), Λέσβου (+5%, από 4,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,9 διανυκτερεύσεις το 2021) και Χίου (+27%, από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,9 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Ενότητες Λήμνου (-14%, από 5,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,5 διανυκτερεύσεις το 2021) και Ικαρίας (-19%, από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,1 διανυκτερεύσεις το 2021) μείωση.

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2019-2022 σημείωσε αύξηση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα κατά +1% (από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,0 διανυκτερεύσεις το 2022). Η Μέση Διάρκεια Παραμονής των αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσε αύξηση κατά +3% (από 5,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,0 διανυκτερεύσεις το 2022) ενώ των ημεδαπών οριακή αύξηση κατά +0,4% (από 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,4 διανυκτερεύσεις το 2022). Επιμέρους, η εικόνα ήταν μικτή, με τις Ενότητες Σάμου (+2%, από 6,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,1 διανυκτερεύσεις το 2022) και Χίου (+4%, από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,2 διανυκτερεύσεις το 2022) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Ενότητες Λήμνου (-3%, από 5,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,1 διανυκτερεύσεις το 2022), Λέσβου (-3%, από 4,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,5 διανυκτερεύσεις το 2022) και Ικαρίας (-0,2%, από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,8 διανυκτερεύσεις το 2022) μείωση.

Πίνακας 69: Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019-2022

Ενότητα		2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Σάμου	Αλλοδαποί	6,3	6,6	6,5	5%	4%
	Ημεδαποί	4,6	4,6	4,5	1%	-2%
Λήμνου	Αλλοδαποί	6,9	6,2	6,4	-10%	-7%
	Ημεδαποί	3,5	3,4	3,7	-3%	4%
Λέσβου	Αλλοδαποί	6,0	7,4	6,1	23%	3%
	Ημεδαποί	2,8	3,3	2,8	20%	0%
Ικαρίας	Αλλοδαποί	4,4	3,9	4,7	-11%	7%
	Ημεδαποί	3,6	2,7	3,5	-24%	-3%
Χίου	Αλλοδαποί	3,1	6,3	3,2	104%	3%
	Ημεδαποί	3,0	3,2	3,2	8%	6%
Σύνολο	Αλλοδαποί	5,8	6,6	6,0	14%	3%
	Ημεδαποί	3,4	3,6	3,4	8%	0%
Σύνολο Περιφέρειας		5,0	5,2	5,0	3%	1%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.3.7 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας την περίοδο 2019-2021 σημείωσε επιδείνωση (από 49% το 2019 σε 43% το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν επιδείνωση, με εξαίρεση την Ενότητα Δυτικής Μακεδονίας (από 15% το 2019 σε 16% το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Ιόνια Νησιά (από 57% το 2019 σε 53% το 2021), Νότιο Αιγαίο (από 58% το 2019 σε 51% το 2021), Κρήτη (από 57% το 2019 σε 51% το 2021), Κεντρική Μακεδονία (από 44% το 2019 σε 39% το 2021), Αττική (από 49% το 2019 σε 34% το 2021), Πελοπόννησο (από 32% το 2019 σε 31% το 2021), Θεσσαλία (από 32% το 2019 σε 31% το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (από 34% το 2019 σε 31% το 2021), Δυτική Ελλάδα (από 33% το 2019 σε 30% το 2021), Βόρειο Αιγαίο (από 35% το 2019 σε 29% το 2021), Ήπειρο (από 30% το 2019 σε 26% το 2021) και Στερεά Ελλάδα (από 27% το 2019 σε 25% το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας σημείωσε βελτίωση (από 49% το 2019 σε 51% το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν βελτίωση, με εξαίρεση τις Ενότητες Νοτίου Αιγαίου (από 58% το 2019 σε 56% το 2022) και Αττικής (από 49% το 2019 σε 48% το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Ιόνια Νησιά (από 57% το 2019 σε 61% το 2022), Κρήτη (από 57% το 2019 σε 59% το 2022), Κεντρική Μακεδονία (από 44% το 2019 σε 49% το 2022), Αν. Μακεδονία & Θράκη (από 34% το 2019 σε 40% το 2022), Πελοπόννησο (από 32% το 2019 σε 37% το 2022), Θεσσαλία (από 32% το 2019 σε 37% το 2022), Βόρειο Αιγαίο (από 35% το 2019 σε 37% το 2022), Δυτική Ελλάδα (από 33% το 2019 σε 34% το 2022), Ήπειρο (από 30% το 2019 σε 33% το 2022), Στερεά Ελλάδα (από 27% το 2019 σε 32% το 2022) και Δυτική Μακεδονία (από 15% το 2019 σε 16% το 2022).

Πίνακας 70: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια	2019	2021	2022
Ιονίων Νήσων	57%	53%	61%
Κρήτης	57%	51%	59%
Νοτίου Αιγαίου	58%	51%	56%
Κεντρικής Μακεδονίας	44%	39%	49%
Αττικής	49%	34%	48%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	34%	31%	40%
Πελοποννήσου	32%	31%	37%
Θεσσαλίας	32%	31%	37%
Βορείου Αιγαίου	35%	29%	37%
Δυτικής Ελλάδας	33%	30%	34%
Ηπείρου	30%	26%	33%
Στερεάς Ελλάδας	27%	25%	32%
Δυτικής Μακεδονίας	15%	16%	16%
Ελλάδα	49%	43%	51%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.3.8 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2019-2021 σημείωσε επιδείνωση (από 35% το 2019 σε 29% το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν επιδείνωση, με εξαίρεση την Ενότητα Χίου (από 22,1% το 2019 σε 22,4% το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Σάμου (από 43% το 2019 σε 37% το 2021), Λήμνου (από 38% το 2019 σε 24% το 2021), Λέσβου (από 31% το 2019 σε 24% το 2021) και Ικαρίας (από 21% το 2019 σε 18% το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλύματων της Περιφέρειας εμφάνισε βελτίωση (από 35% το 2019 σε 37% το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν βελτίωση, με εξαίρεση την Ενότητα Λήμνου (από 38% το 2019 σε 32% το 2022). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Σάμου (από 43% το 2019 σε 46% το 2022), Λέσβου (από 31% το 2019 σε 32% το 2022), Χίου (από 22% το 2019 σε 26% το 2022) και Ικαρίας (από 21% το 2019 σε 22% το 2021).

Πίνακας 71: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019-2022

Ενότητα	2019	2021	2022
Σάμου	43%	37%	46%
Λήμνου	38%	24%	32%
Λέσβου	31%	24%	32%
Χίου	22%	22%	26%
Ικαρίας	21%	18%	22%
Σύνολο Περιφέρειας	35%	29%	37%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.4 ΑΦΙΞΕΙΣ-ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ-ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΣΥΝΤΟΜΗΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ, 2019-2022

Η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) διενεργεί και την ['Έρευνα συλλογικών καταλυμάτων σύντομης διαμονής'](#) (ενοικιαζόμενα δωμάτια). Η έρευνα διενεργείται σύμφωνα με τον κανονισμό 692/2011 της Ε.Ε. Τα στοιχεία για τις αφίξεις και τις διανυκτερεύσεις πελατών (αλλοδαπών και ημεδαπών) στα καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) της χώρας συγκεντρώνονται από δειγματοληπτική έρευνα που πραγματοποιείται στα καταλύματα αυτά.

5.4.1 Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2019-2021 κατέγραψαν μείωση κατά -53% (από 6,7 εκατ. το 2019 σε 3,1 εκατ. το 2021). Επιμέρους, οι αφίξεις αλλοδαπών σημείωσαν μείωση κατά -59% (από 5,0 εκατ. το 2019 σε 2,1 εκατ. το 2021) και των ημεδαπών μείωση κατά -35% (από 1,6 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2019-2021, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής, με τις υψηλότερες μείωσεις σε απόλυτες διαφορές να σημειώνονται στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-53% ή -1,0 εκατ., από 1,9 εκατ. το 2019 σε 889 χιλ. το 2021), Κρήτης (-62% ή -682 χιλ., από 1,1 εκατ. το 2019 σε 414 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-61% ή -645 χιλ., από 1,1 εκατ. το 2019 σε 410 χιλ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-46% ή -307 χιλ., από 671 χιλ. το 2019 σε 364 χιλ. το 2021). Οι τέσσερις αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2021 το 66% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Οι αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2019-2022 σημείωσαν μείωση κατά -8% (από 6,7 εκατ. το 2019 σε 6,1 εκατ. το 2022). Επιμέρους, οι αφίξεις αλλοδαπών σημείωσαν μείωση κατά -9% (από 5,0 εκατ. το 2019 σε 4,6 εκατ. το 2022) και των ημεδαπών μείωση κατά -8% (από 1,6 εκατ. το 2019 σε 1,5 εκατ. το 2022).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2019-2022, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής: Νότιο Αιγαίο (-10%, από 1,9 εκατ. το 2019 σε 1,7 εκατ. το 2022), Κρήτης (-7%, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 1,0 εκατ. το 2022), Κεντρικής Μακεδονίας (-7%, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 986 χιλ. το 2022), Ιονίων Νήσων (-6%, από 671 χιλ. το 2019 σε 633 χιλ. το 2022), Πελοποννήσου (-9%, από 373 χιλ. το 2019 σε 340 χιλ. το 2022), Ήπειρου (-11%, από 364 χιλ. το 2019

σε 322 χιλ. το 2022), Θεσσαλίας (-11%, από 325 χιλ. το 2019 σε 288 χιλ. το 2022), Αττικής (-3%, από 278 χιλ. το 2019 σε 268 χιλ. το 2022), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-9%, από 204 χιλ. το 2019 σε 186 χιλ. το 2022), Στερεάς Ελλάδας (-8%, από 159 χιλ. το 2019 σε 146 χιλ. το 2022), Βορείου Αιγαίου (-10%, από 155 χιλ. το 2019 σε 139 χιλ. το 2022), Δυτικής Ελλάδας (-13%, από 70 χιλ. το 2019 σε 60 χιλ. το 2022) και Δυτικής Μακεδονίας (-32%, από 21 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2022). Οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου, Κρήτης, Κεντρικής Μακεδονίας και Ιονίων Νήσων αντιπροσώπευαν για το 2022 το 71% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

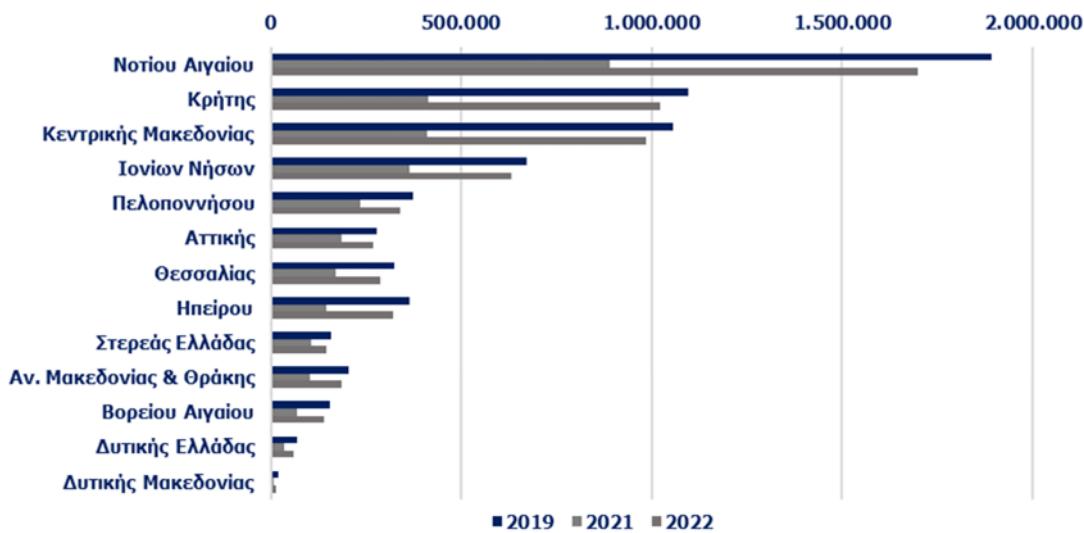
Πίνακας 72: Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια		2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	1.360.945	655.038	1.206.148	-52%	-11%
	Ημεδαποί	532.027	233.980	492.005	-56%	-8%
Κρήτης	Αλλοδαποί	1.015.320	355.993	949.200	-65%	-7%
	Ημεδαποί	80.885	58.125	74.181	-28%	-8%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	938.572	313.867	876.377	-67%	-7%
	Ημεδαποί	116.185	96.008	109.212	-17%	-6%
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	632.395	331.812	596.336	-48%	-6%
	Ημεδαποί	38.368	32.184	36.818	-16%	-4%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	183.670	81.929	164.902	-55%	-10%
	Ημεδαποί	189.212	152.710	175.116	-19%	-7%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	258.685	59.335	227.229	-77%	-12%
	Ημεδαποί	105.475	86.026	95.105	-18%	-10%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	179.517	58.630	156.019	-67%	-13%
	Ημεδαποί	145.396	113.281	131.824	-22%	-9%
Αττικής	Αλλοδαποί	123.797	82.614	121.349	-33%	-2%
	Ημεδαποί	153.976	102.200	146.845	-34%	-5%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	166.972	73.274	155.146	-56%	-7%
	Ημεδαποί	36.952	29.740	31.250	-20%	-15%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	36.765	12.403	32.218	-66%	-12%
	Ημεδαποί	121.832	93.240	114.118	-23%	-6%
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	105.432	32.132	91.832	-70%	-13%
	Ημεδαποί	49.253	36.206	46.944	-26%	-5%
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	24.186	9.378	20.279	-61%	-16%
	Ημεδαποί	45.720	26.757	40.218	-41%	-12%
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	3.620	1.064	2.164	-71%	-40%
	Ημεδαποί	17.466	5.401	12.232	-69%	-30%
Σύνολο Χώρας	Αλλοδαποί	5.029.876	2.067.469	4.599.199	-59%	-9%
	Ημεδαποί	1.632.747	1.065.858	1.505.868	-35%	-8%
Σύνολο Χώρας		6.662.623	3.133.327	6.105.067	-53%	-8%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Τέλος, το 2022, το μερίδιο των αλλοδαπών και των ημεδαπών σε σύγκριση με το 2019 παρέμεινε αμετάβλητο (75% αλλοδαποί και 25% ημεδαποί). Αξιοσημείωτο είναι ότι το 2021 το μερίδιο των αλλοδαπών σε καταλύματα σύντομης διαμονής ήταν χαμηλότερο του 2022 ενώ των ημεδαπών υψηλότερο (66% έναντι 34%).

Διάγραμμα 81: Εξέλιξη των αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019, 2021 και 2022

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2019-2021, κατέγραψε μείωση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά -56% (από 155 χιλ. το 2019 σε 68 χιλ. το 2021). Επιμέρους, οι αλλοδαποί σημείωσαν μείωση κατά -70% (από 105 χιλ. το 2019 σε 32 χιλ. το 2021) και οι ημεδαποί μείωση κατά -26% (από 49 χιλ. το 2019 σε 36 χιλ. το 2021). Την περίοδο 2019-2022, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσε μείωση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά -10% (από 155 χιλ. το 2019 σε 139 χιλ. το 2022). Επιμέρους, οι αλλοδαποί σημείωσαν μείωση κατά -13% (από 105 χιλ. το 2019 σε 92 χιλ. το 2022) και οι ημεδαποί μείωση κατά -5% (από 49 χιλ. το 2019 σε 47 χιλ. το 2022). Το 2022, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσώπευε το 2% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

5.4.2 Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2019-2021 κατέγραψαν μείωση κατά -56% (από 32,3 εκατ. το 2019 σε 14,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σημείωσαν μείωση κατά -60% (από 26,4 εκατ. το 2019 σε 10,7 εκατ. το 2021) και των ημεδαπών μείωση κατά -39% (από 5,9 εκατ. το 2019 σε 3,6 εκατ. το 2021).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2019-2021, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής, με τις υψηλότερες μείωσεις σε απόλυτες διαφορές να σημειώνονται στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-61% ή -5,1 εκατ., από 8,4 εκατ. το 2019 σε 3,3 εκατ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-60% ή -3,4 εκατ., από 5,6 εκατ. το 2019 σε 2,3 εκατ. το 2021), Κρήτης (-55% ή -3,1 εκατ., από 5,6 εκατ. το 2019 σε 2,5 εκατ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-52% ή -2,6 εκατ., από 5,0 εκατ. το 2019 σε 2,4 εκατ. το 2021). Οι τέσσερις αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2021 το 74% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Οι διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2019-2022 σημείωσαν μείωση κατά -10% (από 32,3 εκατ. το 2019 σε 29,0 εκατ. το 2022). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σημείωσαν μείωση κατά -10% (από 26,4 εκατ. το 2019 σε 23,9 εκατ. το 2022) και των ημεδαπών μείωση κατά -12% (από 5,9 εκατ. το 2019 σε 5,2 εκατ. το 2022).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2019-2022, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής: Νότιο Αιγαίο (-10%, από 8,4 εκατ. το 2019 σε 7,5 εκατ. το 2022), Κεντρικής Μακεδονίας (-6%, από 5,6 εκατ. το 2019 σε 5,3 εκατ. το 2022), Κρήτης (-8%, από 5,6 εκατ. το 2019 σε 5,2 εκατ. το 2022), Ιονίων Νήσων (-14%, από 5,0 εκατ. το 2019 σε 4,3 εκατ. το 2022), Ηπείρου (-13%, από 1,7 εκατ. το 2019 σε 1,5 εκατ. το 2022), Θεσσαλίας (-14%, από 1,4 εκατ. το 2019 σε 1,2 εκατ. το 2022), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-7%, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 973 χιλ. το 2022), Πελοποννήσου (-10%, από 1,0 εκατ. το 2019 σε 926 χιλ. το 2022), Βορείου Αιγαίου (-13%, από 885 χιλ. το 2019 σε 767 χιλ. το 2022), Αττικής (-11%, από 715 χιλ. το 2019 σε 636 χιλ. το 2022), Στερεάς Ελλάδας (-11%, από 622 χιλ. το 2019 σε 554 χιλ. το 2022), Δυτικής Ελλάδας (-18%, από 231 χιλ. το 2019 σε 189 χιλ. το 2022) και Δυτικής Μακεδονίας (-26%, από 42 χιλ. το 2019 σε 31 χιλ. το 2022). Οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου, Κεντρικής Μακεδονίας, Κρήτης και Ιονίων

Νήσων αντιπροσώπευαν για το 2022 το 77% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

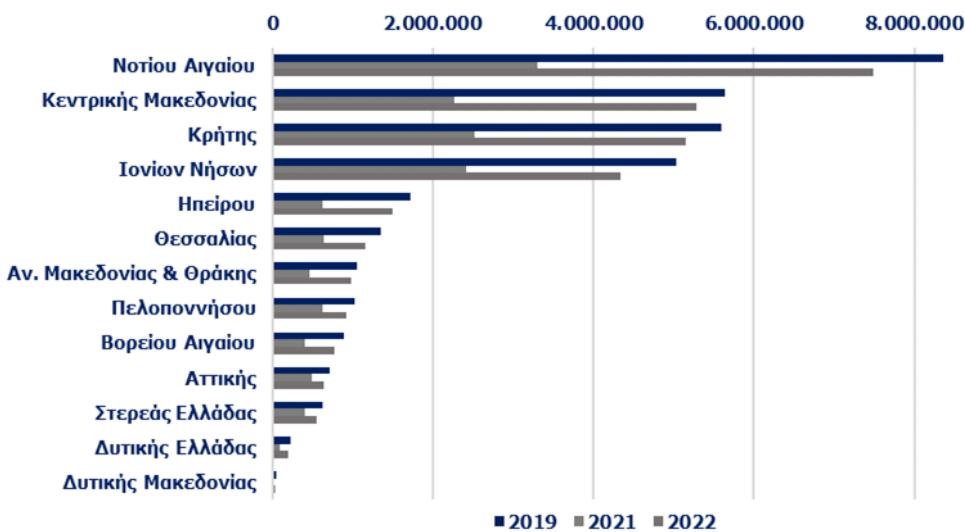
Πίνακας 73: Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια		2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Νοτιού Αιγαίου	Αλλοδαποί	6.081.967	2.456.750	5.538.643	-60%	-9%
	Ημεδαποί	2.282.470	844.489	1.949.784	-63%	-15%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	5.217.908	1.943.792	4.893.776	-63%	-6%
	Ημεδαποί	415.978	329.655	387.520	-21%	-7%
Κρήτης	Αλλοδαποί	5.253.003	2.318.695	4.872.208	-56%	-7%
	Ημεδαποί	338.956	193.923	284.453	-43%	-16%
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	4.772.731	2.196.233	4.091.957	-54%	-14%
	Ημεδαποί	264.017	219.538	250.276	-17%	-5%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	1.404.505	343.787	1.199.531	-76%	-15%
	Ημεδαποί	317.732	283.605	300.585	-11%	-5%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	865.636	254.665	731.434	-71%	-16%
	Ημεδαποί	489.003	387.850	427.699	-21%	-13%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	907.484	344.155	853.137	-62%	-6%
	Ημεδαποί	142.932	112.483	120.296	-21%	-16%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	553.012	256.384	498.245	-54%	-10%
	Ημεδαποί	474.427	372.492	428.232	-21%	-10%
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	646.245	246.527	569.037	-62%	-12%
	Ημεδαποί	238.649	162.951	198.131	-32%	-17%
Αττικής	Αλλοδαποί	361.572	232.365	335.263	-36%	-7%
	Ημεδαποί	353.863	261.245	300.920	-26%	-15%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	242.460	63.704	195.037	-74%	-20%
	Ημεδαποί	379.992	335.937	358.702	-12%	-6%
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	84.228	19.080	68.626	-77%	-19%
	Ημεδαποί	146.720	67.930	120.577	-54%	-18%
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	6.355	1.982	4.847	-69%	-24%
	Ημεδαποί	35.720	14.069	26.161	-61%	-27%
Σύνολο Χώρας	Αλλοδαποί	26.397.106	10.678.119	23.851.741	-60%	-10%
	Ημεδαποί	5.880.459	3.586.167	5.153.336	-39%	-12%
Σύνολο Χώρας		32.277.565	14.264.286	29.005.077	-56%	-10%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η αναλογία αλλοδαπών και ημεδαπών στα μερίδια των διανυκτερεύσεων το 2022, επανήλθε στα προ πανδημίας επίπεδα (82% αλλοδαποί έναντι 18% ημεδαποί).

Διάγραμμα 82: Εξέλιξη των διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019, 2021 και 2022

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2019-2021, κατέγραψε μείωση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά -54% (από 885 χιλ. το 2019 σε 409 χιλ. το 2021). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν μείωση κατά -62% (από 646 χιλ. το 2019 σε 247 χιλ. το 2021) και οι ημεδαποί μείωση κατά -32% (από 239 χιλ. το 2019 σε 163 χιλ. το 2021). Την περίοδο 2019-2022, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσε μείωση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά -13% (από 885 χιλ. το 2019 σε 767 χιλ. το 2022). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν μείωση κατά -12% (από 646 χιλ. το 2019 σε 569 χιλ. το 2022) και οι ημεδαποί μείωση κατά -17% (από 239 χιλ. το 2019 σε 198 χιλ. το 2022). Το 2022, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσώπευε το 3% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

5.4.3 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2019-2021 κατέγραψε μείωση κατά -6% (από 4,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,6 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σημείωσαν μείωση κατά -2% (από 5,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2021) και των ημεδαπών μείωση κατά -7% (από 3,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,4 διανυκτερεύσεις το 2021).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2019-2021, η εικόνα ήταν μικτή, με τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (-12%, από 7,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,6 διανυκτερεύσεις το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-14%, από 5,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,4 διανυκτερεύσεις το 2021), Ηπείρου (-9%, από 4,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-4%, από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,8 διανυκτερεύσεις το 2021), Θεσσαλίας (-10%, από 4,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,7 διανυκτερεύσεις το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-16%, από 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,7 διανυκτερεύσεις το 2021), Πελοποννήσου (-3%, από 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2021) και Δυτικής Ελλάδας (-27%, από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,4 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν μείωση στην Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κρήτης (+19%, από 5,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,1 διανυκτερεύσεις το 2021), Βορείου Αιγαίου (+5%, από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,0 διανυκτερεύσεις το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (+4%, από 5,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,5 διανυκτερεύσεις το 2021), Αττικής (+4%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2021) και Δυτικής Μακεδονίας (+24%, από 2,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,5 διανυκτερεύσεις το 2021) αύξηση.

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2019-2022 κατέγραψε μείωση κατά -2% (από 4,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,8 διανυκτερεύσεις το 2022). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σημείωσαν μείωση κατά -1% (από 5,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2022) και των ημεδαπών μείωση κατά -5% (από 3,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,4 διανυκτερεύσεις το 2022).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2019-2022, η εικόνα ήταν μικτή, με τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (-9%, από 7,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,9 διανυκτερεύσεις το 2022), Βορείου Αιγαίου (-3%, από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε

5,5 διανυκτερεύσεις το 2022), Κρήτης (-1%, από 5,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,0 διανυκτερεύσεις το 2022), Ηπείρου (-2%, από 4,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,7 διανυκτερεύσεις το 2022), Νοτίου Αιγαίου (-0,2%, από 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,4 διανυκτερεύσεις το 2022), Θεσσαλίας (-3%, από 4,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,0 διανυκτερεύσεις το 2022), Στερεάς Ελλάδας (-4%, από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,8 διανυκτερεύσεις το 2022), Δυτικής Ελλάδας (-5%, από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,1 διανυκτερεύσεις το 2022), Πελοποννήσου (-1%, από 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2022) και Αττικής (-8%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,4 διανυκτερεύσεις το 2022) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (+0,3%, από 5,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,4 διανυκτερεύσεις το 2022), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+1%, από 5,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2022) και Δυτικής Μακεδονίας (+8%, από 2,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,2 διανυκτερεύσεις το 2022) αύξηση.

Πίνακας 74: Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια		2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	7,5	6,6	6,9	-12%	-9%
	Ημεδαποί	6,9	6,8	6,8	-1%	-1%
Κρήτης	Αλλοδαποί	5,2	6,5	5,1	26%	-1%
	Ημεδαποί	4,2	3,3	3,8	-20%	-8%
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	6,1	7,7	6,2	25%	1%
	Ημεδαποί	4,8	4,5	4,2	-7%	-13%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	5,6	6,2	5,6	11%	0%
	Ημεδαποί	3,6	3,4	3,5	-4%	-1%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	5,4	4,7	5,5	-14%	1%
	Ημεδαποί	3,9	3,8	3,8	-2%	0%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	5,4	5,8	5,3	7%	-3%
	Ημεδαποί	3,0	3,3	3,2	9%	5%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	6,6	5,1	6,1	-22%	-8%
	Ημεδαποί	3,1	3,6	3,1	16%	1%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	4,8	4,3	4,7	-10%	-3%
	Ημεδαποί	3,4	3,4	3,2	2%	-4%
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	4,5	3,8	4,6	-16%	3%
	Ημεδαποί	4,3	3,6	4,0	-16%	-8%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	3,0	3,1	3,0	4%	0%
	Ημεδαποί	2,5	2,4	2,4	-3%	-2%
Αττικής	Αλλοδαποί	2,9	2,8	2,8	-4%	-5%
	Ημεδαποί	2,3	2,6	2,0	11%	-11%
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	1,8	1,9	2,2	6%	28%
	Ημεδαποί	2,0	2,6	2,1	27%	5%
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	3,5	2,0	3,4	-42%	-3%
	Ημεδαποί	3,2	2,5	3,0	-21%	-7%
Σύνολο Χώρας	Αλλοδαποί	5,2	5,2	5,2	-2%	-1%
	Ημεδαποί	3,6	3,4	3,4	-7%	-5%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2019-2021, κατέγραψε αύξηση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά +5% (από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,0 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν αύξηση κατά +25% (από 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,7 διανυκτερεύσεις το 2021) και οι ημεδαποί μείωση κατά -7% (από 4,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,5 διανυκτερεύσεις το 2021). Την περίοδο 2019-2022, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσε μείωση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά -3% (από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,5 διανυκτερεύσεις το 2022). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν αύξηση κατά +1% (από 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,2 διανυκτερεύσεις το 2022) και οι ημεδαποί μείωση κατά -13% (από 4,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,2 διανυκτερεύσεις το 2022).

5.5 ΑΦΙΞΕΙΣ-ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ-ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΣΕ ΚΑΜΠΙΝΓΚ, 2019-2022

5.5.1 Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2019-2021 κατέγραψαν μείωση κατά -40% (από 476 χιλ. το 2019 σε 286 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση: Κεντρική Μακεδονία (-18%, από 135 χιλ. το 2019 σε 112 χιλ. το 2021), Πελοπόννησο (-35%, από 88 χιλ. το 2019 σε 57 χιλ. το 2021), Νότιο Αιγαίο (-63%, από 58 χιλ. το 2019 σε 22 χιλ. το 2021), Θεσσαλία (-32%, από 29 χιλ. το 2019 σε 20 χιλ. το 2021), Δυτική Ελλάδα (-52%, από 32 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021), Ιόνια Νησιά (-43%, από 26 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021), Στερεά Ελλάδα (-40%, από 22 χιλ. το 2019 σε 13 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-68%, από 34 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2021), Ήπειρο (-52%, από 22 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2021), Κρήτη (-51%, από 14 χιλ. το 2019 σε 7 χιλ. το 2021), Αττική (-71%, από 14 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2021) και Βόρειο Αιγαίο (-100%, από 791 αφίξεις το 2019 σε 0 αφίξεις το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, οι αφίξεις σε κάμπινγκ της Ελλάδας (αλλοδαπών και ημεδαπών) σημείωσαν μείωση κατά -13% (από 476 χιλ. το 2019 σε 415 χιλ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση: Κεντρική Μακεδονία (-13%, από 135 χιλ. το 2019 σε 118 χιλ. το 2022), Πελοπόννησο (-6%, από 88 χιλ. το 2019 σε 83 χιλ. το 2022), Νότιο Αιγαίο (-0,2%, από 58 χιλ. το 2019 σε 58 χιλ. το 2022), Θεσσαλία (-9%, από 29 χιλ. το 2019 σε 27 χιλ. το 2022), Δυτική Ελλάδα (-18%, από 32 χιλ. το 2019 σε 27 χιλ. το 2022), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-24%, από 34 χιλ. το 2019 σε 26 χιλ. το 2022), Ιόνια Νησιά (-11%, από 26 χιλ. το 2019 σε 23 χιλ. το 2022), Στερεά Ελλάδα (-20%, από 22 χιλ. το 2019 σε 17 χιλ. το 2022), Ήπειρο (-37%, από 22 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2022), Κρήτη (-5%, από 14 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2022), Αττική (-38%, από 14 χιλ. το 2019 σε 9 χιλ. το 2022) και Βόρειο Αιγαίο (-12%, από 791 αφίξεις το 2019 σε 698 αφίξεις το 2022).

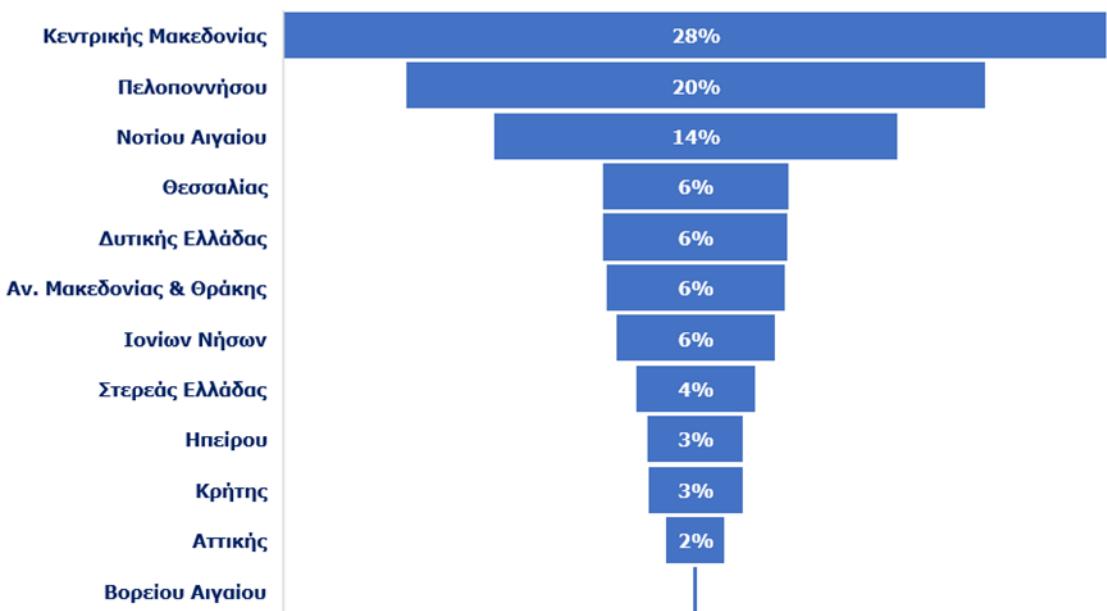
Πίνακας 75: Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Κεντρικής Μακεδονίας	135.377	111.571	118.085	-18%	-13%
Πελοποννήσου	88.410	57.308	83.032	-35%	-6%
Νοτίου Αιγαίου	58.152	21.633	58.027	-63%	0%
Θεσσαλίας	29.276	20.032	26.784	-32%	-9%
Δυτικής Ελλάδας	32.208	15.414	26.563	-52%	-18%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	34.058	10.900	25.818	-68%	-24%
Ιονίων Νήσων	25.622	14.674	22.897	-43%	-11%
Στερεάς Ελλάδας	21.616	13.047	17.270	-40%	-20%
Ηπείρου	22.027	10.570	13.837	-52%	-37%
Κρήτης	14.345	6.998	13.636	-51%	-5%
Αττικής	13.786	3.962	8.559	-71%	-38%
Βορείου Αιγαίου	791	0	698	-100%	-12%
Ελλάδα	475.668	286.109	415.206	-40%	-13%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος αφίξεων καταγράφεται στα κάμπινγκ των Περιφερειών της Κεντρικής Μακεδονίας (28%), της Πελοποννήσου (20%) και του Νοτίου Αιγαίου (14%). Δηλαδή οι τρεις αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2022 το 62% των συνολικών αφίξεων σε κάμπινγκ.

Διάγραμμα 83: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε κάμπινγκ ανά Περιφέρεια, 2022

5.5.2 Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσώπευε το 2022 το 0,2% των αφίξεων σε κάμπινγκ της χώρας. Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2019-2022 σημείωσε μείωση αφίξεων σε κάμπινγκ κατά -12% (από 791 αφίξεις το 2019 σε 698 αφίξεις το 2022). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε κάμπινγκ της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση κατά -13% (από 593 αφίξεις το 2019 σε 517 αφίξεις το 2022) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -9% (από 198 αφίξεις το 2019 σε 181 αφίξεις το 2022). Η μοναδική Ενότητα που κατέγραψε αφίξεις την περίοδο 2019-2022 ήταν η Ενότητα Λήμνου. Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2022 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (74% έναντι 26%). Το 2021, δεν καταγράφηκαν αφίξεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου.

Πίνακας 76: Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019-2022

Ενότητα		2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Λήμνου	Αλλοδαποί	593	0	517	-100%	-13%
	Ημεδαποί	198	0	181	-100%	-9%
Σύνολο	Αλλοδαποί	593	0	517	-100%	-13%
	Ημεδαποί	198	0	181	-100%	-9%
Σύνολο Περιφέρειας		791	0	698	-100%	-12%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.5.3 Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2019-2021 κατέγραψαν μείωση κατά -39% (από 2,1 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση: Κεντρική Μακεδονία (-29%, από 865 χιλ. το 2019 σε 616 χιλ. το 2021), Πελοπόννησο (-30%, από 327 χιλ. το 2019 σε 228 χιλ. το 2021), Νότιο Αιγαίο (-61%, από 193 χιλ. το 2019 σε 75 χιλ. το 2021), Ιόνια Νησιά (-43%, από 127 χιλ. το 2019 σε 73 χιλ. το 2021), Θεσσαλία (-34%, από 101 χιλ. το 2019 σε 67 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-64%, από 165 χιλ. το 2019 σε 59 χιλ. το 2021), Ήπειρο (-40%, από 75 χιλ. το 2019 σε 45 χιλ. το 2021), Δυτική Ελλάδα (-59%, από 108 χιλ. το 2019 σε 45 χιλ. το 2021), Στερεά Ελλάδα (-43%, από 71 χιλ. το 2019 σε 40 χιλ. το 2021), Κρήτη (-50%, από 44 χιλ. το 2019 σε 22 χιλ. το 2021), Αττική (-73%, από 31 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021) και Βόρειο Αιγαίο (-100%, από 2 χιλ. το 2019 σε 0 διανυκτερεύσεις το 2021).

Την περίοδο 2019-2022, οι διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ της Ελλάδας (αλλοδαπών και ημεδαπών) σημείωσαν μείωση κατά -13% (από 2,1 εκατ. το 2019 σε 1,8 εκατ. το 2022). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση: Κεντρική Μακεδονία (-11%, από 865 χιλ. το 2019 σε 773 χιλ. το 2022), Πελοπόννησο (-6%, από 327 χιλ. το 2019 σε 307 χιλ. το 2022), Νότιο Αιγαίο (-0,03%, από 193 χιλ. το 2019 σε 193 χιλ. το 2022), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-31%, από 165 χιλ. το 2019 σε 114 χιλ. το 2022), Ιόνια Νησιά (-12%, από 127 χιλ. το 2019 σε 112 χιλ. το 2022), Θεσσαλία (-8%, από 101 χιλ. το 2019 σε 93 χιλ. το 2022), Δυτική Ελλάδα (-34%, από 108 χιλ. το 2019 σε 72 χιλ. το 2022), Ήπειρο (-22%, από 75 χιλ. το 2019 σε 58 χιλ. το 2022), Στερεά Ελλάδα (-21%, από 71 χιλ. το 2019 σε 56 χιλ. το 2022), Κρήτη (-7%, από 44 χιλ. το 2019 σε 41 χιλ. το 2022), Αττική (-38%, από 31 χιλ. το 2019 σε 19 χιλ. το 2022) και Βόρειο Αιγαίο (-26%, από 2 χιλ. το 2019 σε 1 χιλ. το 2022).

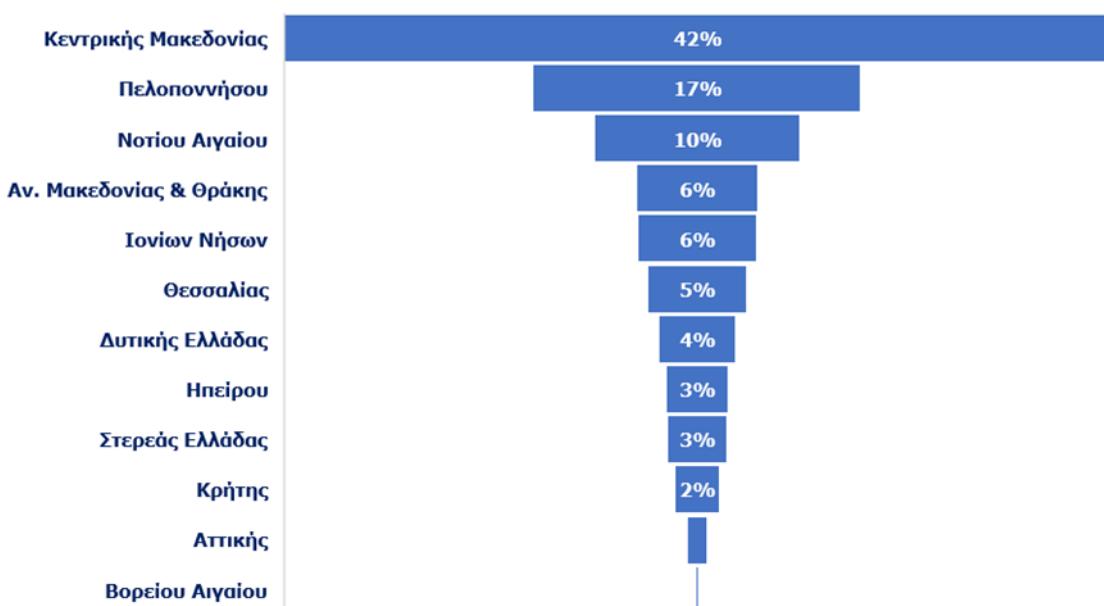
Πίνακας 77: Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Κεντρικής Μακεδονίας	864.520	615.988	772.666	-29%	-11%
Πελοποννήσου	327.337	227.824	306.870	-30%	-6%
Νοτίου Αιγαίου	192.891	74.705	192.837	-61%	0%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	164.664	59.121	114.427	-64%	-31%
Ιονίων Νήσων	127.343	72.794	112.172	-43%	-12%
Θεσσαλίας	101.474	66.702	93.057	-34%	-8%
Δυτικής Ελλάδας	108.484	44.643	71.602	-59%	-34%
Ηπείρου	75.119	45.357	58.495	-40%	-22%
Στερεάς Ελλάδας	70.681	40.173	55.778	-43%	-21%
Κρήτης	44.344	22.240	41.212	-50%	-7%
Αττικής	31.049	8.336	19.191	-73%	-38%
Βορείου Αιγαίου	2.017	0	1.497	-100%	-26%
Ελλάδα	2.109.923	1.277.883	1.839.804	-39%	-13%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος διανυκτερεύσεων καταγράφεται στα κάμπινγκ των Περιφερειών της Κεντρικής Μακεδονίας (42%), της Πελοποννήσου (17%) και του Νοτίου Αιγαίου (10%). Δηλαδή οι 3 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2022 το 69% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ της χώρας.

Διάγραμμα 84: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ ανά Περιφέρεια, 2022

5.5.4 Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσώπευε το 2022 το 0,1% των διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ της χώρας. Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2019-2022 σημείωσε μείωση διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ κατά -26% (από 2 χιλ. το 2019 σε 1 χιλ. το 2022). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε κάμπινγκ της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση κατά -27% (από 1 χιλ. το 2019 σε 905 αφίξεις το 2022) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -24% (από 781 αφίξεις το 2019 σε 592 αφίξεις το 2022). Η μοναδική Ενότητα που κατέγραψε διανυκτερεύσεις την περίοδο 2019-2022 ήταν η Ενότητα Λήμνου. Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2022 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (60% έναντι 40%). Το 2022, δεν καταγράφηκαν διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου.

Πίνακας 78: Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019-2022

Ενότητα		2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Λήμνου	Αλλοδαποί	1.236	0	905	-100%	-27%
	Ημεδαποί	781	0	592	-100%	-24%
Σύνολο	Αλλοδαποί	1.236	0	905	-100%	-27%
	Ημεδαποί	781	0	592	-100%	-24%
Σύνολο Περιφέρειας		2.017	0	1.497	-100%	-26%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.5.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2019-2021 κατέγραψε αύξηση κατά +1% (από 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,5 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, η εικόνα ήταν μικτή, με τις Περιφέρεις Κεντρικής Μακεδονίας (-14%, από 6,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,5 διανυκτερεύσεις το 2021), Ιονίων Νήσων (-0,2%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,0 διανυκτερεύσεις το 2021), Θεσσαλίας (-4%, από 3,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-6%, από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,1 διανυκτερεύσεις το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-14%, από 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,9 διανυκτερεύσεις το 2021), Αττικής (-7%, από 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,1 διανυκτερεύσεις το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-100%, από 2,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 0 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+12%, από 4,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,4 διανυκτερεύσεις το 2021), Ηπείρου (+26%, από 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Πελοποννήσου (+7%, από 3,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,0 διανυκτερεύσεις το 2021), Νοτίου Αιγαίου (+4%, από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,5 διανυκτερεύσεις το 2021) και Κρήτης (+3%, από 3,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,2 διανυκτερεύσεις το 2021) αύξηση.

Την περίοδο 2019-2022, η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ της Ελλάδας (αλλοδαπών και ημεδαπών) σημείωσε οριακή μείωση κατά -0,1% (από 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,4 διανυκτερεύσεις το 2022). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρεις Κεντρικής Μακεδονίας (+2%, από 6,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,5 διανυκτερεύσεις το 2022), Ηπείρου (+24%, από 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,2 διανυκτερεύσεις το 2022), Θεσσαλίας (+0,2%, από 3,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,5 διανυκτερεύσεις το 2022) και Νοτίου Αιγαίου (+0,2%, από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,3 διανυκτερεύσεις το 2022) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (-1%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,9 διανυκτερεύσεις το 2022), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-8%, από 4,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,4 διανυκτερεύσεις το 2022), Πελοποννήσου (-0,2%, από 3,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,7 διανυκτερεύσεις το 2022), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,2 διανυκτερεύσεις το 2022), Κρήτης (-2%, από 3,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,0 διανυκτερεύσεις το 2022), Δυτικής Ελλάδας (-20%, από 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2022), Αττικής (-0,4%, από 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,2 διανυκτερεύσεις το 2022)

και Βορείου Αιγαίου (-16%, από 2,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,1 διανυκτερεύσεις το 2022) μείωση.

Πίνακας 79: Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-2022

Περιφέρεια	2019	2021	2022	%Δ 2019-2021	%Δ 2019-2022
Κεντρικής Μακεδονίας	6,4	5,5	6,5	-14%	2%
Ιονίων Νήσων	5,0	5,0	4,9	0%	-1%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	4,8	5,4	4,4	12%	-8%
Ηπείρου	3,4	4,3	4,2	26%	24%
Πελοποννήσου	3,7	4,0	3,7	7%	0%
Θεσσαλίας	3,5	3,3	3,5	-4%	0%
Νοτίου Αιγαίου	3,3	3,5	3,3	4%	0%
Στερεάς Ελλάδας	3,3	3,1	3,2	-6%	-1%
Κρήτης	3,1	3,2	3,0	3%	-2%
Δυτικής Ελλάδας	3,4	2,9	2,7	-14%	-20%
Αττικής	2,3	2,1	2,2	-7%	0%
Βορείου Αιγαίου	2,5	-	2,1		-16%
Ελλάδα	4,4	4,5	4,4	1%	0%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, και συγκεκριμένα η Ενότητα Λήμνου, την περίοδο 2019-2022 κατέγραψε μείωση στην Μέση Διάρκεια Παραμονής στα κάμπινγκ της κατά -16% (από 2,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,1 διανυκτερεύσεις το 2022).

6 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ

6.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, 2021

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης βασίζεται σε στοιχεία ισολογισμών 2.005 εταιρειών, για τις οποίες βρέθηκε ισολογισμός για το 2021, οι οποίες ταυτοποιήθηκαν με τα 2.095 ξενοδοχεία¹⁹ τα οποία τους ανήκουν και τα οποία διαθέτουν 158.138 δωμάτια στις κατηγορίες 2*, 3*, 4* και 5*. Με τον τρόπο αυτό κατέστη δυνατό να αναλυθούν όχι μόνο χρηματοοικονομικοί αλλά και λειτουργικοί δείκτες ανά κατηγορία και ανά προορισμό²⁰.

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 47% των μονάδων και το 57% των δωματίων των 5* ξενοδοχείων, το 32% των μονάδων και το 45% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων, το 22% των μονάδων και το 30% των δωματίων των 3* ξενοδοχείων και το 17% των μονάδων και το 22% των δωματίων των 2* ξενοδοχείων.

Για τις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης, Βορείου Αιγαίου, Δυτικής Ελλάδας, Δυτικής Μακεδονίας, Ηπείρου και Στερεάς Ελλάδας για τα ξενοδοχεία 5* και Δυτικής Μακεδονίας για τα ξενοδοχεία 4*, δεν υπήρχε επαρκές δείγμα για την ανάλυση των ισολογισμών των ξενοδοχείων που ευρίσκονται σε αυτές. Στις περιπτώσεις αυτές προβήκαμε μόνο σε εκτίμηση του Κύκλου Εργασιών τους -λαμβάνοντας υπόψη τον κύκλο εργασιών ξενοδοχείων άλλων Περιφερειών με παρόμοια χαρακτηριστικά-, ενώ τα μεγέθη ΚΠΦΤΑ²¹, ΚΠΦ²², Καθαρά Πάγια, Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια δεν εκτιμήθηκαν. Εκτιμούμε όμως ότι λόγω του μικρού αριθμού δωματίων στις εν λόγω Περιφέρειες, η παράλειψή τους δεν αλλοιώνει ουσιωδώς την εκτίμηση των συνολικών μεγεθών που προαναφέρθηκαν, ανά κατηγορία.

¹⁹ Λόγω μη δημοσίευσης πλέον των στοιχείων του ΜΗΤΕ, η ταυτοποίηση των ξενοδοχείων έγινε αποκλειστικά και μόνο από την βάση του ΞΕΕ, ενώ την προηγούμενη χρονιά (2018) στα στοιχεία συμπεριλαμβάνονταν και τα στοιχεία του ΜΗΤΕ.

²⁰ Για αναλυτική μεθοδολογία βλ. σελ. 8 και 9 [αντίστοιχης μελέτης με στοιχεία 2015](#).

²¹ Κέρδη Προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.

²² Κέρδη Προ Φόρων

6.1.1 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Ελλάδα

Πίνακας 80: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Ελλάδα, 2021

Κατηγορία	5*	4*	3*	2*
Δωμάτια	97.342	124.955	102.357	92.524
Κύκλος Εργασιών	2.876.914.941	1.455.095.778	598.495.622	347.055.135
ΚΠΦΤΑ	1.120.566.964	542.407.004	202.462.669	107.018.630
ως % του Κύκλου Εργασιών	39%	37%	34%	31%
ΚΠΦ	381.041.980	181.242.185	71.378.062	41.699.882
ως % του Κύκλου Εργασιών	13%	12%	12%	12%
Καθαρά Πάγια	11.358.920.130	4.338.944.710	1.092.422.376	434.449.693
Ίδια Κεφάλαια	5.946.199.720	3.540.648.776	1.980.343.445	1.648.197.640
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	8.407.346.746	2.652.308.822	719.450.121	240.016.156
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	1,4	0,7	0,4	0,1
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	7,5	4,9	3,6	2,2

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία του 2021:

- Υπάρχει μια αρκετά ισομερής κατανομή δωματίων στα ξενοδοχεία 5*, 4*, 3* και 2*.
- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 2*, 3*, 4* και 5* υπερβαίνει τα € 5,2 δισ. αθροιστικά ενώ τα συνολικά επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια ανήλθαν σε περίπου € 13,1 δισ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός τα € 12,0 δισ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 17,2 δισ. περίπου.
- Αν και τα ξενοδοχεία 5* έχουν μικρότερο συνολικό αριθμό δωματίων από τα ξενοδοχεία 3* και 4*, έχουν σημαντικά μεγαλύτερη οικονομική σημασία με δρους Κύκλου Εργασιών, Κερδοφορίας (ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ), Επενδεδυμένων Παγίων και Επενδεδυμένων Κεφαλαίων, τόσο Ιδίων όσο και Δανείων.
- Τα 5* ξενοδοχεία, έχουν επίσης καλύτερο δείκτη κερδοφορίας ΚΠΦΤΑ σε σύγκριση με τις υπόλοιπες κατηγορίες ξενοδοχείων και οριακά καλύτερο δείκτη ΚΠΦ. Συγκεκριμένα, οι δείκτες κερδοφορίας ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ κρίνονται ως πολύ ικανοποιητικοί σε όλες τις κατηγορίες ξενοδοχείων.
- Τέλος, η χρηματοοικονομική επάρκεια (βάσει των δεικτών Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ) κρίνεται ως υγιής σε όλες τις κατηγορίες ξενοδοχείων, με εξαίρεση τα 5* ξενοδοχεία για τον δείκτη Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ που κρίνεται ως υψηλός.

Πίνακας 81: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά Δωμάτιο στην Ελλάδα, 2021

Κατηγορία	5*	4*	3*	2*
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	29.555	11.645	5.847	3.751
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	116.691	34.724	10.673	4.696
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	61.086	28.335	19.347	17.814
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	86.369	21.226	7.029	2.594

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 81, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα επενδεδυμένα Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι σημαντικά υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου.

Αξιοσημείωτο είναι επίσης ότι ενώ ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* είναι περίπου διπλάσιος των 4* (που με τη σειρά τους είναι περίπου διπλάσιος των 3* και περίπου τριπλάσιος των 2*), τα Επενδεδυμένα Κεφάλαια και Πάγια ανά Δωμάτιο είναι υπερδιπλάσια στα ξενοδοχεία 5* σε σχέση με τα αντίστοιχα 4*. Δηλαδή η απόδοση, με όρους Κύκλου Εργασιών ανά Δωμάτιο σε σχέση με τα Επενδεδυμένα Κεφάλαια και Πάγια ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* υπολείπεται αυτής των ξενοδοχείων 4*. Η εικόνα αυτή συνάδει και με την εικόνα στους δείκτες χρηματοοικονομικής επάρκειας του Πίνακα 80.

6.1.2 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου βασίζεται στην ταυτοποίηση 99 ξενοδοχείων τα οποία διαθέτουν 3.664 δωμάτια στις κατηγορίες 4*, 3* και 2*.

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 24% των μονάδων και το 21% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων, το 31% των μονάδων και το 43% των δωματίων των 3* ξενοδοχείων και το 30% των μονάδων και το 32% των δωματίων των 2* ξενοδοχείων.

Πίνακας 82: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2021

Κατηγορία	5*	4*	3*	2*
Δωμάτια	819	1.797	4.821	3.822
Κύκλος Εργασιών	10.964.696	11.597.968	18.905.218	7.566.384
ΚΠΦΤΑ	-	2.505.859	7.403.901	3.779.741
ως % του Κύκλου Εργασιών	-	22%	39%	50%
ΚΠΦ	-	-1.270.205	2.891.610	1.739.878
ως % του Κύκλου Εργασιών	-	-11%	15%	23%
Καθαρά Πάγια	-	45.826.220	14.593.957	10.082.486
Ίδια Κεφάλαια	-	90.792.032	97.427.533	73.403.029
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	-	10.017.607	19.244.022	4.816.557
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	-	0,1	0,2	0,1
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	-	4,0	2,6	1,3

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία του 2021:

- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 2*, 3*, 4* και 5* ανέρχεται σε € 49 εκατ. περίπου ενώ τα συνολικά επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια στις κατηγορίες 4*, 3* και 2* είναι περίπου € 262 εκατ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός περίπου € 34 εκατ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 70 εκατ. περίπου.
- Τα ξενοδοχεία 3* συγκριτικά με τις υπόλοιπες κατηγορίες, έχουν σημαντικά υψηλότερο Κύκλο Εργασιών, Κερδοφορία (ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ), Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια ενώ τα 4* ξενοδοχεία εμφανίζουν τα υψηλότερα Καθαρά Πάγια.
- Ο δείκτης ΚΠΦΤΑ ως ποσοστό του Κύκλου Εργασιών στις κατηγορίες ξενοδοχείων 3* και 2* κρίνεται ως πολύ ικανοποιητικός ενώ στα 4* ξενοδοχεία ως ικανοποιητικός. Ο δείκτης ΚΠΦ για τις κατηγορίες 3* και 2* κρίνεται ως πολύ ικανοποιητικός ενώ για τα 4* ο δείκτης είναι αρνητικός.

- Τέλος, οι δείκτες Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ κρίνονται ως υγιείς σε όλες τις κατηγορίες ξενοδοχείων.

Πίνακας 83: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά Δωμάτιο στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2021

Κατηγορία	5*	4*	3*	2*
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	13.388	6.454	3.921	1.980
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	-	25.502	3.027	2.638
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	-	50.524	20.209	19.205
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	-	5.575	3.992	1.260

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 83, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα Καθαρά Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου.

Συγκριτικά με τους αντίστοιχους δείκτες για το σύνολο της χώρας και για τις κατηγορίες 2*, 3* και 4* (βλ. Πίνακα 81) παρατηρούμε ότι ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο, τα Καθαρά Πάγια ανά Δωμάτιο και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια ανά Δωμάτιο είναι χαμηλότερα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σε όλες τις κατηγορίες ξενοδοχείων ενώ αντίθετα τα Ίδια Κεφάλαια ανά Δωμάτιο είναι υψηλότερα στην Περιφέρεια.

6.2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, 2019-2022

Ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) πελατών ξενοδοχείων υπολογίζεται από την ReviewPro, εταιρεία που ειδικεύεται στην μέτρηση της online φήμης των ξενοδοχείων. Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται για κάθε ξενοδοχείο, μέσω ανάλυσης των μεταβλητών που συνδέονται με τις αναρτήσεις σχολίων πελατών σε εκατοντάδες πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, ιστοσελίδες σχολιασμού ξενοδοχείων και ιστοσελίδες OTAs (online travel agents – διαδικτυακά ταξιδιωτικά γραφεία). Επίσης, λαμβάνει υπόψιν όχι μόνο τις ημερήσιες κριτικές αλλά και τα ιστορικά δεδομένα των τελευταίων 365 ημερών δίνοντας μεγαλύτερη βαρύτητα στις πιο πρόσφατες κριτικές. Δείκτες άνω του 80% υποδηλώνουν θετική εμπειρία. Ο δείκτης είναι ποιοτικός και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση της εξέλιξης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Για τον υπολογισμό έχουν αναλυθεί τα στοιχεία 1.086 ξενοδοχείων από την Ελλάδα, διαφόρων κατηγοριών και από διαφορετικές περιοχές της χώρας. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι τα στοιχεία που παρουσιάζονται για το 2022 βασίζονται σε 379.043 αξιολογήσεις από πελάτες ελληνικών ξενοδοχείων. Συνεπώς, ο δείκτης GRI αποτυπώνει το ανταγωνιστικό επίπεδο του ελληνικού ξενοδοχειακού προϊόντος.

6.2.1 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Πίνακας 84: Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-22

Περιφέρεια	2019	2022
Ήπειρος	91,0%	90,8%
Κυκλαδες	90,5%	90,2%
Δυτική Μακεδονία	Μ.Δ.	88,6%
Βόρειο Αιγαίο	87,1%	88,0%
Πελοπόννησος	86,2%	87,2%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	86,7%	87,0%
Κεντρική Μακεδονία	86,9%	87,0%
Θεσσαλία	87,0%	86,7%
Κρήτη	87,1%	86,5%
Στερεά Ελλάδα	85,8%	86,3%
Δωδεκανήσα	86,4%	86,1%
Αττική	85,9%	85,0%
Ιόνια Νησιά	85,3%	84,5%
GRI	87,1%	87,0%

Πηγή: Review Pro - Επεξεργασία INSETE Intelligence

επέλεξαν για την διαμονή τους ξενοδοχεία έμειναν ικανοποιημένοι από τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους τόσο στο σύνολο της χώρας όσο και στις επιμέρους Περιφέρειες.

Στον Πίνακα 84 καταγράφεται ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) των πελατών ξενοδοχείων τόσο στο σύνολο της χώρας όσο και ανά Περιφέρεια (με εξαίρεση την Δυτική Μακεδονία για το 2019 και την Δυτική Ελλάδα) και ανά κατηγορία αστεριού (με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Αν. Μακεδονίας & Θράκης, Δυτικής Μακεδονίας και Δυτικής Ελλάδας). Από τα στοιχεία, παρατηρούμε ότι οι πελάτες που

Συγκεκριμένα, το επίπεδο ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων στο σύνολο της Ελλάδας, σημείωσε οριακή επιδείνωση την περίοδο 2019-2022 (από 87,1% το 2019 σε 87,0% το 2022). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες της Ήπειρου (από 91,0% το 2019 σε 90,8% το 2022), των Κυκλαδών (από 90,5% το 2019 σε 90,2% το 2022), της Θεσσαλίας (από 87,0% το 2019 σε 86,7% το 2022), της Κρήτης (από 87,1% το 2019 σε 86,5% το 2022), των Δωδεκανήσων (από 86,4% το 2019 σε 86,1% το 2022), της Αττικής (από 85,9% το 2019 σε 85,0% το 2022) και των Ιονίων Νήσων (από 85,3% το 2019 σε 84,5% το 2022) να καταγράφουν επιδείνωση ενώ αντιθετα οι Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (από 87,1% το 2019 σε 88,0% το 2022), Πελοποννήσου (από 86,2% το 2019 σε 87,2% το 2022), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (από 86,7% το 2019 σε 87,0% το 2022), Κεντρικής Μακεδονίας (από 86,9% το 2019 σε 87,0% το 2022) και Στερεάς Ελλάδας (από 85,8% το 2019 σε 86,3% το 2022) βελτίωση. Για την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας δεν διατίθενται στοιχεία για το 2019 ενώ για το 2022 το επίπεδο Ικανοποίησης των πελατών της ανήλθε στο 88,6%. Τέλος, αξιοσημείωτο είναι ότι η Ήπειρος και οι Κυκλαδες εμφάνισαν τα υψηλότερα επίπεδα ικανοποίησης ενώ η Αττική και τα Ιόνια Νησιά από τα χαμηλότερα.

6.2.2 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά κατηγορία αστεριού

Πίνακας 85: Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά κατηγορία αστεριού, 2019-22

	2019	2022
5*	91,2%	87,3%
4*	88,3%	89,0%
3*	87,0%	88,9%
1*- 2*	85,5%	86,2%
GRI	87,1%	88,0%

Πηγή: Review Pro-Επεξεργασία INSETE Intelligence

Ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) των πελατών ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσε βελτίωση την περίοδο 2019-2022 (από 87,1% το 2019 σε 88,0% το 2022). Επιπροσθέτως, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσε το 2022 το 4^ο υψηλότερο ποσοστό ικανοποίησης πελατών ξενοδοχείων.

Επιμέρους, όλες οι κατηγορίες ξενοδοχείων κατέγραψαν βελτίωση, με εξαίρεση τα 5* (από 91,2% το 2019 σε 87,3% το 2022) ξενοδοχεία. Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες κατηγορίες ξενοδοχείων: 4* (από 88,3% το 2019 σε 89,0% το 2022), 3* (από 87,0% το 2019 σε 88,9% το 2022) και 1*-2* (από 85,5% το 2019 σε 86,2% το 2022). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσε το 2022 το 3^ο υψηλότερο επίπεδο ικανοποίησης στα 4* και 3* ξενοδοχεία από όλες τις εξεταζόμενες Περιφέρειες.

7 ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα ενότητα περιλαμβάνει την συνοπτική καταγραφή επιλεγμένων **βασικών στρατηγικών κατευθύνσεων και προβλέψεων που έχουν άμεση σχέση με την τουριστική ανάπτυξη**, όπως έχουν θεσμοθετηθεί και προωθούνται στο πλαίσιο του **Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου (ΠΧΠ)** για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (βλ. [ΦΕΚ 181 Δ/16.04.2019](#)).

Τα **ΠΧΠ** θεσμοθετούνται με Απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά από δημόσια διαβούλευση. **Αποτελούν τα βασικά εργαλεία άσκησης χωροταξικού σχεδιασμού αλλά και αναπτυξιακής πολιτικής σε Περιφερειακό επίπεδο**, παρέχοντας κατευθύνσεις για την χωρική οργάνωση και την ανάπτυξη των Περιφερειών της Χώρας και δίνοντας στρατηγικές κατευθύνσεις στα υποκείμενα επίπεδα σχεδιασμού που έχουν ρυθμιστικό χαρακτήρα.

Στις επόμενες ενότητες περιγράφονται στρατηγικές κατευθύνσεις που έχουν σχέση με:

- **πρότυπα χωρικής οργάνωσης, αναπτυξιακούς πόλους και άξονες, κόμβους και πύλες μεταφορών** καθώς και με
- ειδικές **πρόνοιες και κατευθύνσεις** σε ότι αφορά στην **τουριστική ανάπτυξη ανά χωρική/ γεωγραφική ενότητα, θεματικές μορφές τουρισμού και ειδικές κατηγορίες του χώρου** (πχ. παράκτιος και νησιωτικός χώρος, ορεινός χώρος, κλπ.) καθώς και **όρους δόμησης** (πχ. αρτιότητες, επιτρεπόμενες χρήσεις, πυκνότητα κλινών).

Πρακτικά, οι πρόνοιες και οι κατευθύνσεις αυτές λαμβάνουν υπόψη μία σειρά επιτελικών σχεδίων και προγραμμάτων, όπως Εθνικές Πολιτικές (πχ. Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης, ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων), τα οικεία Περιφερειακά και Τομεακά (πχ. υποδομές μεταφορών, περιβάλλον και αειφόρος ανάπτυξη) Επιχειρησιακά Προγράμματα, αλλά και τις επηρεάζουν. Παράλληλα **έχουν άμεση και στενή σχέση τόσο με τον σχεδιασμό του χώρου ρυθμιστικού χαρακτήρα** (πχ. πολεοδομικά σχέδια) όσο και **με τον σχεδιασμό και την υλοποίηση δημόσιων και ιδιωτικών έργων** (πχ. μέσω της διαδικασίας της χωροθέτησης και της περιβαλλοντικής αδειοδότησης) στους τομείς – μεταξύ άλλων – των μεταφορών, των υποδομών και του τουρισμού.

Σκοπός και στόχοι

Ένας από τους βασικούς στόχους είναι η ισόρροπη ανάπτυξη της παραγωγικής βάσης της Περιφέρειας με έμφαση στην παράλληλη ανάπτυξη και την αλληλοϋποστήριξη του πρωτογενούς τομέα (αλιεία, γεωργία, κτηνοτροφία), του τουρισμού και της παραγωγής «πράσινης» ενέργειας.

Ειδικότεροι στόχοι σχετικοί με τον τουρισμό αποτελούν η: (α) Πολύπλευρη ανάπτυξη του τουρισμού με αξιοποίηση νέων αγορών, (β) η ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού που σχετίζονται με το περιβάλλον και την πολιτιστική κληρονομιά και (γ) η Ανάπτυξη θαλάσσιου τουρισμού (τουρισμού κρουαζέρας, σκαφών αναψυχής, κατάδυσης κ.λπ.).

Βασικοί άξονες και πόλοι ανάπτυξης

Σταθερή προτεραιότητα αποτελεί η βελτιωμένη προσέγγιση των εθνικών αξόνων ανάπτυξης, που ωστόσο δεν αφορά μόνον στον παραδοσιακό προσανατολισμό της Περιφέρειας προς την Αθήνα, αλλά και την ευρύτερη σύνδεση με άλλους κόμβους του ηπειρωτικού αναπτυξιακού άξονα σε σχήμα «S» (σύνδεση με Θεσσαλονίκη, Καβάλα, Αλεξανδρούπολη), αλλά και άλλους άξονες όπως εκείνον που διατρέχει την Κρήτη (σύνδεση με το Ηράκλειο).

Οι κύριοι πόλοι ανάπτυξης για την Περιφέρεια ταυτίζονται με τους δευτερεύοντες «εθνικούς πόλους» του Γενικού Πλαισίου για το Αιγαίο: τη Μυτιλήνη και τη Χίο. Οι πρωτεύουσες των άλλων μεγάλων νησιών και των αντίστοιχων Περιφερειακών Ενοτήτων (Βαθύ, Μύρινα, Αγ. Κήρυκος) αποτελούν δευτερεύοντες περιφερειακούς πόλους. Προκειμένου να αυξηθεί η επιρροή των ενδοπεριφερειακών πόλων ανάπτυξης, προωθείται και η κυκλική σύνδεσή τους, παράλληλα με την ακτινωτή, η οποία θα βελτιώσει την επικοινωνία και τη συνεργασία μεταξύ τους χωρίς την απαραίτητη μεσολάβηση της πρωτεύουσας της Περιφέρειας.

Πύλες του δικτύου μεταφορών

Με βάση τις κατευθύνσεις του Γενικού Πλαισίου, οι αερολιμένες της Μυτιλήνης και της Σάμου αναλαμβάνουν κεντρικό ρόλο για τις αεροπορικές υπηρεσίες στην Περιφέρεια. Θεωρείται αναγκαία η αναβάθμιση των υφιστάμενων υποδομών στο αεροδρόμιο της Μυτιλήνης και της Χίου ώστε να έχουν τη δυνατότητα εξυπηρέτησης μεγάλων αεροσκαφών.

Για τις λιμενικές υποδομές της Περιφέρειας, το ρόλο κόμβων αναλαμβάνουν οι λιμένες της Μυτιλήνης, του Σιγρίου Λέσβου, της Χίου, των Μεστών Χίου, της Σάμου (Βαθύ), του Καρλοβασίου και της Λήμνου.

Παράλληλα, προωθείται η ανάπτυξη και ο συντονισμός των μεταφορών και η ολοκλήρωση του συστήματος μεταφορών σε διαπεριφερειακό και ενδοπεριφερειακό επίπεδο, μέσω: (α) Ανάπτυξης λειτουργιών «κόμβου» διεθνούς σημασίας και διεύρυνσης των προοπτικών οικονομικής και πολιτιστικής συνεργασίας, με προσανατολισμό στη ΝΑ Μεσόγειο, στο χώρο της ΝΑ Ευρώπης και στις χώρες της Μαύρης Θάλασσας, κατ' ακολουθία με τους κύριους θαλάσσιους άξονες σύνδεσης της χώρας με τις περιοχές αυτές. (β) Τακτικής συγκοινωνιακής σύνδεσης των «πυλών» της περιφέρειας με τη Θεσσαλονίκη και την Καβάλα, ανοίγοντας νέες αναπτυξιακές δυνατότητες (πχ. στον τομέα του τουρισμού) και ξεφεύγοντας από τη μονοσήμαντη εξάρτηση από την Αθήνα. (γ) Τακτικής συγκοινωνιακής σύνδεσης των «πυλών» της Περιφέρειας με την Κύμη και το Βόλο, ώστε να μειωθεί η χρονοαπόσταση σύνδεσης των νησιών με την ηπειρωτική χώρα.

Τέλος, προβλέπεται η διατήρηση και αναβάθμιση ελικοδρομίων σε Ψαρά, Οινούσσες και Άγ. Ευστράτιο.

Θαλάσσιες Μεταφορές

Προωθείται η ανάδειξη της θέσης της Περιφέρειας ως «σταυροδρόμι» θαλάσσιων μεταφορών, που αναπτύσσονται κατά μήκος πολλαπλών αξόνων διακίνησης επιβατών και εμπορευμάτων, οι οποίοι διατρέχουν το Αιγαίο Πέλαγος.

Ειδικότερα, προωθείται η:

- Διαρκής αναβάθμιση όλων των υφιστάμενων λιμένων με σημαντική εμπορευματική ή/και επιβατική κίνηση με κύριο σκοπό τη σταθερή παροχή ασφάλειας στις μεταφορές. Ρόλο κόμβων μπορούν να επιτελέσουν οι λιμένες Σάμου (Βαθύ - Καρλόβασι), Μυτιλήνης, Σιγρίου, Χίου, Μεστών και Μύρινας
- Επιλογή συγκεκριμένων λιμένων για την εξυπηρέτηση τουρισμού κρουαζιέρας και προγραμματισμός απαιτούμενων έργων.
- Ενίσχυση του θαλάσσιου τουρισμού με την υπόδειξη ζωνών ή ευρύτερων περιοχών για τη χωροθέτηση οργανωμένων χώρων ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής (μαρίνων).
- Δημιουργία δικτύου τουριστικών λιμένων, καταφυγίων και αγκυροβολίων για την καλύτερη επικοινωνία των περιοχών αλλά και την ανάπτυξη του θαλάσσιου τουρισμού. Ενδεικτικά, προωθείται η ανάπτυξη μαρίνων: σε Χίο (Βολισσός,

Καρδάμυλα), Σάμο (Πυθαγόρειο, Καρλόβασι, Μαραθόκαμπος), Ικαρία (Άγ. Κήρυκος, Εύδηλος και νότιο τμήμα νησιού), στους Φούρνους και στη Θύμαινα.

- Ανάπτυξη υδατοδρομίων τόσο για τη διασύνδεση των νησιών εντός της Περιφέρειας όσο και για την επικοινωνία τους με τον ηπειρωτικό κορμό της χώρας, με την ανάπτυξη κατάλληλων υποδομών σε υφιστάμενους λιμένες, ή τη δημιουργία νέων, όπως θα προκύψουν από εξειδικευμένες μελέτες.
- Ενίσχυση των ενδοπεριφερειακών ακτοπλοϊκών συνδέσεων, π.χ. Μυτιλήνης - Χίου, Χίου - Ψαρών, ειδικά σε περιπτώσεις διοικητικής εξάρτησης και κάλυψης αναγκών πρόσβασης σε κοινωνικές υποδομές.
- Υποστήριξη της ανάπτυξης νέων θαλάσσιων συνδέσεων επιβατικών ή θαλάσσιου τουρισμού (τύπου Ρεγγάτα) μεταξύ προορισμών της νησιωτικής Ελλάδας (π.χ. Καβάλα - Μυτιλήνη - Χίος - Ρόδος - Κρήτη), με τις Κυκλαδες, τα Δωδεκανήσα και τις Β. Σποράδες.

Χωρική διάρθρωση των βασικών δικτύων λοιπής τεχνικής υποδομής

Για τη διαχείριση και διάθεση των στερεών αποβλήτων υιοθετούνται οι προϋποθέσεις και κατευθύνσεις που τίθενται από τον Περιφερειακό Σχεδιασμό Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) Βορείου Αιγαίου, όπως ισχύει. Για την μεταβατική περίοδο μέχρι την πλήρη εφαρμογή του ΠΕΣΔΑ προτείνονται οι ακόλουθοι άξονες δράσεων: (α) Εκτεταμένη ανακύκλωση συσκευασιών στο σύνολο της Περιφέρειας. (β) Στοχευμένη Διαλογή στην Πηγή του οργανικού κλάσματος σε περιοχές τουριστικές όπου υπάρχει σημαντικός αριθμός εστιατορίων, ξενοδοχείων, και στη δημιουργία μικρών μονάδων κομποστοποίησης, (γ) Βελτιστοποίηση της υπάρχουσας εναλλακτικής διαχείρισης των ειδικών ρευμάτων στο σύνολο της Περιφέρειας αξιοποιώντας την παρουσία των ΣΕΔΑ και (δ) Ολοκλήρωση του δικτύου ΣΜΑ.

Χωρική διάρθρωση, εξειδίκευση και συμπληρωματικότητα των παραγωγικών δραστηριοτήτων - Τουρισμός

Προωθείται η:

- Διεύρυνση της τουριστικής αγοράς της Περιφέρειας (τόνωση των νέων αγορών όπως η Τουρκία και η Ρωσία και προσέλκυση και άλλων). Ιδιαίτερες προοπτικές παρουσιάζει η αξιοποίηση της τουριστικής κίνησης των παραλίων της Τουρκίας, με διαμόρφωση ελκυστικών τουριστικών προϊόντων, ενεργοποίηση σχημάτων επιχειρηματικής συνεργασίας και στοχευμένη προβολή, ώστε να επιτευχθεί ισόρροπη αμφίδρομη διακίνηση τουριστών μεταξύ των δύο πλευρών.

- Επέκταση της τουριστικής δραστηριότητας σε διάρκεια τουλάχιστον έξι μηνών κατά τη διάρκεια του έτους.
- Δημιουργία υποδομών για την τόνωση εξειδικευμένων μορφών τουρισμού, με έμφαση στον θαλάσσιο τουρισμό (σταθμοί ελλιμενισμού) και τον τουρισμό κρουαζιέρας.
- Αντιμετώπιση των ελλείψεων σε βασικές υποδομές ως προς τις πύλες εισόδου (λιμάνια, αεροδρόμια).
- Διάχυση των τουριστικών υποδομών ώστε να ωφεληθούν όλα τα νησιά και να ελαχιστοποιηθούν οι επιπτώσεις στο περιβάλλον.
- Δυνατότητα ανάπτυξης ειδικών / εναλλακτικών μορφών τουρισμού με την αξιοποίηση των μοναδικής αξίας φυσικών πόρων, καθώς και του πλούσιου πολιτιστικού, ιστορικού και αξιόλογου κτιριακού αποθέματος και της ύπαρξης ιαματικών θερμών πηγών.
- Αξιοποίηση της πλούσιας πολιτιστικής κληρονομιάς και η διαμόρφωση ισχυρής φυσιογνωμίας - ταυτότητας προορισμού, ελκυστικής για τον επισκέπτη.
- Δυνατότητα ολοκλήρωσης του τουριστικού προϊόντος με την αξιοποίηση συνεργειών με τους παραδοσιακούς κλάδους και τις τοπικές δραστηριότητες της περιοχής (προϊόντα ΠΟΠ και ΠΓΕ, υπηρεσίες εστίασης και τοπική γαστρονομία) και την ανάπτυξη διατομεακών / κλαδικών συνεργασιών.

Ιδιαίτερες δυνατότητες παρουσιάζει κατά προτεραιότητα η δημιουργία οργανωμένου δικτύου θεματικών διαδρομών (όλα τα νησιά) και η ανάπτυξη θεματικού τουρισμού

Επιπλέον, σημαντικό ρόλο μπορεί να διαδραματίσει το σημαντικό δίκτυο παραδοσιακών οικισμών, κυρίως στη Χίο, τη Λέσβο και τη Λήμνο. Ιδιαίτερα στις περιπτώσεις εγκαταλειμμένων οικισμών (π.χ. στη Χίο) προωθείται η δυνατότητα αναζωογόνησης τους μέσω της δημιουργίας σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων.

Οι κατευθύνσεις για τον τουρισμό ανάλογα με το είδος της τουριστικής ανάπτυξης εξειδικεύονται ως εξής:

1. Ως **αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές** αναγνωρίζονται τα παράλια και περιορισμένες περιοχές της ενδοχώρας των μεγάλων νησιών της Περιφέρειας (Λέσβος, Λήμνος, Χίος, Σάμος, Ικαρία). Ενδεικτικά αναφέρονται οι εξής κατευθύνσεις: (α) Ολοκληρωμένες τουριστικές παρεμβάσεις με αναπτυξιακό χαρακτήρα, όπως οργανωμένοι υποδοχείς τουριστικών δραστηριοτήτων, σύνθετα τουριστικά καταλύματα, ειδικά προγράμματα τουριστικής ανάπτυξης και ανάπτυξης βασικών υποδομών, (β) Εκσυγχρονισμός υφιστάμενων τουριστικών μονάδων, με παράλληλη αναβάθμιση σε τύπους και κατηγορίες καταλυμάτων (3, 4 και 5 αστέρια), ή επέκταση αυτών και συμπληρώσεις με

ειδικές τουριστικές υποδομές, (γ) Προώθηση μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας και βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας των τουριστικών εγκαταστάσεων, (δ) Κατασκευή νέων, συμπλήρωση και αναβάθμιση υφιστάμενων τεχνικών, κοινωνικών, περιβαλλοντικών και πολιτιστικών υποδομών, (ε) Χωροθέτηση οργανωμένων κατασκηνώσεων (camping).

2. Ως **περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης ειδικού και εναλλακτικού τουρισμού** αναγνωρίζονται τα μικρότερα νησιά της Περιφέρειας (Οινούσσες, Ψαρά, Αγ. Ευστράτιος, Φούρνοι) καθώς επίσης και οι περιοχές της ενδοχώρας των μεγαλύτερων νησιών της Περιφέρειας. Ενδεικτικά αναφέρονται οι εξής κατευθύνσεις: (α) Προσαρμογή της τυπολογίας των καταλυμάτων (μορφολογικοί περιορισμοί, δυναμικότητα, κατηγορίες) και άλλων σχετικών με τον τουρισμό υποδομών σύμφωνα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής και των ειδικών - εναλλακτικών μορφών τουρισμού που υποστηρίζουν, (β) Αποκατάσταση και αξιοποίηση παλαιών κελυφών, επανάχρηση αξιόλογων κτιρίων ή συνόλων, και παροχής κινήτρων για μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες τουλάχιστον 3 αστέρων, (γ) Εκσυγχρονισμός υφιστάμενων τουριστικών μονάδων με παράλληλη αναβάθμιση σε τύπους και κατηγορίες καταλυμάτων (3, 4 και 5 αστέρια) ή επέκταση αυτών και συμπληρώσεις με ειδικές τουριστικές υποδομές, (δ) Κατασκευή νέων, συμπλήρωση και αναβάθμιση υφιστάμενων τεχνικών, κοινωνικών, περιβαλλοντικών και πολιτιστικών υποδομών, (ε) Προώθηση τοπικών συμφώνων ποιότητας και προγραμμάτων στήριξης αγροτικών ή και παραδοσιακών μεταποιητικών δραστηριοτήτων φιλικών προς το περιβάλλον (στήριξη ολοκληρωμένης ή βιολογικής γεωργίας, προϊόντων ονομασίας προέλευσης, παραδοσιακών τεχνικών, κ.ά.) και λειτουργικής διασύνδεσής τους με τουριστικές μονάδες, (στ) Αναβάθμιση και μετατροπή υφιστάμενων ξενοδοχειακών καταλυμάτων σε σύνθετα τουριστικά καταλύματα ήπιας ανάπτυξης. (ζ) Ολοκληρωμένες τουριστικές παρεμβάσεις με αναπτυξιακό χαρακτήρα, όπως οργανωμένοι υποδοχείς τουριστικών δραστηριοτήτων, σύνθετα τουριστικά καταλύματα, ειδικά προγράμματα τουριστικής ανάπτυξης και ανάπτυξης βασικών υποδομών.

Σε ό,τι αφορά στους όρους της σημειακής χωροθέτησης τουριστικών καταλυμάτων σε εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχές, δίδονται οι εξής κατευθύνσεις:

- Για τις αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές: αύξηση της ελάχιστης απαιτούμενης επιφάνειας γηπέδου σε δέκα (10) στρέμματα και θέσπιση μέγιστης πυκνότητας 8, 9 και 10 κλινών/στρέμμα για ξενοδοχεία 5, 4 και 3

αστέρων, αντιστοίχως. Υιοθέτηση της κατεύθυνσης αυτής και στην περίπτωση επέκτασης υφιστάμενου καταλύματος, πλην της περίπτωσης τυχόν συμπλήρωσης αυτού με ειδικές τουριστικές υποδομές εκτός αν αυτό αποκλείεται από ειδικές διατάξεις.

- Για τις περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης ειδικού και εναλλακτικού τουρισμού: αύξηση της ελάχιστης απαιτούμενης επιφάνειας γηπέδου σε δεκαπέντε (15) στρέμματα και θέσπιση μέγιστης πυκνότητας 8, 9 και 10 κλινών/ στρέμμα για ξενοδοχεία 5, 4 και 3 αστέρων, αντιστοίχως. Υιοθέτηση της κατεύθυνσης αυτής και στην περίπτωση επέκτασης υφιστάμενου καταλύματος, πλην της περίπτωσης τυχόν συμπλήρωσης αυτού με ειδικές τουριστικές υποδομές εκτός αν αυτό αποκλείεται από ειδικές διατάξεις.

Θεματικές/ ειδικές μορφές τουρισμού

Σε ότι αφορά στις θεματικές μορφές τουρισμού, προωθούνται οι κάτωθι κατευθύνσεις και μέτρα:

1. **Αστικός τουρισμός:** Προωθείται η αναβάθμιση του ρόλου της πόλης της Μυτιλήνης ως τουριστικού προορισμού τουρισμού διαμονής σύντομης διάρκειας, με τα εξής μέτρα: (α) Να αναδειχθεί και να αναβαθμιστεί το ιστορικό κέντρο, τα μνημεία, οι αρχαιολογικοί χώροι και λοιπά αξιόλογα στοιχεία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος της πόλης. (β) Να ενταχθεί η πόλη σε εθνικά και διεθνή δίκτυα στα πλαίσια ειδικών θεματικών ενοτήτων (π.χ. κοινή ιστορία, αρχιτεκτονική, τοπική παραγωγή κ.α.). (γ) Να αναβαθμιστούν και να επεκταθούν οι παρεχόμενες υπηρεσίες και δραστηριότητες σε μουσεία, εκθετήρια, φεστιβάλ και άλλες θεματικές ή πολιτιστικές εκδηλώσεις. (δ) Να κατασκευαστούν νέα καταλύματα υψηλών προδιαγραφών με παράλληλη απόσυρση των απαξιωμένων μονάδων καθώς και να αναπτυχθούν οργανωμένοι χωρικοί υποδοχείς στην ευρύτερη περιοχή της Μυτιλήνης (ε) Να αναβαθμιστεί ο ρόλος των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς, να βελτιωθούν οι συνθήκες κυκλοφορίας και ασφάλειας των πεζών, καθώς και η προσβασιμότητα των εμποδιζόμενων ατόμων. (στ) Να μετεγκατασταθούν ο εμπορικός και επιβατικός λιμένας Μυτιλήνης εκτός του πολεοδομικού συγκροτήματος.
2. **Συνεδριακός - Εκθεσιακός τουρισμός:** Συγκεντρώνεται στη Μυτιλήνη, τη Λήμνο, τη Σάμο - Καρλόβασι - Πυθαγόρειο και τη Χίο. Στην ανάπτυξη του συνεδριακού - εκθεσιακού τουρισμού συναίνοιν σημαντικοί παράγοντες, όπως η λειτουργία του Πανεπιστημίου Αιγαίου και η ύπαρξη αξιόλογων στοιχείων του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος. Σημειώνεται ότι οι προοπτικές του

συνεδριακού - εκθεσιακού τουρισμού εξαρτώνται άμεσα από την εύκολη πρόσβαση (κυρίως αεροπορική και οδική, και δευτερευόντως ακτοπλοϊκή).

3. Θαλάσσιος τουρισμός:

- a. Τουρισμός κρουαζέρας: Η Μυτιλήνη αναπτύσσεται ως πύλη εισόδου επιβατών κρουαζέρας (homeport), που θα περιλαμβάνει και εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης των επιβατών (port of call). Ως σταθμοί κρουαζέρας μπορούν να αναδειχθούν περαιτέρω κατά προτεραιότητα η Σάμος, η Χίος, η Λέσβος και η Λήμνος.
 - b. Τουρισμός με σκάφη αναψυχής: Σημαντική κατεύθυνση για την ανάπτυξη του τουρισμού αναψυχής στην Περιφέρεια, αποτελεί η πύκνωση του δικτύου τουριστικών λιμένων (μαρίνες, αγκυροβόλια, καταφύγια) σε νησιά της Περιφέρειας (Λέσβος - Χίος και μικρότερα νησιά επιρροής τους, Σάμος - Ικαρία και μικρότερα νησιά επιρροής τους). Εξίσου σημαντική κατεύθυνση αποτελεί η βελτίωση - εκσυγχρονισμός υφιστάμενων τουριστικών λιμενικών υποδομών. Τέλος, η ανάπτυξη και λειτουργία ενιαίου συστήματος ηλεκτρονικής ενημέρωσης για διαθεσιμότητα θέσης, κόστος κ.λπ. ανά τουριστικό λιμένα, θεωρείται απαραίτητη για την προσφορά ποιοτικών υπηρεσιών και την προσέλκυση επισκεπτών.
 - c. Αλιευτικός τουρισμός: Παρουσιάζει ιδιαίτερες δυνατότητες, δεδομένου ότι διαθέτει σημαντικά πλεονεκτήματα σε σχέση με την ποιότητα των θαλάσσιων υδάτων και των αλιευτικών αποθεμάτων, τόσο σε ότι αφορά την υγιεινή τους όσο και σε ότι αφορά τα γευσιγνωστικά τους χαρακτηριστικά.
 - d. Τουρισμός καταδύσεων αναψυχής: Βασική κατεύθυνση αποτελεί η ανάπτυξη δραστηριοτήτων καταδυτικού τουρισμού, κατά προτίμηση μέσω της δημιουργίας θαλάσσιων, καταδυτικών πάρκων - θαλάσσιες περιοχές που θα προστατεύονται από την αλιεία και άλλες θαλάσσιες και υποθαλάσσιες δραστηριότητες.
4. **Πολιτισμικός τουρισμός:** Βασικές κατευθύνσεις αποτελούν: (α) Η διασύνδεση των μουσείων - αρχαιολογικών χώρων - μνημείων - αξιόλογων λαογραφικών πόρων και ένταξη σε δίκτυα διαδρομών από κοινού με προορισμούς φυσιολατρικού ενδιαφέροντος. (β) Η δημιουργία μουσείων και θεματικών πάρκων συμπεριλαμβανομένων των τεχνολογικών για την ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων και ιδιαιτεροτήτων κάθε περιοχής. (γ) Η διατήρηση και ανάδειξη της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς και ειδικότερα των ιστορικών κέντρων των πόλεων της Περιφέρειας και των παραδοσιακών οικισμών, αλλά και μεμονωμένων κτιρίων. (δ) Η ενίσχυση δράσεων για τη δημιουργία

πολυχώρων ψηφιακής αναπαράστασης ιστορικών, μυθολογικών και άλλων πολιτιστικών σεναρίων (σύνδεση καινοτομίας - πολιτισμού). (ε) Η ενίσχυση, προβολή και καθιέρωση φεστιβάλ, πολιτισμικών θεσμών και άλλων σχετικών εκδηλώσεων. (στ) Η ανάπτυξη του γαστρονομικού τουρισμού με βάση την εξαιρετική ποιότητα και ποικιλία των παραδοσιακών προϊόντων της Περιφέρειας, και ένταξή του στο τουριστικό προϊόν

5. **Ιαματικός και θεραπευτικός τουρισμός:** Βασικές κατεύθυνσεις για την ανάπτυξη του ιαματικού τουρισμού αποτελούν η λήψη μέτρων για τη διαφύλαξη των ιαματικών πόρων από την κάθε είδους υποβάθμιση και η παρακολούθησή τους, και η δημιουργία γενικότερα κέντρων ιαματικού θεραπευτικού τουρισμού (θερμαλισμού, θαλασσοθεραπείας, υδροθεραπευτήρια, κ.λπ.).
6. **Τουρισμός υπαίθρου:** Σε αυτή την κατεύθυνση θα πρέπει να ληφθούν δράσεις: (α) Προστασίας και αξιοποίησης περιοχών της Περιφέρειας που εντάσσονται στο Δίκτυο Natura 2000. (β) Σχεδιασμού, προστασίας και διαχείρισης των τοπίων διεθνούς, εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας. (γ) Προστασία των γεωτόπων της Περιφέρειας (ιδιαίτερα στη δυτική Λέσβο) ως τουριστικών πόρων από χρήσεις που αλλοιώνουν τον χαρακτήρα τους και υποβαθμίζουν την αξία τους ως προορισμό. (δ) Καθιέρωσης τοπικών δικτύων και διαδρομών πολυθεματικού χαρακτήρα με έμφαση στη φυσιολατρική διάσταση με παράλληλη ένταξη πολιτιστικών πόρων (παραδοσιακοί οικισμοί, γαστρονομικοί σταθμοί κ.α.). (ε) Δημιουργίας υποδομών παρατήρησης και ερμηνείας της φύσης (παρατηρητήρια, κέντρα ενημέρωσης επισκεπτών, θεματικά μουσεία). (στ) Διασύνδεσης της τοπικής αγροτικής παραγωγής και των σχετικών προϊόντων μεταποίησης με την τουριστική κατανάλωση (τοπικά σύμφωνα ποιότητας) - προώθηση και εμπορία τοπικών προϊόντων. (ζ) Εξασφάλισης της προσβασιμότητας των περιοχών τουριστικού ενδιαφέροντος, τηρουμένων όσων αναφέρονται στο ν. 1650/1986, όπως τροποποιήθηκε από το ν. 3937/2011, όταν πρόκειται για περιοχές που εντάσσονται στο δίκτυο Natura 2000.

Χωρικός προσδιορισμός των βιώσιμων αναπτυξιακών ενοτήτων

Σε επίπεδο χωρικών ενοτήτων, προωθείται η:

- Ανάδειξη της Λέσβου σε σταθμό κρουαζιέρας με πρόβλεψη ζώνης για εξυπηρέτηση κρουαζιέρας εντός της λιμενικής ζώνης του επιβατικού λιμένα στη Μυτιλήνη και το Σίγρι. Δημιουργία σύγχρονων κέντρων θερμαλισμού σε περιοχές που διαθέτουν τους κατάλληλους φυσικούς πόρους (Πολιχνίτος, Θέρμα Κόλπου Γέρας, Λουτρόπολη Θερμής, Εφταλού, Λισβόρι).

- Ανάδειξη της Λήμνου σε σταθμό κρουαζιέρας με πρόβλεψη ζώνης για εξυπηρέτηση κρουαζιέρας εντός της λιμενικής ζώνης του επιβατικού λιμένα στη Μύρινα. Αξιοποίηση της ιαματικής πηγής των Θέρμων της κοινότητας Κορνού.

Παράλληλα, η Λέσβος και η Λήμνος αποκτούν ισχυρό συγκριτικό πλεονέκτημα για την ανάπτυξη του γεωτουρισμού και εισέρχονται σε ένα εν δυνάμει δημιουργούμενο δίκτυο γεωτόπων της ευρύτερης περιοχής καθώς προωθείται η ένταξη των σημείων γεωλογικού ενδιαφέροντος σε τουριστικά δίκτυα (θεματικά ή μη).

Επίσης προωθείται η:

- Ανάδειξη της Χίου σε σταθμό κρουαζιέρας με πρόβλεψη ζώνης για εξυπηρέτηση κρουαζιέρας εντός της λιμενικής ζώνης του επιβατικού λιμένα στην πόλη της Χίου και του λιμένα των Μεστών. Ανάπτυξη του θερμαλισμού στην περιοχή των ιαματικών πηγών στα Αγιάσματα. Προωθείται η ένταξη των σημείων γεωλογικού ενδιαφέροντος (λ.χ. σπήλαιο Αγ. Γάλακτος, Ψαρώνας, περιοχή Κορακάρη, περιοχή Κεραμείων) σε τουριστικά δίκτυα (θεματικά ή μη).
- Ανάδειξη της Σάμου σε σταθμό κρουαζιέρας με πρόβλεψη ζώνης για εξυπηρέτηση κρουαζιέρας εντός της λιμενικής ζώνης του επιβατικού λιμένα στο Βαθύ και το Καρλόβασι. Αξιοποίηση και ανάδειξη των φυσικών σπηλαιών (π.χ. σπήλαιο Πυθαγόρα) και φαραγγιών.
- Ανάδειξη της Ικαρίας σε σταθμό κρουαζιέρας με πρόβλεψη ζώνης για εξυπηρέτηση κρουαζιέρας εντός της λιμενικής ζώνης του επιβατικού λιμένα στον Εύδηλο. Προωθείται η οργάνωση σε ολοκληρωμένο δίκτυο και η αξιοποίηση πηγών (Κράτσα, Αρτέμιδος και Παμφίλη, Κέντρο Υδροθεραπείας Απόλλωνα στην πλατεία των Θερμών, πηγή Αγ. Κυριακής, περιοχή Πηγή ανατολικά του χωριού «Ξυλοσύρτης», ιαματικές πηγές Λευκάδος κ.α.). Αξιοποίηση και ανάδειξη των πολυάριθμων και δυσπρόσιτων φυσικών σπηλαιών και του φαραγγιού του Χάλαρη.
- Προωθείται η ήπια ανάπτυξη ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού στα Ψαρά, τους Φούρνους και τον Αγ. Ευστράτιο.

Βασικές προτεραιότητες για την προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Ορισμένες από τις βασικές προτεραιότητες για το φυσικό περιβάλλον και την πολιτισμική κληρονομιά που έχουν σχέση με τον τουρισμό είναι οι εξής:

- Αξιοποίηση των προστατευόμενων φυσικών και πολιτιστικών πόρων για την προώθηση ήπιων μορφών τουρισμού οικολογικού και πολιτιστικού χαρακτήρα.
- Διευθέτηση συγκρούσεων χρήσεων γης σε περιοχές όπου τα συμφέροντα παραγωγικών επενδύσεων αντιβαίνουν στα συμφέροντα διατήρησης και προστασίας ευαίσθητων οικολογικών και πολιτιστικών πόρων, συμπεριλαμβανομένων τοπίων διεθνούς ή εθνικής εμβέλειας, υπέρ των οικολογικών και πολιτιστικών πόρων και τοπίων.
- Δημιουργία δικτύων των μνημείων Διεθνούς και Εθνικής Σημασίας με τα αντίστοιχα Τοπικής Εμβέλειας και αξιόλογους προορισμούς φυσικής κληρονομιάς. Στόχος η συνολική ανάδειξή τους και η ανάπτυξη του τουρισμού.
- Βελτίωση της προσβασιμότητας και της οργάνωσης σε όλους τους ιστορικούς και αρχαιολογικούς χώρους και πολιτιστικά μνημεία.
- Παρεμβάσεις ανάπλασης στα ιστορικά κέντρα των πόλεων της Περιφέρειας και αύξηση της επισκεψιμότητας των Μουσείων Λήμνου, Λέσβου, Χίου και Σάμου και η σύνδεση των παραδοσιακών και των σύγχρονων λειτουργιών.
- Ολοκλήρωση των συνδέσεων των ιστορικών κέντρων Μύρινας, Μυτιλήνης, Χίου και Πυθαγορείου με τους αρχαιολογικούς χώρους και τα μεμονωμένα μνημεία.
- Σχεδιασμός και δημιουργία δικτύων μεταξύ των ποικίλων πολιτισμικών και φυσικών πόρων σε όλα τα νησιά της Περιφέρειας, και συνδυασμός με προορισμούς ή/και δραστηριότητες ειδικών-εναλλακτικών μορφών τουρισμού
- Δημιουργία μουσείων με την αναβάθμιση αρχαιολογικών συλλογών συμπεριλαμβανομένων των τεχνολογικών για την ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων και ιδιαιτεροτήτων κάθε περιοχής.
- Δημιουργία πολυχώρων ψηφιακής αναπαράστασης ιστορικών, μυθολογικών και άλλων πολιτιστικών σεναρίων (σύνδεση καινοτομίας-πολιτισμού).
- Μέριμνα για την ανάδειξη και συνολική διαχείριση του τοπίου, ώστε να αναδεικνύεται η άρρηκτη σχέση των αρχαιολογικών χώρων και μνημείων με το ευρύτερο περιβάλλον τους.
- Σε παραδοσιακούς, εγκαταλελειμμένους, παλιούς και φθίνοντες οικισμούς ή οικιστικές ενότητες με αξιόλογα στοιχεία φυσικής ή/και πολιτιστικής κληρονομιάς προωθείται η αναζωογόνησή τους, με διαφύλαξη της αξίας του πόρου και προστασία του παραδοσιακού ή αξιόλογου χαρακτήρα τους. Για

παράδειγμα, ενθαρρύνεται η επένδυση υπό τη μορφή σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων.

8 ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ/ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται συνοπτικά στοιχεία σχετικά με την στρατηγική ανάπτυξης του τουρισμού στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου τα οποία προέρχονται από την μελέτη Σχέδια Δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα και η οποία περιέχει τα σχετικά αναλυτικά στοιχεία στην ενότητα «Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου».

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αποτελεί έναν μη τουριστικά ανεπτυγμένο προορισμό, με ζητήματα/θέματα προσβασιμότητας και συνδεσιμότητας αλλά με σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης με εστίαση στα προϊόντα Ήλιος & Θάλασσα, το yachting, τον Πολιτιστικό & Θρησκευτικό τουρισμό και τα εναλλακτικά θεματικά προϊόντα μέσω της ποιοτικής αναβάθμισης και τον εμπλουτισμό του παρεχόμενου προϊόντος, της αποτελεσματικότερης προβολής και προώθησης του και της βελτίωσης της συνδεσιμότητας και της προσβασιμότητας του. Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου έχει πολλά περιθώρια βελτίωσης του τουριστικού της προϊόντος ώστε να προσφέρει μια ολοκληρωμένη τουριστική εμπειρία στους επιμέρους προορισμούς της, Λέσβο, Λήμνο & Χίο και Σάμο & Ικαρία.

Πίνακας 86: Προϊοντική εστίαση στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Εδραιωμένα / Ιδιαίτερα ανεπτυγμένα	Δυνατότητα ανάπτυξης / ανάδειξης σε εδραιωμένα / Ιδιαίτερα ανεπτυγμένα	Υφιστάμενά ή προς ανάπτυξη υποστηρικτικά / δευτερεύοντα	
	Sun & Beach		Nαυτικός Τουρισμός (κρουαζιέρα)
	Nαυτικός Τουρισμός (yachting)		Αθλητικός Τουρισμός
	Πολιτιστικός & Θρησκευτικός Τουρισμός		
	Αγροτουρισμός		
	Οικοτουρισμός		
	Γαστρονομικός Τουρισμός		
	Τουρισμός Ευεξίας		

Πηγή: Σχέδια δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα, ΙΝΣΕΤΕ, Αύγουστος 2021

Η περαιτέρω ανάπτυξη των προϊόντων του πίνακα προϋποθέτει την υλοποίηση επενδύσεων και δράσεων όπως:

- Αναβάθμιση των αεροδρομίων Χίου και Λήμνου και προσέλκυση στρατηγικού επενδυτή στο πλαίσιο αξιοποίησης των αεροδρομίων από ιδιώτη, καθώς τα αεροδρόμια Χίου, Λήμνου και Ικαρίας βρίσκονται μεταξύ των 23 περιφερειακών αεροδρομίων υπό αξιοποίηση (με υψηλή και μεσαία επιβατική κίνηση)
- Προώθηση και προβολή του πρόσφατα αναβαθμισμένου διεθνούς αερολιμένα της Σάμου και ενίσχυση της συνδεσιμότητας του με το εξωτερικό με εταιρείες χαμηλού κόστους
- Ανάπλαση/ανάδειξη της ιδιαίτερης ιστορικής, πολεοδομικής, λαογραφικής και πολιτιστικής φυσιογνωμίας των παραδοσιακών οικισμών και των νεοκλασικών/διατηρητέων κτιρίων που βρίσκονται στον προορισμό και προσαρμογής της τυπολογίας των καταλυμάτων και άλλων σχετικών με τον τουρισμό υποδομών σύμφωνα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του προορισμού και τις ειδικές/εναλλακτικές μορφές τουρισμού που υποστηρίζει
- Δράσεις αναβάθμισης και αύξησης της ελκυστικότητας των αστικών κέντρων/οικισμών της Λέσβου, της Λήμνου και της Χίου, μέσω χωρικών αναπλάσεων, επέκτασης πεζοδρόμων, ανακαίνισης εγκαταλειμμένων ιστορικών κτιρίων, ανάπλασης προσόψεων κτιρίων, ενίσχυση της δημόσιας ασφάλειας, βελτίωσης δρόμων, πεζοδρομίων και της οδικής ασφάλειας και τοποθέτησης ραμπών όπου απαιτείται
- 'Εργα κατασκευής/αναβάθμισης/επέκτασης λιμενικών υποδομών καθώς και των υπάρχουσων θέσεων ελλιμενισμού και υποδομών κρουαζιέρας στα νησιά του προορισμού για την εξυπήρετηση εξειδικευμένης κρουαζιέρας μέχρι 100 άτομα, προϊόν υψηλότερης μέσης κατά κεφαλήν δαπάνης σε σχέση με την μαζική κρουαζιέρα
- Σχεδιασμός πολιτιστικών διαδρομών για Θρησκευτικό & Πολιτιστικό τουρισμό και προώθηση αυτών με χρήση κατάλληλων εργαλείων storytelling
- Δημιουργία DMO για την Περιφέρεια που θα αναδείξει τον προορισμό και θα ενισχύσει την εξωστρέφεια φορέων που διαχειρίζονται πόρους που μπορούν να συμβάλλουν καθοριστικά στην ανάπτυξη του τουρισμού της Περιφέρειας

Η υλοποίηση των προτεινόμενων δράσεων και επενδύσεων θα επιτρέψει την περαιτέρω ανάπτυξη τόσο σε εδραιωμένες αγορές της Περιφέρειας όσο και σε νέες αγορές, όπως αυτές παρουσιάζονται στον κατωτέρω πίνακα. Οι προτεινόμενες

αγορές προς ανάπτυξη διακρίνονται για την υψηλή τουριστική δαπάνη τους και μπορούν να συμβάλλουν θετικά στην μεγέθυνση των τουριστικών μεγεθών της Περιφέρειας. Επιπλέον, η περαιτέρω στόχευση στην εγχώρια αγορά μπορεί να βοηθήσει στην αύξηση των πληροτήτων και στην άμβλυνση της εποχικότητας.

Πίνακας 87: Υφιστάμενες αγορές και αγορές στόχοι για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Πηγή: Σχέδια δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα, ΙΝΣΕΤΕ, Αύγουστος 2021

Σύμφωνα με την μελέτη των Σχεδίων Δράσης (βλ. αν.), στόχος των παραπάνω είναι η βελτίωση των τουριστικών ροών και εισπράξεων στην Περιφέρεια αλλά και η μείωση της εποχικότητας και η αύξηση της Δαπάνης και της Διάρκειας Παραμονής. Στον κατωτέρω πίνακα, παρουσιάζονται:

- τα μεγέθη του 2019 και οι Στόχοι για την Περιφέρεια για το 2030 και η κατανομή τους ανά τρίμηνο,
- καθώς και οι αντίστοιχοι Δείκτες Μέσης Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση (ΜΔΔ), Μέσης Δαπάνης ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια (ΜΔΕ) και Μέσης Διάρκειας Παραμονής (ΜΔΠ), σε ετήσια βάση.

Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι στόχος των Σχεδίων Δράσης είναι:

- η περαιτέρω ανάπτυξη του τουριστικού ρεύματος (+112,9% επισκέψεις), με σημαντική όμως άμβλυνση της εποχικότητας (μείωση της συμμετοχής του 3ου τριμήνου κατά 14,6 π.μ. στις ετήσιες επίσκεψεις)

- η αύξηση της Μέσης Δαπάνης ανά Επίσκεψη (+31,8%), που θα προκύψει τόσο από την αύξηση της Μέσης Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση (+15,3%) όσο και από την αύξηση της Μέσης Διάρκειας Παραμονής (+14,3%)
- ως αποτέλεσμα, η αύξηση των διανυκτερεύσεων (+143,4%) και -κυρίως- των εισπράξεων (+180,6%) θα είναι σημαντικά μεγαλύτερη από αυτή των επισκέψεων, ενώ η εποχικότητα σε αυτά τα μεγέθη θα αμβλυνθεί περισσότερο από ότι στις επισκέψεις (μείωση κατά 19,1 π.μ. και 16,6 π.μ. αντίστοιχα).

Πίνακας 88: Βασικά Μεγέθη/Δείκτες της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου για το 2019 και οι στόχοι για το 2030

Βασικά Μεγέθη	Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου Ποσοστιαία κατανομή ανά τρίμηνο				Σύνολο	Στόχος 2030	% Δ 2030/2019
	1ο τρίμηνο	2ο τρίμηνο	3ο τρίμηνο	4ο τρίμηνο			
Επισκέψεις	2019	2,1%	26,6%	66,6%	4,7%	359.258	112,9%
	Στόχος	6,5%	31,2%	52,0%	10,3%	765.000	
Διανυκτερεύσεις	2019	7,1%	24,3%	62,4%	6,1%	2.902.074	143,4%
	Στόχος	19,0%	25,9%	43,3%	11,9%	7.062.545	
'Έσοδα (σε €)	2019	4,4%	26,5%	64,3%	4,8%	165.308.844	180,6%
	Στόχος	12,4%	30,0%	47,7%	9,9%	463.836.880	

Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου			
Βασικοί Δείκτες	2019	Στόχος	% Δ Στόχος 2030/2019
ΜΔΕ (€)	460	606	31,8%
ΜΔΔ (€)	57	66	15,3%
ΜΔΠ (σε διανυκτερεύσεις)	8,1	9,2	14,3%

Πηγή: Σχέδια δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα, ΙΝΣΕΤΕ, Αύγουστος 2021

Η παρούσα μελέτη υλοποιήθηκε από το ΙΝΣΕΤΕ στο πλαίσιο της Πράξης: «Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του» με κωδικό MIS 5003333, η οποία εντάσσεται στο **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα “Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014-2020” και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)**

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΑνΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης